HAYALÎ BEY DİVANI
(Ali Nihat Tarlan, İstanbul Ü. Yayını, İstanbul 1945.)
[Şiir başlarındaki rakamlar: sayfa/şiir no]

5/1 Kaside

1 Dilâ bu menzil-i vîrânı sanma cây-i sürûr
Ki kasr-ı dehre bulunur hezâr türlü kusûr
2 Karanusuna anun kılma hande şem' gibi
Dilersen ola yüzün ağ nitekim kâfûr
3 Sipihr kara yere cür'a-veş döker kanın
Habâb-gûne dimâğınd'olursa bâd-ı gurûr
4 Bulanma seyl suyu gibi akma her yanaya
Nazarlarında yürü sâf-dillerin duru dur
5 Kazâ elinde kemân oldu çarh-ı ham-kâmet
Ecel okuyla bizi etmek içün ehl-i kubûr
6 Zamâne kanın içer oldun ise çok başlı
Bu bâğ-ı dehrde mânend-i hûşe-i engûr
7 Belâsı balına degmez ko lezzet-i dehri
Evin yıkılmaya tâ misl-i hâne-i zenbûr
8 Gerekse kuvvet-i bâzûda Şâh Behrâm ol
Bu Zâl-i dehr eder menzilini âhir gûr
9 Dilersen olmağa gün gibi âsumân-rif'at
Yüzünü sâye sıfat hâk-i râh ol yere ur
10 Gel olma bezm-i fenâda mey ile âlûde
Ki suna sâki-i vahdet eline Mâ-ı Tahûr
11 Sadâ-yı âlem-i lâhûtu istimâ eyle
Nedir bu şîven-i nây ile nâle-i tanbûr
12 Ağardı saç u sakal ağ u karadan gel geç
Gözünü aç nazar et zulmetin olupdur nûr
13 Ko aç gözlülüğü gördüğünde biryânı
Dikip ona gözünü germ olma çün tennûr
14 Cihân sefîne-i ten gark edici deryâdır
Habâbı kûh-ı belâ mevcidir onun şer ü şûr
15 Cihânda adına âdem dene revâ mıdır
Cemâd gibi yatasın müsebbih ola tuyûr
16 Ger âdemîde garaz ekl ü şürb ü şehvet ise
Gerek cemî'i ünâsı tasaddır ede sütûr
17 İbâdetine dayanma ki sana pend yeter
Hemîn hikâyet-i İblîs ü Bel'am-ı Bâ'ûr
18 Kimesne ermedi şâdîye bî-vesîle-i gam
Müyesser olmadı Şîrîn visâli bî-Şâpûr
19 Kemân-ı aşkı eger çekdin ise merdâne
Gerek durur ki ola tîr-i âha sîne kubûr
20 Bu izz ü câhına devrânın olmadı mâ'il
Sonu fenâ idiğin bildi Zıll-ı Rabb-i Gafûr
21 Şeh-i zamâne Süleymân-ı ins ü cin ki anun
Cihân emrine tâbi durur vuhûş u tuyûr
22 Kaçan ki âleme bahş ola hân-ı ihsânın
Tefâhur eyleye Çînin götürmege Fagfûr
23 Geleydi karşına Cem ey Şeh-i diyâr-ı kerem
Yasavulun ana der idi kim ırakdan dur
24 On iki ayı yılın hışt-ı mâh u mihri taşır
Sarây-ı kadrini yapmağa çarh olup müzdûr
25 Hamâm-ı akl eremez şâhbâz-ı fikretine
Hümâ kuşuyla berâber hiç ola mı usfûr

26 Ser-i adû lekedir cism câmesi üzre
Ki her gulâmın anı âb-ı tîği birlen yur
27 Hayâli mülk ü suhande aceb mi olsa emîr
Ki verdi Husrev-i Mülk ü suhan ana menşûr
28 Niteki vakt-i seher Sebzezâr-ı gerdûnda
Olup revâne tarâvet vere bu çeşme-i nûr
29 Ola adûlarının sâye gibi yüzü siyâh
Sen olduğunca cihânda güneş gibi meşhûr

9/2 Kasîde-i Bahâr berây-i Sultân Süleyman Hân

1 Hâb-ı gafletde iken oldu göz açıp bîdâr
Kudret-i Hakka nazar kıldı uyûn-ı ezhâr
2 Her şükûfe dehen ü berg zebândur gûyâ
Zikr eder Hâlikini hâl diliyle eşcâr
3 Gönlü katılara erse yeridir neşv ü nemâ
Bu fusûl içre ki sebze bitiriptir ahcâr
4 Çekti âvâze-i Dâvûdunu her bülbül-i mest
Yed-i Beyzâsını arz eyledi gül Mûsâ-vâr
5 Bâd tahrîk edicek nâyı sadâ eyle deyu
Nefesin tutdu o dem çaldı biraz mûsikâr
6 Gece bâlîn-i ferâgatde yatarken nâgeh
Hâtif-i gayb dedi sem'ime cân gözün uyar
7 Bir nazarla gör iki âlemi nergis-mânend
Başına ister isen giymege tâc-ı zerkâr
8 Bu kadar ömr içün goncayı dil-teng görüp
Sahn-ı gülşende eder ağız açıp hande enâr
9 Şâha arz etmeğe mülk-i çemenin mahsûlün
Elde evrâk tutar güller olup defterdâr
10 Nice Şeh Husrev-i Cemşîd-fer ü Dârâ-der
Çarh-pervâz ü hümâ-sâye vü tûtî-güftâr
11 Gülbün-i bâğ-ı kerem Şâh Süleymân ki anun
Var durur bencileyin bülbül-i gûyâsı hezâr
12 Sancak u tuğun eder rûz-ı sa'îdin nevrûz
Her ne vaktin ki berâber ola bu leyl ü nehâr
13 Meh-i encüm-sipeh ü mihr-i felek-mertebesin
Sana dersem yeridir bahr-i sehâ kûh-i vekâr
14 Dünyada bulduğu nâm ü nişân ile şeref
Sînede mühr-i Süleymân götürür her dînâr
15 Kimse kan yutmadı devrinde meğer gonca-i bağ
Kimse âh etmedi ahdinde meğer bülbül-i zâr
16 Âb-ı tîğin edeli ehl-i havâ olanı hâk
Havfdan kendisine taşı hisâr eyledi nâr
17 Hâsıl-ı ömrümü bîmârlığım etti tebâh
Pâdişâhım bana vaktidir edersen tîmâr
18 Tâc u tahtım vereliden yele mânend-i habâb
Cür'a-veş hâke düşüp kan yutaram sâgar-vâr
19 Benem ol murg-ı havâyî ki gidip dâne-i sabr
Dâm-ı sayyâd-ı belâda ederem şimdi karâr
20 Bu kasîdemde benim şâhid-i ma'nâ çoktur
Husrev-i mülk-i maânî benim etmen inkâr
21 Dem-i Îsâ gibi oldu suhanım rûh-efzâ
Kadr ile başım eger göğe eserse yeri var
22 Nice kim cünd-i şitâ gâret edip gülzârı
Eyledikçe anı mağlûb şeh-i mülk-i bahâr
23 Düşmanının ola pejmürde bahâr-ı ömrü
Vird edindi Hayâlî bunu leylen ve nehâr

11/3 Kasîde-i Feth-i Rodos berây-i Sultân Süleymân Hân

1 Burûc-ı kal'a-i gerdûnda yine vakt-i seher
Dikildi sancak-ı zerrîn-i husrev-i hâver
2 Sipâh-ı zengî şeb oldu münhezim nitekim
Adû-yı Husrev-i rûşen-dil ü Ferîdûn-fer
3 Meh-i sipihr-i şeref Hazret-i Süleymân Hân
Ki devleti güneşi kıldı âlemi enver
4 Giderdi zulmet-i küfrü zamâneden tîgi
Şuâ-ı mihr gibi tuttu dehri ser-tâ-ser
5 Havâyi topu Şehün oldu âsumâni kazâ
Rodosu eyledi bir dem içinde zir ü zeber
6 Egerçi kanzil olup döktü zehrini küffâr
Ve lîk çanına ot tıktı top-ı ejder-ser
7 Tükendi dâneleri kiştzâr-ı mihnette
Kamusu girye ile tohm-ı eşk-i dîde eker
8 Havâyi top varıp yıktı âsiyâlarını
Yerinde şimdi hemân her birisinin yel eser
9 Şehâ adûn eğer isterse ser-firâz olmak
Serin sinânına diksin ki başı göğe erer
10 Dıraht-ı huşge cü neşv etti âb-ı şemşîrin
Şükûfe-i ser-i a'dâyı verdi nîzen ber
11 Nesîm-i lutfun eserse şitâda ey yüzü gül
Bitire hâr-ı muğaylânda gonca-i ahmer
12 Eğer ki kahr ile kılsan nezâre mihr ü mehe
Biri hilâle döner birisi zevâle erer
13 Ruhun günü ile meh oynasaydı nerd-i cemâl
Bu nakş-ı hâl ü hatın mâhı eyler idi kamer
14 Şehâ Hayâlî ayağın tozuna kıldı nisâr
Hazâyin-i dil ü cândan hezâr dürr ü güher
15 Görünce sâhib-i dîvân olanlar ebyâtım
Dediler olsan olur ehl-i nazma ser-defter
16 İşitse gül yüzünün vasfı ile eş'ârım
Yakayı lâle gibi gonca çâk çâk eyler
17 Niteki sünbül-i şeb-bû sifâl-i gerdûnda
Yitip yerine bite vakt-i subh nîlûfer
18 Şehâ güneş gibi ol âlem içre kişver-gîr
Bihakk-ı nûr-ı cebîn-i beyâz-ı Peygamber

13/4 Kasîde-i Seher

1 Gün gibi doğdu karşıdan ol meh-likâ seher
Rûşen gözüktü gel bana ey âşinâ seher
2 Kûy-ı nigârı bekleyeyim gece subha dek
Şâyed günüm gele başıma gün doğa seher
3 Dün gece subh olunca eşigini bekledim
Sovukluk etti bir yana ol bir yana seher
4 Akşamla ben garîb ile bir gece sevdiğim
Kavline sâdık ol nitekim dilberâ seher
5 Mihnet ana ki görmeye bir şâm sen şehi
Devlet anın ki göre seni göz aça seher
6 Cânâ kaçan ki derlese bu ârızın gülü
Benzer şu bâğa kim ana yağmur yağa seher
7 Devr-i kamerde niteki îd-i şerîf erip
Halk-ı zamâne gül gibi handân ola seher
8 Sen şâdlıkta düşmenin olsun esîr-i gam
Budur Hayâlinin sözü her şâm tâ seher

15/5 Kasîde-i Âfitâb berây-i Sultân Süleymân Hân

1 Olalı maşrık ilinde şâhbâz-ı zer güneş
Her seher zâğ-ı şebi uçup şikâr eyler güneş
2 Zâğ-ı şeb meh beyzasın alınca zîr-i bâline
Doğdu andan çin seher tâvûs-ı zerrîn-per güneş
3 Gâra girdi kulle-i çarhın pelengi doğdu çün
Bîşe-i eflâkden mânend-i şîr-i ner güneş
4 Hânikâh-ı çarhda bir mürşid-i nûrânîdir
Nûrdan seccâdesin dûşunda seyr eyler güneş
5 Hindû-yı şeb micmer-i mâh ile şeylillâh eder
Bir kızıl altun ana her gün verir benzer güneş
6 Bu ne hikmetdir ki tennûr-ı felekten her seher
Çıkarıp bir kurs-ı germi âlemi toylar güneş
7 Tanrı yaktığı çırâğı kimse söyündürmedi
Ger delîl-i rûşen istersen sana yeter güneş
8 Gördü evrâk-ı utâritte yazılmış hâli ile
Gün doğunca eyledi bu matla'ı ezber güneş
9 Âşık olmuştur sana ey mâh-rû benzer güneş
Anun içün âsitânın her seher bekler güneş
10 Düştü câna aks-i ruhsârın şikâf-ı sîneden
Hâne kim vîrân ola pertev salar yer yer güneş
11 Şâmdan gelmiş yalın yüzlü ışık mahbûbudur
Tâs alıp kûyun gedâlar gibi seyr eyler güneş
12 Gözde eşkim katresin şevk-i ruhun rengîn eder
Kân içinde gör nice gevherleri besler güneş
13 Dâmen-i gerdûnu sanma lâle-gün etti şafak
Sen meh-i bî-mihr içün her subh kan ağlar güneş
14 Merhamet kıl zulmü ko yoksa şikâyet eylerem
Ol Şehe kim oldu ana bende-i kemter güneş
15 Zıll-i Yezdân Hazret-i Sultân Süleymân Şâh kim
Taht eyvân-ı sipihr oldu ana efser güneş
16 Rezm hengâmında görmüş tîğ-i âteş rengini
Benzi sararmış dahi ol korkudan titrer güneş
17 Havf-ı tîginden eyâ Hurşîd-i Mirrîh-intikâm
Çarhı kalkanın sipihrin yüzüne tutar güneş
18 Bir başı vü bir kılıcı var gulâmındır senin
Gerçi oldu Husrevâ sultân-ı bahr-i ber güneş
19 Sensin ol Şâh-ı cihân kim hışm edip bir kez desen
Mâh-ı gerdûn ile kûyum nice seyr eyler güneş
20 Bahr-ı sîmâbîde seyrân etmeye fülk-i hilâl
Bezm-i mevcûdâtta gezdirmeye sâgar güneş
21 Dehr zulmünden Hayâli kulunu kurtar Şehâ
Çün götürür zerreyi yerden ziyâ-güster güneş
22 Çarh ayağa saldığın lâzım durur almak ele
Anun için şebnemi yerden göğe ilter güneş
23 İltifâtındır sözüm bu resme rengîn eyleyen
Terbiyetle taşı lâl-i âbdâr eyler güneş
24 Nitekim zulme sipâhından sipihri almağa
Mülk-i hâverden çeke envârdan leşker güneş
25 Sâye gibi düşmanın olsun ayakta pâyimâl
Sen Şehâ eflâk-kadr ol nitekim enver güneş

19/6 Kasîde-i Tîğ

1 Dursa niyâm içinde kaçan kim yegâne tîğ
Benzer ininde uykuya varmış yılana tîğ
2 Cevherleri yüzünde çü sayyâd dâmıdır
Döndü fenâ yolunda bir âb-ı revâna tîğ

3 Mülk-i vücûdu yaktı serâser kül eyledi
Olalı rezm âteşi içre zebâne tîğ
4 Bir murgdur ki çıkdığı dem beyzadan uçar
Fark-ı adûyu eyler o dem âşiyâne tîğ
5 Anı geçerdi eblak-ı eyyâm-ı fitne-cûy
Olmasa hıng-i devlete ger tâziyâne tîğ
6 Bir hindî hâcedir ki diler cevherin sata
Sadr-ı adûda geçdigi budur dükâna tîğ
7 Gûyâ ki âhırında şebin âfitâbdır
Şöyle yaraştı bu hat-ı anber-feşâna tîğ
8 Dîvâr-ı ömrün eyleye düşmanların harâb
Seylâb-vâr olsa kaçan kim revâne tîğ
9 Genc-i cemâlin üstüne konmuş tılısm ile
Bu vechden dedim ol iki ebruvâna tîğ
10 Bir murgdur ki konduğu dem fark-ı düşmene
Kaniyle yaşını edinir âb ü dâne tîğ
11 San âl câme içre yalın yüzlü hûbdur
Hûn-ı adû ile dönicek ergavâna tîğ
12 Kestiği düşmanın götürür hâkden başın
Benzer keremde Husrev-i gîtî-sitâna tîğ
13 Sultân-ı berr ü bahr Süleymân-ı ins ü can
K'alır şükûh u düşmeni olup behâne tîğ
14 Devr-i felekde tîğini gördü hıred dedi
Bağlandı ceng içün yine pîl-i demâna tîğ
15 Fark-ı adûsu kulle-i kûh-ı belâ durur
Benzer o kulle üzre çekilmiş dumana tîğ
16 Bir başı ile bir kılıcı var kulun durur
Salsa yolunda subh nola sâdıkâne tîğ
17 Baksan gazabla nîzesi mihrin düşer velî
Meydân içinde salmaz erenler kaçana tîğ
18 Bir kalbi pâk meşrebi sâfı kulun durur
Kalmaz yolunda düşmanının baş ü câna tîğ
19 Burnundan ettiğini getirdi adûların
Kan akıtıp su yerine ol nâvdâna tîğ
20 Bahr içre mâhi bürc-i esedde hilâldir
Şol dem ki alsan ol kef-i deryâ-nişâna tîğ
21 Müdbirlik ile hemdem oluptur zamânede
Cânlar yedirse yeridir ol hem zebâna tîğ
22 Bel bağlamazsa hızmetine mûr gibi hasm
Lâzım degil ki sen çekesin ins ü câna tîğ
23 Besdir adû-yı dîve Vezîr-i melek-hısâl
Zîrâ ki dest pençe yeter arslana tîğ
24 Açıldı zahm gülleri gülzâr-ı sînede
Döndürdü nice sûreti berg-i hazâna tîğ
25 Şâhâ Hayâli bunca kılıcın urur senin
Sen dahi kıl atâ ana bir husrevâne tîğ
26 Meydân-ı nazm içinde Şehâ bir dilâverem
Lâyık değil mi bencileyin pehlevâna tîğ
27 Tayy eyledim menâzil-i fazl u belâgati
Koydum harâmiler gibi bu kârvâna tîğ
28 Demdir ki devletinde kılıc etmeğin yiyem
Budur getirdiğim safahât-ı beyâna tîğ
29 Ya tevliyet ver anı kalem birle zabt edem
Ya dirlik eyle olsun arada bahâne tîğ
30 Yahud beni vilâyet-i Hinde revâne kıl

Ta kim elimden anda dahi kan kaşana tîğ
31 Bu resme kılmaz idi beyân hâlimi kalem
Ergürmeyeydi fakr eli ger üstühâna tîğ
32 Tâ kârvân-ı encümü her subh almağa
Çekdikce mihr-i çarh reh-i kehkeşâna tîğ
33 Hasmın metâ-ı ömrünü târâc edip felek
Kanını su yerine içe kana kana tîğ

23/7 Kasîde berây-i Sultân Süleymân Han

1 Livâ-yı mâhı çü dikti sipihre husrev-i zeng
Sipâh-ı encüm ile doldu lâciverd evreng
2 Bıraktı vâdiye kendin gazâle-i hurşîd
Olunca kulle-i çarh üzre âşikâr peleng
3 Yel-i sipâh-ı nücûm olmuş idi çarh-ı berîn
Hilâlden takınıp başı üzre perr-i güleng
4 Çün oldu Yûsuf-ı mihrin mekânı çâh nola
Olursa göz yaşı Ya'kûb-ı çarha heft-evreng
5 Kurulmuş idi felek hargehinde sohbet-i hâs
Nücûm nukl ü şafak anda bâde-i gül-reng
6 Zamâne halkı gibi olmuş idi âsûde
Vuhûş berr ü beyâbanda bahr içinde neheng
7 Velî ben olmuş idim târ-ı nâleye dem sâz
Hamîde kaddim ile inlemekte niteki çeng
8 Elemde idi bu cân u gönül ki niceyedek
Reh-i belâda beni bâr-ı gussa eyleye deng
9 Bu gamdan asılı kaldım derâ-yi deyr gibi
Başım aşağda dilim güft ü gûda niteki zeng
10 Erişti sem'ime ol dem nidâ-yı hâtif-i gayb
Ki ey hulâsa-i mevcûd-ı sâhib-i ferheng
11 Yürü cenâb-ı Şeh-i Cem-nihâda sür yüzünü
Ki kalbin âyinesi ola gün gibi bî-jeng
12 Şeh-i serîr-sitân Husrev-i vilâyet-bahş
Hizebr-i bîşe-i dîn saf-der-i gazanfer-ceng
13 Şeh-i zamâne Süleymân-ı ins ü cin ki anun
Kemîne kullarıdır Bijen ü Gîv ü Hûşeng
14 Ne dem ki mâhi-i tîği şinâver-i dem ola
Nemi ere semeke mevci ere tâ harçeng
15 Gehî semendine cevlângeh oldu kişver-i Çîn
Gehî direfşine ârâmgeh bilâd-ı Fireng
16 Cihân arûsu bu denli bulur muydu zînet
Eğer yüzünü dem-i tîgin etmese gül-reng
17 Adûya na'ra çeker görse nîzedârların
Ki neysitânda eder şîrler gırîv-i gareng
18 Adû diler ki gubâr-ı cenâbına süre yüz
Gedâyı pâdişah eyler Kemerde âlem-i beng
19 Adûna sûsen-i âzâdeler kılıç çekti
Nihâl-i gonca tutar nîze serv tîr-i hadeng
20 Hasûdun eylemege gülşen-i cihândan dûr
Gül aldı dâmenine jâleden hezârân seng
21 Hayâlî nazmını gûş-ı hilâl ile işitip
Diler utâride yazdırmaga sipihr-i dü-reng
22 Kamuya lezzeti dünyâ belâ-yi aşk bana
Zamâne gayrıya şehd etti bahş bana sereng
23 Nihâl-i tâke nasîb etti neş'e-i bâde
Felekte hûşe-i pervîni eyleyen âveng
24 Sarîr edince ney-i hâme bezm-i medhinde

Arûs-ı heft felek raksa girdi çâpük ü seng
25 Sürûra erdi zamân halkı devr-i adlinde
Elemli gönlüm ile goncadır hemîn dil-teng
26 Bulurdu rengi tegayyür çu nâzır-ı su'bân
Göreydi hâme-i Mani-sitânımı Erjeng
27 Hayâli güllerimi geç getirdiğim budur
Ki pây-i hâtırımı pây-ı gussa eyledi leng
28 Niteki mihr ile meh germ edip bu bâzârı
Metâ-ı idi getirmekde eylemeye direng
29 Kadîmün emri ile bu sipihr-i hâdis-nakş
Şihâbı gerdenine düşmanın ede pelheng

27/8 Kasîde-i Şekil berây-i Sultân Süleymân Hân

1 Şeb ki meh geçti felek tahtına sultân-şekil
Oldu her kevkeb-i rahşân ana a'yân şekil
2 Deyr-i eflâke kamer-çihre sanemler gelicek
Dehr büründü siyeh şâlını rûhbân-şekil
3 Kâf-ı gerdûnda ayân oldu o dem ayn-ı hilâl
Zulümât içre olan Çeşme-i Hayvân şekil
4 Çâh-ı arza düşicek Yûsuf-ı mihr oldu o dem
Mâh-ı Ya'kûb-ı felek külbe-i ahzân şekil
5 Pîr-i nûrâniye nâgeh gelip ihvân-ı nücûm
Subh pîrâhenin ergürdü edip kan-şekil
6 Ol seher hâtırıma geldi bu zîbâ matla
Âleme nûr veren mihr-i dırahşân-şekil
7 Mihr bir nîze bülend olmuş idi ol demde
Nîze üzre ser-i Sultân-ı Şehîdân-şekil
8 Gel e bakam yüzüne gonca-i handân şekil
Kana gark olsa gözüm lâle-i Nu'mân şekil
9 Kays ile Vâmık u Ferhâd cenâbım bekler
Şâh-ı aşkem bana bunlar durur erkân şekil
10 Kabrime gelme nisâr etmege cânım yoğ iken
Düşmesin yere yüzüm berg-i dırahtân-şekil
11 Vaslına rişte-i cân ile harîdâr oldum
Kıssa-i pîre-zen-i Yûsuf-ı Ken'ân şekil
12 Mihrini cânda görüp başıma kasd etti felek
Eyleyip mâh-ı nevi hançer-i bürrân şekil
13 İlticâ eyledim ol Şâha ki olmuşdur ana
Çarh meydân meh-i nev lû'buna çevgân-şekil
14 Husrev-i Rûm-ı Arab Şâh-ı Süleymân-ı Acem
K'oldu her bendesi Dârâ der ü Hâkân-şekil
15 Nâme-i izzetine oldu utârid münşî
Kadri bâbında zuhal hindî-i derbân şekil
16 Çarha erişmese lutfu kala bî-rûh suver
Nakş-ı fânûs olan sûret-i bîcân şekil
17 Ömer ü Nûh olsa kenâra varımaz fülk-i vücûd
Kapladı çevre yanım göz yaşı tûfân şekil
18 Adl ü dâd ile iki âlemi memlû kıldın
Mütesâvî şol iki keffe-i mîzân şekil
19 Mâh-ı nev aksini keçkül edinip deryâlar
Oldu kapında gedâ lücce-i ummân-şekil
20 Tutmuşam destim ile dâmenin ey kân-ı kerem
Zeyl-i deryâda biten pençe-i mercân şekil
21 Husrevâ himmet-i hâkânî zahîr olsa bana
Mülk-i nazm içre olam Hazret-i Selmân-şekil

22 Nazm Ken'ânına ben Yûsuf-ı şânî olalı
Bana erbâb-ı suhan oldular ihvân-şekil
23 Beni kaptırma hased kurduna ey bebr-i vegâ
Merta-ı lu'ba varan Yûsuf-ı hûbân şekil
24 Bir iki mısra ile mağzını yerler nâsın
Dûş-ı Dahhâkdaki ol iki mârân-şekil
25 Bir iki kez nola dîn düşmanı ettiyse heves
Zarar ergürmeğe mü'minlere husrân-şekil
26 Uğurun açık ola şimdi senindir nusrat
Fâtih-i Hayber olan Server-i merdân-şekil
27 Korona başına teng olan Alaman beginin
Şark mağlûb olıcak tâc-ı Kara Han-şekil
28 Râyet-i sancağını çöz k'ola küfr ehli kamu
Şol hirâsân olan Şâh-ı Horâsân-şekil
29 Bir nice üştür-i sermest durur bu ebyât
K'oldu her birisine kâfiye kûhân-şekil
30 Pîşkeş kıldı cenâbına Hayâlî benden
Âsumâna çekilen ebr-i dür-efşân-şekil
31 Bu kasîde umaram komaya yerde yükümü
Üştür ihsân ede Şeh ol geçen ihsân şekil
32 Nitekim lâle ola al duvağı ile arûs
Her nihâl akçe saça üstüne bârân-şekil
33 Tâb-ı kahrından ola cümle adû nâ-peydâ
Pertev-i mihr ericek jâle-i hîzân şekil

31/9 Kasîde berây-i Sultân Süleyman Hân

1 Şu dem ki kendüyi arz eyledi cihâna hilâl
Şeb olmuş idi cemâlinde zâl-i dehrin hâl
2 Gazal-i mihr sığınmıştı vâdi-i hâke
Dönüp dururdu pelenge sipihr-i bed-ef'al
3 O gece düşmüş idi çâh-ı hâke delv-i sipihr
K'anı çıkarmağa olmuştu mâh-ı nev çengâl
4 Hilâl na'l idi ve dağlar teninde nücûm
Semâa girmiş idi âsumân olup abdâl
5 Nücûmdan güher-i şeb çerâğ ile o gece
Sipihr dâmenin etmiş idi malâmâl
6 Görüp bu hâleti gerdûnda pîr-i akla dedim
Digil bana ne durur âsumânda bu ahvâl
7 Eyitdi şâdlığ eyler zamâne geldiğine
Eşiğine Şeh-i dehrün bu îd-i ferruh-fâl
8 Şeh-i zamâne Süleymân-ı şark u garb k'anın
Gulâm-ı halka begûşu durur felekte hilâl
9 Şehâ sen ol gül-i tersin ki bâğ-ı rezminde
Şükûfe gürz durur gonca zahm ü nîze nihâl
10 Şu denlü kıssa-i rezmini zikr eder râvî
Ki Seyyid Gâzinin oldu hikâyeti battal
11 Adem diyârına uçsa aceb mi cân-ı adû
Çün oldu her yanadan okların ana per ü bâl
12 Sanır ki bâd-ı bahâr etti lâlezâra güzer
Gören atınla seni rezm içinde rûz-ı kıtâl
13 Aceb yüzü suludur tîğ-i cân-sitânın kim
Salar ayağa başın uğrayan ana fi'l-hâl
14 Şu kim kılıcına ey kaşı yâ boyun vermez
Elinde gürz-i girânınla zarbı cânın al
15 Salaydı üstüne şem-i hidâyetin pertev
Dahi erişmez idi âfitâb-ı çarha zevâl

16 Geleydi tapuna ger ey meh-i sipihr-i şeref
Hilâle menzilin içre değeydi saff-ı ni'âl
17 Şu kim cihânda sana âl eylemek ister
Tenini âhır ol öz kanı birle eyler al
18 Niteki pûte-i gerdûnda nukre-i kameri
Nücûm ahkeri ile sipihr eyleye kâl
19 Zamân hâlis ü muhlis kulun ola Şâhâ
Budur duâsı Hayâlî gulâmunun meh ü sâl

33/10 Kasîde

1 Fezâ-yi âlemi çün şâhbâz-ı zerrîn bâl
Kanadı altına almaktan oldu fâriğ-bâl
2 Siyâh-baht idi ammâ hümâ-şeref oldu
Gurâb-ı şeb kafes-i dehr içinde tûtî-misâl
3 Ziyâsi ile şeb-i tîreden meh-i rûşen
Göründü zulmet içinde misâl-i âb-ı zülâl
4 Kebûdî çâdır içinde sipihr-i şu'bede-bâz
Hezâr sûret ile arz eyledi eşkâl
5 Zamâne âdemisi cümle hurrem ü handân
Ve lîk olmuş idim ben garîk-i bahr-i melâl
6 Bu bahr-i gussada nâgeh erişti Hızr gibi
Başında şebz imâmeyle bir güzîde-i âl
7 Eyitdi ey gam ile başa çıkmayan âşık
Dilersen olmamağa dest-i gussadan pâ-mâl
8 Yürü penâh edin ol Şâhın eşiğini kim
Ayağı toprağıdır kuhl-i dîde-i ikbâl
9 Sipihr-kevkebe Şâh-ı cihân Süleymân Şâh
Ki mihr-i evc-i senâ oldı mâh-ı burc-ı kemâl
10 Nücûm birle felek bîşezâr-ı kadrinde
Peleng-i sayd-fikendir hilâl ana çengâl
11 Eriye âteş-i kahrın görürse Rûyîn-Ten
Sararda benzini hışmın işitse Rüstem-i Zâl
12 Zevâl-i ömr-i adın kazâ çü eyleye fâl
Nücûm nokta döker çarh tahta-i remmâl
13 Sana bu hırmen-i âlemde cevce buğz edenin
Delik delik ola a'zâsı nitekim gırbâl
14 Gözünü igneler ile dikip durur şehbâz
Tezerv-i adlin uçaldan beri açıp per-i bâl
15 Nigâr zülfü durur devr-i adlin içre hemen
Siyâh baht ü şikeste-dil ü perîşân-hâl
16 Anılmaz idi Ferîdun u Cemle Keyhusrev
Cihâna gelmese ger şâirân-ı şehd-mekâl
17 Hezâr kerre gülüp soldu gülşen-i âlem
Ki geldi bencileyin bülbül-i bahâr-ı hayâl
18 Cevâhir-i suhanım var tabîatimdir kân
Fülûs-ı ahmere degmez yanımda mâl-i menâl
19 Şehâ zamânede ben ol suhanverem ki bugün
Dahi cevân iken oldum emîr-i mülk ü kemâl
20 Demen ki şi'r hemîn Hâfız u Kemâlindir
Ezân okunmadı mı dünyeden gidince Bilâl
21 Devâtım oldu Çeh-i Bâbil ü sözüm efsûn
Füsûnger-i kalemim arz kıldı sihr-i helâl
22 Velî zamânede âdemler öldürür sözle
Mesîh-dem dirilir oldu her Har-i Deccâl
23 Hayâlî sözlerini vasf kılma hâce olan
Revâ degil k'ola kendi metâına dellâl

24 Cihânda tîğ u kemer sâhibi olur muydu
Vakârı ile eger sâkin olmasaydı cibâl
25 Zamâne hâlis ü muhlis kulun ola Şâhâ
Budur duâsı Hayâlî gulâmunun meh ü sâl

35/11 Kasîde-i Serv Berây-i İbrâhim Paşa

1 Kaddine benzedir özünü ey nigâr serv
Kendiyi iken aşırı yüksek tutar serv
2 Gördü ki gül yakasını karşında etti çâk
Gülşende incinip ana başın salar serv
3 Sen kaddi nahl bana vefâ etmesen nola
Bâğ-ı cihânda olduğu yok meyve-dâr serv
4 Âb-ı revâna karşı durup râstî bu gün
Mevzûn okurdu bir gazel-i âbdâr serv
5 Ol şiri gûş ederken o dem geldi yâdıma
Bu nazm-ı türkî-kâfiyeyi derdi yâr-ı serv
6 Bâğ-ı cihânda vardır egerçi hezâr serv
Yohdur velî boyun gibi bir şîvedâr serv
7 Zülf ü kadin gamından eger kendimi asam
Sünbülden eyleyen resenim ola dâr serv
8 Çün nev-arûs-ı gülşen-i bağ-i zamânedir
Yükün yukarı yıgar ise vechi var serv
9 Gül câmii olup durur ey gonca-leb çemen
Mukridür anda bülbül-i şeydâ menâr serv
10 Ger bir şehin ele getirip hâk-i pâyını
Başına efser edip ola tâcdâr serv
11 Kimdir o mâh-ı Sidre-nişîn ü felek-makâm
Kim sevdi Tûbî boyunu bî-ihtiyâr serv
12 Pâşâ-yı Şâh-ı âdil ü Beglerbegi-i Rûm
K'oldu havâ-yi aşkı ile bî-karâr serv
13 Şâm-ı firâka sen mehi tuş olmasın deyu
El götürüp diler bunu leyl ü nehâr serv
14 Bir gün boyun nihalini seyr eylesem deyu
Yıllarla yollar üzre çeker intizâr serv
15 Meydân-ı rezmi hûn-ı adûn etti lâlezâr
Sen nîzelerle diktin ana sad hezâr serv
16 Doğrusu bu durur ki bu gün bâğ-ı adlde
Sen şâh-ı gülsün ey yüzü gül Şehriyâr serv
17 Bir servdir ki koşmadı hergiz havâya bar
Kim gördü bir anun gibi sâhib-vakâr serv
18 Âlem ana kul olmağile fahr eder bugün
Azâdelikle gerçi eder iftihâr serv
19 Bâğ-ı maâni oldu kasîdem benim Şehâ
Gayrı diraht anda yoğ illâ ki var serv
20 Ben ol Hayâlîyim ki beni eğmeden cihân
Dikdim bu nazm bâğına bir yâdigâr serv
21 Serv oldu satrı sâyesi hat tohmudur nukat
Her beytime desem nola ey gül-izâr serv
22 Ömrün nihâli tâze vü ter ola nitekim
Ser-sebz ü ser-ferâz ola vü ber-karâr serv
23 Geldikçe berg-i sebz ile doğruluban Şehâ
Bu tekyegâh-ı âleme dervîş-vâr serv

37/12 Kasîde-i Gül Berây-i Sultan Süleymân Han

1 Bâgda olup şükûfe haylına serdâr gül
Od bıraktı hânümân-ı bülbüle tekrâr gül

2 Pûtesinde goncanın zer hâlis eyler andelîb
Gûşvâre etmege kulağına zerkâr gül
3 Cür'adânın goncanın açmaz meger râz ehline
Olalı tecrîd içinde sâhib-i esrâr gül
4 Mantıku't-Tayr okutur bülbül çemen eftâline
Şerh eder her faslın anın nitekim Attâr gül
5 Yüreginde baş çıkarır andelîbin intizâr
Goncanın yâ Rab neden eyler yakasın dar gül
6 Her varak bir nüktedir gülşende fehm et olalı
Mahzen-i Esrâr gonca Matla-ı Envâr gül
7 Penbe ile âteşin gerçi ki yoktur oyunu
Od içinde bülbülü saklar semender-vâr gül
8 Sînesinde dâğdır mergûb eden her lâleyi
Eylemez hârun cefâsından çemende âr gül
9 Âteş-i gayret nola yakıp kül etse bülbülü
Salınıp boynuna her şâhın güler oynar gül
10 Âşiyân-ı bülbülü kıldı mahaffe âline
Benzer etti kârbân-ı hicretin ihzâr gül
11 Andelîb etfâlinin açıp dehânın vaktidir
Âşiyân-ı bülbülü eylerse mûsikâr gül
12 Hâk-ı pâyı kuhlünü Şâhın sabâdan isteyip
Bâgın eyler nergis-i bîmârına tîmâr gül
13 Nice Şeh Sultân Süleymân-ı selîmü'l-kalb kim
Tâk-ı eyvânında hurşîd oldu bir zerkâr gül
14 Bûy-ı hulkundan eserdir nefha-i bâzâr-ı Çîn
Fasl-ı cûdundan varaktır dâver-i ezhâr gül
15 Yılda bir kez ayağı topragına yüz sürmese
Lâl tâcın jaleden kılmazdı cevherdâr gül
16 Nîzen üzre kana müstagrak adûnun kellesi
Benzer ol mevzûn nihâle kim ucunda var gül
17 Bülbülün kanın alıp sürmekten ey Şeh yüzüne
Adlin eyyâmında demdir k'ede istiğfâr gül
18 Çıkmaz illâ adlin evsâfı dehân-ı goncadan
Etmez illâ zikr-i ihsânın senin her bar gül
19 İtlerin izine geldim Husrevâ yüz sürmege
Gülşeninde âlemin oldur bana bî-hâr gül
20 Âşiyân-ı bülbülü deryûzeye keçkûl edip
Cerr içün dergâhına geldi kalender-vâr gül
21 Kanlı kanlı dâğlarla zînet etti kendiyi
Oldu sen sultân-ı hüsne âşık-ı dîdâr gül
22 Çehresinde jâleden göz yaşı peydâ eyleyip
Kara bahtına Hayâlî bendenin ağlar gül
23 Ben fenâ bulsam sözüm bâkîdir ey Cemşîd-fer
Kendi mahv oldu gülâbından kodu âsâr gül
24 Sonra geldimse Necâtiyle Nevâyîden ne gam
Hâr evvel ser zened ez şâh u ba'd ez hâr gül
25 Gonca gibi hâr-ı gamdan yüreğüm pür-hûn iken
Gülbün-i gülzâr-i bahtım verdi berg ü bâr gül
26 Nitekim her nokta-i bârâna bâ'is ebr olur
Devr eşkâlinde resm oldukça bî-pergâr gül
27 Devletin gülzârının olsun saâdet goncası
Gül gibi sen her nefes ey ruhları gülzâr gül

41/13 Kasîde-i Gonca Berây-i Sultân Süleymân Hân

1 Berg-i gülden edip zebân gonca
Vasf-ı yâra açar dehân gonca

2 Bildi bülbül kimin helâkidir
Kef-i gülde görünce kan gonca
3 Bana sensiz çemende ey yüzü gül
Tîğdir sûsen-i-sinân gonca
4 Bâdeye lâ'lden düzüp sâgar
İçini kıldı zer-nişân gonca
5 Bülbüle hutbe okutup her gün
Oldu sultân-ı kâm-rân gonca
6 Berg-i gülden yürüttü sikkesini
Hükmünü eyledi revân gonca
7 Çıktı taht-ı zümürrüde perini
Bülbülün kıldı sâyebân gonca
8 Elçi düzdü sabâyı gönderdi
Husrev-i Rûma armağân gonca
9 Bir nice dürc bî-bedel yâkût
Bir güzel sîm sürmedân gonca
10 Ya'ni Sultân-ı Cem Cenâba k'anın
Kodu yolunda baş ü cân gonca
11 Hizmetinden kaçarsa sünbül-i bağ
Getire anı mû-keşân gonca
12 Ser-i a'dâsına dokunmak için
Eyledi gürzünü girân gonca
13 Eyledi şermden görünce yüzün
Çehresin reng-i ergavân gonca
14 Husrevâ sana hâlim ağlardım
Olsa ger sâhib-i beyân gonca
15 Sensin ol gülşen-i saâdet kim
Oldu ol gülşene şehân gonca
16 Bûy-ı hulkunla geldi dünyâya
Gülşen-i dehrde doğan gonca
17 Benem ol andelîb-i sâdık kim
Bulmadı bende bir yalan gonca
18 Gül gibi gülmeden ferâğat edip
Oldu kalbimle tev'emân gonca
19 Bağrı hûn olalı cefâlarla
Bana benzer bana hemân gonca
20 Şâha eyler duâ Hayâlî gibi
Eyleyip rû-ber âsumân gonca
21 Geldigince cihâna düşmanına
Ola peykân-ı cân-sitân gonca

43/14 Kasîde der sûr-ı İbrâhim Paşa

1 Gözüm tuş oldu eylerken seher vaktinde seyrânı
Semend-i nâza binmişlerle dolmuş At Meydanı
2 Dem-i sûrnâ sadâ salmış bu mehterhâne-i çarha
Dögülür kûslar güm güm kurulmuş taht-ı sultanî
3 Temâşâ eyler iken cân gözüyle nâgehân gördüm
O taht üzre oturmuş bir saâdet mülkünün hânı
4 Gözü yağmacı şehr-âşûblarla çevresi dolmuş
Sanasın ortaya yıldızlar almış mâh-ı tâbânı
5 Güneş gibi bu çarh-ı lâciverdîden olup peydâ
Şuâ-ı nûr-ı hüsnü birle kılmış dehri nurânî
6 Temâşâ eyledim bişmiş hezârân türlü nimetler
Cemi-i halka bahş oldu o demde hân-ı ihsânı
7 Felek gûyâ döşenmiş sofra idi ol konuklukta
Kim anun olmuş idi kurs-ı mihr ü meh iki nânı

8 Pilavın günbedin sarı yağını çünki seyr ettim
Temâşâ eyledim er türbesinde nûr-ı yezdânı
9 Tekellüfsüz yenirsin sen dediği'çin ana eller
Hacâletten kızarmıştır begâyet kuzu biryânı
10 Çörek bir buğday anlu lâle-ruh mahbûbtur gûyâ
K'anın bâdâmı olmuştu yüzünde çeşm-i fettânı
11 Bu ni'metler yenip çünkim içildi sâfi şerbetler
Şebîhûn etti şâh-i rûza ceyş-i leyl-i zulmânî
12 Geceyi gündüze katıp safâ vü zevk kılmağa
O bezmin yaktılar her gûşesinde şem'i tâbânı
13 Şu donlu âsumânîler atıldı her yanadan kim
Şirâr-ı âsumânîlerle çarhın doldu dâmânı
14 Suâl ettim nedendir bu temâşâ deyu bir ehle
Dedi ol dem cevâbın verip ol dehrin suhan-dânı
15 Vezîr-i Azam İbrâhim Paşanın düğünüdür
Ziyâfet etmek için da'vet etti Şâh-ı Devrânı
16 Aceb lutf ıssıdır ol Pâdişâh-ı âsumân-rif'at
Güneş gibi doğup yerden götürdü zerre-veş anı
17 Sözü çün istimâ ettim o rind-i pâk-meşrebden
Bu şi'ri okuyup oldum bu bezmin bir gazel-hânı
18 Yolunda cûy eden gözden akan eşk-i firâvânı
Yürür ol serv-i âzâdım hırâmânî hıramânî
19 Siper gibi kaşın çîn ettigiyçin ol kemân-ebrû
Hadeng-i âh ile deldim bu dokuz çarhı kalkanı
20 Derûn-ı goncada bir katre-i şebnem durur gûyâ
Dil-i pür-hûnum içre tîrünün ey dost peykânı
21 Nice bir nâz ile şîve nice bir nâz ü istignâ
Behey zâlim behey âfet cefânun yok mu oranı
22 Bana vaslın metâ'ın satmağ için nakd-i cân aldı
Ser-i zülfün nigârâ kimden ögrendi bu dolanı
23 Leb-i cân-bahşın etmezse edâ hakkımı sağ olsun
Süleymân-mertebet Cemşîd-rây İskender-i sânî
24 Meh-i bürc-i şeref Sultân Süleymân sâye-i Yezdân
Ki tîğiyle güneş gibi tutupdur rûy-ı devrânı
25 İletdi gûy-ı zulmü arşa-i âfâktan taşra
Elinde olalı ol Şehriyârın adl çevgânı
26 Hemân devrinde mey adem tutar fettanlık eyler
Anunçün ol harâmın dökülür bezmde kanı
27 Senin meydân-ı rezmin Husrevâ bir gülşen-i cândır
Ser-i a'dâ şükûfe nîzeler serv-i hırâmânı
28 Maânî mülkünü tîğ-ı zebânım birle feth ettim
Olaldan pâdişâhım sen serîr-i mülk sultânı
29 Suhan bezminde ben bir rind-i dürd-âşâm koptum kim
Maânî câmını içmekte oldum Câmî-i sânî
30 Bahâristân-ı tab'ımda açıldı bir gül-i sûrî
Hacil eyler anun her bergi evrâk-ı gülistânı
31 Nevâyi ger işitseydi nevâ-yi bülbül-i tâbın
Diyeydi yahşırak duymuştur ol üslûb-ı Selmânı
32 Ne tozlar koparır ise semend-i tab'ı çâlâkim
Gözüne tûtyâ eyler Sıfâhânda Kemâl anı
33 Necâtî gitdisi benden Hayâlî sağ ola Şâha
Erenler çün komaz hâlî cihân içre bu meydânı
34 Huzûr-ı Şâh'ı âdilde ne haddim lâf urmak kim
Velî erbâb-ı şi'rin eksik olmaz böyle yalanı
35 Nice kim bu nücûm-ı çarh üşüp pervâneler gibi

Alalar ortaya her şeb çerağ-ı mâh-ı tâbânı
36 Yana pervâne-veş cismi adûnun nâr-ı kahrınla
Ola tâbende Şâhâ devletin şem-i şebistânı

47/15 Kasîde-i Kerem

1 Gerçi baş egmedi Cemşîd ile Hakana kerem
Geldi kul oldu bu gün Şâh Süleymâna Kerem
2 Kızdırıp yüz dilemez dahi güneşten pertev
Nûr-ı râyından ederse meh-i tâbâna kerem
3 Dîdeye nûr durur Şâh-ı cihân-dâra sehâ
Zîver-i mülk durur dâver-i devrâna kerem
4 Âdeme bezl durur kâna güher ebre hayâ
Güle bu reng yeter lâle-i Nu'mâna kerem
5 Şeh-perin sûret-i maksûda edip âyîneler
Sidre tâvûsu gibi başladı cevlâna kerem
6 Bir içim suyu dirîğ eyledi İskenderden
Ta'n ederse yeridir Çeşme-i Hayvâna kerem
7 Yüzü suyu kılıcın yere dökülmüştü eger
Ber-zebân-âver olup gelmese meydâna kerem
8 Ol nebâtât bitirdi bu saâdet semerin
Neme benzer deyu ta'n eyledi bârâna kerem
9 Yerlere düştü yüzü oldu ol üftâde hacil
Lutfun izhâr edicek zümre-i insâna kerem
10 Açtı himmet dolusun bir nice muhtâclara
Dergeh-i Şehten edip meclis-i şâhâne kerem
11 Bana geldikte kadeh kalmadı mı meydânda
Yoksa eksik mi eder bezlini mihmâna kerem
12 Mülk temlîk edip başına gevher dökmüş
Şâh Uveys ettiği dem Hazret-i Selmâna kerem
13 Bîşe-i nazmı anun oldu şikâristânı
Cân yedirdise revâ ol kağan arslana kerem
14 Ben hem ol bâzil-i feyz-i suhanem Rumda kim
Reşha-i kilkim eder lücce-i ummâna kerem
15 Gevher-i nazma Şehâ tab'ı Hayâlîdir kân
Ma'den-i lutfsun et gevher için kâna kerem
16 Şâhid-i devletinin gûşuna tak kim yaraşır
Olmağa ol sadefe şol dür-i yek-dâne kerem
17 Çarh çok gerdiş eder dehr bulup çok sûret
Erişince bana mânend suhandâna kerem
18 Husrevâ saldı şikâyet elini dâmenine
Sun'-ı pâkim ki eder nûrunu a'yâna kerem
19 Şehdedir bezl hemân begler oluptur erzel
Bunlara hısset-i tab oldu emîrâne kerem
20 Birinin mansıbını bana inâyet kıl kim
Mehçe-i râyetimi ergüre keyvâna kerem
21 Ne şikâyet demidir lutf-ı inâyet varken
Şimdi mi etti beni garka ol ihsâna kerem
22 Dirhem-i jâleyi ettikçe şeh-i mülk-i bahâr
Bağal-i gonca ile ceyb-i gülistâna kerem
23 Bula feyz ebr-i kefinden gül-i gülzâr-ı sehâ
Nûr ettikçe şeh-i nâmiye agsana kerem

49/16 Kasîde Berây-i Sünnet Şüden-i Şehzâdegân

1 Erişip Şâha lutf-ı Rabbânî
Oldu sûr-ı saâdete bânî
2 İki şehzâdesini sünnet eder

Tuttu zevk u sürûr erkânı
3 Nice şehzâde iki nûr-ı basar
Ki basar nûr u mihr-i rahşânı
4 Birisi neyyir-i sipihr-i şeref
Birisi reşk-i mâh-ı Ken'ânî
5 Sünnet ile bulur şeref bunlar
Kesicek şem'i oldu nûrânî
6 Şer kesdiği parmak acımadı
Gerçi kim akdı lâle-gûn kanı
7 Bi-şükûfe olur beli meyve
Meyve-i bûstân-ı insânî
8 Okudular bu ursa hürmet edip
Deşt-i Kıpçak elindeki Hanı
9 Yüzümüz üzre varalım dediler
Engürüsun Lehin Çehin Banı
10 Gele çini getirmege Fağfûr
Haber etse kemîne derbânı
11 Tâcdâr-ı Acem okunsa buna
Gele ki kolunda Şîrvânı
12 Bir işâret olursa ala gele
Rây-i Hindûstân İlhânı
13 Görse Şâh-ı Bedahş haşmetini
Çehresin eder idi rümmânî
14 Saldı iklîm-i Hinde velveleyi
Hay ü hûy-i sipâh-i Osmânî
15 Sensin ey Şehriyâr-ı Cem-mikdâr
Kudret eyvânının Süleymânı
16 Sana teklîf olundu şehlerde
Kürsî-i pâye-i Nerîmânî
17 Haremeynin emânetini Hudâ
Gördü sen Şehriyâra erzânî
18 Çâkerindir Halîfe-i Bağdâd
Bir kulun oldu Mısr Sultânı
19 Devlet âtına sen süvâr olup
Ele alsan kaçan ki çevgânı
20 Top olursa önünde kelle-i hasm
Rif'ate erdi aldı meydânı
21 Rûmdan Şarka bir nazar kılsan
Düşmen-i dîni yâd edip ânî
22 Tengnâ-yı belâ ede gözüne
Gazabın arsa-i Horâsânı
23 Nola senden kaçarsa düşman-ı dîn
İstemez düzd mâh-ı tâbânı
24 Hüsrevâ hayliden Hayâlî kulun
Görmez oldu cemâl-i Hâkânı
25 Tâli'im kevkeb-i saâdet iken
Ah kim erdi ber-i zulmânî
26 Şâh himmet ederse bana ol ebr
Feyezân ede feyz-i Rabbânî
27 Benem ol sâhir-i suhan-perdâz
Ki eyledim zinde rûh-i Selmânı
28 Hattım üzre sözüm gören buldu
Karanulukta Âb-ı Hayvânı
29 Her sözüm Seb'a-i Mu'allakadır
Dergeh-i Şâh Ka'be-i sânî

30 Gayrı şâ'irlerin kelâmında
Yoktur elfâz-ı zevk-i rûhânî
31 Hîç tâc-ı Kubâda benzeye mi
Kem bahâ bir külâh-ı bârânî
32 Bana bunlar şu gün berâber olur
Ki ede mihri mâh nûrânî
33 Ger üşerse hezâr pervâne
Şem'in alınmaya girîbânı
34 Nitekim dehre çarh dolâbı
Feyezân ede âb-ı şâdanî
35 Gülbün-i devletin olup ser-sebz
Saklaya sâyesinde insânı

53/17 Kasîde-i Îdiyye Berây-i Sultân Süleymân Hân
1 Îd-i kurbân erdi halkı yine şâdan eyledi
Gonca leb dilberleri gül gibi handân eyledi
2 Sanmanız gül-gûn şafak oldu ufuktan âşikâr
Îd içün çarh-ı felek sevrini kurbân eyledi
3 Ka'be-veş mestûr olan dilberler oldu âşikâr
Nûr görmüş hâcî-veş uşşâkı nâlân eyledi
4 Ay ü günle yere inmiştir felek sanır hemîn
Gerdiş-i dolâb-ı îdi kim ki seyrân eyledi
5 Böyle bulmuşken şeref gün yüzlülerle îd-gâh
Tâli'im zulmü bana bî-hadd ü pâyân eyledi
6 Bir moğolçin yüzlü kâfir gönlümün Bağdâdını
Yaktı yıktı cevr ile alan ü talan eyledi
7 Dest-i zulmünden şikâyet eylerem ol Şâha kim
Tîğ-i kahrı sînemin mülkünü vîrân eyledi
8 Pâdişâh-ı bahr ü ber Sultân Süleymân Şâh kim
Bir kemîne çâkerin Cemşîd ü Hâkân eyledi
9 Zahmdan rengîn gül açıldı zemîn-i sînede
Çün kemânından adûya tîr bârân eyledi
10 Gün gibi hengâm-ı rezm içre alıp tîğin ele
Zulmet-i şeb gibi a'dâyi gürîzân eyledi
11 Şemse-i zerrînini rûz-ı ezelde tîğının
Bürc-i devlet üzre Hak hurşîd-i rahşân eyledi
12 Şîr-i hasm-efkensen oldun Husrevâ ol bîşede
Rezm-gâhın nîzeler çünkim neyistân eyledi
13 Bir çekilmiş hâna benzer kişverün a'dâ mekes
Dest-i kudret tîğin ol hâna mekes-rân eyledi
14 Şâhlık ismin felek sen Pâdişehden gayrıya
Fâre-i satrenc-veş bühtân ü yalan eyledi
15 Saykalıyla rezmin esbâbın açıp her meh hilâl
Çarh döndükce kılıcın dahi bürrân eyledi
16 Sensin ol Şâh-ı hümâyûn-fer ki adlin hârisi
Mârı güncişk âşiyânına nigehbân eyledi
17 Kâkül-i dilber perîşân oldu ahdinde hemîn
Devr-i adlin içre ancak nây efgân eyledi
18 Husrev-i mülk-i suhan oldu Hayâlî Husrevâ
Hayl-ı şi'rin cem edip bir hûb dîvân eyledi
19 Serv-i bâğ-ı saltanat kılmış seni ol kim beni
Midhatın gülzârına murg-ı hoş-elhân eyledi
20 Şi'r-i şâirdir veren Cemşîd ü Dârâdan haber
Şâh Veysi şöhre-i âfâk Selmân eyledi
21 Nola medh etsem kelâmım çünki erbâb-ı kemâl

Kendiyi vasf etmegi şi'rinde erkân eyledi
22 Dünyede bulsun saâdetle şeref ol kim Şehâ
Kendiyi bin cân ile emrine fermân eyledi
23 Ömrüne noksân verip alsın adûnun başını
Ol ki mâhı gâh top u gâh çevgân eyledi

55/18 Kasîde Berây-i Sultân Süleyman Han

1 Felek gehvâre-i sıbyâna benzer
Meh-i nev dün doğan oğlana benzer
2 Sararmış inhinâ bulmuş felekte
Yetîm-i duhter-i İmrâna benzer
3 Şifâda aynıdır Ya'kûb-ı çarhın
Safâda Yûsuf-ı Kenâna benzer
4 Veyâ hod kasr-ı cennetten cihâna
Açılmış revzen-i Rıdvâna benzer
5 Ururken hânçer-i Behrâmdan dem
Kemân-ı Rüstem-i Destâna benzer
6 Gönül mir'âtının pasın eder pâk
Oluptur mıskala insâna benzer
7 Komaz dişte ilişir lokma-i şek
Bu halka râhat-ı dendâna benzer
8 Çekilmiş dest-i kudretten gazâya
Ser-i tîğ-i Süleymân Hâna benzer
9 Saâdet bîşesinde ol dilâver
Şikâr-endâz genc arslana benzer
10 Kaçan altun benekli câme giyse
Sihipre atılır kaplana benzer
11 Anunçün olmasa âlemde kurbân
Benim yanımda nâ-hak kana benzer
12 Sitanbul ol Şeh-i Yûsuf-likâsız
Hemân üstü açık zindâna benzer
13 Bugün Hakanı sensin Türk ü Çînin
Hezârân çâkerin var Hâna benzer
14 Yahud Dârây-i Efrîdûn-nesebsin
Ki her kemter kulun sultâna benzer
15 Senin devrinde elkâb-ı salâtın
Denilse gayrıya bühtâna benzer
16 Kulunun dinle Şâhım vasf-ı hâlin
Bu hâli dinlemek ihsâna benzer
17 Diyâr-ı Rûmda bir karye vardır
Anun etrâfı kûhistâna benzer
18 İki bin üç yüz akçe yazısı var
Ne hâsıl çün hat-ı hûbâna benzer
19 Civârında yatar ecdâd-ı pâkim
Ki ben lâ'l oldum anlar kâna benzer
20 Münâsib bendene olmaktır ol cây
Vatan hubbu hemân îmâna benzer
21 Eşigin Ka'be-i hâcât-ı âlem
Hayâlî Ka'bede Hassâna benzer
22 Nitekim mâh-ı nev hıng-i felekte
Rikâb-ı Husrev-i devrâna berızer
23 Senin zâtınla olsun devr bâkî
Ki âlem cism-i zâtın câna benzer

57/19 Şikâyet ba-kıssa-i Feganî

1 Ey seyl-i eşk hâne-i cismim harâb kıl
Zulmet-serâmı cilvegeh-i âfitâb kıl

2 Mecnûn ölünce dedi serim ey felek benim
Leylî mahallesinde sifâl-i kilâb kıl
3 Gel ey hasûd mâlik-i mülk-i kelâm isen
Evsâf-ı husrevân-ı saâdet-cenâb kıl
4 Şemşîr-i âbdâr-ı Selîm ile hâkde
İskenderin dehânını memlû luâb kıl
5 Evsâf-ı bârigâh-ı Süleymânı eylesen
Dîv-i hasedden eyle hazer ictinâb kıl
6 Şâpura tâc-ı devleti geydir cenin iken
Dârâyı an hikâyet-i Efrâsiyâb kıl
7 Vasf ile Erdevânı devân eyle bezmde
Behrâmı gûrdan çıkarıp tâze şâb kıl
8 Firdevsî-i kelâm olamazsın benim gibi
Nâr-ı hasedle cânına yüz bin azâb kıl
9 Hurşîd-i himmetimde zemin gerd-i zerredir
Ol zerreden vücûdunu var sen hisâb kıl
10 Ey gerd-i âhım eyleyicek seyr-i âsumân
Nâz eyle âfitâba ve mâha itâb kıl
11 Çünkim Hayâlî sen sana oldun hicâb-ı dôst
Benden işit nasîhati ref-i hicâb kıl

59/20 Kasîde Berây-i Sultân Süleymân Hân

1 Ey hilâl-i îd-i devrân sâgar-ı gerdân mısın
Hâkdân-i dehre feyzin cür'asın rîzân mısın
2 Ya necât ehline oldun keşt-i Nûhün-Nebî
Sürmege ya çarhı mevc-i kulzüm-i Yezdân mısın
3 Nûrdan bir halkasın bâb-ı necât-ı âleme
Ya der-i ikbâle zer-tâk-ı felek unvân mısın
4 Ya kenâr-ı âlem-i gabrâya emr-i Hak ile
Yûnus-ı izzet getirmiş mâhi-i Ummân mısın
5 Aynısın lâmın otuz gün olduguna rûzenin
Ya felek levhinde nûn-ı dâmen-i Rahmân mısın
6 Öpmeğe dâmân-ı pâkin kâmetin olmuş dütâ
Yoksa sen de bende-i hâs-ı Süleymân Hân mısın
7 Bir gubâr-ı râhı denlü ol Şehin ey âfitâb
Yani sen de nûr bahş-ı dîde-i imkân mısın
8 Âfitâbın zer devâtıyla gelirsin her seher
Ey utârid dergehinde kâtib-i dîvân mısın
9 Kadri bâğında Şehin bir ak gülüsün ey kamer
Bu ferahtan her gece âlemlere handân mısın
10 Ol mücâhid fî-sebîlillâh olan âdil Şehin
Ey şafak tîğ-ı gazâsından dökülmüş kan mısın
11 Bu cihân Yakûbunun açıldı a'mâ gözleri
Bûy-ı hulkun birle Hanım Yûsuf-ı Kenân mısın
12 Rezm olıcak Murtazâsın adl hîninde Ömer
Yoksa fahr-ı dûdumân-ı Hazret-i Osmân mısın
13 Nûr-ı izzetden midir cismin yahud mü'minlere
İstirâhat etmek için sâye-i Yezdân mısın
14 Rûm u Mısr u Basra vu Bagdâda hükmündür revân
Hindi aldın tâlib-i iklîm-i Türkistân mısın
15 Husrev-i Rûmun muhibbi olan ey hâme sen
Gûy-ı nazmı âsumâna ergüren çevgân mısın
16 Tab-ı Şâhîden çıkarırsın maânî cevherin
Yoksa sen gencûr-ı genc-i âlem-i irfân mısın
17 Nazm eyvânında ey Sultân-ı iklîm-i suhan
Şâh-ı Gâzîden mi yaktın şem'i ya akrân mısın

18 Hâfız u Câmî kelâmı gibi mevzûndur sözün
Şâhlar içre kemâl-i nazm ile Selmân mısın
19 Cür'a nûşun bezm eyvânında yüz Dârâ vü Cem
Rezm meydânı deminde Rüstem-i Destân mısın
20 Ka'be-i hâcâtdır dergâh-ı Şâh-ı Cem Cenâh
Sen Hayâlî vasf ile ol Ka'bede Hassân mısın
21 Aybına kılmaz nazar Şâh-ı cihân ma'zûrdur
Pûstîn midir murâdın tâlib-i ihsân mısın
22 Hak ta'alâ eylesin izzetle ömrün her mezîd
Devlet-i Şehde nen eksiktir senin uryân mısın

61/21 Kaside Berây-i Sultân Süleymân Hân

1 Tarîkat ehlidir sâhib-vilâyet tuğ-ı Sultânı
Hidâyet yolların göstermeğe gönderdi Hak anı
2 Ve ya hod bir nigâr-ı serv kadd-i nâz-perverdir
Gönüller cem'ine bâ'is ser-i zülf-i perîşânı
3 Duhânî lâledir sahrâ-yi izz ü nâzda bitmiş
Götürsün şemsî dülbendinde her gün âsumân anı
4 Acemde cezbe-i dîdârının şûrîdesi bîhad
Esir etmiş kara zülfü de iklîm-i Karamanı
5 Hümâ-yı evc-i izzettir salarsa üstüme sâye
Çekem pehlûya sancak adlı bir serv-i hırâmânı
6 Bugün bu çâr tuğ-ı çâr âyîni durur Şâhın
Sarây-i devletin eflâke ermiş çâr erkânı
7 Hayâlî gibi bir dîvâne-i jûlide-mûdur kim
Perîşân eylemiş kendin görüp Sultân Süleymânı
8 Ne sultân zıll-i Rahmân âfitâb-ı dîn ü devlet kim
Ser-i bed-hâhına vermez vücûdu tîğ-i bürrânı
9 Hakîkat bahrinin dürrü tarîkat mülkünün Şâhı
Hidâyet çarhının mâhı mürüvvet tahtının Hânı
10 Süleymân mülküne mâlik velî müstağni-i âlem
Saâdet Mısrına Yûsuf velî Yûsuf ana sânî
11 Ser-i a'dâ ile Şâhâ müşerref kıl demi geldi
Çekerler intizâr-ı nîzeler yalmanı yalmanı
12 Sana gîsûy u şâhidle olupdur nağme-i mutrib
Kemend-i sayd-ı Behrâmî sadâ-yi kûs-ı Hâkânî
13 Gülistân içre bülbül nağmesinden eyledin tercîh
Sen ey Şeh rezm meydânında hây-hûy-ı merdânı
14 Karınca hırmen-i ihsânının çün dâne-çînidir
Nola şemşîrinin olursa vahş u tayr mihmânı
15 Ben ol dürrem ki hurşîd-i kıdemden perveriş buldum
İnâyet mevci salmadan cihâna bahr-i Ummânı
16 Benim gönlüm sımakdan ey felek kıl ihtirâzı kim
Şikest olsa olur her pâresi elmâs peykânı
17 Vücûdu zevrakın eyler adûnun her nefes nâyâb
Duhân-ı âhuma dersem nola deryâ-yı zulmânî
18 Ne bâküm var hasûd-ı kîne-cûdan devlet-i Şehde
Ne mümkündür sımak mînâ-yi nâzik-tab sindânı
19 Nitekim çâr tûğ-ı çâr yâr âyîn-i Osmânî
Ola devlet sarâyının memâlik içre erkâm
20 Alem gibi ser-efrâz ol kılıc gibi cihângîr ol
Siper gibi kaşın çîniyle al Çîn ü Horâsânı

63/22 Kasîde Berây-i Şehzâdegân Sultân Muhammed ve Sultân Selim Han

1 İki servi revân etti yine gülzâr-ı Osmânî
Saâdet gülşeninin her biri verd-i handânı
2 Yıkılmış gönlü ma'mûr oldu Mağnisa-yi mehcûrun

Karaman tahtının şimdi oturdu yerine câmı
3 İki şehzâdesine Şâh-ı âlem tahtlar verdi
Ferîdûn Selm ü Tura etti bahş İran u Tûrânı
4 Biri bürc-i şerefte eksiği yok bedr-i kâmildir
Birisi asumân-ı devletin hurşid-i rahşânı
5 Gazâl-i mihri sayd etmiş biri sehm-i saâdetle
Biri şir-i felekle ceng eder geydikde kaplanı
6 Sen ol âlî-gühersin Husrevâ kim bezm-i hâsında
Bir ednâ cur'adan add ettiler deryâ-yı Ummâm
7 Sımât-ı meclisinde nukl-i encüm geçmedi hâra
Habâb-ı sâgar-ı bezmin begenmez çarh-ı gerdânı
8 Kızıl Elmayı kaptın lerze düştü kişver-i Rûm'a
Bihamdillah Karaman eline katdın Alamanı
9 Senin devrinde yattı arkası üzre huzûr etdi
Havâ yolunda ser-gerden iken taht-ı zındânı
10 Cihân Mısrına bir Yûsuf dilerken ikisin verdin
Bu lutfundan halâs etmek umuldu ehl-i zındânı
11 Senin devrinde kimse dergehinde etmedi nâle
Meger îd-i hümâyûnda sadâ-yi kûs-ı sultânî
12 Şerefte Müşterîden zerre denli farki olmazdı
Gubâr-ı eşhebin kılsa müşerref fark-ı Keyvânı
13 Revâfızla havâric mün'adim oldu zamânında
Çekelden şark-ı garbe Zülfikâr-ı Şâh-ı Merdânı
14 Dem-i a'dâ ile meydân-ı rezmün tâze gülşendir
Siperler kırmızı gül nîzeler serv-i gülistânî
15 Meh-i nev na'lçenle menzilette edeli davâ
Süreyyânın görünür handeden her gece dendânı
16 Eger kim bûy-ı hulkundan dem ursa nâfe incinme
Bu söz meşhûrdur derler yumazlar kan ile kanı
17 Kefin deryâsının emvâcı erdi çarh-ı gerdûna
Ne gam bahr-i muhîtin reşkden var ise buhrânı
18 Arûs-ı nazma zîver vereli eşâr-ı rengînin
Dürün bağrı delindi yere geçti cevherin kânı
19 Ne tozlar kim koparırsa semend-i tab-ı çâlâkın
Gözüne tûtiyâ eyler felekte âfitâb anı
20 Benâtü'n-na'ş râh-ı kehkeşândan alsa ol gerdi
Kamer mir'atını jeng-i keleften pâk ede ânî
21 Hayâlî nazmının hattın temâşâ eyle vasfında
Sipâh-ı mûr ile görmek dilersen şekkeristânı
22 Egerçi tab'-ı şehbâzı felek-pervâzdır lîkin
Zebânıdır belâğat bâğının murg-ı hôş-elhânı
23 Çalındı nevbet-i hakâni çünkim nâmına anun
Maânî mülkünün sultânları dağıttı dîvânı
24 Zahîrîn arkasından müsteârî câmesin almaz
Tıraş etmez o gayrılar gibi dîvân-ı Selmânı
25 Kemâl-i Isfahânî gerçi Hallâk-ı Meânîdir
Kelâmın rûh-ı mahz etmekte anun cânı yok cânı
26 Sözü her kâleb-i fersûdenin mevcûd cânıdır
Kaçan hâlî bulur şâ'ir fesâhat içre meydânı
27 Nitekim mâh-ı nev sancak çeke encüm ola leşker
Nitekim hükm ede çarha nücûmun yedi erkâm
28 Güneş gibi saâdet tahtının sâhib-külâhı ol
Safâ bezminde her şehzâde olsun bir Cem-i sânî

65/23 Kaside Berây-i Sultân Süleymân Hân
1 Merhabâ ey ravza-i âlî nazargâh-ı güzîn

Dâğdârındır senin gülzâr-ı Firdevs-i Berîn
2 Her nihâl-i nâzenînin oldu bir nazm-ı bülend
Bülbül ü destân serâyın şâir-i sihr-âferîn
3 Aks-i râh-ı pür şükûfendir miyân-bend-i felek
Zıll-i kasrın çihre-i eyyâma hâl-i anberîn
4 Tâ ki dil verdi sana şûrîden oldu Bahr-i Rûm
Mevcden ebrûların bâğ-ı behişte etti çîn
5 Mâhiler mıkrâz olup mâ-i kumâşa girdiler
Kesdi deryâ kaddine lâyık libâs-ı nâzenîn
6 Jâle-rîz oldu havâ sanma seher gülzârda
Pîr-i çarh etti bükâ kıldıkda dolabı enîn
7 Lâle-i dil-sûhte tutmağa geldi dâmenin
Dediler bunda yaramazsın sen ey sahrâ-nişîn
8 El salıp âşıklara derler melek-manzarları
Hâzihi cennâtü adnün fedhulûhâ hâlidîn
9 Havzıdır bir mâh-ı bedr içinde her mâhı hilât
Âşinâ olmuş ana mâhî ?-tenân-ı meh-cebîn
10 Mirvehayla oldu dilberler havâdârı bunun
Sen dem urma ey sabâ bu bâğda tek dur hemîn
11 Subh-dem bu matla'ı mecmû'a-i gülde görüp
Yâra karşı okudu bülbül edip savt-ı hazîn
12 Hattını yüzden tırâş etsen nola ey nâzenîn
Vechi yok kim bir arada cem ola küfr ile dîn
13 İki ruhsâr arasında bînîni sanır gören
İki bahş etmiş mehi engüşt-i Hayrü'l-Mürselîn
14 Leblerin kan içmegi âyîn edinmişti velî
Hatt-ı müşgînin erişti oldu uşşâkâ mu'în
15 Şol zehandânın çukurunda bula ettiklerin
Andan eyler bîgümân dil saydına hâlin kemîn
16 Aks-i ruhsârınla dünyâyı gülistân eyledin
Âferîn ey âb-ı rûy-i kişver-i hüsn âferîn
17 Hâk ü hârâdan görüp izhâr-ı sun'un sâni'in
Kara toprak başına açılmasa genc-i defîn
18 Böyle nüzhet-bahş iken tûbâ gibi baş indirip
Ben bu gülzâra ne mümkündür ki diyem âferîn
19 Gülşen ol vaktin olur kim ede deryâdan nazar
Bil hilâl ile geçerken Âfitâb-ı Mülk ü dîn
20 Husrev-i Cem-çâker ü Behrâm-ı rûz u dâr ü gîr
Kim senâ gûyudur anun tayyibîn ü tâhirin
21 Hazret-i Sultân Süleymân-ı selîmü'l-kalb kim
Hırmeninde adlinin Nûşîrevândır hûşe-çîn
22 Hâcibidir rûz ü şeb hindû-yı bâm-ı heftümîn
Yüz sürer dergâhına sultân-ı taht-ı çârümîn
23 Kande benzer düşmanı sît-i mekârimde ona
Sayhadır Cibrîlden sâdır mekesdendir tanîn
24 Husrevâ erse ayağın toprağından bir haber
Etmeye hergiz sabânın hâtırın mugber zemîn
25 Gûsfendi adlin eyyâmında bulsa bî-şobân
Şâne eyler mûyuna ser-pençesin gürg-i gurîn
26 Sâye-i Haksın velî envâr-ı lutfundan sana
Cism kılmış peyker-ârâ-yi cihân-ı mâbüdin
27 Lâm-veş ol kim dütâ olup sana vermez selâm
Erre olsun farkına ol zâlimin dendân-ı sin
28 Dûr düşmüş iki bendemdir desen ey Fahr-ı Rûm
Raks ede Hâkân-ı Türkistân ile Fağfûr-ı Çin

29 Pâdişâhım hâk-i pâyından cüdâ kıldı beni
Bir iki gün tâli ber-geşte vü baht-ı hasîn
30 Dâğ-ı hasrettir beni bülbül gibi gûyâ eden
Söylemez âyînesiz tûtî kelâm-ı sükkerîn
31 Husrevâ erbâb-ı nazma ihtirâm et ihtirâm
Çün severdi bunları Mahbûb-ı Rabbül-âlemîn
32 Olmasa bu zümre-i âli bu kavm-i bî-bedel
Dilde yâd olmazdı nâm-ı Sencer ü Tuğrul Tigin
33 Eremez şâ'irlerin şi'ri Hayâlî nazmına
Gerçi oldu herbiri ser-defteri nazm-ı metîn
34 Şi'r oldur kim mecâz iken hakîkat bahşola
Ermedi bî-zek ana illâ ki akl-ı dûrbîn
35 Lezzet-i dünyâya mâ'il bilmez uhrâ zevkini
Ana rahmin nitekim bâğ-ı cinân bilir cenîn
36 Tev'emân-ı nahl-i meryemdir birinin hâmesi
Birinin rengîn kelâmı yüz nigâristân-ı Çîn
37 Mâverâ-yi âferînîştir birine cilve-gâh
Biri halvet-hâne-i fikrette sâhib-erbaîn
38 Biri gül biri benefşe biri hûnîn lâledir
Biri kand oldu birisi şehd biri engübîn
39 Mülk-i nazmın kenz-i lâ-yüfnâya mâlik şâhiyem
Leşkerimdir şâ'irân-ı evvelîn ü âhirîn
40 Oldu nazmım şehdine ervâh-ı kudsîler mekes
Şehperin ana mekes-rân etti Cibrîl-i Emîn
41 Âsitânında nola ednâ isem deryâyı gör
Hâr ü has farkındadır ka'rındadır dürr ü semîn
42 Nitekim sultân-ı ezhârın diyâr-ı bâğda
Ayağı toprağına bâd-ı şimâl eyler yemîn
43 Gül gibi sen gülşen-i âlemde handân ol velî
Düşmen-i bî-dînine olsun felek pür-kibr ü kîn

MUAŞŞER

71/1 Muaşşer
1 Bir güzel gördüm ki reşk-i sûret-i büt-hânedir
Kendisinden gayrıya âteş gibi bîgânedir
2 Kim zebânından gelen efsûn ile efsânedir
Mü'min ü küffâr ile hem sohbet ü hem-hânedir
3 Câm-ı zerrîn nûş eder bir bî-vefâ mestânedir
Nûş eden bir cür'asın bin yıl yeri meyhânedir
4 Tuğ çekmiş bir dilâverdir ki kasdı cânadır
Nûr-ı tab'ımdan çerâğın yakmamıştır yâ nedir
5 Râstı ben şem-i dil-sûzam adı pervânedir
Kim dolaşsa âteşe pervâne ya dîvânedir
1 Bir nihâlem kim bana berg-i hazân oldu nasîb
Sûd içinde gayrılar bana ziyân oldu nasîb
2 Cismden âr eyler oldum tâ ki cân oldu nasîb
Bir hümâ-yi nûr-bâlem üstühân oldu nasîb
3 Gel haber ver aşktan çünkim zebân oldu nasîb
Sûz-ı hasret âşikâra vü nihân oldu nasîb
4 Bana yanmak bî-tereddüd bî-fegân oldu nasîb
Kendi hâlimden bana çünkim beyân oldu nasîb
5 Râstı ben şem-i dil-sûzam adı pervânedir
Kim dolaşsa âteşe pervâne ya dîvânedir
/1 Sûretim nakş-ı fenâ göstermege mir'âtdır
Ayn-ı hurşîdem bana pervâneler zerrâtdır

2 Şöyle gûyâyem ki yanımda cihân asmâtdır
Geh dilimden sihr câri gâh nârencâtdır
3 Tâk-ı aşka çıkmağa himmet bana mirkâtdır
Âb-ı Hayvânem şeb-i muzlim bana zulmâtdır
4 Tende cânım pertev-i envâr-ı bahr-i zâtdır
Mâverâ-yi sûretim fehm eylemek heyhâtdır
5 Râstı ben şem'i dil sûzem adı pervânedir
Kim dolaşsa âteşe pervâne yâ dîvânedir
1 Gerçi devrân benden önden gayra verdi fırsatı
Pây-i taht-ı aşkta çalındı Mecnûn nevbeti
2 Âhırı Ferhâdı hem ergürdü başa san'atı
Kıble-gâhı oldu Mahmûdun Eyazın türbeti
3 Vâmıkın Azrâ ile anıldı türlü hâleti
Lâcerem her âşıkın bir demde oldu şöhreti
4 Bunların başındadır iklîm-i ışkın devleti
Şâm-ı gamda bunların oldum çerağ-ı sohbeti
5 Râstı ben şem'-i dil sûzem adı pervânedir
Kim dolaşsa ateşe pervâne ya divânedir
1 Ey Hayâli tâ ki gördüm ol kamer ruhsârımı
Mihr-i âlem-tâbdan germ eyledim bâzârımı
2 Vuslatı hicrâna satdım aldılar ikrârımı
Deyr-i aşkın râhibiydim kesdiler zünnârımı
3 Hâsılı asnâmdan pâk ettiler Ferhârımı
Aldı bir şâh-ı cihân gönlüm ile esrârımı
4 Nâr-ı aşkınla yanıp yakılma etdim kârımı
Mâh-rûlar şevkine nûr eyledim destârımı
5 Râsti ben şem'-i dil-sûzam adı pervânedir
Kim dolaşsa âteşe pervâne yâ dîvânedir
73/1 Murabba der katl-i İbrahim Paşa
1 Gün gibi evvel beni dünyâya sultân eyledin
Sonra döndün sâye-veş hâk ile yeksân eyledin
Başımı çevgân-ı mâh-ı nevle galtân eyledin
Neyledin ey çarh-ı hûnî neyledin kan eyledin
2 Bana çün âşüftelik ergürdü devr-i rûzigâr
Bahr-i gamsın eyledin mevc-i hilâli âşikâr
Fülk-i cismim eyledin ol mevc birle bî-karar
Neyledin ey çarh-ı hûnî neyledin kan eyledin
3 Hâb-ı gafletten edip sûret gözünün perdesin
Dostluk kânûnunun nâ-sâz kıldın perdesin
Böyle mi eyler cihânda bir kişi perverdesin
Neyledin ey çarh-ı hûnî neyledin kan eyledin
4 Kara yere dökmege ehl-i zemînin kanını
Âşikâr ettin hilâlin hançer-i bürrânını
Kime zahm urdunsa sildin dâmeninle kanını
Neyledin ey çarh-ı hûnî neyledin kan eyledin
5 Mihr yaksın haşre dek sînende hasret dâğını
Dîde-i encüm akıtsın yere kan ırmağını
Dişlesin dendân-ı pervîn mâh-ı nev parmagını
Neyledin ey çarh-ı hûnî neyledin kan eyledin

74/1 Tahmis-i gazel-i hod
1 Ey gönül kapmaz safâ çün merdüm-i mahmûrdan
Mest-i câm-ı aşk olunur mu mey-i engûrdan
Dûr olalı yâr-ı bî-pervâ bu ben mehcûrdan
Şu'le-i gam cismim üzre hıl'atimdir nûrdan

Dûd-ı âhım başıma bir tâctır semmûrdan
2 Şâhsın nola begim lütfet sipâha etme cevr
Bî-külâh ü bende-i zerrîn-külâha etme cevr
Ya'ni her bir nâ-tüvân-ı bî günâha etme cevr
Kûh olursan da sakın bir berg-i kâha etme cevr
Ger Süleymânsan nola hayf eyle âh-ı mûrdan
3 Kulle-i Kâf-ı sipihrin dâmenine od salar
Mihr ü mâhın belki çeşm-i rûşenine od salar
Ya'ni encüm erzeninin hırmenine od salar
Her seher geh kâ'inâtın mahzenine od salar
Pertev-i hor kim çıkar bu ser-nigûn tennûrdan
4 Şerr ü şûru ko ırak olma kenâr-ı hayrdan
Kalmayasın tâ meleklerle felekte seyrden
Dedi hâtif cân kulağına bu köhne deyrden
Bezm-i gamda nây-veş cismin tehî kıl gayrdan
Cân kulağıyle işit bu nükteyi tanbûrdan
5 Rind-i dürd-âşâm-ı ışk olup dili bî-hûş kıl
Bahr-i bî-pâyân olur cân ile dilden cûş kıl
Gûş-ı hûş ile bu nush u pendi ya'ni gûş kıl
Bezm-i vahdetde Hayâlî aşk câmın nûş kıl
Ehl-i dil mest-i Elest olmaz mey-i engûrdan
76/2 murabba
1 Âhdan leşker çeker baş kaldırıp efgân bana
Ta'ne taşını atar bu dîde-i giryân bana
Dâğımın mir'âtı yüz göstermeyip yârân bana
Bakdığımca nakş-ı hicrân gösterir her ân bana
2 Kasr-ı gerdûnda der-i şâdî güşâde olmasın
Subh kalsın zulmet-i şâm-ı belâda gülmesin
Göreyin âyîne-i devrânı sûret bulmasın
Bakdığımca nakş-ı hicrân gösterir her an bana
3 Kılmış idim meclis-i erbâb-ı dilde kesb-i hâl
Mûcib-i noksân imiş bildim benim şâhım kemâl
Dest-i sâkîden gerekmez sâgar-ı bezm-i visâl
Bakdığımca nakş-ı hicrân gösterir her an bana
4 İ'tibâr etsem gülistânın akan ırmağına
Lâle-i sahrâ-nişînin sînesinin dâğına
Bâğda bûy u vefâ yâdına gül yaprağına
Bakdığımca nakş-ı hicrân gösterir her an bana
5 Ey Hayâlî hemdem olmadım alıp ikrârını
Germ bulsam bu güneş ruhsârenin bâzârını
Zerre-i nâ-çizden arz eylese dîdârını
Bakdığımca nakş-ı hicrân gösterir her an bana
77/1 Muhammes
1 Gamından özge dermân istemez bir dertnâkem ben
Teninde şerhalar şerh ile denmez sîne-çâkem ben
Cihân âlâyişinden devlet-i aşkında pâkem ben
Hadeng-i gamzene cismim nişân etdin ne hakem ben
Olaldan dostum sermende-i lutfun helâkem ben
2 Ciğer vasl istemez dâğ-ı firâkımla karâr etti
Yerini dest-i gamda lâle gibi hâksâr etti
Sebâtın gördü hicrânın anınçün ihtiyâr etti
Gönül murgun kaçırdığım bir gözü şahin şikâr etti
Kafes gibi anınçün tîğ-i gamdan çâk çâkem ben
3 Harâbât ehliyem ta'n eylesin her zâhid-i âbid
Bu zevke olmasın hâli hasetten bir nefes hâsid

Behişte girmege yoktur elinde kimsenin kâğıd
Beni âlâyişinden âlemin pâk etti ey zâhid
Mahabbet hânikâhında mürîd-i aşk-ı pâkem ben
4 Görüp rengin yüzün verdin karâr u sabrını verdin
Cigerde tâzedir zahmın yürekde eskidir derdin
Hele yanında var bir gonca adlı nâz-perverdin
Gülün derdinden ey bülbül ne çekdin gerçi oy verdin
Gamından dilberin senden hezârân derd-nâkem ben
5 Tenimde kanlı kanlı dâğlardan gülşenim olsun
Hadeng-i yâr serv olsun kılıcı sûsenim olsun
Bu gülzârın hezârânı fegân ü şîvenim olsun
Serîr-i aşk ya Mecnûnun olsun ya benim olsun
Hayâlî sanmasın âlem ki merd-i iştirâkem ben

78/2 Tahmis-i gazel-i Sultân Süleymân Hân

1 Âfiyetden çeksin el yâr-ı vefâdâr isteyen
Kûy-ı aşka gelmesin nâmûs ile âr isteyen
Sînesin pür-dâg eder bir lâle ruhsâr isteyen
Kan yutarsa ta'n degil la'l-i leb-i yâr isteyen
Cân verir bu yolda bir zülf-i siyehkâr isteyen
2 Kâ'be-i maksûda ol kim ergürür sa'y ile yol
Canını kurbân verir olmaz hayâtından melûl
Nağme-i uşşâka âheng edemez her bî-usûl
Terk edip zühd-i salâhı kılmışam zülfün kabûl
Rûz u mahşerde benem ey dost zünnâr isteyen
3 Yâra kalmaz hâtırı olduğuna âvâre dil
Yandığına sabr eder pervânedir her nâra dil
Kanlı dâğım gibi boyandı kızıl kanlara dil
Kâni olmaz kûyuna vaslın diler bîçâre dil
Hîçe sattı cenneti aşk ile dîdâr isteyen
4 Aşk-ı bâkî cândadır cân cismim içre âriyet
Teşne isen kanımı nûş eyle sahhan âfiyet
Cevher-i pâk-i mahabbetde fenâdır hâsıyet
Hâsıl eyler derd ü mihnet âlem içre âkıbet
Nakd-i ömrün harc edip yâr-ı vefâdâr isteyen
5 Gam nedîmindir Hayâlî kalbini mesrûr tut
Zâhirin vîrâne eyle bâtının ma'mûr tut
Salsa pertev cismine nâr-ı mahabbet nûr tut
Bî-vefâ yârın Muhibbi cevrini ma'zûr tut
Yârsız kalır cihânda aybsız yâr isteyen

80/1 Mersiye Berây-i Sultân Muhammed Hân (Terci-bent)

1 Ey murâdım aksine dönmekte bî-pervâ felek
Lutfuna kahr eylemekle şöhre-i dünyâ felek
2 Bâğbân-ı sun sunmuşken saâdet destine
Hâke düşmek yol mu ol nahl-i cihân-ârâ felek
3 Mâtemin tut ol saâdet tahtının sultânının
Egnine gey dûd-ı âhımdan siyeh hârâ felek
4 Ol gül için destimâl-i ebri doldur yaş ile
İki gözün bakdığınca âleme ağla felek
5 Şâm-ı hasrette kevâkib şem'ini rûşen kılıp
Kân-ı lutfun hâke düşmüş gevherin ara felek
6 Mâh-ı nevden Hazret-i Şehzâde-i Cem-haşmetin
Gerçi çektin devleti ahkâmına tuğrâ felek
7 Hâk saçtın alnının âhır kara yazısına
Sen bilirsin etdigin lâzım degil ifşâ felek

8 Bende vü şâh olmadı âzâd elinden â felek
Dâd elinden â felek feryâd elinden â felek
1 La'l ederdi âfitâb-ı himmeti hârâları
Kılmış idi dest-i ihsânı hacil deryâları
2 Gonca-i gannâcı gûyâ olsa eylerdi hamûş
Ma'rifet gülbünlerinde bülbül-i gûyâları
3 Zühdün anıp ağlasın her zâhid-i uzlet nişîn
Bezm-i hâsın kanlar içsinler kadeh-peymâları
4 Attılar sandûka-i hâke gönüller var iken
Gamzeler tîrin ol iki misk tozlu yaları
5 Kaşları yâsın görüp yas etsin ashâb-ı kubûr
Göz pınarından akıtsın çeşme çeşme mâları
6 Devleti câmın sıyıp İskender-i devrânların
Dâr-ı dünyâdan göçürdün hayme-i Dârâları
7 Mâteminde karalar geysin boyansın kanlara
Merdüm-i çeşm-i cihân-bînim gibi ağaları
8 Bende vü şâh olmadı âzâd elinden â felek
Dâd elinden â felek feryâd elinden â felek
1 Dâğlarda etmesin kebk-i derî pervâzlar
İgnelerle gözlerin diksin kamu şehbâzlar
2 Boynunu uzatmasın sahrâların süglünleri
Ol hümâ uçtu kime eyler ki bunlar nâzlar
3 Çeng kessin saçını yansın firâk odına ûd
Kılmasın bu mâteme feryâd ol nâ-sâzlar
4 Karşı vardı yalınız ceyş-i kazâya ol melek
Hâzır iken yoluna cân vermege ser-bâzlar
5 Bildigin etti cihân yanında gördü kadri yok
Vermek olmazmış benim cânım cihâna râzlar
6 Mâtem etsin taht-ı Magnisadaki yaylaklar
Ol saâdet gülşeni hâk-i lahidde yazlar
7 Şevketine reşk edip ettin kazâya anı gamz
Sonra döndün başladın göstermege i'zâzlar
8 Bende vü şâh olmadı âzâd elinden â felek
Dâd elinden â felek feryâd elinden â felek
1 Şâh aşk-ullâh ile benzer ki ülfet eylemiş
Girmiş ol meydâna da'vâ-yi mahabbet eylemiş
2 İkilik sevdâsının reddinde görmüş âlemi
Cân ü dil mahbûbunu ol zevke kıymet eylemiş
3 Tâlib olmuş sırr-ı eşyâyi kemâhi bilmege
Dalmış ol deryâ-yi bî-pâyâna himmet eylemiş
4 Bârgâh-ı himmeti kurmuş kıdem iklîmine
Tac ü tâht-ı âlemi ecsâda sûret eylemiş
5 Bakmış ol dergâhdan görmüş aralık zü'l-memât
Kılmaga mevtâ namazın pâk niyyet eylemiş
6 İbn-i Edhem tâ ki bu meydâna sürmüş rahşını
Can ü dil rahtın dağıtmış terk-i sûret eylemiş
7 Her ne kim olursa takdîr-i İlâhîdir velî
Niceler bu beyt ile gerdûna töhmet eylemiş
8 Bende vü şâh olmadı âzâd elinden â felek
Dâd elinden â felek feryâd elinden â felek
1 Tâ ki kıldın ol saâdet gencinin yerin türâb
Gönlümün ma'mûresin yıkdın harâb etdin harâb
2 Ol meh-i gerdûn-hırâma menzil oldun ey lahid
Hâne-i dervîşte mihmân olur mu âfitâb
3 Eşk seyl-âbı zemînin yakasın çâk eylesin

Ol dür ü nâ-yâb içün deryâya düşsün ıztırâb
4 Türbe-i pâkin imâret kılmaga Şehzâdenin
Sîm ü zerden iki hışt olsun meh ile âfitâb
5 Dinlemekte ol cinân gülzârının bülbüllerin
Bûsitân-ı dehr vâveylâ ile bî-âb ü tâb
6 Bülbül-i gülzâr-ı üns iken Hayâlî âh kim
Hâtem-i Şehzâde anı eyledi miskîn gurâb
7 Bezm-i âlemde fenâ câmın mukarrerdir içer
Ger gedâ-yi sifle-perver ger emîr-i kâmyâb
8 Bende vü şâh olmadı âzâd elinde â felek
Dâd elinden â felek feryâd elinden â felek

83/1 MÜNAZARA-İ MİHR Ü MÂH
1 Dedi bir gün mihr-i âlem-tâba mâh-ı âsumân
Ey nigâr-ı nûr-sîmâ dilber-i âlî-mekân
2 Câmının hem cür'asıdır feyz-bahş-ı hâk ü âb
Tal'atın envârına gark oldu zerrât-ı cihân
3 Gülşen-i hazra senin zâtınla buldu zîb ü fer
Nûr u râyınla münevverdir zemîne âsumân
4 Ben ne cürm ettim huzûrunda ne cürmüm var benim
Yüzüne baksam o dem ruhsârın eylersin nihân
5 Ben kemâl-i hüsnümü bir gün sana arz eylesem
Sen sipihr-i evc-i istiğnâda eylersin mekân
6 Sem-i hurşîde erişti mâhdan çün bu kelâm
Dedi ey âyîne-i sûret-nümâ-yi ins ü cân
7 Her kaçan olsan kemâl-i hüsn ile manzûr sen
Hod-nümâlık sûretin sende görür çeşm-i cihân
8 Bir nazar zerd ü za'îf ü nâ-tüvân görsem seni
Mihrim artar sana şevkim gâlib olur ol zamân
9 Kendi cismim nûru birle anı tekmîl eylerem
Görsem eksiklikten ey âşık vücûdunda nişân
10 Kim ki mir'ât-ı zamîrinde görür noksânını
Eyledi tekmîl-i nefs oldur şeh-i iklîm-i cân
11 Ey Hayâlî derde erdinse tufeylindir devâ
Ger tüvânâlık dilersen nâ-tüvân ol nâ tüvân

84/1 (Mihr ü Mâh'ın sonunda, nâ-tamam?)
1 Bir kulun kim Rûm Hassânı ola
Şehriyârı hanların hânı ola
2 Rûz u rezmin Rüstem-i zûr-âveri
Kişver-i nazmun Cem-eyvânı ola
3 Rahşa binse himmeti çevgânının
Mihr topu çarh meydânı ola
4 Nâzır-ı Âyîne-i İskenderi
Yâdigâr-ı Âsaf-ı sânî ola
5 Nice yüzden ister iken iltifât
Bulmaya yüz belki noksânı ola

85/1 DÎBÂCE-İ EŞ'ÂR-I GÜL-İ SAD-BERG
1 Seherden seyre vardım mergzâra
Hezârân murg gördüm geldi zârâ
2 Gül-i lâleyle zeyn olmuş çemenler
Oyuna girdi gönlekcek semenler
3 Çü gördüm nakş-ı Erjeng oldu sahrâ
Edip bir nice rengîn şi'r peydâ
4 Kadem basdım iz'âr-ı mihr ü mâha
Ki tâ erdim Cenâb-ı Pâdişâha

5 Yüzüm sürüp çemenler gibi hâke
Duâlar eyledim ol zat-ı pâke
6 Oluban bîd bergi gibi lerzân
Nihâl-i ergavan-veş terledim kan
7 Sunup bu nazmı dest-i Şehriyârâ
Gül-i Sad-Bergi ergürdüm bahâra

86/3 Tahmis

1 Husrevâ kûyun gedâsı tâc-ı hakan istemez
Olmağa taht-ı saâdette Süleymân istemez
İns ü cin emrine cümle bende fermân istemez
İhtiyâr-ı fakr eden dergâh-ı dîvân istemez
Zâd-ı gamdan özge hergiz kendine nân istemez

2 Eylemez âkil bu fânî devlet ile iftihâr
Ârdur merd olana Şâhâ libâs-ı müsteâr
Ser-bürehne bir gedâ ol şâh olma tâc-dâr
Ol ki istiğnâ serîrinde oturdu şâh-vâr
Serteser olmağa heft iklîme sultân istemez

3 Dâğlardan tekye-i sînemde yanaldan çerâğ
Gösterir bana meh-i mihrin fürûğundan ferâğ
Çıkdı cân ile gönülden ârzû-yi serv-i bağ
Sînesinde ol ki kesdi na'l yaktı tâze dâğ
Eylemez bâğa nazar seyr-i gülistân istemez

4 Çak bu denli ey gönül ümmîdini kesmek neden
Ger dilersen tutasın kûy-ı ferâgatte vatan
Kendini tek hizmet-i Sultâna lâyık eyle sen
Pâdişâh-ı aşk dergâhı açık gelsin gelen
Men olunmaz hiç kes aşk ehle derbân istemez

5 Eşk-i çeşmi her kimin kendiye huşg ü ter yeter
Hak budur oldur cihânda pâdişâh-ı bahr ü ber
Eşk-i çeşmi var iken dünyâya kim eyler nazar
Şu'le-i âhı kimin kim âleme pertev salar
Zerreye almaz günü ol mâh-ı tâbân istemez

6 Bâde-i aşkı içip deryâ gibi cûş eyleyen
Ey Hayâli anın ile hâtırın hoş eyleyen
Cür'a-i cândan çekip ten câmını boş eyleyen
Ey Muhibbî yâr elinden bir kadeh nûş eyleyen
Ger ölürse Hızr elinden Âb-ı Hayvân istemez

88/4 TAHMİS

1 Nigârun yüzü ağ alnı açıktır kaşı çatıktır
Benim baht-ı siyâhım ey dirîgâ nâ-muvâfıktır
Ki güldürmez beni her dem edersem girye lâyıktır
Gözüm nemgîn gönül gamgîn yaşım kana boyanıktır
Acep olmaz budur hâli sana her kim ki âşıktır
2 Senin câdû gözün cânâ kılıptır gönlümü bîmâr
Tabîb-i cânsın etsin bu hasta gönlüme tîmâr
Belâlı bülbülünem karşına ey ruhları gülzâr
Sana boyun eger gerçi benefşe gibi yüzbin var
Hezâr ahsente gül gibi yüzün ag alnın açıktır
3 Der ol mehr-rû yıkık gönülleri ta'mîri hakkımdır
O meh-rûnun benim başım için şemşîri hakkımdır

Hedef oldu belâ tîrine gamzen tîri hakkımdır
Delirdim derd-i aşkınla saçın zencîri hakkımdır
Habîbim kimsenin kanın koma boynunda yazıktır
4 Benim yârım güzeller içre bir mahbûb-ı garâdır
Kim onun Leylî zülfünden dil-i Mecnûn şeydâdır
Yüzü cennet lebi kevser durur hem kaddi Tûbâdır
Durursa serv-i bâlâdır otursa verd-i ra'nâdır
Güzel oldur ki durduğu oturduğu yaraşıktır
5 Hayâlî gönlünü şâd eyleyip arz-ı cemâl etse
Gönül mülkünde gam leşkerlerini pâyimâl etse
Sadâkat gösterip ol âşıka ganc ü delâl etse
Seherden gün gibi dilber nola arz-ı cemâl etse
Çü Ca'fer subh-veş anun reh-i aşkında sâdıktır

90/1 Tecâhül-i Ârifeyn (Gazel)

1 Ey aceb bu turra mı yâ ebr-i müşg-efşân mıdır
Nahl-i gül üstünde yâ hod deste-i reyhân mıdır
2 Kaş mıdır yâ şâhbâz-ı çeşmine iki kanad
Yâ hilâl-i çarh yâ hod kıble-i îmân mıdır
3 Hâllerle ruh mu yâ hod hırmen-i hüsn ü cemâl
Yâ süreyyâ pâyına düşmüş meh-i tâbân mıdır
4 Leb midir yâ berg-i gül yâ gonce-i bâğ-ı İrem
Yâ dil-i uşşâkdan bir katre düşmüş kan mıdır
5 Diş midir yâ gonca içre jâle yâ dürr-i Aden
Çeşme-i hurşîdde yâ encüm-i rahşân mıdır
6 Ol zenah mı yâ rasad-gâh-ı sipihr-i izz ü naz
Ya çah-i Bâbil-sitân ya Yûsufa zındân mıdır
7 Yâ Rab ol gerden mi yâ mihr ü vefâ tûmârı mı
Şem'i kâfûrî midir yâ hod serîr-i cân mıdır
8 Sîne mi yâ hod harîr-i hâm yâ kettân-ı Mısr
Kâkum-ı Rûsî mi yâ hod vâşak-ı Şîrvân mıdır
9 Nâfe mi yâ sâgar-ı işret mi yâ havz-ı behişt
Murg-ı câna âşiyân yâ hod neşâta kân mıdır
10 Goncalar mı yâ şükuft olmuş kenâr-ı servde
Âlem-i ebdân için yâ nâme-i unvân mıdır
11 Ey Hayâlî karanuluktur ötesi açmazın
İki sâkı mâhiyân-ı Çeşme-i Hayvân mıdır

91/5 Tahmîs-i Gazel-i Zâtî

1 Cânına âteş urur bir mihr-i rahşânın mı var
Sînede dâğ-ı gamından nâr-ı sûzânın mı var
Subha dek şebnem döker bir çeşm-i giryânın mı var
Noldun inlersin felek hercâyi cânânın mı var
Her makâmı seyreder bir mâh-ı tâbânın mı var
2 Esmez iken âb u hâkün üzre hergiz bâd-ı serd
Çekmez iken bülbülün goncandan âlâm ile derd
Zînet eylerken seni geh lâle gibi sürh verd
Benzini ey bûstân fasl-ı hazân mı etdi zerd
Yoksa başı taşra bir serv-i hırâmânın mı var
3 Gül güler gülşende sana ağlamak olmuş nasîb
Goncana yoksa rakîb-i hâr mı oldu karîb
Derde mi düşdün ki dermân edemez ona tabîb
Ağlayıp feryâd edersin her nefes ey andelîb
Hâr ile hemsâye olmuş verd-i handânın mı var
4 Mürde ihyâ kıldığıyçün yâra ben Îsâ dedim
Yoktur ey Hızr-ı Sikender-leb sana hemtâ dedim

Yoluma cân terkin etmezsin dedi hâşâ dedim
Yoluna cânun revâ etsem gerek câna dedim
Hışm ile baktı yüzüme dedi kim cânın mı var
5 Ey Hayâlî aşka kul olalı sultânsın yine
Ya'ni bir hûrî-veşin hüsnüne hayrânsın yine
Bir melek sûretlinin derdiyle nâlânsın yine
Zülf-i dilber gibi ey Zâtî perişânsın yine
Cevri bî-had yoksa bir yâr-ı perî-şânın mı var

92/24 KASÎDE-İ HAYÂLÎ BEG

1 Seher enfâs-ı nesîm etti cihânı hoş dem
Bûy-ı müşgi ile pür oldu dimâğ-ı âlem
2 Yügrüşüp lâle vü gül râh-ı ademden gelicek
Oldular gark-ı arak sanma kim anı şebnem
3 Bâğ-ı âlemde yine haşr-ı nebâtât oldu
Aldır kırmızı gül serv-i çemen sebz alem
4 Oldu her şâh-ı şükûfe yine âlî-himmet
Müflis-i hâke nisâr eyledi dînâr ü direm
5 Bir kuru şâhdan alçak durur ol âdem kim
Nakd-i ömrü var iken etmeye envâ-ı kerem
6 Giydi her nergis-i zerrîn başa bir tâc-ı Kubâd
Lâle gül husrevi yâdına içer sâgar-ı Cem
7 Bülbül-i zâr-sıfat nâleyi ko gül gibi gül
Gonca-veş bağrını hûn etdigine hâr-ı elem
8 Ebr gibi giriben mâteme dök göz yaşını
Bahr-i eltâf-ı Hudâdan eger istersen nem
9 Nâme-veş olma iki yüzlü gül ol defteri dür
Resm edinme iki dilliligi mânend-i kalem
10 Âkıbet olsa gerek defter-i a'mâline nakş
Alnına her ne yazıldıysa misâl-i hâtem
11 Tâlib-i genc-i visâl olma işit neydigini
Ey Hayâlî ruh-ı dilberdeki zülf-i pür-ham
12 Dûd-ı âteş-kededir pîç ü ham olmuş yâ hod
Güneşe karşı yatar mâr durur dopdolu sem

93/25 KASÎDE

1 Âlem-i gaybı çemende kıldı kudret âşikâr
Yâsemen birle benefşedir ona leyl ü nehâr
2 Encüm-i ezhâr ile gördü şeref buldu çemen
Çarh dâğ-ı reşk urup cismine oldu bî-karâr
3 Âşiyân-ı bülbülü şâh-ı gül etti tahtigâh
Karşı durmuş ona hidmetkârdır serv ü çenâr
4 Sürmek içün bâğdan şâh-ı şitânın askerin
Eylemiş cem'iyyet ezhârın sipâhı bî-şümâr
5 Tîğ alıp destine sûsenler silâhdâr oldular
Lâledir sancak begi nergis emîr-i tâc-dâr
6 Ayş ü nûşa bâğa gel kim bî-sütûn u bî-tınâb
İşret için haymeler kurmuş durur ebr-i bahâr
7 Şebnem-i gül su seper cârûb-ı sünbül pâk eder
Hâne-i kalbinde var ise melâletden gubâr
8 Götürüp el üzre dedi başa geldin yüzümü
Görücek âb-ı revânı gülşen içre sebze-zâr
9 Subhdem akbaba gülşende bülend âvâz ile
Okudu mecmûa-ı gülden bu ebyâtı hezâr
10 Vermeden yele hayâtın berg-i bârın rûzigâr
Koma destinden ayağı devr içinde lâle-vâr
11 Gonca ağzı serv kaddi çeşmi nergis yüzü gül

Hatt-ı sebzidir çemen bir dilber olmuştur bahâr
12 Hızr suyuyla dem-i Îsâ durur âb ü havâ
Tâze can bulmak dilersen seyr ede gülzâra var
13 Açtı sûsenler kılıc ile diyâr-ı gülşeni
Nitekim rûy-ı zemîni Şâh-ı gerdûn-iktidâr
14 Serv-i bâğ-ı saltanat Sultân Süleymân Şâh kim
Hûn-ı a'dâ ile etmişdir cihânı lâle-zâr
15 Her kulu bir Cem eline tîği câm-ı bezm-i rezm
Nûş eden ol câmı ayılmaz meger rûz-ı şümâr
16 Tîri ol şehbâz-ı evc-i feth ü nusratdır kim ol
Murg-ı rûhun düşmanın pervâz edip kıldı şikâr
17 Adlin eyyâmında ger ey şîr dil kalsa yetîm
Emzirir etfâlini mîşin peleng-i kûhsâr
18 Bâğ-ı rezmin içre hûn-âlûde başlar nîzede
Hande eyler kendi ahvâline mânend-i enâr
19 Zulmet-i şeb gibi düşmân gerçi bî-had idi lîk
Destine gün gibi tîğ alınca mânend-i enâr
20 Nite servi-i ser-efrâzı yeşil sancak edip
Lâle vü gülden sipeh cem eyleye şâh-ı bahâr
21 Ey Hayâlî Hak Taâlâ ömrünü kılsın mezîd
Dâimâ tahtı saâdet üzre olsun ber-karâr

Gazeller

97/1 Gazel

1 Acı çek ister isen lezzet-i zevk-i ukbâ
Telh-kâm olduğiçün ma'den-i dürdür deryâ
2 Yeridir deyu yerinde yeri terk eyler isen
Gökler el üzre tutarlar seni mânend-i semâ
3 Çehreni eyler isen zerd riyâzetle eger
Kapasın iki cihânı nitekim kâh-rübâ
4 Yak vücûdun ki şeref bula metâı kadrin
Satılır artuğa damgâ ile çün her kâlâ
5 Münhânî oldu Hayâli çekeli bâr-ı gamı
Âlemi yârlığa erdi olalı kâmeti lâ

97/2 Gazel

1 Aynı dilden dem-be-dem akıtmaz ise kan bana
Firkatinde yüz yumaz bu dîde-i giryân bana
2 Bir iki gün fânî dünyâda durup oturmağa
Câna minnet etmezem besdir gam-ı cânân bana
3 Aynına âlem karanı hâke düşmüş cân verir
Leblerin hecrinde benzer Çeşme-i Hayvân bana
4 Başdan ayağa hilâl ettim o mâhı dün gece
Olmuş idi reşk-i pervîn-i felek dendân bana
5 Ben Hayâlî Rûmda bir rind-i dürd-âşâm iken
Câm-ı fâğfûri içer Hâkân-ı Türkistân bana

98/3 Gazel

1 Neden bî-kayd imiş Mecnûn-ı şeydâ
Ki konmuş başına bin türlü gavgâ
2 Nola kılsam leb-i dildâr içün âh
Kanı âlemde bir bî-dûd helvâ
3 Ayağa düş dilersen başa çıkmak
Bununla başa çıkdı câm-ı sahbâ
4 Vücûdum mülküdür Kâf-ı kanâat
Gönül murgudur ol Kâf içre ankâ
5 Hayâlî'nin dili deryâya benzer
Sutûr-ı şi'ridîr emvâc-i deryâ

98/4 Gazel
1 Sen yüzü gülsüz cihân gülzârı zındândır bana
Halk-ı âlem gül gibi her gece handândır bana
2 Gamzenin cellâdını gönder ki teslîm eyleyem
Çün hicâb olan arada ey sanem cândır bana
3 Rûz-ı hecrinde beni tenhâ görelden dostum
Müstedâm olsun gamın her gece mihmândır bana
4 Terkin urdu deyu igvâ eylemiş bî-dîn rakîb
Sevdigim vallâhi billâhi bu bühtândır bana
5 Ey Hayâlî çekmezem firdevs-i ferdâ gussasın
Kim bu gün Cennet cihânda vasl-ı cânândır bana
99/5 Gazel
1 Gamında hem nefes oldu fegân ü nâle bana
Kim ola merhamet etmez bakıp bu hâle bana
2 Tuna suyu gibi yaşım akıtma hey kâfir
Sava rakîbini gamzen yeter havâle bana
3 Dilimde dağ-ı siyeh sîne kana müstağrak
Aceb mi benzer ise dest-i gamda lâle bana
4 Nasîb eyleyen eşyâya rızkını ezelî
Belâ vü derd-i gamı eyledi nevâle bana
5 Akıttı kanlı yaşım rûy-ı zerdime nazar et
Ne nakş geçti Hayâlî o çeşmi ala bana
99/6 Gazel
1 Ol melek-sîmâ perî kim benzemez insân ana
Cân ile dilden fedâ olsun hezârân cân ana
2 Ey felek dervâzesin açma dem-i subhun sakın
Bir gece ger sarılam ben hasta-dil uryân ana (laubâlî)
3 Gerdenine hâleyi tavk eyledi uşşâk-vâr
Boynu bağlı bir kul olmuştur meh-i tâbân ana
4 Gülşen-i derdin nihâlidir bu cism-i nâ-tüvân
Meyvedir bağrım başı berg oldu her peykân ana
5 Gördü ekdim mezra'ı dilde mahabbet dânesin
Dûd u âhım ebr olup yağdırdı çok bârân ana
6 Dâğ-ı gamdan rûyu hûn-âlûdedir cismim gibi
Âşık olmuştur meger kim lâle-i Nu'mân ana
7 Yâr hecriyle Hayâlî şöyle mûnis oldu kim
Rûz-ı vuslat gibi olmuştur şeb-i hicrân ana
100/8 Gazel
1 Bâğ-ı cihânda kârı kimin âh ü zâr ola
Bir bülbül ise nâm-ı bülendi hezâr ola
2 Alıp sabâ elin iletir âsitânına
Şol nâ-tüvân kim reh-i gamda gubâr ola
3 Tîrün geçince sîneden el ur kılıcına
Çek ileriye anı şâhım yarar ola
4 Peykân-ı dost seng-i melâmetle her zamân
Cismim nihâline dilerin berg ü bâr ola
5 Etme Hayâlî bendeni mağlûb-ı her dem
Simurg peşşeye ne revâ kim şikâr ola
101/9 Gazel
1 Bezm ol durur ki yâr içe mey sâkî cân ola
Cismimde kanım ana mey-i ergavân ola
2 Tîr-i cefâsı deldiği her üstühânımın
Ah etdiğimce ney gibi işi fegân ola
3 Göz bu hayâl perdesini kurmadan gece
Cân bir visâl bezmine kandan revân ola

4 Hızr ile ey refîk nice hem-nişîn olam
Ben cânı bezl edem o talebkâr-ı cân ola
5 Şi'rinde ey Hayâlî nikât-ı hakîkat an
Tâ dôstâna her biri bir dâsitân ola

101/10 Gazel

1 Subhdem kim yakınıp hûn u şafaktan hınnâ
Nev-arûs-ı tutuk-ı çârım ola çehre-güşâ
2 Feleki reşk-i tarab-hâne-i Cemşîd edip
Vere eknâfa izârı lemeâtiyle ziyâ
3 Sâzına şa'şa'ayi târ edip zöhre-i çarh
Nagme-i sünbüleden eyleye âheng-i nevâ
4 Cür'a-i feyz döke arza inâ-i hurşîd
Cümle zerrât girip raksa ola mest-i likâ
5 Ben hem ol âyîne-i câmı alam destime kim
Nazar etdikce olur çehre-i maksûd-nümâ
6 Nice göz dikmeyeyim bâdeye mânend-i habâb
Görünür iki cihân anda ke'n-nakşı fi'l-mâ
7 sâgar ü bâdeye derlerse Hayâlî yeridir
Âb-ı rûy-ı hukemâ çeşm-i çerâğ-ı şu'arâ

102/11 Gazel

1 Gözün kara ve kaşınla ol iki zülf kara
Ne kara günlere kaldım dirîg vâveylâ
2 Asıldı sünbüle mânendi sünbülüne gönül
O ben olalı izârında habbetü's-sevdâ
3 Görüp yüzümdeki Bahreyni çeşm-i lülü-bar
Key ıztırâba düşer reşk edip bana deryâ
4 Kaçan bana erişir râh-ı aşkın almakta
Zemîn-i bî-hareket yâ sipihr-i bî-ser ü pâ
5 Hayâlî Kâf-ı kanâatte şâhbâz oldu
Evin fenâya varır sanma sakın ey ankâ

102/12 Gazel

1 Şol denli attı cevr okun ol kaşı ya bana
Rahm eyler oldu şimdi belâ vü kazâ bana
2 Cân yerine tenimde bula derd-i dilberi
Rûz-ı vedâ ecel deyicek merhabâ bana
3 Aşk-ı nigâr ile düşeli ana rahmine
Hûnâbe-i cigerdir o demden gıdâ bana
4 Ferhâd nevbetim çalar eyler senâmı Kays
İklîm-i aşkı vereli şâhım Hudâ bana
5 Oldu Hayâlî cilvegeh-i hüsn-i bî-sebât
Derlerse nola âyine-i pür-safâ bana

103/13 Gazel

1 Ol gınâ şâhı ki doydu bende olan ac ana
Subh taht-ı âcdır hurşîd zerrîn tâc ana
2 Bu vücûd eyvânı bir zulmet-serâdır olmasa
Ger sevâdü'l-vech-i fiddâreyn isfidâc ana
3 Künc ü târik içre bir hoş sohbetim var yâr ile
Leyletü'l Kadr ile âşıktır şeb-i Mi'râc ana
4 Penbe-i gaflet kulağından çıkardı nâsihin
Bir dem içirse Enelhak câmını Hallâc ana
5 Bir gedâ olsa Hayâli bende-i sultân-ı aşk
Haşmetinde pâdişâh-ı vakt olur muhtâc ana

103/14 Gazel

1 Ol gün kani ki gün gibi sûzân idim sana
Olsan revâne sâye-i bî-cân idim sana

2 Esrâr-ı kâ'inâta ezel cür'adân iken
Ben hânikâh-ı aşkta hayrân idim sana
3 Ne gülde reng ü bû var idi ne sabâda fer
Ben gülşeninde bülbül-i nâlân idim sana
4 Sen nâz ederdin ehl-i niyâza Medîne-vâr
Ben Ka'be gibi çâk-girîbân idim sana
5 Şâhım Hayâliyem ki cihân lâ-mekân iken
Ben bir mekân-ı hâsda mihmân idim sana

104/15 Gazel

1 Yüz tuttu ehl-i fakriyle sâhib-gınâ sana
Ey aşk bendedir kamu şâh ü gedâ sana
2 Her yarın oldu sînede bir vâdi-i sürûr
Her dâğım oldu cân gözü kaldı baka sana
3 Yettin gönülle birlige ey gonca-i semen
Hûnâbe-i cigerle olupdur gıdâ sana
4 Bir câm ile gedâ-yi hakîri Cem eyledin
Bezm-i ezelde sâkî sunulmuş sehâ sana
5 Tab-ı Hayâlî menba'ı ayn-ı İlâhîdir
Mâhileri çıkarsa nola âşinâ sana

104/16 Gazel

1 Bu letâfet ki atâ eylemiş Allâh sana
Mihr tutsa yaraşır hizmet içün mâh sana
2 Bister-i nâzdasın gonca-sıfat uykuya var
Eylesin bâd-ı sabâ gibi güzer âh sana
3 Şâh-ı nevrûz görüp hüsn eli sultânı seni
Lâle vü gülden eder hayme vü hargâh sana
4 Eyleyip terk-i asâ âha dayanmazsa eger
Şeb-i gamda eremez zâhid-i gümrâh sana
5 Bahr-i nazm içre Hayâlî göricek dürr-i yetîm
Verdi fer terbiyet-i mihri ile Şâh sana

105/17 Gazel

1 Gördü mahsûs olduğun meydân istiğnâ bana
Şehperin gönderdi sorguc Kâfdan ankâ bana
2 Bezm-i tecrîd eylesem Îsâ-yı Ruh-ullah ile
Her kadehde meyvesin teklif ede tûbâ bana
3 Dâğlar bî hâr gül farkımda sünbül dûd-ı âh
Derler ise yaraşır nahl-i cihân-ârâ bana
4 Hâr-i kûyun ayağımdan olmadı ey gül cüdâ
Reşk edip göz dikdi gerçi sûzen-i Îsâ bana
5 Dürr-i nazmım gördü deryâlar dilinde söylenir
Ey Hayâlî bende oldu lülü-i lâlâ bana

105/18 Gazel

1 Hûn-i ciger olalı mey-i dil-güşâ bana
Geldi cihân elemleri zevk u safâ bana
2 Göz yaşı bahrine düşeyin zevk bundadır
Sunma elin halâs için ey âşinâ bana
3 Çün ey gedâ mücâviriyim künc ü uzletin
Pehlûlarım nişânı yeter bûriyâ bana
4 Kastım budur ki sâyemi hurşîd görmeye
Hergiz olur mu dîde-i encüm baka bana
5 Kılsam Hayâli gevher-i irfânın âşikâr
Sahra ola mekânları her bahr aka bana

105/19 Gazel

1 Dilber oldur ki mahabbet edene kîni ola
Âşık öldürmek anın san'at ü âyîni ola

2 Hatı sevdâsı ile anber ede terk-i diyâr
Zülfünün nâfe-i Çin âşık-ı miskîni ola
3 Görmeden zülf ü ruhun geçse eger zâhid-i şehr
Korkum oldur ki ne îmânı ve ne dîni ola
4 Görmeden zülf ü ruhun geçse eger zâhid-i şehr
Korkum oldur ki ne îmân ve ne dîni ola
5 Ey Hayâlî yine bu şi'r-i hasen üslûba
Umarım Husrev-i Rûmun sana tahsîni ola

106/20 Ez Eş'âr-ı Gül-i Sad-Berg

1 Bu güzellik ki atâ eylemiş Allâh sana
Germ olursa nola mihr-i felek ey mâh sana
2 Nice şerh ede benim neydigimi her nâlem
Bezm-i uşşâkda bir nağme gelir âh sana
3 Kûhsâr-ı gama gelsen görüben Ferhâdı
Seng-i hârâda ede nâhın ile râh sana
4 Begligin var o mâhun elif ü dâğı ile
Ey gedâ tabl ü alem verdi bugün şâh sana
5 Kâni ol çehre-i zerdinle Hayâli yürü var
Hırmen-i aşkta degdi hele bir kâh sana

106/21 Gazel

1 Kendini etse bu gün her kim fenâ ender fenâ
Şâhid-i maksûd vechiyle baka kalır bakâ
2 Vâ'iz-i ebleh-firîbin sohbeti hoştur velî
Hâlvetinde bûriyâsından gelir bû-yu riyâ
3 Su gibi kalbin eritsen söyleme ırmak var
Zâhidâ âbı düşer anılsa geçmiş mâcerâ
4 Ser-fürû kıl zât-ı Hak fikrinde kim gavvâsı gör
Olmayınca ser-nigûn deryâya olmaz âşinâ
5 Atlas-ı gerdûnu etmez himmeti rahşına şal
Tâ ki olmuştur Hayâlî bende-i âl-i Abâ

107/22 Gazel

1 Bî-vefâdır gül ol ey bülbül çemenden bir yana
Edelim şûrîdelik sen bir yana ben bir yana
2 Külbem içre dostum hecrinde efgân eylesem
Bir yana der nâle eyler oldu revzen bir yana
3 Dikse sînem zahmını cerrâhlar mecrûh olup
Rişte kan ağlar bana bir yana sûzem bir yana
4 Kûyuna ergür bizi lûtf eyle dildârın deyu
Pâyıma eşkim düşer bir yana dâmen bir yana
5 sâgar-ı zerrîn ile düşmezdi nergis payına
Gitmese çînî surâhilerle sûsen bir yana
6 Eşigin taşı Hayâlînin yüzünden gitmeye
Seng-i mıknâtıs ola bir yana âhen bir yana

107/23 Gazel

1 Gören nazmım uyûnundan eder hûn-ı ciger peydâ
Nice kanlar yutar kan eyleyince bir güher peydâ
2 Serîr-ârâ-yı mülk i aşk imiş Ferhâd-ı dîvâne
Aceb mi Bîsütûn etse ana tîğ ü kemer peydâ
3 Beyâbân-ı mahabbette yitirdim nâgehân kendim
Ne cismimden nişân zâhir ne çeşmim üzre ter peydâ
4 Tecellî kılsa nûr-ı Hak eser kalmaz vücûdumdan
Kevâkib mahv eder kendin güneşten olsa fer peydâ
5 Hayâlî hılkatimden bir melek-rû âşikâr oldu
Nitekim zulmet-i şebde olur nâgeh kamer Peydâ

108/24 Gazel

1 Her dil ki zülfün ile şehâ bî karâr ola
Varı iki cihân içinde anun târmâr ola
2 Ol serv ger gelirse gönül bûsitânına
Gözüm yaşı bu demde ana cûyibâr ola
3 Âlemde her gönül ki ola aşk kebûteri
Ankâ-yi Kâf her dem ana hem şikâr ola
4 Mansûr-ı dil der ise Enelhak saçın ana
Meydân-ı aşk içinde yeridir ki dâr ola
5 Hatt-ı vücûd üzre konar âkıbet gubâr
Sen sanma kim bu devr-i felek pâyidâr ola

109/26 Gazel

1 Tîğler kim çekdi cevlân içre ol katil bana
Pirehan çâk eyledim ta olmaya hâil bana
2 İncinip âhım yelinden hiç egilmez ol nihâl
Ah kim serv-i revânım olmadı mâil bana
3 Derd-i aşkı çektiğimden yok gamım ey dostlar
Ol peri vaslını ağyâr ettiği müşkil bana
4 Deyrde rûh-ı mücerred olalı bir bâdeden
Nilgûn târemde ki hurşîddir menzil bana
5 Ey Hayâlî dehr zulmünden yakan çâk eyleyip
Nâle kılma kim nazar kılmaz Şeh-i âdil bana

110/1 Gazel

1 Ey kaşın pek ya çekip atmakda sehm-endâz-ı hûb
Tîr-i kaşın pek ya çekip atmakda sehm-endâz-ı hûb
2 Tutmuş idim dest-i aşkınla melâmet dâmenin
Ten libâsın vermeden ervâha Settâr-ül uyûb
3 Yâra bak gayra nazar kılma deyu te'dîb içün
Çeşm-i âlem-bînime kirpiklerim kaldırdı çûb
4 Himmetim rahşına meydan mâverâ-yi kâ'inat
Kudretim çevganına gerdûn u gerdân oldu tob
5 Câme-i cismüm Hayâlî gördü mey-âlûdedir
Âb-ı istiğfâr ile pâk etdi Gaffârü'z-zünûb

110/2 Gazel

1 Hûblar sevdâsıdır âlemde mahbûbü'l-kulûb
Hamdü-lillah kim nasîbim oldu bu sevdâ-yi hûb
2 Yâra âşık geçdiğim ta'yîb eder halk-ı cihân
Nâbedîd etse rakîbi bârî Settârü'l-uyûb
3 Her gün âhımdan benim rahm eylese etmen aceb
Her günâhımdan beni pâk etdi Gaffârü'z-zünûb
4 Mevlevî gibi felekler üstüne döner onun
Şems gibi başını âşık bu yolda kılsa tob
5 Kanlı yaşınla Hayâlî gibi etmezsen vuzû
Câmi-i Hakta imâm-ı aşka neylersin uyûb

111/3 Gazel

1 Yegdir şu kasrdan k'ola anun sonu harâb
Rind-i şarâb-hâreye câm içre bir habâb
2 Cem et özünü olma perîşân rakam-misâl
Fânî cihânı sıfr gibi hiçe kıl hisâb
3 Sevdâ-yi zülf-i dilber eder tîre gönlünü
Gün pertevine hâil olur nitekim sehâb
4 Meyl etme yüzde zülfüne kim konmaz ana murg
Bir gülsitân içinde asılsa per-i gurâb
5 Yerde gerek Hayâlî yüzün sâye-veş senin
Başın ererse göklere mânend-i âfitâb

111/4 Gazel

1 Ey sabâ benden nigârın kûyunun meydânın öp
Devlet elverse nişân-ı makdem-i derbânın öp
2 Nâgehân arz-ı cemâl eylerse ol sultân-ı hüsn
Sür ayağı tozuna ruhsârını dâmânın öp
3 Nâfe gibi bağrımı hûn eyleyiptir intizâr
Arz ederken hâlimi zülf-i abîr-efşânın öp
4 Gülşeninde hâba varsa bâğbân-ı gamzesi
Devlet-i bîdâra erdin gonca-i handânın öp
5 Ey sabâ etsen Hayâli bendeden arz-ı niyâz
Ana bu devlet yeter dergâh-ı âlî-şânın öp

112/1 Gazel

1 Gerçi mey içmekten oldu bezmde hüşyâr mest
Şevk-i la'l-i yâr eder lîkin beni her bâr mest
2 Âşiyân-ı bülbülün başında güller kanlı dâğ
Şâh-ı gül olmuş gülistân içre Mecnûn-vâr mest
3 Her kişi bezm-i cihân içinde bir hâletdedir
Şem yanmakta surâhi gülmede ağlar mest
4 Gonca mey içmiş kokular ağzını bâd-ı seher
Dirhem-i jâleyle baş kurtarsın ol evgâr mest
5 Gözlerin hattın gelelden doydu âşık kanına
Kara gününde olur mey içmeden küffâr mest
6 Zâta âşıklar ser ü ten sohbetinden geçtiler
Oldu bî-câm ü surâhî tâlib-i dîdâr mest
7 Bildi âlemler Hayâlî sana şeydâ olduğun
Anlanur bin eylesin keyfiyetin inkâr mest
8 Ger bu nazmı rûh-ı Câmîyle Nevâyî işide
Uyanıp hâb-ı ademden olalar tekrâr mest

112/2 Gazel

1 Serv-i kaddindir çınârı eyleyen gülşende pest
Bu mesel meşhûrdur kim dest-ber-bâlâ-yı dest
2 Hatt-ı la'lin ey sanem tutmuş Nesîhâ şerbetin
Rûy-ı gülgûnunda hâlin hindû-yi âteş perest
3 Nola yıksan gönlüm ey Cemşîd-i eyvân-ı cemâl
Rûzigâr âyîne-i İskendere verdi şikest
4 Kem habâbın bâdenin vermez Ferîdûn tâcına
Gûşe-i kûy-ı harâbat içre bir evgâr mest
5 Bezm-i dünyânın Hayâlî çekti seyrinden ayak
Oldu dürd-i mey gibi meyhânede ehl-i nişest

113/3 Gazel

1 Bir âleme ermiş durur erbâb-ı harâbât
Kim düşde dahi görmez anı ehl-i münâcât
2 Mey telh olıcak hâlet olur anda ziyâde
Aşk ehline yeter bu kadar keşf ü kerâmât
3 Ârâm edemez dil göricek sâgarı pür-mey
Hurşîdi göricek nola raks eylese zerrât
4 Ferzîn gibi kec-revligi ko nat-ı felekte
Çarh etse gerektir seni bir lub ile şehmât
5 Sevdâ-yi cihânı koma gönlünde Hayâlî
Ol Ka'be-i ulyâyi niçün mesken eder Lât

113/4 Gazel

1 Ey hatt-ı yâr her tarafa nâmeyi dağıt
Uşşâkın işi bitti bu hengâmeyi dağıt
2 Eşcâr-ı kûhsâr bana kol salıp dedi
Uryân-ı aşk olup bize gel câmeyi dağıt
3 Bir noktanın hakîkattir çün hurûf-ı kevn

Ey hâce ârif ol varak-ı hâmeyi dağıt
4 Gül mevsiminde bâdeye fetvâ dilerse halk
Eknâf-ı dehre bir nice allâmeyi dağıt
5 Şâh ol Hayâlî kişverine mutma'innenin
Tîğ-i himemle asker-i levvâmeyi dâğıt
114/5 Gazel
1 Anılır gerçi harâbât içre nâmın mey-perest
Oldu bu meyhânede humlar tehî ben nîm-mest
2 Rehne tâc ü hırkayı göndermedi meyhâneye
sâgara sôfî uzatmasın bu bezm içinde dest
3 Da'vi-i hüsn eyleyip meydânına geldikçe mihr
Hüsn-i âlem-gîrin ey meh-rû düşürdü anı pest
4 Bezm-i hâs-ı yârda Mansûr-ı fânî-meşrebe
Kâse-i serden sunulmuş bâde-i bezm-i Elest
5 Kâr-ger olmaz Hayâli bu dil-i pür-şevke gam
Câm-ı mihre ermedi seng-i havâdisten şikest
114/6 Gazel
1 Göz yaşı bahrinde oldum âşık-ı sevdâ perest
Bir nehengem fâriğ-i dâm-ı cihân deryâ perest
2 Rûy-ı gülgûnunda hâlin hindû-yi âteşkede
La'l-i cân-bahşında hattın kâfir-i Îsâ perest
3 Hây-i hûdan geçmedi meyhâneden gelmiş gibi
Görmedim sôfî gibi âlemde bir gavgâ-perest
4 Derdinin bir dâgını iki cihâna vermezem
Aşk bâzârında oldum hâce-i dünyâ-perest
5 Hûn-ı dil nûş et Hayâlî elde iken câm-ı aşk
Bu demi hoş gör sakın olma gam-ı ferdâ perest
115/7 Gazel
1 Sînede ey dil gam-ı cânânı mihmân oldu tut
Hûn-ı dil çek dâğını küynüklü biryân oldu tut
2 Katre katre kanlı yâşın bir sanem zülfünde gör
Yâ kef-i Cibrilde tesbîh-i mercân oldu tut
3 Ol kaşı yanın kaçırma oklarından sîneni
Gam beyâbânında bir hâk-i neyistân oldu tut
4 Tâ ki kânisin hayâle sana el vermez visâl
Perde-i çeşmin hicâb-ı vech-i cânân oldu tut
5 Kaşların çîni Hayâli bâc alır fağfûrdan
Kendini İran ile Turana hakan oldu tut
116/1 Gazel
1 Öpmege el vermedi cânân elinden elgıyâs
Zulm elin uzattı ol fettân elinden elgıyâs
2 Sâyeveş kaldım ayakta rahm edip almaz elim
Ol kıyâmet serv-kad cânân elinden elgıyas
3 Zulm eliyle yıktı dil mülkünü vîrân eyledi
Elgıyâs ol zulmü çok fettân elinden elgıyas
4 Hâme ile el bir edip râzımı fâş eyledi
İki yüzlü defter ü dîvân elinden elgıyas
5 Ağlamaktan dîde elden çıktı el vermez bana
Ey Hayâlî ol gül-i handân elinden elgıyas
117/1 Gazel
1 Gönûlde aşkın oldu ey cevân genc
Belî vîrânede olur nihân genc
2 Derip encüm nukûdun gerçi ey meh
Döker meydâna her şeb âsumân genc
3 Sen etsen mihr-i hüsnün âşikâra

Dolar bir anda yüz kevn ü mekân genc
4 Gınâ iklîminün sultânlarına
Görünür cümle evrâk-ı hazân genc
5 Benim olsa eğer ey âfet-i Rûm
Stanbul pây-i tahtında olan genc
6 Bana kılsa revâne Husrev-i Hind
Diyâr-ı Rûma yüz pîl-i demân genc
7 Eğer hakan ile fağfûr-ı Çîn hem
Atâ kılsa bu hâke bî-kerân genc
8 Dahî Kârûn ile hâk-i siyehde
Ne denli var ise ey bî-amân genc
9 Verip bu cümlesin alam belânı
Kim oldur cân içinde câvidân genc
10 Hayâlî dilde sakla derd-i yârı
Kesilir başlar olsa ayân genc

118/2 Gazel
1 Dilâ Mecnûn-sıfat uryân-ı aşk ol pîrehenden gec
Belâ meydânının gerçek şehîdiysen kefenden gec
2 Yürü her serv-i bâlâya akıtma su gibi gönlün
Fenâ gülzârının el çek gülünden gel dikenden gec
3 Çekilmiş dûd-ı hasrettir bu bâğın serv-i dilcûsu
Dökülmüş zehr-i mihnettir ruh u hâke çemenden gec
4 Gönül şehbâzını sîmurg-ı Kâfa hem-cenâh eyle
Bu alçaklarda pervâz eyleyen zâğ u zegandan gec
5 Hayâli câme-i zer beft ü atlastan olup fârig
Libâs-ı müsteârîden geçip belki bedenden gec

118/3 Gazel
1 Ne gam ger vasl-ı yâr içün çekem renc
Kişi kim renc çekmez bula mı genc
2 Mekânın Mekkedir kıblem evin Kuds
Yüzün Rûm eli zülfün mülk-i Efrenc
3 Atının ayağına ruh koyayım
Tek ey şeh oynama düşmanla satrenc
4 Cevânsın pîrlerden pend algıl
Sakın âşıklarından alma ilenc
5 Hayâlî aşka düşdün çünki sabr et
Kim olmaz aşk bî-gam genc bî-renc

119/1 Gazel
1 Âşıkam bir dilbere yok rahmi âşıklar meded
Bana kan ağlar acır sînemde yanıklar meded
2 Her gece encüm gibi bîdâr-ı kûy-ı dilberin
Bir nazar eyler bana hey gözü açıklar meded
3 Sûreti nakşın gözüm gönlümde etmişken nihân
Havf eder cân örmesin deyu münâfıklar meded
4 Haşr olunca câm ile geçsin ser-encâmın deyu
Bir duâ eylen elin ben meste ayıklar meded
5 Şâm-ı hicrânın Hayâlî rûz-ı vuslat etmese
Subh gibi mih gâlib gönlü sâdıklar meded

119/2 Gazel
1 Geçmeyeydi kâmetin ney-şekkere bir ince bend
Devr-i la'linde başı örtülü satılmazdı kand
2 Zülf-i pûr-çînin meh-i ruhsârın üzre göreli
Dûd-ı âhım mihr-i âl-tâba atmıştır kemend
3 Servden âvâze gelse sanma elhân-ı tuyûr
Zikr-i kalbiyle duâ eyl sana serv-i bülend

4 Şem'lerle kûyuna gelmiş gece mâh-ı felek
Âkıbet yüz karalığıyla tutulur ol levend
5 Nây eylerse Hayâlî bezmde nâlemle bahş
Pârelensin tîğ-i mihnetle kalem-veş bend bend
120/3 Gazel
1 Âfitâbım yoluna hâk olmasın her ehl-i derd
Korkarın zerrât olup dâmâına el ura gerd
2 Subhdem eyvân-ı aşk-ı yâra zîver vermeğe
Her gece yur gözlerin yaşınd gerdûn lâciverd
3 Şâm-ı gamda lem'a-i âhımla da'vâ kılmağa
Mâh ü zöhre müşterî meydâna gelsin ferd ferd
4 Kanda benzer râh-ı aşkında şehîd olanlara
Küştelerden püşteler olursa meydânı neberd
5 Ey Hayâlî eyledi Rüstemleri nazmın zebûn
Kuvvet-i bâzûna tahsîn merdsin vallahi merd
120/4 Gazel
1 Gamzen ucundan oldu iki çeşm-i pür-ümîd
Girye deminde kanları akar iki şehîd
2 İlm-i cefâ kitâbını ders etmede bu gün
İklîm-i Rûma gelmedi hâlin gibi ferîd
3 Düşünde görmeye bir ayak bâde hâletin
Sôfî riyâzet ile eger kim ola kadîd
4 Su ârızında hat göricek düştü hançer :
Etti kıyâs anı gören aks-i bergi-bîd
5 Geldi Hayâlî kapına arz-ı niyâz eder
Devlet ziyâde Pâdişehim ömr ber-mezîd
121/5 Gazel
1 Gelip ben andelîbin eylemez sâd
Elinden ol gülün feryâd feryâd
2 Yüzünde hâl-i hindû gibi tarrâr
Düşünde görmedi Ayyâr-ı Bağdâd
3 Tılısm ile iki şemşîr kılmış
İki kaşın ruhu gencine üatâd
4 Yazarken şeklin olmuş nakş-ı dîvâr
Bakıp sîb-i zenahdânına Bihzâd
5 Benidir murg-ı dil şehbâz ı aşkın
Ten-i pür-dağım oldu dâm-ı sayyâd
6 Meh-i nev tîşesine reşk edermiş
Keserken Bîsütûn dâğını Ferhad
7 Hayâlî kasr-ı ayşa urmadın el
Habâbın hânümânı oldı ber-bâd
121/6 Gazel
1 Sadâ ile bu gün iş'âr eder ûd
Cihânda sohbet-i yâr oldu maksûd
2 Teni kabrinde hâk olmuş ve lîkin
Dahi Eyazı gözler çeşm-i Mahmûd
3 Dil-i sengîn-i yârı eyledim nerm
Egerçi âheni mûm etti Dâvûd
4 Hayâl-i lebleri artırdı âhım
Kani âlemde bir helvâ-yi bî-dûd
5 Hayâli benligi sen terk edersen
Olur senden Hudâ vü halk hoşnûd
122/7 Gazel
1 Dilesem yâr-ı semen-çehreme yazmak kâğıd
Aks-i rûyumla hazân bergi olur ak kâğıd

2 Meğer açmazdan açam dilbere tûmâr-ı dili
Hâlimi arz edemez bir iki parmak kâğıd
3 Alnımın aldı kara yazıların çünki dile
Hâme kar ağladı döktü başa toprak kâğıd
4 Yalanı kağıda yazar ki sata hâce hakîm
Vâiz-i şerrin işi sıtmaya satmak kâğıd
5 İmriü'l-Kays gibi oldu Hayâlî hakkın
Bu fesâhatle der-i Ka'beye asmak kâğıd

123/1 Gazel

1 Demen Mecnûna fenn-i aşkı tekmîl etti kâmildir
Benim yanımda ol dîvane bilmez nesne câhildir
2 Anunçün habs eder peykânını dil ey kemân-ebrû
Ki ol bir kâfir-i bî-dîn elinden geldi bir dildir
3 Gönül uslu isen ol vâlih ü şeydâsı bir hûbun
Şu kim dîvânesidir bir perînin rind ü âkildir
4 Döğünsem nola taşlarla bugün ol Yûsuf-ı hüsnün
Kefine kim direm korsa terâzû-vâr mâildir
5 Hayâlî rûze-i gamda hilâle döndüğü bu kim
Senin îd-i cemâlin görmedi ey mâh bir yıldır

123/2 Gazel

1 Tâliimde bu gönül her kime kim mâil olur
Göremez bir gün anun mâh-ı cemâlin yıl olur
2 Rûzigâr etti belâ mevcini çeşmimde ayân
Acılıklar çeker ol kimse ki deryâ-dil olur
3 Bu kadar dâne-i encümle bitirmez bir kâh
Mezra-ı sebzi sipihrin nice bî-hâsıl olur
4 Ok gibi doğru varır ya gibi egri eremez
Menzil-i aşkı nigârın ne aceb menzil olur
5 Gayrıya mihr ü vefâ ola Hayâliye cefâ
Ey şeh-i mülk-i melâhat buna kim kâyil olur

124/3 Gazel

1 Lâleler sahn-ı gülistânda kadeh-nûş oldular
Güft ü gûy-ı bülbüle güller kamu gûş oldular
2 Üstühân-ı sîneden emvâc peydâ ettiler
Her rıyâzet ehli bir derya-yi pür-cûş oldular
3 Hakkı biz bulduk deyu zann etmesin ashâb-ı kâl
Cûylar çün erdiler deryâya hâmûş oldular
4 Asker-i nefsi havâya çektiler ahı livâ
Halka halka dağlar birle zırıh-pûş oldular
5 Ben Hayâli bir şikârın alıcı şehbâz idim
Kaptı serverler beni nâgeh karakuş oldular

124/4 Gazel

1 Ol nâzenin ki hüsn elinin dilberi geçer
Cândan hayâl-i vaslı için dil berî geçer
2 Gül gibi iken elden ele varma dôstum
Kim elden ele düşse solar gül feri geçer
3 Yüzümle süpürüp yolu yaşımla sularam
Şehrin çü izz ü nâz ile dilberleri geçer
4 Dellâl-ı şevke cânımı den eylesin mezâd
K'ol âfitâb-ı zöhre-cebîn müşterî geçer
5 Men etme şekkerini Hayâlîden ey sanem
Kem gördüğün herîf bu gün sükkerî geçer

125/5 Gazel

1 Dişin lü'lü lebin mercân ruhun bahr-i melâhattir
İki zülfün meheng ol bahre kaşun mevc-i âfettir

2 Sıratın aynıdır kaşın saçında haşr olur diller
Sorarsan ben günehkâra o kâmet hod kıyâmettir
3 Diyâr-ı hayretin Mecnûn şeh-i sâhib külâhıdır
K'anun başında kuşlar âşiyânı tâc-ı devlettir
4 Yaşımla kan revân oldu başımdan akl ise gitti
Cihân ağyârdan hâli gelirsen gel ki fırsattır
5 Hayâli devlet el verdi diyâr-ı aşka şâh oldum
Otağam başım üstünde hümâ-yi evc-i izzettir

125/6 Gazel

1 Şemşîr-i intizâr ile dil pâre pâredir
Hep pâreye salan beni ol mâh-pâredir
2 Ser-geştesi olalı o mâhın felek gibi
Dâmânım eşk-i çeşmim ile pür-sitâredir
3 Kıldı lebin hayâli rakîbin dilinde cây
Hârâ içinde san ki yatır la'l pâredir
4 Yanımca sürünür komaz üftâdelik yüzün
Sâyem diler yüzün göre bir yüzü karadır
5 Cennet Hayâlî gûşe durur kûy u yârdan
Dûzah fegânım odına nisbet şerâredir

125/7 Gazel

1 Cihân-ârâ cihân içindedir arayı bilmezler
O mâhiler ki deryâ içredir deryâyı bilmezler
2 Harâbât ehline dûzah azâbın anma ey zâhid
Ki bunlar ibn-i vakt oldu gam-ı ferdâyı bilmezler
3 Şafak-gûn kan içinde dâğını seyr etse âşıklar
Güneşte zerre görmezler felekte ayı bilmezler
4 Hamîde kadlerine rişte-i eşki takıp bunlar
Atarlar tîr-i maksûdu nedendir yayı bilmezler
5 Hayâlî fakr şalına çekenler cism-i uryânı
Anunla fahr ederler atlas u dîbâyı bilmezler

126/8 Gazel

1 Cân-nisâr olduğuna cânâna acır gördüler
Ehl-i diller göz yaşın bir bir nazardan sürdüler
2 Lâle evrâkın çemenler yele verdi sanmanız
Al kâğıtla güle tâze haber uçurdular
3 Kâzi asker oldu gül şâhına nevrûz-ı şerîf
Gece gündüz geldiler ana berâber durdular
4 Eyleyip meclis çemende sen harâmisin deyu
Kazîler bî-had surâhînin günâhın sordular
5 Ey Hayâlî hatti dildâra dil uzatmış meger
Bâğda miskîn benefşenin kulağın burdular

126/9 Gazel

1 Anlar ki tecerrüd etegin pâya çekerler
Himmet kademin târem-i mînâya çekerler
2 Bir pîre eriş katre-i bârân k'ola tâlib
Irmağlar ol katreyi deryâya çekerler
3 İç kanımı kim cân ola maksuduna vâsıl
Sayd etmege yârı mey-i hamrâya çekerler
4 Bu dâr-ı cihân içre tecemmülden edip ad
Mansûru fenâ ehli ser ü pâya çekerler
5 Eş'âr-ı Hayâlî var iken gûşunu şehler
Bilsem ne içün lülü-i lâlâya çekerler

127/10 Gazel

1 Da'vâ-yı hüsn kılmagı âlemde ey nigâr
Sen dil-sitân ile büt-i Çînin ne cânı var

2 Peykânların bedende gelip olalı mukîm
Gam askerine oldu tenim âhenîn hisâr
3 Kanlı yaşımla yazmağa gam mâcerâsını
Ruhsâr-ı zerdim oldu benim levh-i zer-nigâr
4 Gün gibi göğe erdi başım olalı şehâ
Ben âşık-ı felek-zede kûyunda hâksâr
5 Kimdir Hayâlî der isen ey serv-i hoş hırâm
Bir derd esîri aşk-ı bed nâm-ı rûzigâr

127/11 Gazel

1 Bir güzel sevdim kılıcından demâdem kan akar
Gûyiyâ bir cûydan berg-i gül-i handân akar
2 Gözlerim gördükde yârı kanlı yaş eyler revân
Cûylar evvel bahâr olsa eder tuğyân akar
3 Bir ışıkdır şem'i bezm-ârâ diyâr-ı Şâm'da
Cezbe-i dîdârına pervâneden kurbân akar
4 Çeşme-i Hayvân akaldan Hızra verdiyse hayât
Şâh elinden zü'l-hayât olanlara ihsân akar
5 Aldı gitdi penbe-i dâğım Hayâlî seyl-i eşk
Gûyiyâ bir cûydan berg i gül-i handân akar

128/12 Gazel

1 Etmege ihyâ bahârı ebrden bârân akar
Zulmet içinde sanasın Çeşme-i Hayvân akar
2 Çâk çâk ettim tenim hecrinde kan oldu revân
Bu zemîn-i sînede her vâdeyi hicrân akar
3 Sînemin dâğın görüp uşşâk teslîm oldular
Er ocağıdır benim şâhım buna kurbân akar
4 Bir nice hem-dem hem-ağazız ki fassâd-ı kazâ
Birimizden kan alırsa cümlemizden kan akar
5 Nazm-ı cân bahşı-Hayâlî mürdeye verir hayât
Geceler ihyâ eden ârif deminden cân akar

128/13 Gazel

1 Elifler serv peykân gonca sahn-ı sîne bâğımdır
Gül-i gülzâr-ı gam cismimde kanlı tâze dâğımdır
2 Senin dikmen geçer sînemde tîrin ey kemân ebrû
Gamın odu ile gönlümü ben yaktım çerâğımdır
3 Ben ol Mecnûnî aşkem seyr-i sahrâdan elim çektim
Durağım kûy-ı gam künc ü belâ her şeb yatağımdır
4 Şafak mey mihr ü meh sâgar habâbıdır anun encüm
Elimde mest-i aşkem iki âlem bir ayağımdır
5 Nihâl-i ömr-i Paşadan hazân-ı gam ırak olsun
Hayâlî solmasın ol gül budağı bir budağımdır

129/14 Gazel

1 Gördüler dildârı ağzında zebânın gezdirir
Âşık-ı dil-besteler kef geçti cânın gezdirir
2 Yarın ahım zer-nişân peykânını dilden kapar
Gülşenin gûyâ sabâ berg-i hazânın gezdirir
3 Her kılından çağrışır diller eliyle çün nigâr
Ârızında turra-ı anber-feşânın gezdirir
4 Kulle-i aşkın pelengi yâdigârıdır deyi
Şîrler Mecnûn-ı mestin üstühânın gezdirir
5 Çarh âhımdan niyâz edip Hayâlî sînemin
Meh yerine penbe-i dağ-ı nihânın gezdirir

129/15 Gazel

1 Serv ile gül çemende ki durup oturdular
Bu kadd ü bu izârı yine sende gördüler

2 Sensiz açılmazız deyu peyk-i sabâ ile
Güller çemende bülbüle kâğıt uçurdular
3 Mey fâ'ideyle şöhreti var bir metâ idi
Devr-i lebinde anı ayağa düşürdüler
4 Seyl-âb kabrin eşti şemâl ü sabâ gelip
Mecnûn-ı bî-kes öldüğü vaktin götürdüler
5 Çûnkim Hayâli eşkine deryâ uzattı dil
Üşüp bulutlar üstüne kökden uçurdular

130/16 Gazel

1 Al câmeyle geçen şehr içre ol meh-pâredir
Yakmak için âlemi gûyâ bir âteş pâredir
2 Kim ki içti sâkî-i aşkın elinden bir ayağ
Cür'a-veş pâmâldir bencileyin âvâredir
3 Katı gönlün dôstum cism-i latîfinde senin
Gûyiyâ sâfî sunun içinde seng-i hâredir
4 Dedi girsin gönlüne tîgim delip çâk eylesin
Gönlüme her demde kârı ol nigârın yaradır
5 Deyr-i âlemde Hayâlî kime âşıktır desen
Ey büt-i Îsî-nefes sen saçları zünnâradır

130/17 Gazel

1 Şol gedâ kim kûyunun çeşmiyle âb-efşânıdır
Pâdişâh-ı berr ü bahr olmuş cihân sultanıdır
2 Câmi-i tende dilim bir la'lden kandîldir
Kim ana tîrin fetîl ü şu'lesi peykânıdır
3 Lâle sanman görünen her nev-cevân ölmüşlere
Acıyıp kan ağladı çeşm-i zemînin kanıdır
4 Hâk-i pâyın elıl-i aşkın nûr-ı aynıdır velî
Sînesi içre hayâl-i kâkülün îmânıdır
5 Ey Hayâlî çün gedâ oldun Alî'nin aşkına
Gâfil olma gördüğün merdâneler meydânıdır

130/18 Gazel

1 Tîrin kaçan nişâna ol ebrû-kemân atar
Ana nişân olmağa uşşâk cân atar
2 Mecnûn tenini eyledi Leylî itine arz
Issın ağırlayan itine üstühân atar
3 Evvel nazarda vermedi Şîrîne cân deyu
Ferhâda ta'ne taşını pîr ü cevân atar
4 Ol münhanî ki kalbine cây ola âliyât
Zirâ ki gûyu gök yüzüne savlecân atar
5 Meydân-ı Hakta çekti kemân-ı mahabbeti
Hallâcdır Hayâlî benimle kemân atar

131/19 Gazel

1 Dünyâ katımda zehr ile perverde mîvedir
Meydân-ı himmetimde felek çarh-ı bîvedir
2 Kahrın deminde lutfuna ilter gönül penâh
Dâmânı kûhsâr-ı azimin girîvedir
3 Mansûr olan fenâ yoluna pâyidâr olur
Bu kârı sanma pîşe-i her şahsı lîvedir
4 Dâğın cigerde lâle-i bâğ-ı firâkdır
Hâl-i ruhun benefşe-i gülzâr-ı şîvedir
5 Meydân-ı nazmın eyledi Rüstemlerin zebûn
Kasd-ı Hayâlî ma'reke-ârâ-yı Gîvedir

131/20 Gazel

1 Şi'r ü sâz ü dilber ü mey kim cihânın cânıdır
Ca'fer âbâdın bihamdillah bugün erkânıdır

2 Lâciverdî sünbüliyle âsumânın aynıdır
Açılan nergisler anın encüm-i rahşânıdır
3 Ni'met âbâdı nola benzetse şarkîler buna
Rûmda şöhret tutan şimdi Acem yalanıdır
4 Kişver-i ayş u tarabda begliği var Ca'ferin
Nice bin zevk u safâ ikliminin sultânıdır
5 Ya çıkarmak ya koparmak istemem zinhâr kim
Çeşmi nergisdir anın sünbül kökü dendânıdır
6 Fakr vâdisinde ser-gerdân olan üftâdeler
Gûşe-i bî-tûşesinin her gece mihmânıdır
7 Ol cevân merde nola ehl-i fütüvvet der isem
Varını bezl etmede Rumun Ahî Evranıdır
8 Ayn-ı Zemzem çâhı tekye Kâbe-i uşşakdır
Ana bu nazmı diyen ol Ka'benin Hassanıdır

132/21 Gazel

1 Rengin lebin kim ey sanem ol hatt-ı nevdedir
Bir la'ldir ki kâfir elinde girevdedir
2 Bu odlu âhım içre benim kanlı gözlerim
İki şerâredir derûn-ı alevdedir
3 Şehbâz-ı aşk sâye şala üstüme deyu
Cism-i za'îfim ana atılmağa gövdedir
4 Kays eyledi hayâline göz merdümünde cây
Gördü karâr-ı Leylîyi kim kara evdedir
5 Mutrib Hayâli bezmini germ eylesen onun
Gönlü Hicâzda kulağı pîşrevdedir

133/22 Gazel

1 Gerçi gönlüm kendiyi Câm-ı Sikender gösterir
Sınsa her bir pâresin bir tiz hançer gösterir
2 Dergehinde her kesi bir görmeyip sultân-ı aşk
Kimine jülîde-mû kimine efser gösterir
3 Fark-ı Mecnûnda görünen âşiyândır sanmanız
Kellesinde bâde-i aşk ile sâgar gösterir
4 Aldı cânlar nakdini olup havâle gamzesi
Şimdi gelmiştir hatı uşşâka defter gösterir
5 Hâk edelden kûy-ı aşk içre Hayâlî cismini
Kendiyi her zerresi bir mihr-i enver gösterir

133/23 Gazel

1 Hatt-ı miskînin lebinde anber-i sârâ satar
Ruhların mihr ü mahabbet benlerin sevdâ satar
2 İdgehde sen dûkkân açtın sulu şeftâlûye
Nâr-ı hasretle yanıp âşıkların eyvâ (ayva) satar
3 Dilde peykânından ayrılmaz hayâli hâlinin
Gûyiyâ tıfl-ı habeştir Ka'bede hurmâ satar
4 Çarh-ı gerdûn mâh-ı nev na'liyle oldu müşterî
Leblerin bâzâr-ı hüsn içre görüp helvâ satar
5 Rindler vardır harabat içre bir sâgar meye
Taht-ı Cemşîdi girev kor efser-i Dârâ satar
6 Gûşe-i bî-tûşe-i fakr içre bir kemter gedâ
Vakt olur kim pâdişâhı dehre istignâ satar
7 Yûsuf-ı Mısr-ı belâgatdir Hayâli dôstum
Anun içün kendiyi kıymetle bî-pervâ satar

134/24 Gazel

1 Mest etti halk-ı âlemi ol la'l-i nâblar
Devr-i lebinde ayağa düştü şarâblar
2 Bâğ-ı cihânda görmeye sen servi bir nazar

Âb-ı revâna gözler olupdur habâblar
3 Dâğ-ı siyâhlar beni zeyn etti der gören
Mecnûnu gör ki üstüne üşmüş gurâblar
4 Bîhûde sanma cûy sadâsın ki taşlara
Katı gönüllü olduğunu söyler âblar
5 Dökme Hayâlî yaş rakamın safha-i gama
Rûz-ı şümâr olunca onu kim hisâblar

134/25 Gazel

1 Habîbin Kabe Kavseyni rümûzun sofi benden sor
Muhammed âlinin mâhiyyetin Veys-i Karen'den sor
2 Nevâ yolunda pâ muhkem edip vermek yele başı
Niceymiş rûşen etsin sana şem-i encümenden sor
3 Başımdan aştı seylâb-ı sirişküm vâdî-i gamda
Beru gel mâcerâ-yi aşkı başından geçenden sor
4 Ne bilsin kûh-ı mihnette ne çektiğin onun Husrev
Sorarsan hâl-i Ferhâdı var ol şîrîn-suhanden sor
5 Belâ bezminde Ferhad ile Mecnûn geçti ben kaldım
Sorarsan meclisin keyfiyyetin kendin bilenden sor
6 Hayâlî tevbesin îmânına döndürse ey sofî
Kerem kıl ol günâhı sâki-i tevbe-şikenden sor

135/26 Gazel

1 Ciger hûnâbesin nûş etmegi aşk içre benden sor
Hadîs-i la'l-i Şîrîni zebân-ı Kûhkenden sor
2 Mahabbet cûyibâr ı kim ser-i âşık habâbıdır
Geçit vermez anun yolunu başından geçenden sor
3 Peleng-efken gözün havfile ol şîrâne gamzenden
Ne kanlar yuttuğun âhû-yı Çîn müşg-i Hutenden sor
4 Hayâlin şâhı gam ceyşin çekip dil mülkünü yıktı
Eger teftîş-i zulm etsen şehâ ehl-i vatandan sor
5 Hayâlî tabhını şâir geçenlerden suâl eyle
Hücûm-ı şâhbâzı bir nice zâg u zegandan sor

135/27 Gazel

1 Şâm erişse şem umar pervâneler kim yanalar
Gelse kış sevdâsıdır abdâlın ateşhâneler
2 Şem dikti bezm meydanında bir altın kabak
Attılar âh okların her yanadan pervâneler
3 Şem bir altın ayak açtı mahabbet ehline
Oldu aksinden anın pervâneler mestâneler
4 Şem'i meclis germ olup söyler zebân-ı hâl ile
Âşinâ hemreng olur bana kaçar bîgâneler
5 Tekye-i aşkın kadîmî şem bir meczûbudur
Ey Hayâlî ol erin kurbânıdır pervâneler

136/28 Gazel

1 Dehân-ı nâzenîni mîme benzer
Cemâl üstünde zülfü cîme benzer
2 Ruhu nâr iki zülfü üzre kaşı
Siyasetgâh-ı İbrâhime benzer
3 Müje hançerle İbrâhîme dönmüş
Göz İsmâil-veş teslîme benzer
4 Elifle na'l ile zeyn oldu sînem
O tıfla tahta-ı ta'lîme benzer
5 Hayâlî hâk-i pâyin tac edinmiş
Bu gün Dârâ-yi heft iklîme benzer

136/29 Gazel

1 Gül yüzünde ey peri zülf-i perîşânın mı var

Gülşen-i Cennettir anda tâze reyhânın mı var
2 Yâr ile agyârı gördüm oturur iken dedim
Ey melek-sûret nedir yanında şeytânın mı var
3 Öldürürsün âşıkı rahm eylemezsin ey sanem
Hey ne kâfirsin senin sînende îmânın mı var
4 Gel ikende kendine germ olma ey bâğ-ı Behişt
Kâmet-i dilber gibi serv-i hırâmânın mı var
5 Bu Hayâlî hastayı öldürmek istersin şehâ
Ka'be-i kûyunda yoksa yine kurbânın mı var
137/30 Gazel
1 Lâleler deştde eftâl-i dil ü cânımdır
Çeşm-i hûnbâr serimdir cigerim kânımdır
2 Vermeyen dostluğa âlem-i fânide halel
Dolu peymâne ile ahd ile peymânındır
3 Sînede dâğ-ı gamın fâş eden ağyâra
Nideyim neyleyim çâk-i giribânımdır
4 Hâne-i dilde karâr eyle gel ey genc-i mutad
Çok zaman oldu senin aşkına virânımdır
5 Ten hisârını Hayâlî nice hıfz eyleyim
Ecele kapı açan rahne-i dendânımdır
137/31 Gazel
1 Sâkî-i devlet ki her bî-meşrebe sâgar sunar
Bana geldikce kadeh câm-ı belâ-perver sunar
2 Her hakîme hemdem olsam hikmet-i Yûnân bilir
Zehr-i gam def'ine tiryâk istesem ejder sunar
3 Cân-ı şîrîni revân eyler gönül cânâneye
Rind-i şâhid-bâzdır mahbûbuna şekker sunar
4 Gönlüme gelse hayâl-i la'l-i rûh-efza-yi dost
San ki Dârâya Ferîdûn Câm-ı İskender sunar
5 Kopmadı kân-ı kıdemden bir Hayâlî ey felek
Destine Sultân-ı Rûmun söz gibi gevher sunar
138/32 Gazel
1 Dilber nihâl-i tâze durur bergi şîvedir
Cevr-i cefâsı cânlara erzânî mîvedir
2 Gün riştesiyle olsa nola germ müşterî
Yûsuf-izâr dilberimi çarh bîvedir
3 Göz yaşın ayağı tozuna harc eder gönül
Zîrâ gerekli tâlib-i iksire jîvedir
4 Sôfî tarîk-i terki er eylemez
Bâşa iletmedi b'ır işin kati lîvedir
5 Hân-ı visâl-i yâr ile etsin Hayâlî zevk
Sen ey rakîb kapıda billahı ive dur
138/33 Gazel
1 Şol gönül kim şâm-ı gamda derdini tehnâ çeker
Cân gözüne kuhl-i sübhânellezî esrâ çeker
2 Yâr ile âşık ikilik perdesini kıldı çâk
Vahdete erdi dahi zâhid gam-ı ferdâ çeker
3 Mûrçe bir katre su içre vücûdun gark eder
Teşne-diller var ki bir demde yedi deryâ çeker
4 Âşiyân-ı bülbülü sâgar edip gülzârda
Gonca la'lin yâdına ey lâle-ruh sahbâ çeker
5 Dergehinde her ne kim emr eylese sultân-ı aşk
Nice yıllardır Hayâlî hükmüne tuğra çeker
139/34 Gazel
1 Dilberâ hayl-ı hayâlin vasat-ı cânda yatar

Mihr-i şevkin sanemâ bu dil-i vîrânda yatar
2 Zekanın çâhına sabr eylemeyip düştü gönül
Dil-i bîçare gör'e mihnet-i cânânda yatar
3 Ruhun üstünde gören hâl-i siyâhın sanemâ
Der Habeş tıflı durur bâğ-ı gülistânda yatar
4 Gamzesi oku anun cân u gönülden geçüben
Kimse fehm itmez anı ben bilürem kandan geçer
5 Bin ola bencileyin ol şehin âvâreleri
Gûşe-i gamda Hayâlî nice dermânde yatar

139/35 Gazel

1 Her nesne kim yarattı Hudâ bî-bahânedir
Bâzâr-ı Hakda kâsid olan bî-behâ nedir
2 Kârûn ölünce verdi yele anı rûzigâr
Fasl-ı hazân varakları genc i hızânedir
3 Leylî saçı hevâsına Mecnûn-ı bî-dilin
Her üstühânı tîğ-i melâmetle şânedir
4 Mansûr var bunda gelen kisvet indirir
Dergâh-ı şâh-ı aşk aceb âsitânedir
5 Çün kim zamâne devleti gelmez Hayâlîye
Bir özge devlet el vere şâyet zemanedir

140/36 Gazel

1 Bîsütûnun lâlesin görsen nazar Ferhâdadır
Mürde-i aşkı ölü sanma gözü dünyâdadır
2 Hattın erdi Hızr-veş âb-ı izârındı bana
Lâcerem İlyâs-ı vaktin ayağı deryâdadır
3 Câm çeksen himmeti pîr-i muğandan kıl taleb
Tâcda neyler şeref devlet ser-i Dârâdır
4 Murg-ı âbîdir ki Çîn bahrinde tutmuştur vatan
Hâl-i müşg-âsâ ki konmuş bu ruh-ı zîbâdadır
5 Ser-nigûn olsun Hayâlî ol kim ol gavvâs-vâr
Bahr-i nazmın seyr ederken bulmaz ol deryâdadır

140/37 Gazel

1 Dil delen müjgânlarıyla gamze-i gammâzıdır
Ana çok işler geçer cânâna bu en azıdır
2 Kebk-veş reftâr ilen gönlüm kuşun sayd eyleyen
Rûm elinin bir kara gözlü güzel şehbâzıdır
3 Hançeri belinde şemşîri takılmış yanına
Dilberim şimdi kesicilerle yürür gâzîdir Rumelide savaş unsurları
4 Ben nice mihr-i vefâsın isteyem sen meh-veşin
Gönlümün eğlencesi cevr-i cefâ vü nâzıdır
5 Sen nice paşaların içre ser-âmedsen begim
Ehl-i nazmın bu Hayâlî öyle bir mümtâzıdır

141/38 Gazel

1 Hayâlin şehriyârının gözüm sırça sarayıdır
Gönül halvetgehi farkında tâcım hâk-i pâyıdır
2 Müjen hançerleri reşki belini büktü şemşîrin
Görelden kaşların cânâ kemanın başı kayıdır
3 Akar sudan eser yelden gözüm gönlüm sakınırdım
Biri ter-dâmen oldu şimdiden biri havayîdir
4 Fenâdan zevk almazsan Enelhak sırrını açma
Kim ol bâzû-yı Hallâcın kurulmuş elde yayıdır
5 Sözü rengîn edâ etmek Hayâlî ihtirâdır
Horasan ehli sanmasın bunu tarz-ı Nevâyidir

141/39 Gazel

1 Dedim hayâl-i la'l-i lebin çeşm-i terdedir

Nâz eyleyip gülüp dedi dilber nazardadır
2 Ey Yûsuf-ı cemâl dem-âlûde olâlı
Pîrehenin alâmeti çeşm-i pederdedir
3 Cânâ hezâr gonce-i gülzâra vermezin
Peykânın ki kana boyanmış cigerdedir
4 Levh-i ruhunda hâl ü hatından alır sebak
Ol fitneler ki gerdiş-i devr-i kamerdedir
5 Oldum Hayâlî çâker-i rindân-ı meykede
İkbâl bunda bende saâdet bu derdedir

141/40 Gazel
1 Bu bâğ-ı âlem-ârâ kim serâser verd-i hoş-bûdur
Şu denli şöhreti var kim heman bir şehr bir budur
2 Dem-âlûde ser-i bülbül durur her goncası anın
Aceb mi bağlanırsa gülleri zîrâ ki kanlıdır
3 Gülün her tâze bergi rişte-i eşk-i hezâr ile
Lebin şehdini mîzân etmege ey meh terâzidir
4 Gülü kan tutduğu dem nîşter-i hâr ile fasd etti
Ana her şâh-ı gülbün bir letâfet-bahş bâzûdur
5 Ayağı tozuna îsâr için şâhın ruh-ı gülde
Hayâlî jaleler la'lîn tabaklar içre lûlûdur

142/41 Gazel
1 Gönlüm havâsı tâ ki benim sen perîdedir
Cân murgu âremîde degildir remîdedir
2 Meyhâne-i lebinde saçın çenber asalı
Câm-ı sürûru ehl-i safaya residedir
3 Gönlüm hayâlin ile kaçan sohbet eylese
Kanlı yaşım o bezme şarâb-ı çekîdedir
4 Şâhım bana cefâ-yı rakîbe vefâ işin
Nâmın Ali mahabbetin illâ Yezîdedir din ve mezheb Gazellerde de
5 Hatt-ı nigâr gibi Hayâli senin sözün
Makbûl-i tab-ı ehl-i nazar nûr-ı dîdedir

142/42 Gazel
1 Başım diyâr-ı gamda belâ kûhsarıdır
İki gözüm bi-aynihi anun pınarıdır
2 Dîvâr çekti hattı ve top oldu gabgabı
Ruhsâr-ı yâr mülk-i melâhat hisârıdır _
3 Zünnâr-ı aşkı beline kim bağladı desen
Deyr-i cihânda bir sanemin yâdigârıdır
4 Mecnûn alalı başına murg âşiyânını
Dîvânelik vilâyetinin tâcdârıdır
5 Beyti ocağına su koyan cümle şâirin
Cânâ Hayâlînin gazel-i âbdârıdır

143/43 Gazel
1 Gönlüm bir âfet-i dil ü din mübtelâsıdır
Öldürdügine kendi yine kan bahâsıdır
2 Yaşım biri birine katıptır denizleri
Irmaklarda şu gözümün mâcerâsıdır
3 Hiç etmedim huzûr gönül hânesinde ben
Seng-i cefâ-yi yar ile bir yıkılasıdır
4 Sultan-ı aşk kendiye hâs eyledi beni
Sînemde gördü dâğımı şahin yuvasıdır
5 Gerçek sipâhîlerle yine oldu hemsefer
Gûyâ Hayâlî Rum elinin kethudasıdır

143/44 Gazel
1 Her kim ki hâsa aşk ile bed-nâm-ı âm olur

Mecnûn gibi bu silsile içre benâm olur
2 Bâr-ı ümîd aşk ile erer kemâline
Gün pertevini görmeyicek meyve hâm olur
3 Noksânı yoktur ol kişinin kim seni seve
Her kim ki sana âşık ola ol temâm olur
4 Bu dâne dâne eşk ile sînemde na'ller
Murg-ı ecel şikârına dâneyle dâm olur
5 Sihr eyledi Hayâlî gazel demede yine
Her bir gazâl-i vahşî görüp anı râm olur

144/45 Gazel

1 Âşık olan selâmeti olmak neden gelir
Meyhâne oldu aşk ana şâhım içen gelir
2 Dest-i belâda cân vereli Kays-i Âmiri
Her şeb beyâz-ı subhdan ana kefen gelir
3 Kes rişte-i alâkayı âkil bu yolda kim
Pây-i murâda sûzen-i Îsâ diken gelir
4 Sen Ka'be-i dile yürü sa'y ile ver safâ
Tut vâdî-i gınâ etegin kim gelen gelir
5 Ahım Hayâlî girdi sipihrin katârına
Gûyâ heyûn ? alayına Veys-i Karen gelir

144/46 Gazel

1 Lutf-ı gazab ki ayn-ı nigârın feni geçer
Ey dil sakın o gamze-i zâlim seni geçer
2 Biz bir meyin harâbıyız ol bezm-i hâsda
Dünya şarâbı ayağa düşmüş denî geçer
3 Gönlüm ki yandı şâm-ı belâ mihnet oduna
Ey dâğ belki şem ile ol külhânî geçer
4 Bir köprüdür bu âlem-i gilde ecel hemîn
K'andan sipâh ü mîr ü gedâ vü ganî geçer
5 Yüz sürmege Hayâlî erenler ayağına
Yılar durur ki hâk-i der-i Gülşenî geçer

145/47 Gazel

1 Eşkimle aks-i zülfün bahr-ı nehenge benzer
Sayd etmede hayâlin çeşmim pelenge benzer
2 Şevkinle vasl ümidi mestâne güft-ü gûdur
Râhın gubârı olmak efkâr-ı benge benzer
3 Şahım olalı çeşmim peyk-i reh-i hayâlin
Bu katre katre eşkim belinde zenge benzer
4 Sahrâda yaktı lâle âteş-perest ocağın
Gülşen benefşelerle şehr-i frenge benzer
5 Kan ağlasam nigâra baht-ı siyâhı gör kim
Nâz ile der Hayâli bu bize renge benzer

145/48 Gazel

1 Halk-ı âlem andelîbi murg-ı cânım sandılar
Etdigi nâlişleri ah ü fegânım sandılar
2 Gül nihâlinde görüp haddin gibi rengin gülü
Bir ser-âmed kâmetin boynunda kanım sandılar
3 Jâleden lülü ile zeyn ettiler medhin görüp
Sûsen-i âzâdı gülşende zebânım sandılar
4 Dün harâbat ehli mey içre habâbı gördüler
Kan yaşımdan seyle varmış hânumânım sandılar
5 Ser-fürû etti Hayâli bana erbâb-ı kemâl
Bende-i makbûl-i Şâh-ı nükte-dânım sandılar

145/49 Gazel

1 Hâl-i hindûn ehl-i dil vasf etse dîvân bağlanır

İbn-i Zengî yadına gûyâ Gülistân bağlanır
2 Lâl-i cân bahşı tekellüm kılmasa cânânımın
Kâlebe olmaz revân ser çeşme-i cân bağlanır
3 Kâfir-i çeşmi meger îmâna gelmiş gamzeler
Saf çekip müjgânlarından tîğ-i uryân bağlanır
4 Zülfü kıymet endurur ??? bâzâr-ı gamda yaşımı
Ebr-i nîsân katresinden dürr-i galtân bağlanır
5 Nâz-perverdim kemend-i zülfünün bir târını
Çîn ü Mâçin üzre pertâb etse Hakan bağlanır
6 Ey Hayâlî sîne-i pür-dâğım ile dûd-ı âh
Nahl-i hasretdir ki bâlâsında reyhân bağlanır

146/50 Gazel

1 Menba-ı cân ki çeşme-i femdir
Âb-ı Hayvân içinde müdgamdır
2 Şimdi serdâr-ı mülk ü hüsn olana
Tûğ-ı şâhî siyâh perçemdir tug-ı şahi:çiçek ismi
3 Zülfikâr-ı Alî değilse şehâ Hz Ali
Gamzeler tîğ-i tîz-i Mülcemdir
4 Lâl-i nâbın Mesîh-i sânîdir
Bûy-ı zülfün buhur-ı Meryemdir
5 Ey Hayâlî bu nazm-ı gevher bâr
Hâtif-i gaybdan mı mülhemdir

146/51 Gazel

1 Dili âşüfte kılan sünbül ü gül pûşundur
Sabrımı gâret eden hâl-i benâgûşundur
2 Sen ne gülşen gülüsün kim bu gün ey lâle-izâr
Âlemin bülbül-i gûyâları hâmûşundur
3 Ne harâbâtî imişsin meded ey gamze-i yâr
Tende kanım komayan ikide bir nûşundur
4 Sen şeh-i hüsne felek taht ü sipâh oldu nücûm
Mihr ile mâh kapında iki çavuşundur
5 Bâde-i aşkını ey dost Hayâlî içeli
Gelmedi başına aklı dahi sarhoşundur

147/52 Gazel

1 Ne zillet vermege râgıb ne devlet hânımız vardır
Ko gayrı gayra yâr olsun bizim Allahımız vardır
2 Tarîkinden ererse menzil-i maksûda her âşık
Hakîkat râhını gözler bizim bir Şâhımız vardır
3 Mey-âlûde sifâlin tâc-ı Cemşîde değişmezler
Bizim kûy-ı harâbat içre bir dergâhımız vardır
4 Gam-ı dünyâ bizi bilmez velî mâh-ı muharremde
Şehîd-i Kerbelâ için bir ah u vâhımız vardır
5 Hayâlî sûret-i dünyâya gâfiller gibi tapmaz
Hakîkat vechine bakmış dil-i âgâhımız vardır

147/53 Gazel

1 Hılâf-ı semt-i zühdün Hakka zâhid âhımız vardır
Tarîk-i Kehkeşâna yol sürer bir âhımız vardır
2 Bizi bî-kes sanıp ey gam yok etmekten hazer kıl kim
Cihânı yok iken var eyleyen Allâhımız vardır
3 Nigâr ile aramızda rakîb eylerse kâfirlik
Gazâ meydânının çâpük-süvârı Şâhımız vardır savaş sahneleri
4 İnâyet bezminin olsak ne var bir cür'a-keş hâki
Harâbât-ı muganda bunca devlet hânımız vardır
5 Sarayında demiş nâlişlerim gûş edene ol şeh
Hayâlî-nâm bir şûrîde-i dergâhımız vardır

148/54 Gazel
1 Na'lçen nakşın senin gördü türâb üstündedir
Od yanar başında çarhın ıztırâb üstündedir
2 Tâ ki gördü ruhların üstünde zülfün pîç ü tâb
Yüz perîşânlık cemâl-i âfitâb üstündedir
3 Tîğ-i gamzen gâhî sînem çâk eder gâhî ciger
Bir demin zâyi geçirmez feth-i bâb üstündedir
4 Serv-i kaddin hasretinden seyl-i eşkim üzre çarh
Benzer ol dolâba devri cûy-ı âb üstündedir
5 Leblerinde hatt ü hâlinden Hayâlî gam yemez
Fitne vü âşûb çün bezm-i şarâb üstündedir
148/55 Gazel
1 Yakalı gülzârda işret çerâğın lâleler
Üstüne pervâneler gibi düşerler jâleler
2 Kâse-i nergiste etti gözleri yaşın gül-âb
Gördü bülbül goncanın başın ağırdır nâleler
3 Haymeler kurdu fenâ iklîminin sultanına istinga=fena iklimi, sultan
Nâr-ı Leylâdan leb-i Mecnûndaki tebhâleler
4 Âfitâb ü Zöhreye hüsnün metâ'ın etme arz
Ana âlem müşteri lâzım değil dellâleler
5 Ey Hayâlî câm-ı Cemdir kim sımış gerdûn-ı dûn
Lâlenin destinde mey-âlûd olan pergâleler
149/56 Gazel
1 Fikr-i hâlün müje gözden ten-i sad-çâke çeker
Mûr kim dâne bula kûşiş eder hâke çeker
2 Yer yüzün ey sipeh-i eşk nola tuttun ise
Nâr-ı âhım âlem-i himmeti eflâke çeker
3 Vasf-ı la'lün okurın kande ki ağyârı görem
Mârdan havf eden kendiyi tiryâke çeker
4 Başını eylemesin zülfüne ağyâr fedâ
Ser-i bî-magzı yine Efî-i Dahhâke çeker
5 Azm-i Deryâ-yi Muhît etti Hayâlî eşkim
Lâcerem pâk olan meşrebini pâke çeker
149/57 Gazel
1 Teni sad-pâre erbâb-ı belânın bâğ-ı râğıdır
Kim onun dâğdan her lalesi Mecnûn çerâğıdır
2 Aceb mi kal'a-i gerdûn yıkılsa top-ı âhımdan
Râkib-i kâfire uydu o meh bizimle yağıdır
3 Seherde mest eden her andelîbi gonca câmından
Mey-i jâleyle dolmuş sûsenin çînî kabağıdır
4 Kenâr-ı cûy-ı eşkimde nice bu çeşm-i pür hûnum
Hayâlin şâhının ey lâle-ruh gülgûn otağıdır
5 Hayâlî istemez gök mezrâ'ın dâs-ı hilâlin hem
Ne kârına yarar anun ne çifti ne orağıdır orak sık geçmez
151/58 ez eş'âr-ı Gül-i Sad-Berg
1 Dil-rübâlar kim benim sabr ü karârım aldılar
Çekdiler evvel elimden ihtiyârım aldılar
2 Kanlı yaşımdan çemen gülzâra verdi reng-i rû
Üşdüler bülbülleri feryâd ü zârum aldılar
3 Sabrımı dilden kara gözlü güzeller kaptılar
Bir nice şehbâzlar elden şikârım aldılar
4 Sînemin meydânı dolsa kanlı yaş ile nola
Leşker-i mihnet beden gibi hisârım aldılar
5 Zahm-ı sînemden Hayâlî tîr-i yârı çektiler
Piste-leb bir serv-kâmet gül-izârım aldılar

151/59 ez eş'âr-ı Gül-i Sad-Berg
1 Şu kim evvel bahâr erse kadeh-nûş etmez ayıktır
Otursun hânede seyr-i çimen ana ne lâyıktır
2 Ne mihrinden safâ kesb et me mâhından saâdet um
Sakın aldanma bu çarha iki yüzlü münâfıkdır
3 Bahâra ta'n eder faslı şitâda künc-i meyhâne
Kadehler lâleler pür-mey surâhîler şakâyıktır
4 Sabâ-veş hâtırından eksik olmasın gubâr-ı gam
İzârun nârına her kim der ise mâ-ı dâfıktır
5 Etine canına dolu güzelle kocmak olurdu
Hayâlî neylesin cür'et deminde kîse arıktır
152/60 Gazel
1 Nedir cân kim anı sen nâzenin cânâna vermezler
Sana âşık olanlar yoluna cânâ ne vermezler
2 Lebi sevdâsı gönlümde yaraşır zâhidâ yarın
Bu bir la'l-i musaffadır anı her kâna vermezler
3 Harâbât erleri bir sengi bâlîn etseler anı
Serîr-i devlet üzre mesned-i sultâna vermezler
4 Züleyhâsın şu kim tuğyân-ı nefsinden cüdâ kıldı
Anın Mısr-ı vücûdu Yûsufun zindâna vermezler
5 Hayâlî aşk-ı Leylâya heves kıldın velî anı
Belâ destinde her Mecnûn-ı sergerdâna vermezler
152/61 Gazel
1 Âşıkam dîvâne bend etsin beni zencîrler
Lâcerem zencîr ile zîver bulur şîrler
2 Ârızındır Çîn gülistânı yüzün miskîn gazâl
Ya kaşın atmış ana müjgânlarından tîrler
3 Ya meger kâfir gözün îmâna gelmiş zeyn olup
Almış etrâfın müjen uryân edip şemşîrler
4 Yaktılar nâr-ı melâmetle fetîlin dâğımın
Bir çerâğ edindiler ben nâ-murâdı pîrler
5 Fürkat öldürdü Hayâlî bendeni lutf et yetiş
Sen mürüvvet kanına lâyık mıdır te'hîrler
153/62 Gazel
1 Derd-i dilber gıdâ-yı rûhumdur
Hûn-ı dil bâde-i sabûhumdur
2 Bahr-i zâta sefînedir tevhîd
Pîri deryâ-şinâs Nûhumdur
3 Seyr-i eşyâ zî mülk tâ meleküt
Bir seherde olap fütûhumdur
4 Pend-i nâsıhdan eyleyen beni dûr
Sâkîyâ-i tevbe-i nasûhumdur
5 Metn-i aşkı Hayâlî ben açtım
Sînede şerhalar şurûhumdur
1153/63 Gazel
1 Yâr için zârım işit bülbüldeki gulgul nedir
Gel temâşâ eyle şahım gül nedir bülbül nedir
2 Görmeyenler gamzen ucundan tek ü pûyum benim
Bilmediler Zülfikâr-ı Şâh ile Düldül nedir
3 Hâl ü zülfün aksini zahmımda seyrân eyle sen
Lâlenin dâğına bakma çâhda sünbül nedir
4 Aldı cismimden sabâ bir kanlı dâğım penbesin
Ey tarîk-i aşkta sâlik olanlar yol nedir
154/64 Gazel
1 Cevrinle yaşım olsa ne gam hâke berâber

Mihr-i kereminle çıkar eflâke berâber
2 Bir hasteye lâyık mı olur şerbet-i lutfun
Zehr-i elemin görmese tiryâke berâber
3 Ey cevr ü cefalar kılıcı tîr-i kazâdur
Ger var ise ol gamze-i bî-bâke berâber
4 Subhun yakası tâ dem-i haşr olmaya ey mâh
Mihrinde tenim üzre olan çâke berâber
5 Kûyun hevesin kıldı havân ile Hayâlî
Ey serv olalı her has ü hâşâka berâber

154/65 Gazel

1 Öykündü bâde la'line ayağa saldılar
Su ârızun arnınca tutup bâğa saldılar
2 Zülfün kim oldu kaşının üstünde âşikâr
Bir şâhbâzdır ki anı zâğa saldılar
3 Kasr-ı cefâyı yapmağa şâhân-ı mülk-i hüsn
Ferhâdı taşlara beni toprağa saldılar
4 Aks-i nücûmu eşki revânımda seyr eden
Sandı hazân varakların ırmağa saldılar
5 Fânî cihânda ağlamaga geldi niceler
Bir iki gün Hâyâlîyi de lâğa saldılar

155/66 Gazel

1 Efgâna andelîbi kaçan bâğa saldılar
Uryân-ı aşk olanları ocağa saldılar
2 Dâğ-ı siyâhımı görüp âh etti ehl-i derd
Pervâzı şâhbâzları zâğa saldılar
3 Cârûb-ı şa'şa'ayla seher mihri ah kim
Kûyundan ol gülün yaşım ırmağa saldılar
4 Geldi benefşe bâğa arar hattına misâl
Reng-i ruhuna lâleleri dâğa saldılar
5 Âb-ı letâfet ile Hayâlî kelâmını
Gülzâr-ı kâ'inâtı suvarmağa saldılar

155/67 Gazel

1 Cân-ı âlem sûretâ çoktur velî cânânı bir
Nice yüz bin encümün oldu meh-i tâbânı bir
2 Senden özge dilbere uşşâk olmaz germ-dil
Bunca zerrâtın olur hurşîd-i nûr-efşânı bir
3 Olmadı her âteşîn ruhşâra mâ'il ehl-i şevk
Nice pervâneyle bir şem'ün olur peymânı bir
4 Gerçi çoktur hüsn ikliminde sâhib-ihtişâm
Bende-i bîçâre bir bilmek gerek sultânı bir
5 Kişver-i nazmın Hayâli pehlevânıdır bu gün
Gelmesin meydânına anun hele oranı bir

156/68 Gazel

1 Desen altın benekli câmelerle izz-i nâzım var
Benim hem kanlı kanlı dağlarla yüz niyâzım var
2 Olaldan bâğ-ı hüsnün sen tezerv-i nâz-perverdi
Gönül derler benim de bir şikâri şâhbâzım var
3 Eger sen âleme pertev salar bir mihr isen ben hem
Bihamdillah mahabbet şem'iyem sûz ü güdâzım var
4 Sabâ gibi nola her dem dökersem farkıma hâki
Benim de kelle-i bî devletimde kara yazım var
5 Hayâlî jâleden çekse arak hurşîde reşkim yok
Benim hem her gece mehdir kadehkârım Eyazım var

156/69 Gazel

1 Dilber kaçan ki kâkülün şâneden çeker

Bilsem sabâyi sünbül ü bâğı neden çeker
2 Hüsnün metâına nice versin bahâyi gül
Zer bulmağa maâşına her gün diken çeker
3 Gülzârda arûs-ı güle lâle goncası
Vâlâ-yı âla sarılı misk-i Huten çeker
4 Benden sipihr özr diler mihr-i subh ilen
Ağzında tîğ gerdeni gördüm kefen çeker
5 Nazm-ı Hayâlî bâde-i câm-ı mezâkdır
Ancak bu câmı merdüm ü sâhib suhan çeker

157/70 Gazel

1 Her kaçan la'lin bana ol mâh-peyker gösterir
Andelîb-i zârına bergi-i gül-i ter gösterir
2 Tîrin ey kaşı kemân geldikçe sahn-ı sîneme
Sadr-ı dilde cân ana teklif edip yer gösterir
3 Nokta-i hâlin durur la'lın katında çün hilâl
Cennet içre teşne uşşâkına kevser gösterir
4 Aluban mihr eşrefîsin ağzına pîr-i felek
Ey kamer-ruh müşterîdir vaslına zer gösterir
5 Okudukca şi'rini cânân lebiyle her nefes
Ey Hayâlî tûtî-i mazmûna şekker gösterir

157/71 Gazel (bk /140)

1 Belâlar bezmine sînem benim meyhânedir derler
Kızarmış dâğıma meyle dolu peymânedir derler
2 Aceb mi âfitâba şa'şa'a zencîr-i zer olsa
Gamından sen hilâl-ebrû mehin dîvânedir derler
3 Sana ma'mûr-ı âlemdir diyenler bana ey nâsih
Hakîkat gencine mâlik olan vîrânedir derler
4 Olanlar lücce-i bahr-i muhît emvâcına nâzır
Gözüm yaşına nisbet bir kuru efsânedir derler
5 Hayâlî çârsû-yi aşkda müjgân-ı Mecnûnu
Hayâl-i zülf-i Leylâya düzülmüş şanedir derler

158/72 Gazel

1 Hânikâh-ı aşkta şol jende kim Mecnûn geyer
Ka'be ilen ancak anı Edhem-i Zünnûn geyer
2 Kemdir ednâ bir habâbından mahabbet câmının
Şol mükellef tâc kim izzetle Efrîdûn geyer
3 Âdemî kan yutmadan hâlî degil ol demde kim
Ana rahminde vücûdu câmesin pür-hûn giyer
4 Cism-i fânî üzre takdîm-i siyâb etse nola
Şol libâs-ı âriyet kim egnine medyûn giyer
5 Fehm kıl nazm-ı Hayâlîden nikât-ı bî-aded
Nice rengîn câmeyi bir şâhid-i mevzûn giyer

158/73 Gazel

1 İlâhın emri ile mâ-ı dâfık âdem olur
Gönülde mihr-i Hudâ arşa nûr-ı a'zam olur
2 Gözünden aksa ciger kanı gam yemez âşık
Murâd güllerine reng-i rû verir dem olur
3 Ne özge âlem olur âlem-i mahabbet kim
Sunulsa câm-ı belâ bir gedâsına Cem olur
4 Nesin nesin sen eyâ merdüm-i ülil'ebsâr
Cefâların nice zahm-ı firâka merhem olur
5 Hayâlî şen güzeli vasf kılmadan geçemez
Meger şu dem ki gülü görse bülbül epsem olur

159/74 Gazel

1 Eşiginde deme ol seng-dilin taş yatar
Nazar et her kademinde nice bin baş yatar
2 Dergehinde dil-i uşşâk kaçan olsa hisâb
Hâkde tut yine dendâne-i haşhâş yatar
3 Gerçi bağlar belini da'viye ortaya çıkar
Mû-miyânın yazamaz hâme-i nakkâş yatar
4 Eşk ile kıldı gözüm râh-ı hayâlinde karâr
Döndü şol yolcuya kim câmeleri yaş yatar
5 Hûblar zülf-ı siyehkârı durur sünbül ü bâğ
Kara toprakda nice la'l-ı güher pâş yatar
6 Oldu nâyâb görüp nazm-ı Hayâliyi hasûd
Pertev-i mihre nazar eylese huffâş yatar

159/75 Gazel

1 Leşker-i mihnet ile ceng kaçan kârımdır
Aşk şemşîr-i kazâ ile kafâdârımdır
2 Şevk-ı envâr tecellî eder vechimde
Mihr ile mâh benim tâlib-i dîdârımdır
3 Künc-i gamda elem-i dôst durur hemderdim
Derd-i dildâr benim yâr-ı hem-âzârımdır
4 Ey dirîğâ nice özrüm ola makbûl benim
Çün bu yolda günehüm dosta ikrârımdır
5 Ey Hayâlî bana lutf edeli ol kân-ı atâ
Fahr-i eyyâm bugün tab-ı güher-bârımdır

160/76 Gazel

1 Gökte seyrân eyleyen hurşîd-i nûr-efşân mıdır
Yoksa dilden baş çeken bir lem'a-i sûzân mıdır
2 Bezm-i maşrıktan sunuldu şâh-ı garba bir ayak
Bâde pür olmuş felek ana kadeh gerdân mıdır
3 Ya ser-i şems-i Şehîd oldur melekler yüz sürer
Seyr eder gökte şafak sîretde akan kan mıdır
4 Ya çerâğ-ı bezm-i istiğnâ mı yâ kandîl-i arş
Yâ gül-i zerd-i bahâr ü ya ser-i pistân mıdır
5 Zulmet-i zulmü kılıcıyla cihândan kıldı dûr
Bende-i Şeh Bâyezîd ibn-i Süleymân Hân mıdır
6 Levh-i zer-endûd ile yâhûd Hayâlî şîrini
Tâlib olmuş yazmağa bir server-i hûbân mıdır

160/77 Gazel

1 Bendedir sen gül-izâra merdüm-i âzâdeler
Hâk-i pâyun olmağa cânlar verir şehzâdeler
2 Gözlerin bâzâr-ı efsûnu fesâne eyledi
Leblerin devrinde düştüler ayağa bâdeler
3 Bülbülün kûyunda ey dil sıklığın dindirdiler
Âh ile âvâreler bîçâreler dildâdeler
4 Ey Halîlüm Ka'be hakkı Kıbleye etmez sücûd
Na'lçen nakşını mihrâb eyleye üftâdeler
5 Ey Hayâlî benlerinin mübtelâsı oldular
Nakşını fehm etmeyip ol pür-cefânun sâdeler

161/78 Gazel

1 Sînede ağız açıp peykânın ister yareler
Cân verir bir katre suya teşnedir bîçâreler
2 Aşk bezminde melâmet bâdesin nûş eyleyip
Bir habâba saymadı başın geçen âvâreler
3 Gördüler nâlân hezârân bülbülün var reşkden
Jâle dendânıyla güller kendi kendin pâreler
4 Âşıkı bî-kes sanıp öldürme kim Ferhâd için

Bîsütûn dahi giyer ebr-i siyâhdan karalar
5 Tîğ-i cevrinden Hayâlî yaralı her dilberin
Merhem-i vasl ile bîçâre umar kim saralar
161/79 Gazel
1 Şâh-ı aşkın gönlüme genc-i nikâhın yıktılar
Gerden-i câna tenin bâr-ı girânın yıktılar
2 Gördüler havf ü recâdan geçmedi erbâb-ı şevk
Bâde seylâbıyla aşkın hânumânın yıktılar
3 Nâlişinden her seher çün gonca oldu teng-dil
Şâh-ı gülden andelîbin âşiyânın yıktılar
4 Âşık-ı dîdâr olanlar eyledi ref-i hicâb
Zâhidin bir âh ile kasr-ı cinânın yıktılar
5 Ey Hayâlî bir kebûter-hâne imiş kûy-ı aşk
Her dil-i âvârenin gökte uçanın yıktılar
162/80 Gazel
1 Hurşîd-i saâdet kime nûrun tuhaf eyler
Her kebkebini kevkeb-i baht u şeref eyler
2 Rahm et dile ey gül ki çemen murg u havâya
Bir hârı himâyet nazarı ile kenef eyler
3 Kıl eyligi sal suya ki deryâlar eder dür
Şol katreyi kim ebr atâ-yi sadef eyler
4 Ebdâna nazar eyleme vicdâna güzer kıl
Hâkün kimi gül kimisi hâr ü alef eyler
5 Şol akl-ı perîşânını cem'etse Hayâlî
Hatt-ı ruh-ı dildâr erişir ber-taraf eyler
162/81 Gazel
1 Görüne bir nice yüzden deyu ruh-ı dilber
Tenimi dâğ ile kıldım serâser âyîneler
2 Bisât-ı hüsnde hâli piyâdesin süreli
Hezâr şahruh oldu cemâline çâker
3 Sunar mı idi gelip şâhâ bâğbân-ı bahâr
Cefa-yi hârı eger gonca etmese defter
4 Cemâli nûru eger güne salsa pertevini
Mahabbet odu ile nûr ola ten-i Âzer
5 Hayâlî yerde ve gökte seni bulur bir gün
Hezâr bâr çizersen bu denli dâireler
163/82 Gazel
1 Gönül derler bir eglencem deli var
Başında vâdi-i aşkın yeli var
2 Diyen her dem vücûd-ı münkire lâ
Kolumda Zülfikârıdır Alî-vâr
3 Beni devrân eger kim âhır etse
Ne gam her âhırın bir evveli var
4 Burunca nicesin hûnîn müjemle
Dedi mercâna deryâlar eli var
5 Harâbât erlerin hôş gör Hayâlî
O sûrete yürür anca velî var
163/83 Gazel
1 Egerçi yüzdeki hâlin belâ-yi cân-ı merdümdür
Hatın bir fitne peydâ etti kim arada ol gümdür
2 Tavâf-ı Ka'be-i kûyunda kurbân etmege cânı
Hisâba gelmez a kıblem senin âşıkların kumdur
3 Gözüm merdümleri hûn-ı cigerden allar giymiş
Visâlin îdinin seyrânın eyler iki merdümdür
4 Sipihrin gâh zehrin gâh şehdin nûş eder her şeb

Bu âsâr-ı kevâkibdir nücûmun yeri kejdümdür
5 Havâ serd oldu germiyyetle hâlün şâha arz eyle
Hayâlî vakt-i semmûr-ı vaşak hengâm-ı kâkumdur

164/84 Gazel

1 Sürûr ister isen zevk-ı câm-ı sahbâdır
Cemâl-i yâra nazar kıl güzel temâşâdır
2 Zebân-ı tîşe kaçan nutka gelse Ferhâdın
Şeb-i belâda çerâğı şirâr-ı hârâdır
3 Mezârı içre henûz üstühânı Mecnûnun
Siyâh-kârlık ile sürmedân-ı Leylâdır
4 Makâm-ı aşk kıyâsî degildir ey gâfil
Ki bunda zerre durur mihr katre deryâdır
5 Hayâlî dâmen-i aşk nice kosun elden
Ki aşk-ı pâk ile ol Vâmık ile Azrâdır

164/85 Gazel (Av ve avcılık)

1 Yine şikâra çıktı hümâ-sâye Şehriyâr
Bu şâdîlige hande eder kebk-i kûhsâr
2 Şahin bakışlı bir balaban gerçegin yine
Şehbâz-ı zülfü eyledi dil murgunu şikâr
3 Destine aluban çevirüp peftere-misâl
Attı yabana aşk-ı gamgini hâr u zâr
4 Şehbâz-ı kudretüz ki anadan doğanımız
Her dem fezâ-yı arşa eder bâl açıp güzâr
5 Şahin gibi Hayâli eder ol hümâyi sayd
Bir gün eger muhâlefet etmezse ruzigâr

165/86 Gazel

1 Dil kaçan ol âfitâbın sînede dâğın çeker
Mâh-ı nev tahsîn edip göklerde kulağın çeker
2 Serv-kadler yoluna engel pelîd oldu rakîb
Bir kul oğlu yok şunu yonmağa nacağın çeker
3 Bir kadeh bâdeyle aklın aldı sohbet ehlinin
Sâkî-i gül-çehrenin bulunmaz ayağın çeker
4 Olalı iklîm-i hüsne dilberim beglerbegi
Şu'le-i âhım önünce al bayrağın çeker
5 Penbe-i dâğın tecemmül add ederken kendiye
Gülşen-i fakrın Hayâlî iki yaprağın çeker

165/87 Gazel

1 Tecrîd ile gedâ kim mülk-i gınâya şehdir
Başında devleti var sultân-ı bî-sipehdir
2 Cândır bekâya mâlik cismi şeh ü gedânın
Ya mihr içinde zerre yâ gerd-i hâk-i rehdir
3 Kıl hemdem-i Süleyman cân Hüdhüdünü sa'y et
Bu murg-ı râz-dârı gör sâhib-i külehdir
4 Ol yâra mübtelâ ol k'anun katında ey dil
Bir dem hayât-ı âşık bî-özr olan günehdir
5 Taksîre yok nihâyet şimdi Hayâlî ancak
Ayn-ı inâyetinden ümmîd bir nigehdir

166/88 Gazel

1 Da'vâda âşıka sanemâ terk-i ser yeter
Meydân-ı aşk içinde ere bir hüner yeter
2 Mihrâb kaşın içre gözün olalı imâm
Kılmag için vuzû bana hûn-ı ciger yeter
3 Gamzen hadengi yok yere âvâre düşmesin
Ey kaşı yâ helâkime bu şîveler yeter
4 Yâkût bildi la'l-i lebin kandan olduğun

Bu sırrı fâş kılmağa ol bed-güher yeter
5 Dil şu'lesi Hayâlî ten-i pür şikâfdan
Şehbâz-ı evc-i aşk olana bâl ü per yeter

166/89 Gazel

1 Şâd olur dil tenime çünki o peykân batar
Sebz olur hâk kaçan katre-i bârân batar
2 Sâhile devr-i kamerde eremez sa'y edip
Bahr-i eşkimde doğar mihr-i dırahşân batar
3 Takınıp kûze-i mihr ü mehi dôlâb-ı felek
Bâğ-ı hüsnün suvarır eşkime her ân batar
4 Anma ey âşık-ı sermest dem-i Mansûru
Meclis-i aşk durur bunda nice kan batar
5 Hatt-ı âşûbu belirdikde Hayâli göresin
Benleri gibi nice fitne-i devrân batar

167/90 Gazel

1 Gün yüzünde gördüler zülfün uzun olmuş yatar
Dostum uşşâkın ol günden zebûn olmuş yatar
2 Kan içinde seng-i hârâ yasdanır ey lâle-ruh
Leblerin hecrinde la'lün bağrı hûn olmuş yatar
3 Gözde la'lin arzûsuyla ciger hûnâbesi
Şîşe içinde şarâb-ı lâl-gûn olmuş yatar
4 Kâmetinden şerm edip ey nahl-i gülzâr-ı behişt
Su içinde aksi servin ser-nigûn olmuş yatar
5 Nice yıllardır Hayâlî hasta ey ârâm-ı cân
Gûşe-i mihnetde bî-sabr u sükûn olmuş yatar

167/91 Gazel

1 Hattını kılma tırâş ey âfitâb üç günde bir
Eyleme billâhi dünyâyı harâb üç günde bir
2 Sıfr dâğıyla eliften cümle cismim oldu zeyn
Eylemekten cevrini cânâ hisâb üç günde bir
3 Her nefeste ol tabîb-i câna ben öldüm desem
Hâlime kılmaz nazar vermez cevâb üç günde bir
4 Nice gül gül olmasın haddi letâfet yağdırır
Ârızı gülzârına müşgin gülâb üç günde bir
5 Cism-i pür-dâğ-ı Hayâlîden kesilmez tîğ-i yâr
Gerçi verir bâğbân gülzâra âb üç günde bir

168/92 Gazel

1 Zülfün izârın kim der nikâba benzer
Gülzâra sâye salmış müşgin sehâba benzer
2 Seyrâna bâğa varsam sensiz gelir cehennem
Güller tekellüf olsa nâr-ı azâba benzer
3 Her teşne-i visâlin destindedir hayâtı
Âstîn içinde sâ'id çâh içre âba benzer
4 Demiş iki cihânı terk eyleyen erenler
Zevk u safâsı dehrin bir seyr-i hâba benzer
5 Dünyâ şarâbı ile olmaz Hayâlî böyle
Humhâne-i ezelden mest-i harâba benzer

168/93 Gazel

1 Goncadır la'lin izârın gül-ruhun gülzârdır
Andelîbi gönlümün her dem anunçün zârdır
2 Gussa çekme mübtelâ-yı aşk oldunsa gönül
Çünki bîmâr olmanın âhır sonu tîmârdur
3 Kim ki olmaz bir güneş yüzlü mehin üftâdesi
Mahv bil anun vücûdun sâye-i dîvârdur
4 Bezm-i gamda kanlı yaşım mey durur nukl ana kim

Âteş-i âhım şirârı dâne dâne nârdır
5 Dergehinden nice kim sürsen Hayâlî çâkeri
Yüz çevirmez âsitânından aceb bi-ârdır

169/94 Gazel

1 Müjde-i fethi işidip zeyn-i bazâr ettiler
Âlemi fasl-ı şitâda tâze gülzâr ettiler
2 Gâzîler şemşîr-i nusrat der-miyân edip yine
Cânlarından kâfir-i bî-dînî bîzar ettiler
3 Şem yanıp yakılaldan ol şehîd olanlara
Câm ile mey acıyıp çeşmini hûn-bâr ettiler
4 Burdular kulağını mecliste tanbûrun yine
Yüregin nâzın deliben dembedem zâr ettiler
5 Câma vâlâ pîrehen giydirdiler meyden yine
sâgara kan yutturup her dem dil-ifgâr nâz ile
6 Dolanıp her serv-i bâlâ dil-rübâlar nâz ile
Âşık-ı bi-dillerine arz-ı dîdâr ettiler
7 Ey Hayâlî işidip şi'r-i hayâl-engîzimi
Âferîn ehl-i suhanlar bana tekrâr ettiler

169/95 Gazel

1 Ne gerdûndan sitem çektim ne ahterden melâlim var
İkilikten bugün ferdem ne hasm ü ne cidâlim var
2 İki âlem bugün müstağrak-ı envârım olmuştur
Sipihri dilde doğmuş âfitâb-ı bî-zevâlim var
3 Duyaldan küfr-i zülfünden eser âr ettim âmândan
Sana tâ kim gönül verdim hayâtımdan melâlim var
4 Verirsem kâse-i hurşid-i nûr-efşâna nâmerdem
Elimde derd-i yâr ile pür olmuş bir sifâlim var
5 Suhan şehbâzıyım murgân-ı kudsîler şikârımdır
Kanâatle tecerrüdden Hayâlî perr-i bâlim var

170/96 Gazel

1 Ah kim dilber rakîbin dâ'imâ yanındadır
Bu mesel meşhûrdur devlet kazâ yanındadır
2 İkd-i Pervîni kaçan gösterse çarh-ı bî-emân
Benzer ol tesbîhe kim ehl-i riyâ yanındadır
3 Çeşm-i dilber kanım içse cân bağışlar lebleri
Devlet ol bîmâra kim dârüşşifâ yanındadır
4 Âfitâbın âşık-ı dîdârıdır zerrât-ı kevn
Kande olsa bir güzel bin mübtelâ yanındadır
5 Eylemiş zindanı bir dilber Hayâlî bâğ-ı Huld
Yoluna ölen Şehîd-i Kerbelâ yanındadır

170/97 Gazel

1 Zevk-i bâde neydiğin mest-i harâbîler bilir
Lâcerem deryâ zebânın murg-ı âbîler bilir
2 Vuslatın cennâtının râhatleri âlemlerin
Dûzah-ı hırmanda nâr olmuş azâbîler bilir
3 Sâye-perverler gözü bir perteve kılmaz nazar
Neydiğin nûr u tecellî âfitâbîler bilir
4 Yoluna hâk olmanın âdâbını uşşâka sor
Saltanat âyînini Efrâsiyâbîler bilir
5 Hâk-i râhınken Hayâlî havf eder ağyârdan
Hâricîler kibr ü kînin Bû-Türâbîler bilir

171/98 Gazel

1 Dâğlar yaksam aceb mi sîneme gül vaktidir
Nâle vü feryâd edersem nola bülbül vaktidir
2 Kahkaha ile surâhî gülse meclisde ne var

Sâkiyâ eyyâm-ı şevk erişti gulgul vaktidir
3 Kâkülün ruhsarı üzre târumâr etmiş o yâr
Cennete dönse aceb mi bâğ sünbül vaktidir
4 Hecr-i hâr-ı yâr ile dâğ üzre dâğ ursam nola
Gülsitânın revnakı katmer karanfil vaktidir
5 Ey Hayâli devr-i haddinde lebin vasf eyle kim
Mevsim-i gül erdi şimdi sohbet-i mül vaktidir

171/99 Gazel

1 Eşki bî-sûz u tâba vermezler
Hızr suyun devâba vermezler
2 Râh-ı derd içre hâk olan cismin
Zerresin âfitâba vermezler
3 Olmayınca gedâ zekât-ı gamı
Şeh-i âli-cenâba vermezler
4 Sofî sen vâkıanda ârifler
Çeşm-i bîdârı hâba vermezler
5 Rindler hâne-i harâbâtı
Milk-i Efrâsiyâba vermezler
6 Sâhil-i tende bahrler var kim
Dâmenin cûy u âba vermezler
7 Ergürürdü cihâna feyz velî
Feyzi dest-i sehâba vermezler
8 Bir habâbın o Beyt-i Mamûrun
Bu cihân-ı harâba vermezler
9 Fikr-i zülfün Hayâlîde yaraşır
Sünbülü her türâba vermezler

100 Gazel

1 Senin sâyende şehlerdir gedâlar
Sana ey aşk-ı dilber merhabâlar
2 Gönül düşnâm-ı yâra râgıb oldu
Size ey âr ü nâmûsum duâlar
3 Nigârın dâğ-i cevri küştesinden
Ser-i kûyu oluptur Kerbelâlar
4 Bu hâkî tenden eylerdi güzer cân
Kemân ebrûları anı oyalar
5 Hayâlî bâde-i aşkıyla yârun
Harâbât ehli oldu pârisâlar

101 Gazel

1 Kandîllerle zeyn degildir minâreler
Sen mâhı görmege yere indi sitâreler
2 Anberle nısk zülfüne öykünmüş ola mı
Şol kendüzünü görmüş iki yüzü karalar
3 Cân bir yana çeker gamını bir yana gönül
Gamzen varır tutar ikisin bile aralar
4 Bir zerre denli vermedi yıldızlara vücûd
Ahım oduyla göklere erdi şerâreler
5 Şemşîrine Hayâlî gönül verdiğin sakın
Ağız bir eyleyip demesin yâre yaralar

102 Gazel

1 Zülf-i miskîn yüz bulup kâkülle pür-nâz oldular
Kişver-i hüsn içre herbiri ser-efrâz oldular
2 Çîn-i zülfünü çekelden ruhları üzre nigâr
Âşık-ı üftâdeler üstâd cânbâz oldular
3 Eşk-i âşıkla yüzün yur şehrimiz etfâli hep
Anun içün birbirinden böyle mümtâz oldular

4 Nakd-i câna bûse vermezler dilerler sim ü zer
Şimdiki mahbûblar gâyetde kurnaz oldular
5 Kanını toprağa karmağa Hayâlînin müjen
Gamze-i hûnîn ile baş koştu hem-râz oldular

103 Gazel

1 Nigârâ sünbül-i zülfün ne reyhân-ı semen-sâdır
Ucundan nâfe-i Çînin yüregi dolu sevdâdır
2 Hayâl-i dürr-i dendânın bu çeşm-i eşk-bârımda
Aceb midir vatan tutsa çü dürrün yeri deryâdır
3 Gam-ı aşkında ölürsem ser-i kûyunda defn eylen
Şehîd olanların çünkim yeri Firdevs-i alâdur
4 Gerekmez cân kim aşkın yeter dil ınülküne sultân
İki şeh bir vilâyetde mücerred kuru gavgâdır
5 Görelden sen yüzü mâhı şehâ âyîne-i haddin
Hayâli rûz u şeb tûtî-sıfat medhinde gûyâdır

104 Gazel

1 Dili sad-pâre eden gamze-i mekkâresidir
Cânı âvâre kılan zülf-i siyâh kâresidir
2 Va'de-i bûs u kenâr etti dili pâreleyip
Ol ciger pâresinin bu dahi bir pâresidir
3 Bâdede yele varır la'li havâsında habâb
Galibâ bencileyin ol dahi âvâresidir
4 Dâğ-ı dil aksidir âyîne-i çeşmimde benim
Sanmanız siz anı kim gözlerimin karasıdır
5 Kûyun itleri Hayâlîyi bulup paralamış
Şimdi her bir itin ağzında anun pâresidir

105 Gazel

1 Kûh-ı melâmete yüregim seng-hâredir
İçinde şevk-i la'l-i lebin lâl pâredir
2 Şâdî belirse gussa vü gamla dolar gönül
Düşmân görünse meyl-i reâyâ hisâradır
3 Akar sudur bu hüsn ü letâfet gelir geçer
Sanma efendi âlemi sen bir kararadır
4 Peykânlarından ışlar ise tâli'im nola
Bürc-i bedende her birisi bir sitâredir
5 Kûyunla cennetin ne ola farkı bilmezem
Sûz-ı Hayâlîden hele dûzah şerâredir

106 Gazel

1 Biziz tarîk-i fenâ sâliki ilâhîler
Gedâ-yi âlem iken reşk-i pâdişâhîler
2 Benem o saltanat-ı fakr şâhı kim oldu
Kapımda iki cihân begleri sipâhîler
3 Felekde kevkebeyi mihr ü mâha ben verdim
Direm harîdelerimdir denizde mâhîler
4 Zamîr-i rûşenimizden yakar çerâğını mihr
Ne bâk sâye-veş olduksa rû-siyâhîler
5 Hayâlî dîde-i hurşîde kuhl ola gerdim
Bana dönüp nazar eylerse hâk-i râhîler

107 Gazel

1 Sem-i derdine nisbet semm-i kâtil câna emsemdir
Cefâlar zahmına oklar fetîl-i tîğ merhemdir
2 Kanâat eyleyen bir bûriyâya künc ü uzletde
Saâdet tahtına mâlik olan sultân-ı âlemdir
3 Seg-i humhâne-i fakrın nişân-ı pâyına yüz sür
Dolunca cür'a-i câm-ı gınâdan sâgar-ı Cemdir

4 Habâb-ı sâgarı görsen beni hayr ile yâd et kim
Gelip âvâreler yüzler sürerler ana türbemdir
5 Hayâlî Ka'be-i derdem libâsım dûd-ı âhımdır
Gözüm yâşıyla dolmuş âsitînim Çâh-ı Zemzemdir

108 Gazel

1 Misk ile kâfurdan levh üzre ebrûlar mıdır
Ya güzellik şûhluk alnında yazılar mıdır
2 Nâvek-i müjgânıdır her hüsn eli sultânının
Cismim üzre görünenler demenüz mûlar mıdır
3 İki yandan iki zülfün mü egilmiş la'line
Yâ metâ-ı câna sarkar iki hindûlar mıdır
4 Hokka-i yâkut içre hurdesi her goncanın
Andelîbün çeşm-i giryânına dârûlar mıdır
5 Bu nezâir kim Hayâlî şi'rine der ehl-i nazm
Pâyına bahrın demâdem yüz sürer cûlar mıdır

109 Gazel

1 Lâle-i gül-gûnu sahrâlarda dâğım sandılar
Nergisi gülzârda yanar çerâğım sandılar
2 Gördüler kim her gülü zeyn eylemiştir jâleler
Marifet dürrüyle pür olmuş kulağım sandılar
3 Çıktılar bâm-ı harâbata hilâle baktılar
Âsumâna sunduğum zerrîn ayağım sandılar
4 Gördûler mâhı şafak-reng âşikâr etti felek
Bâde-i mâhı şafak reng âşikâr sandılar
5 Ey Hayâlî geldi zencîr-i cünûnumdan sadâ
Gonca-lebler üşdüler açıldı bâğım sandılar

110 Gazel

1 Merddir cânâ bugün ol kim melâmetler çeker
Ermeyen bu devlete yarın nedâmetler çeker
2 Şeş cihetden semme vechullah nûrun görmeyip
Ru'yet-i dîdâr için zâhid riyâzetler çeker
3 Her müjem dil perdesi pergâlesiyle zeyn edip
Hayl-i eşkim leşker-i hicrâna râyetler çeker
4 Kaşın altında gözün yâdına bir bâdâm ile
Gûşe-i mihrâbda zâhid kanâatler çeker
5 Ey Hayâlî eylemez taksîrine Şâh iltifât
Çün tahammül bârını sâhib-vilâyetler çeker

111 Gazel

1 Milk-i hüsnün şehisin meh siper-i dûşundur
Gamzeler tîğ-zenin zülf zırıh-pûşundur
2 Beni ser-halka-i zencîr-i cünun eyleyen ah
Girih-i zülf ile gûşundaki mengûşundur
3 Şâne kıldı tenini zülfün ucundan sad-çâk
Göreli yüzünü âyîne nemed-pûşundur
4 Peri pervânenin olmuştu zebân-ı hâli
Senin ey şem yüzün göreli hâmûşundur
5 Sen Hayâlî alalı bezm-i safâ câmın ele
Mihr ü mâh-ı felek iki kadeh nûşundur

112 Gazel

1 Kaçan kim bâddan ol turra-ı anber feşân titrer
Yolar sünbül saçın yırtar yüzün gül bâğbân titrer
2 Ne dem kim gamzeden çekse gözü elmâs gün hançer
Dil ü câna düşer lerze damarlar içre kan titrer
3 Nişâne istese ebrû kemânım tîr-i hicrâna
Bu cism-i nâ tüvânım içre her bir üstühân titrer

4 Ser-i kûyunda ah etsem ruh-ı zerd ile âşıklar
Nitekim bâddan gülşende evrâk-ı hazân titrer
5 Hayâlî görsem ol yârı yaşımdan bahr olur âlem
Eğer hecrinde âh etsem zemîn ü âsumân titrer

113 Gazel

1 La'l-i yâr ağyâr bezminde şarâb-alûdedir
Dîde-i merdüm bu gamdan hûn-u nâb-alûdedir
2 Aks-i yârı sâgar-ı pür-meyde seyrân edeli
Suya saldı zühdünü zâhid harâb âlûdedir
3 Şöyle oldum bâde-i telhun giriftârı bugün
Şehd içinde sanma kim böyle zübâb âlûdedir
4 Cismim içre cân kaçan benzer leb-i cânânıma
Ol hayâtın aynıdır bu hod türâb-âlûdedir
5 Menzil-i uşşâkı o meh rûşen eylerse nola
Seyr eder her câyî denmez âfitâb âlûdedir
6 Devlet-i bîdâr ananlar gaflet uykusundadır
Nergis-i sermest yanında ki hâb-âlûdedir
7 Dûd-ı âhı içre benzede Hayâlî cismine
Demek ola idi eger hake serâb-âlûdedir

114 Gazel

1 Ne hoş bîmâr olur yâ Rab ol ki nâ-tüvân gözler
Kucağına alı ebrûlar olmuş mihribân gözler
2 Bu sahranın eder her murgu bir vâdide pervâzı
Gönül kûy u cünûndan zevk eder zâhid cinân gözler
3 Tecemmülden tahammül yeg diyenler oldular kâni
Bu yolda sâye-i hâra niceler sâyebân gözler
4 Dile tîr-i cefâ urdun nazar kıl kanıma bârî
Şikâra zahm ergürdükde çün sayyâd kan gözler
5 Hayâlî kurs-ı hurşîd-i mehîn dâ'im gedâsıdır
Felekten eylemez Şâhım şikâyet hakk-ı nân gözler

115 Gazel

1 Bezlini evvel bahârın kûha sor hâmûna sor
Mâl-i dünyâdan ne alıp gitdiğin Kârûna sor
2 Nev arûs oldukda Leylî dürr ile yâkûtunu
Çok mudur Nevfel ne bilsin dîde-i Mecnûna sor
3 Saklar iken derdini cânım gibi fâş olduğun
Dâğımın üstünde yer yer penbe-i pür-hûna sor
4 Döne döne devr elinden bezm-i gamda dehr-i dûn
Nice kanlar yutturur bana mey-i gül-gûna sor
5 Gel surâhî kulkulü zevkın Hayâlîden işit
Hande-i dilber safâsın âşık-ı mahzûna sor
6 Dest-i Sultân-ı atâ-bahş ile deryâ-yı himmetin
Şol gam-ı iflâs ile mahzûn olan medyûna sor

116 Gazel

1 Ka'be-i kûyunda her kim dilberin kurbân olur
Gerçi bir serden geçer ammâ seraser cân olur
2 Bir tavâşîden gönül kem-himmet olma nefsden
Eylese kat'i taalluk mahrem-i sultân olur
3 Bende ol iklîm-i istiğnâda ol sultana kim
Kem sifâli kelbinin tâc-ı ser-i hâkân olur
4 Aks-i hüsnü zerreyi hurşîd-i alem-tâb eder
Katre feyzinde onun ser Çeşme-i Hayvân olur
5 Hecr-i rûy-ı yâr ile güller Hayâlî kendiyi
Pâre pâre etmege her jâle bir dendân olur

117 Gazel

1 Nâr-ı dilden zâhir etsem bir şerer âlem yanar
Dursa bir dem sîne-i sûzânım içre gam yanar
2 Bu hamîde kad ile yandım mahabbet oduna
Bana nisbet mâh-ı nev nâr-ı şafakta kem yanar
3 Sanma kan ağlamadan germ oldu nâr-ı hasretin
Dûddur müjgânlarım bu dide-i pür-nem yanar
4 Kaysa eydin ben belâ deştinde ser gerdân iken
Uğramasın yanıma billâhi ol sersem yanar
5 Gel Hayâlînin teninde dâğ-ı İbrahime bak
Bu kadar ancak çerâğ-ı Hazret-i Edhem yanar

118 Gazel

1 Hâller olmuş mekesler hadd-i cânânı öper
Gûyiyâ pervâneler şem-i şebistânı öper
2 Göz yumunca her müjem yüz hûn-ı dil peydâ eder
Tîşe bir lâl almaga bin kez leb-i kânı öper
3 La'lin üzre hattına benler perîşân olmasın
Yüz bulıcak mûrlar mühr-i Süleymânı öper
4 Şehper-i Cibrîldir cârûb-ı meydân-ı gazâ
Her şehîdin başı düşdükte o meydânı öper
5 İtlerin yârın Hâyâli bûs eder rûz-ı visâl
Eski âdettir kişi îd olsâ yârânı öper

119 Gazel

1 Çeşınimde ceyş-i hâb nice eylesin karâr
Yaşımla oldu her müje bir tîğ-i abdâr
2 Tûfân-ı eşkümi göricek telh-kâm olup
Her bahr tuttu vâdi-i hayrette bir kenâr
3 Dilden ne resme dûr ede göz yaşları gamım
Raks ede mi terâne-i enhâra kûhsar
4 Yıllar durur ki kûy-ı vefâ hâkisârıyız
Yerden götürmedi bizi hayfâ ki rûzigâr
5 Şâhım Hayâlînin revâ rûzgâr-ı gam
Ma'dûm ede vücûdun u nâgeh habâb-vâr

120 Gazel

1 Her kaçan ol meh şafak renginde gül-gûn don giyer
Dûd-ı âhımdan libâs-ı zulmeti gerdûn giyer
2 Çıksa tan mı farkına pür-mey surâhînin habâb
Bir şeh-i cemşîd-ferdir tâc-ı Efridûn giyer
3 Bir nazarda bana benzer lâle-i sahrâ-yı gam
Merdüm-i çeşmim gibi herdem libâs-ı hûn giyer
4 Key yaraşır bezmde mînâ ile gül-gûn şarâb
Gûyiyâ bir lâle-çehre câme-i mâyın giyer
5 Tâc-ı devletle Hayâlî milk-i aşkın şâhıdır
Çün seg-i Leylî sifâlin başına Mecnûn giyer

121 Gazel

1 Gülşende cûy eşk-i revânımdan oy verir
Her andelîb ah ü fegânımdan oy verir
2 Gûyâ olup ceresleri ol şeh-süvârımın
Uşşâka derd-i aşkı zebânımdan oy verir
3 Açtı surâhî kulkulü bezm içre gönlümü
Dolsa neşât ile nola cânımdan oy verir
4 İçsem aceb mi ravzada tanbûr ilen meyi
Her târı bana mûy-ı miyânımdan oy verir
5 Zincîri ey Hayâlî cünûn ehlinin bana
Gîsû-yı yâr-ı gonca-dehânımdan oy verir

122 Gazel

1 Sünbül-i bâğa nazar kıl zülf-i Şîrîn kendidir
Kanlı lâle dide-i Ferhâd-ı miskîn kendidir
2 Çeşm-i terden sakla yâ Rab nem kapıp jeng olmasın
Çehre-i dildâr kim âyîne-i Çîn kendidir
3 Yüz çevirmiş mâhdan hurşîdi kılmış secdegâh `
Hâller ey dil ruh-ı dilberde pervîn kendidir
4 Ol siyeh hâl ile yârın kaşı altında gözü
Rûm sultanı kolunda benli şâhin kendidir
5 Ey Hayâlî bu fenâ gülzârının her nergisi
Bezm-i Cemde bâde sürmüş câm-ı zerrîn kendidir

123 Gazel

1 Başımda mûy-i jâlide tenimde tâze dâğım var
Melâmet mülkünün sultâniyem tuğum otağım var
2 Diyâr-ı sûzun oldum şem gibi ben de serdârı
Nice Ferhâd ile Mecnûn gibi yanar çerâğım var
3 Fezâ-yi aşkda ben ol nihâl-i ser-ferâzam kim
Nihâl-i Sidre üzre sâye salmış bir budağım var
4 Sipâh-ı gussa vü gamdan beni saklar penâhında
Yüzünde hâl-i miskînin gibi bir kara dağım var
5 Hayâlî şâh-ı aşk oldum dahi bu akl-ı hercâyî
Gönül mülküne ayak basmasın muhkem yasağım var

124 Gazel (Mahbûbiyye)

1 Hûblar ser-askeri bir gül-izâr-ı sâdedir
Ger dilersen bilmege ismin Şerîfe-zâdedir
2 Rûz u şeb her dem bisât-ı meclisinde ol mehün
Ay ü gün sırça kadehlerdir şafak pür-bâdedir
3 Kaddine öykündüğüyçin serv-i bûstân-ı cihân
Bâr-ı mihnetden halâs olmuş gezer âzâdedir
4 Tâli'üm yârî kılıp mihr ede ben zâra deyu
Sâyesi her gün gezer yanınca bir üftâdedir
5 Göricek yaşın seni kûyundan ırmağ istedi
Ey Hayâlî demedi ol meh ki merdüm-zâdedir

125 Gazel

1 Çün sen saçı hümânın eşiğinde gördüler
Meh-pâreler kebûteri gökten uçurdular
2 Anladılar gamunla felekler zevâlini
Mihri döne döne i (ey) meh anunçün uçurdular
3 Meclisde sana eşrefi arz etdiğin görüp Eşrefi para birimi
Eller defin şehâ yine yüzüne vurdular
4 Deyr içre nakş-ı sûretine eyleyüp nazar
Aklın sanemler ey büt-i gûyâ yitirdiler
5 Ayaklarına sâye-sıfat düşdüğüm görüp
Gün yüzlüler Hayâlî yüzüm yere sürdüler

126 Gazel

1 sâgar lebine âşık-ı hûnîn-ciger geçer
Her bir habâb bende-i sâhib-nazar geçer
2 Gamzen efendi gayrıya attıkça cevr okun
Benden bilir ki hasta gönülden neler geçer
3 Şahinleriz ki saydgehimiz fezâsına
Cibrîl uğrar'ise perini döker geçer
4 Makbûl-i ehl-i dil olalı sadr-ı sînede
Peykân-ı gamzesi ne yere kim deler geçer
5 Erdir şu kim arûs-ı cihâna baş egmeye
Şâhım vilâyet içre Hayâlî de er geçer

127 Gazel

1 Cânlar alır gözlerin göz göre bî pervâ satar
Benzer ol tatara kim kâlâ edip yağma satar
2 Bana bir yüz gösterir ağyâra bir yüz dilberim
Kendüyi gülzâr-ı hüsn içre gül-i ra'nâ satar
3 Nâle-i Mecnûndan idrâk oldu Leylâ menzili
Kim durur ey nâka-i hevdec kuru gavga satar
4 Her nefeste arş ü kürsi âşıkın seyrânıdır
Oturup kürside vâiz vade-i ferdâ satar
5 Ey Hayâlî âkıbet tâs-ı felek rusvâ eder
Yûsufun her kim bu bâzârda ednâ satar

128 Gazel

1 Kelâmın ehl-i derdin dâ'imâ vird-i zebânıdır
Mahabbet âleminin her sözüm bir dâsitânıdır
2 Bozaldan sûret-i Erjengi sen bu nakş-ı dilkeşle
Benim vasfında her beytim Nigâristân-ı Mânidir
3 Varırsan kabr-i Mecnûna temâşâ kıl ki Leylânın
Mükahhal çeşminin her üstühânı sürmedânıdır
4 Sanemler yâdına deyr-i cihânda âhım u eşkim
Nevâ-yi erganûnîdir şarâb-ı ergavânidir
5 Bugün devrinde bir Dârâ-yi Cem kadr ü felek tahtın
Hayâlî arsa-i nazmın ser-âmed pehlevânıdır

129 Gazel (Giyim, elbise)

1 Bir libâs-ı cervi her gün egnine gerdûn giyer
Kanlı yaşlardan ve lîkin dâmenin pür-hûn giyer
2 Yoluna şol hâk olanlar yüzlerin sürsün deyu
Nâz-perverdim libâs-ı şîveyi uzun giyer
3 Geh selîmî sarınır gâhî Süleymânî yürür
Key yaraşır her ne kim geyse aceb mevzûn giyer
4 Merdüm-i didemdedir dâ'im hayâl-i hâl-i yâr
Lâ-cerem ayyâr olanlar câme-i şeb gûn giyer
5 Bir libâs-ı lutf-ı sultânı durur nazm-ı şerîf
Ey Hayâlî bu libâsı sanma kim her dûn giyer

130 Gazel

1 Dili rûşen kılan bir gül-izârın tâze dâğıdır
Ko yansın haşre dek söyünmesin devlet çerâğıdır
2 Gönül sahrasına bir hüsn eli şâhı nüzûl etti
Habâb-ı eşk-i hûnînüm anun gül-gûn otağıdır
3 Şarâb-ı şevkini gerdûn içip cür'a döker hake
Elinde mihr-i âlem-tâb bir zerrîn ayağıdır
4 Zihî izzet bu kim Leylâ safâ-yi hân-ı hüsn etse
Şikest olan aradâ hasta Mecnûnun çanağıdır
5 Hayâlî tende bir dâğ-ı siyehsüz olımaz zîrâ
Kadîmîden benim şâhım o benden Kara dağıdır

131 Gazel

1 Hattı ruhumu yâr kaçan ber-taraf eyler
Hurşîd-sıfat rûy-ı mehi bî-kelef eyler
2 Mânend-i habâb ola ilâhî evi virân
sâgarda şu kim cür'a koyup mey telef eyler
3 Ebrûna gözüm yaşı nola olsa mukârin
Çün müşteri kavse ere ey meh şeref eyler
4 Tahsîn leb ü dendânın ol cezbesine kim
Kândan koparır la'l ü dürü bî-sadef eyler
5 Seng-i dilimi la'l edeli kân-ı Medîne
Nazmım dür-i şehvârını bahr-i Necef eyler

132 Gazel

1 Fakr eli serverleri himmet çerâğın yaktılar
Şâhlar ol kavmdan devlet ocağın yaktılar
2 Aks-i hâlin bu dil-i pür-hûnda tutmuşdur karâr
Lâlenin ol günde kim bağrında dâğın yaktılar
3 Sîneler çâk eyleyip bezm-i visâl-i yârda
Şem'lerle tutuşup derd ehli yağın yaktılar
4 Gördüğümde âteşin güller içende sanıram
Kaddüne öykündüğüyçin gül budağın yaktılar
5 Lâleler sanma Hayâlî âteşîn bir âh ile
Ehl-i hasret kâ'inâtın bâğ u râğın yaktılar

133 Gazel

1 Gör yaşımı gamınla geçen mâcera budur
Bak dâğıma ki âyîne-i pür safâ budur
2 Can nakdi borcum idi belâna ana ne söz
Geldim edâya borcum alınmaz belâ budur
3 Sînemde kıl nazar elif ucunda dâğıma
Leşker-keş-i livâ-yi belâya livâ budur
4 Hûnâbe-i ciger içerin meyse bu imiş
Sen âfetin gamın yerin elhak gıdâ budur
5 Ahım yüzünde zülfünü kıldıkta târmâr
Ey serv salma başını sünbül havâ budur
6 Kapında bağlamalı görenler Hayâlîyi
Edip kıyâs dedi ki dârü'ş-şifâ budur

134 Gazel

1 Kim ki bezminde sebû-veş özünü hâk eyler
Hemdemin mihr-i cihân seyrini eflâk eyler
2 Bâğ-ı hasretde koyup bülbül-i şûrîdeleri
Hemdemini o gül ü nev has ü hâşâk eyler
3 Mihr ü meh ola onun müşterîsi âlemde
Pes ol âyîne-i ruhsârı kim idrâk eyler
4 Dâye-veş bâd-ı goncaların gülşende
Her seher tâze gülâb ile yüzün pâk eyler
5 Lebin âşüftesi olalı Hayâli güzelim
Kanda bir gonca görürse yakasını çâk eyler

135 Gazel (rindâne)

1 Dilberâ ayş edelim şimdi safâlar vaktidir
Kaçma âşıkdan perî yüzlüm vefâlar vaktidir
2 Bâğ-ı cennettir yüzün etrâfı pürdür mîveden
Nola bir şeftalicik versen sehâlar vaktidir
3 Ben gedâdan yığma ey dilber zekât-ı hüsnünü
Padişahım dôstum lutfu u atâlar vaktidir
4 Dil esîr-i zülfdür hem çoktan ister vaslını
Ola kim makbûl ola gece duâlar vaktidir
5 Bî-nevâ olgıl Hayâlî kaçmasın dersen habîb
Ehl-i ilme hürmet olmaz bî-nevâlar vaktidir

136 Gazel (mahlassız)

1 Nigâr gülşen-i hüsn içre gül budağıdır
Visâli güllerini der gönül ki çağıdır
2 Aceb mi ol mâha pervâne var çizginsem
Saâdetim güneşi devletim çerâğıdır
3 Gönülle gamzesi kanlı bıçaklıdır her dem
Bizimle şimdi o kâfir bu yolda yağıdır
4 Habâb-ı cam-ı meyin kim diler bozulduğunu
Ki şâh-ı şâdînin ol kırmızı otağıdır

137 Gazel

1 Tal'atın cennet dudağın selsebil ırmağıdır
Ârızında ruhların su içre gül yaprağıdır (metinde durağın)
2 Akdığınca eşk-i çeşmim dilde artar tâb-ı aşk
Gözlerimin yaşı gûyâ ol çerâğın yağıdır
3 Yüz suyun kûyunda ister döke kara yerlere
Gönlümü anda çeken ya suyu ya toprağıdır
4 Aşk oduna cân verir âşık kaçar zâhid velî
Duzahı âşıkların zâhidlerin ocağıdır
5 Serv kaddinin Hayâli aşk alem
Âhım oldu şu'lesi bayrağıdır
138 Gazel
1 Hastayem gamdan helâk oldum bulunmaz çâreler
Bâri gelsin hatırım sorsun benim gam-hâreler
2 Ağız açsın sîne-i sûzânım üzre şevkden
Gül gibi ey lâle-ruh bu dâğ-ı âteş pâreler
3 Âteş-i âhum şirârıdır benim ey mâh-rû
Geceler göklerde yer yer seyr eden seyyâreler
4 Mûm olupdur ey lebi şîrîn bana Ferhâd-veş
Dâmen-i kûh-ı belâ üstünde seng-i hâreler
5 Dâğlar ur yârelerle zinet eyle cismini
Yaralardır hil'ati aşkın Hayâlî yaralar
139 Gazel
1 Reh-i kûyunda uşşâka ruh u zerd eşk-i ter hoştur
Ki zîrâ Ka'be yolunda işiye sîm ü zer hoştur
2 Dedim merdümlerin hançer çekip cân kasdin eylerler
Dedi ma'zûr tut billâh ikisi dahi ser-hoşdur
3 Rakîbe kûyum itidir deyüben i'timâd etme
Kuduzdur şâyed incide enim ömrüm hazer hoşdur
4 Miyânını firâkınla sararmış kollara kocdur
Belinde sîm-ten dilberlerin zerrîn kemer hoşdur
5 Dişi'le leblerin vasf et Hayâlî ol dil-ârâmın
Bilirsin cümleden nazm yine la'l ü güher hoştur
140 Gazel (bk /71)
1 Belâlar bezmine sînem benim meyhânedir derler
Kızarmış dâğıma meyle dolu peymânedir derler
2 Aceb mi âfitâba şa'şa'a zencîr-i zer olsa
Gamından sen hilâl-ebrû mehin dîvânedir derler
3 Olanlar lücce-i bahr-i muhît emvâcına nâzır
Gözüm yaşına nisbet bir kuru efsânedir derler
4 Sana ma'mûr-ı âlemdir diyenler bana hem nâsıh
Hakîkat gencine mâlik olan vîrânedir derler
5 Hayâlî çârsû-yı aşkda müjgân-ı Mecnûnu
Hayâl-i zülf-i Leylâya düzülmüş şânedir derler
141 Gazel
1 Rakîbin dilberâ kûyunda neyler
Ki Îsâ ile göke çıkmadı har
2 Beni öldürmek için nîze ile
Ne lâzım ey kaşı yâ tîr ü gönder
3 Yüzüne benzerem dese nola su
Köpüklü bir delidir nolsa söyler
4 Ara yerde sovukluk edeli bâd
El ucuyla görüşür oldu ar'ar
5 Hayâlî tâb-ı ruhsârun görüben
Eder Nûr ayetin her gece ezber
142 Gazel

1 Aşk ellerinde sîne belâ kûhsarıdır
Kim tâze dâğı yer yer anın lâlezârıdır
2 Aşk eli şâhiyem gam u gussa memâlikim
Başımda tâc-ı zer benim âhım şirârıdır
3 Dil kal'ası belâ vü meşakkat zemînidir
Şehr-i beden cefâ ile mihnet hisârıdır
4 Dâğ ü elif ki sînede yer yer nişânedir
Bir serv-kadd ü lâle-ruhun yâdigârıdır
5 Başında bir kadeh mey-i la'lin olan kişi
İki cihân vilâyetinin tâcdârıdır
194/1 Gazel (Muhibî'ye nazire, bk tahmis)
1 Fakr ile fahr eyleyen dergâh-ı sultân istemez
Dûd-ı âhı sayesinde tâk-ı eyvân istemez
2 Şol gedâ kim kıldı istiğnâ serîrin tekye-gâh
Gonce-i Bâd-âverd ile taht-ı Süleymân istemez
3 Nâr-ı gamla dûd-ı âhı sâyesinde nûr olan
Âfitâbı kendiye şem-i şebistân istemez
4 Şol gedâ kim penbe-i dâğın demâdem tâzeler
Gül koparmaz şâhdan geşt-i gülistân istemez
5 Câme-i zerrîni neyler vermeyen cisme vücûd
Sâyesinden âr eden hurşîd-i rahşân istemez
6 İsteyen gelsin geçen geçsin salâdır âleme
Pâdişâh-ı aşk dergâhında derbân istemez
7 Saltanat tablın kilim altında ol şeh kim çalar
Hây ü hûy u na'ra-i kûs u girîvân istemez
8 Mesned-i hurşîde vermez künc-i târîkin gedâ
Göz yuman seyr-i cihândan mihr-i rahşân istemez
9 Nûr görse şâm-ı Kadre uğrayan kılmaz nazar
Nitekim şeh-rev ziyâ-yı mâh-ı tabân istemez
10 Ey Hayâlî bî-tekellüf hûn-ı dil nûş eyleyen
Minnet ile Hızr elinden Âb-ı Hayvân istemez
195/2 Gazel
1 Bülbül-i gülzâr-ı mihnetdir dil-i gamnâkimiz
Ana gûyâ kim kafesdir sîne-i sad çâkimiz
2 Fürkat öldürse beni âhım yeliyle haşre dek
Gird-i bâd olup ser-i kûyun dolanır hâkimiz
3 Varmışız bir mâh-rû şevkiyle gayrı âleme
Dûd-ı âh-ı pür şererdir encüm-i eflâkimiz
4 Her boyu servin düşüp ayağına yüzler sürer
Bir akar sudur bizim gûyâ ki kalb-i pâkimiz
5 Bulmayaydın ehl-i nazm içer Hayâlî imtiyâz
Dûr-bîn olmazdı böyle dîde-i idrâkimiz
195/3 Gazel
1 Kâkül-i müşgîn-i canânın perîşân hâliyiz
Gussanın ser-geştesi derd-i gamın pâmâliyiz
2 İhtiyâr ettik gamı Ferhâd ile mecnûn ile
Tekye-i aşkın bir iki üç nefer abdâliyiz
3 Kaddimiz yay etmek ile menzil aldık ok gibi
Tâğ-veş uryânlarız likin cihân kattâliyiz
4 Ukde-i çarhın serâser anladık eşkâlini
Her ne kim gâibdir anı bilmenin remmâliyiz
5 Hâce-i câna metâ-ı gussayı almaktayız
Biz Hayâlî bu fenâ bazârının dellâlıyız
196/4 Gazel
1 Aşk içinde câm teslîm etmedir tedbîrimiz

Böyle ta'lîm eyledi evvel nefesde pîrimiz
2 Kays bir dîvâne-i bî-kayd imiş lîkin bizim
Âleme sît ü sadâ salmış durur zencîrimiz
3 Kimyâ-yi aşka biz mâlikleriz tâlib bize
Bir kara toprağ ise altun eder iksîrimiz
4 Sâkî-i bezm-i kazâdır kâse-i ser sâgarı
Mey yerine kan sürer ol bezmde şemşîrimiz
5 Ey Hayâlî biz Kelâmullah-ı nâtık olalı
On sekiz bin âlem olmuştur bizim tefsîrim

196/5 Gazel
1 Yârî kılırsa biz ölicek rûzigârımız
Kûy-i nigâra ergüre bir gün gubârımız
2 Attık murâd menziline ah okların
Taşlar dikildi oldu nişâne mezârımız
3 Gördükde yârı ah ile cân vermek isteriz
Nakş-ı murâd göstere dem ola zârımız
4 Ser-çeşme-i Hayâtda sınsın sebû-yı cism
Tâ kim bu yolda ola dürüst inkisârımız
5 Ölsek Hayâlî derdimizi âleme yine
Söyler zebân-ı hâl ile seng-i mezârımız

197/6 Gazel
1 Abdal olalı dâğ iledir iftihârımız
Mecnûn gibi ocağı eridir ihtiyârımız
2 Bir bâd-ı kudretiz esicek sarsılır zemîn
Bir ateşiz ki göklere erer şirârımız
3 Mihrün yolunda eyleyeli dehr bizi hâk
Hurşîd ile mukâbele eyler gubârımız
4 Hoş sohbetiz ki yar olıcak âleme bizi
Göstermeye kıyâmete denli mezârımız
5 Bahriz Hayâlî mevcimiz oldu sutûr-ı nazm
Merdüm-rübâ neheng ile pürdür kenârımız

197/7 Gazel
1 Bezm-i gamda sanma giryânız bizi hurremleriz
Mey yerine kan yutar bir nice sâhib demleriz
2 Geçmesin bize ta'alluk bendini nâgeh deyu
Akl ile şol âşinâlık etmeyen sersemleriz
3 Biz habâb-ı câmımız tâc-i Kubâda vermeziz
Bezm-i istiğnâda dolumuz içilen Cemleriz
4 Perde-i gayb-ı hüviyetde olan ebkâra biz
Cilvegâh-ı mümkinâta gelmeden mahremleriz
5 Ey Hayâlî on sekiz bin âlemin biz zılliyiz
Âlem istersen bizi seyr eyle kim âlemleriz

198/8 Gazel
1 Sanma sen cûy bizi biz akıcak deryâyız
Hâr u hasler götürüp gitmede bî-pervâyız
2 Pâyimâl etme bizi mûr görüp ey gâfil
Mûr iken mâr oluruz mâr iken ejderhâyız
3 Eyledik himmetimiz câhına hakanı gedâ
Çalınır debdebe-i şevketimiz Dârâyız
4 Yok iken dest kefimizde durur mühr-i kabûl
Devleti zîr-i kadem kılmış iken bî-pâyız
5 Biz Hayâlî bu gönül âleminin göklerine
Dâ'imâ şevk veren mihr-i cihân-ârâyız

198/9 Gazel
1 Kurs-ı mehle hûşe-i pervîn olaldan zâdımız

Ehl-i fakr içre tena'umla çıkıpdır adımız
2 Bir sınık sâgarda seyr-i mümkinâta mâlikiz
Biz harâbât ehliyiz böyle olur irşâdımız
3 Tıfl gibi lu'b için bir hâne âbâd eylesek
Girmeden içine vîrân eyleriz abâdımız
4 Saydımız murgân-ı kudsî-âşiyândır olalı
Ankebûtî dâm ile nûr-ı basar sayyâdımız
5 Cism-i pür-peykânımız görüp Hayâlî dedi gam
Alamaz şâh-ı ferah bu kal'a-i pûladımız

199/10 Gazel

1 Her dem cigerde var ola bir kanlı dâğımız
Eylen duâ söyünmeye yanar çerâğımız
2 Düştük tarîk-i meykedeye câm-ı bâdeden
El çekmezûz ecel sımayınca ayağımız
3 Her dilbere ölümlü dirilmektir işimiz
Derd ehliyiz bizim bulunur sanma sağımız
4 Bin söylesen kelâmını nâsih işitmeziz
Sît ü sadâ-yi aşk ile pürdür kulağımız
5 Çektik livâ-yı ahı edip göz yaşın sipâh
İklîm-i aşkı almağa gördük yaragımız (savaş)
6 Kılsun Hayâlî kayd-i bedenden dili halâs
Bir murg-ı zeyrekiz nola kırsak duzağımız

199/11 Gazel

1 Nâr-ı firâka yandı dil-i nâ-tüvânımız
Gûyâ zebâne oldu o nâra zebânımuz
2 Çeşm-i siyâhı yadına oldukda cân revân
Havraya sürmedân ola her üstühânımız
3 Ol bîşeyiz bu vâdî-i terk-i fenâda kim
Kaplan-ı çarha pençe urur arslanımız
4 Biz hod havaya munkalib etdik vücûdumuz
Sâye dahi ne günlere bekler ki yanımız
5 Kendi gibi Hayâlî güzel kendi aksidir
Mir'ât-ı dil nigâra yeter armağanımız

200/12 Gazel

1 Rûz-ı rûşenden nola enver olursa şâmımız
Mihr-i âlem tâbdan yakar çerâğı câmımız
2 Ten gubâr âlûde dil âvâre-i kûy-ı belâ
Gird-i bâd-ı râhı aşkız yok durur aramız
3 Biz ne âlemde uçar murguz göreydin zâhidâ
Gülşen-i âlemde olmasa ta'alluk dâmımız
4 Vasl ile yar olmazız hecrin kulu kurbânıyız
Biz melâmet ehliyiz nâ-kâmlıkdır kâmımız
5 Ey Hayâlî âlem-i nazma Süleymânız bugün
Hâtem-i aşkın nigîninde yazıldı nâmımız

200/13 Gazel

1 Âşıkız dervâze-i şehr-i melâmet bekleriz
Zâhid-âsâ sanma kim kûy-ı selâmet bekleriz
2 Bîsütûn-ı aşkta çalındı tabl-ı sînemiz
Biz dahi Ferhâd-veş derbend-i mihnet bekleriz
3 Hâce-i aşkız bugün bâzâr-ı mihr-i yârda
Nakd-ı cânla almağa kâlâ-yi vuslat bekleriz
4 Hûn-ı dil nûş etmege peymânesinde dağımın
Meclis-i uşşâkta ashâb-ı sohbet bekleriz
5 Ey Hayâlî Şâh-ı gerdûn dergehinde zerre-vâr
Âfitâb-ı âlem-ârâ gibi şöhret bekleriz

201/14 Gazel

1 Kayddan âzâdeyiz kuy-ı feragat bekleriz
Nakd-i sabrın genciyiz künc-ü kana'at bekleriz
2 Sâkin-i çâh-ı tabi'at edeli devrân bizi
Ey kamer-ruh pertev-i necm-i hidâyet bekleriz
3 Haylıdan pîr-i muganın sâkin-i dergâhıyız
Kâmrân-ı aiemiz bâb-ı sa'adet bekleriz
4 Aşk eli sultanının serdarıyız Mecnûn gibi
Gam sipâhın cem edip şâhım vilâyet bekleriz
5 Çün Hayâlî nâm bir şeydâya uydun ey refik
Sen selâmet ol ki biz kûy-ı melâmet bekleriz

201/15 Gazel

1 Sanma ki dilde sûzum peykânların eritmez
Oldur akan gözümden yaş demler oldu gitmez
2 Sînemde eşk-i âhım berg-i gam etdi hâsıl
Âb u havâ olunca bir hâkden ne bitmez
3 Nefsin cefâlarından cân Yûsufuna gam yok
Olur Azîzi Mısrın çâh-ı belâda yatmaz
4 Deyr-i belânın oldum ahımla erganûnu
Âh ol bütün elinden feryâdımı işitmez
5 Vuslat Hayâlî geçti fürkat demi erişti
Zehr-i firâk-ı dilber cânın kimin acıtmaz

202/16 Gazel

1 Kûy-i vefâda bir güzelin hâk-i râhıyız
Ey aşk devletinde cihân pâdişâhıyız
2 La'lin gamı durur bize cânâ gıdâ-yı rûh
Kapında kan bahâsını yer bir sipâhiyiz
3 Bâd-ı havan ile yele verdik karârımız
Biz hırmen-i mahabbetinin berg-i kâhıyız
4 Aşkındaki belâların uğrar geçer bize
Şehr-i mahabbetin güzelim şâh-râhıyız
5 Biz ey Hayâlî sûhte-i sûz-ı Husreviz
Hüsn-i edâda ilk senâ-gû-yı Şâhîyız

202/17 Gazel

1 Hâm iken meyve-i cevrim deme mebzûl olmaz
Sanma ey nahl-i cefâ kurtarasın ol olmaz
2 Çîn-i zülfünde gönül var mı giriftâr degil
Hâl-i hindûna senin Rumda kim kul olmaz
3 Râh imiş aşk dile bî-elem-i gerd-i fenâ
Kişver-i şehr-i bakâya bu kadar yol olmaz
4 Olmuşam Kays ile Ferhâda muâdil ammâ
Aşk eli beglerinin sancağı mahlûl olmaz
5 Keştî-i bâdeyi gel Tuncaya karşı çekelim
Ey diyen Edrinede zevk-i Stanbul olmaz
6 Kadem-i himmetinin gerd-i felek seyrinden
Gün mü var mihr ü mehin gözleri mekhûl olmaz
7 Edeli kendiyi tevfiz Hayâlî Hakka
Düşmen-i rû siyehin aline meşgûl olmaz

203/18 Gazel

1 Seyre ol ruhsârı sanman zülf-i dildârım komaz
Yârî kılmaz tâli'im baht-ı siyeh kârım komaz
2 Ol metâ-ı cevrini dâ'im satar bir gün benim
Âteş-i âhımla germ olmağa bâzârım komaz
3 Bana âlem nice hayrân olmasın kim aşk-ı yâr
Cür'adân-ı sînem içre gizli esrârım komaz

4 Sevdiğim budur şarâb-ı aşkı dinletmez bana
Aklımın efsânesin nâmûs ile ârım komaz
5 Nâlelerle dindirirdim sıklığın bülbüllerin
Ey Hayâlî neyleyem ol yüzü gülzârım komaz

203/19 Gazel

1 Biz şeb-i gamda aha mensûbuz
Ya'ni dûd-ı siyâha mensûbuz
2 Zer kemendin güneş atıp çıkamaz
Bir yüce bârigâha mensûbuz
3 Yakamaz bizi âfitâb-ı sitem
Çünki Zıll-ı ilâha mensûbuz
4 Gün gibi başımız ererse göğe
Sâye-veş hâk-i râha mensûbuz
5 Kûy-i aşkın gedâsı çakeriyiz
Biz begim pâdişaha mensûbuz
6 Subh kesb-i safâ eder bizden
Şevkte mihr ü mâha mensûbuz
7 Lûtf-ı Hakka Hayâlî muntazırız
Gerçi bin bin günâha mensûbuz

204/20 Gazel

1 Harını bu çeminin nahl-i dil-ârâ biliriz
Açılan nergisini dîde-i bînâ biliriz
2 Etmeziz peşşeye biz pîlden eksik nazarı
Zerreyi mihr görür katreyi deryâ biliriz
3 sâgar-ı meykedeyi âyîne-i İskender
Gûşe-i işretini kişver-i Dârâ biliriz
4 Aşk eli begleriyiz şehler otağın tuğun
Dâğ-ı hırmân ile âşık kuru sevdâ biliriz
5 Nakş-ı cânânı her âyînede seyrân eyler
Biz Hayâlî seni bir âşık-ı şeydâ biliriz
6 Düreli dest-i felek defterini Mecnûnun
Kişver-i aşka seni sâhib-i tuğrâ biliriz

204/21 Gazel

1 Dâimâ seng-i cefâ atmaktadır cânânımız
Ol durur ma'mûr eden bu hâtır-ı vîrânımız
2 Sîne-i pür dâğ-ı ile tâvûs-ı bâğ-ı izzetiz
Gel temâşa eyle arşullahda cevlânımız
3 Bâdemiz hûn-ı cigerdir sohbet-i hâs eylesek
Vâmık-ı Ferhâd ü Mecnûndur bizim yârânımız
4 Âlem-i aşkın müebbed şâhıyız Mecnûn gibi
Tahttan tâbûta nakl etmek degildir şânımız
5 Şöyle tîr-endâz-ı meydânız ki çarh-ı Atlası
İgne atlasdan geçer gibi geçer peykânımız
6 Hamdülilâh sâyesinde hôş geçirdi bendesin
Serv-i bâğ-ı saltanat Sultân Süleymân Hanımız
7 Çâr-dîvâr-ı anâsırdan Hayâlî mahbesiz
Yûsuf-ı Mısr-ı kıdem olmuş durur mihmânımız

205/22 Gazel

1 Sofî tarîk-i aşkda biz derd esîriyiz
Hûn-ı cigerle dem geçiren merd esîriyiz
2 Ağyâra yüz niyâz ederiz yârı görmege
Fânî cihânda hayf ki nâmerd esîriyiz
3 Nakd-i dü kevni tutmağa bir zâra hâzırız
Girdik kumârhâneye biz nerd esîriyiz
4 Dâğ-ı melâmet olmasa dilde açılmazız

Gülzâr-ı derd bülbülüyüz verd esîriyiz
5 Gördük Hayâlî nûr-ı Hakı sanma sen bizi
Zerrât gibi mihr-i cihân gerd esîriyiz

205/23 Gazel
1 Gerçi ki bu gün cür'a gibi pestleriz biz
Şol bezm-i safâ câmın içen mestleriz biz
2 Gencîne-i ummânı siler ceyb-i cihândan
Nakd-i dü cihân tâlibi ter-destleriz biz
3 Nakl edemeziz gayrı yere kûy-i cünûndan
Çûn silsile-i aşk ile pâ-besteleriz biz
4 Yüz şükr komadık eserin ismin ü resmin
Şol nîst makâmında olan hestleriz biz
5 Oldu mezemiz ta'ne-i ağyâr Hayâlî
Şol bezm-i safâ câmın içen mestleriz biz

206/24 Gazel
1 Sînemizden der bunu eşbâha rûh-i pâkimiz
Kim biziz hayy-i ebed yoktur ecelden bâkimiz
2 İki âlem saydımız oldu temâşâ bundadır
Ana bağlamağa istiğnâ eder fitrâkimiz
3 Kişver-i irfâna şâhız bî-serîr ü bî-külâh
Zâhidiz ammâ ki yokdur tâcımız misvâkimiz
4 Nûr-ı hakkı'la ayn-ı hakkıyla temâşâ eyledik
Bakmazız ol nûra gördük dîde-i idrâkimiz
5 Biz Hayâlî bahr-ı tahkîkız ne bilsin umkumuz
Zeylimizde cüst ü cû eden has ü hâşâkimiz

206/25 Gazel
1 Verme dil ü cân nakdin cânâne kabûl etmez
Bir derdini istersen yüz câna kabûl etmez
2 Mescidde yerim yoktur mecnûn olalı kıblem
Rüsvâ-yi cihânem kim meyhâne kabûl etmez
3 Nâsih sözünün gerçi çok va'de-i ferdâsı
Ammâ ki benim gönlüm efsâne kabûl etmez
4 Bilmem nice mecnûnam hem-sohbetim olmağa
Zencîr-i melâmetde dîvâne kabûl etmez
5 Dedim ki gamın dursun gönlünde Hayâlînin
Dedi bu safâ genci vîrâne kabûl etmez

207/26 Gazel
1 Şol mûrîd-i pîr-i aşkız kim hılâfet isteriz
Hâsılı bu yolda güstâhız icâzet isteriz
2 Nola himmet etseler yârın diyâr-ı vuslatın
Biz de bu aşk erlerinden bir vilâyet isteriz
3 Tâ kıyâmet râh-ı aşkında ölüp dirilmege
Bir güzel maksûdumuz ammâ kıyâmet isteriz
4 Tâlibiz biz fitne-i âhır zamâna dostlar
Gör nice dîvâneler olduk ki âfet isteriz
5 Ey Hayâlî gerçek erler eşiğinde soyunup
Bu yalan dünyâ libâsından ferâgat isteriz

207/27 Gazel
1 Gülşen-i âlemde bir mevzûn nihâli gözleriz
Bakmazız bir serve hadd-i i'tidâli gözleriz
2 Sûret-i hûba nazar kıldıkça biz ihlâs ile
Zâhida nûr-ı cemâl-i Zülcelâli gözleriz
3 Terk edip bezm-i gurûru olmuşuz ehl-i sürûr
Dürd ile âlûde bir sınmış sifâli gözleriz
4 Mû miyânın vasf edelden nükte-dân-ı alemiz

Dîde-i idrâk ile ince hayâli gözleriz
5 Çâr yâra bende Şâhın bendesine bendeyiz
Biz Hayâlî merdüm-i sâhib-kemâli gözleriz

208/28 Gazel

1 Tenim aşk âteşi yaksa gam ü derde günâh olmaz
Mahabbet şehridir bunda vezîr-i pâdişâh olmaz
2 Aceb bilsem ne âlem mihrisin senden gün olmaz kim
Sarây-i dehr rûşen hâne-i merdüm siyâh olmaz
3 Ben ol çâlâk-reftâr-ı gınâyem kim tarîkimde
Ferîdûn tacı Keyhusrev külâhı gerd-i râh olmaz
4 Nice gelsin ferah gönlüm diyârı seyrine bunda
Semûm-ı hecr ü berk-i âhdan hurrem giyâh olmaz
5 Hâyâlî itlerin silkinden olduysa zihî devlet
İki âlemde bundan özge ana izz-i câh olmaz

208/29 Gazel

1 Zülf-i yâra sünbül-i pür-tâb benzer benzemez
Leblerine gonca-i sîrâb benzer benzemez
2 Penbesine dâğımın her gece reşk eyler kamer
Şu'lesine âhımın mehtâb benzer benzemez
3 Ta'ne okların atar kaşın kemân-ı Rüstem'e
Kirpiğine hançer-i Söhrâb benzer benzemez
4 Vâdî-i aşk içre oldum Ka'be-i ahşâb-ı şevk
Sînemin her na'line mihrâb benzer benzemez
5 Her sifâl-i kelbi tâ gördüm Hayâlî Câm-ı Cem
Devletine şevket-i Dârâb benzer benzemez

209/30 Gazel

1 Hecrinde gönül vuslat-ı cânâna erişmez
Mahşer günüdür ten ne içün câna erişmez
2 Tâlib ki yüzün görmege erişmedi yârın
Bülbül gibidir kim gül-i handâna erişmez
3 Kaçan ere eşigine yüz sürmege hurşîd
Kim mâh-ı felek menzil-i Keyvâna erişmez
4 Servi boyuna dest-i çınâr ere mi ey dôst
Tûbâ dahi ol kadd-i hırâmâna erişmez
5 Dil-hasta Hayâlîyi gören der ki dirîgâ
Bîçare ölür derd ile dermâna erişmez

209/31 Gazel

1 Bu cemâlin şem'ine pervâne gelmişlerdeniz
Yanalım ey şem-i rûşen yana gelmişlerdeniz
2 Cerr edip eytâm-ı eşkim kûyunu devrân eder
Merhamet kıl dostum ihsâna gelmişlerdeniz
3 İtlerinle âşinâ olmak için ey nâzenîn
Nâzikâne kûyunu seyrâna gelmişlerdeniz
4 Zâhidâ mahbûb u meyden gel bizi men eyleme
Biz ezelden bu yola rindâne gelmişlerdeniz
5 Vasf-ı haddinle Hayâlî tâze dîvân bağladı
Pâdişâhım sunmağa dîvâna gelmişlerdeniz

210/32 Gazel

1 Dem geçer mi kim müjen cellâd olup kan istemez
Lahza mı var kâkülün hâlim perîşân istemez
2 Gün geçer mi yüzde hattın fitneye meşk etmeye
Hafta mı var leblerin uçurmağa cân istemez
3 Ay olur mu yüzde hâlin zulme olmaya
Îd-i vasla yıl mı vardır gamze kurbân istemez
4 Dehr bûstânında bir gül mi bitirir rûzigâr

Bülbül-i gûyâsını nâlân ü giryân istemez
5 Sînesinde dâğına küynüklü nânım var diyen
Âfitâbın kursunu tennûruna nân istemez
6 Dâğlarla kûy-ı cânânı Hayâlî geşt eder
Var mı bir tâvûs kim gülşende cevlân istemez
211/1 Gazel
1 Gam yok felekde olmaz ise âşikâr şems
Bestir cihâna Sâye-i Perverdigâr şems
2 Kûyunda bir kalender-i rûşen-zamîrdir
Oldu cemâlin ayına âyîne-dâr şems
3 Germ olduğunda hüsnüne görse cemâlini
Girer hicâb-ı ebre olur şermisâr şems
4 Pervîni benzedir yüzün üstünde benlere
Meh hırmenin anun için od salar şems
5 Yaktı sipihr sînesine dâğ-ı mihrini
Oldu o dâğ ey yüzü gül nâmdâr şems
212/1 Gazel
1 Yâr için eyleyicek gözle gönül tende savaş
Yürek ol rezmde meydâna getirdi nice baş
2 Cân metâ'nı tecemmül deyü terk etmeyicek
Pîr-i aşk etmedi Ferhâd ile Mecnûnû tırâş
3 Çekmek için kuru sevdâlarını kâkülünün
Kara yazı imiş alnımda benim bu iki kaş
4 Mâder-i aşk getirdikte beni dünyâya
Kılmış ol dem beni Ferhâd ile süt bir kardaş
5 Bahr çalkandı aşağa yukarı olmadı
Lücce-i tab-ı Hayâlîye bedel gevher-pâş
6 Yâ Rab ol demde Hayâlîye enîs et fazlın
Lâhid içre kalıcak dil yalınız bir kuru baş
213/2 Gazel
1 Dünyâ mahabbetini gönülden edip tırâş
Kıldım tarik-i Hakda erenler gibi maâş
2 Fakr oklarıyla kaddimi yâ kıldı rûzigâr
Devlet benim ki egmedim iki cihâna baş
3 Demler durur ki hâk-i rehinden urur demi
Ağarsa gözlerim demidir çok geçirdi yaş
4 Kim görse yüzde dâne-i hâlin döğünmege
Destine âsiyâb gibi olsun iki taş
5 Olma Hayâlî vaslı metâ'ına müşterî
Biçtirme râst kaddine hicrânlı bir kumaş
213/3 Gazel
1 Gördü ki kıblegâh-ı cihândır ol iki kaş
Eksikliğin hilâl bilip egdi ana baş
2 Ahım odu ışıklık ederdi kaza henüz
Tîğ-i hilâl ile felegi etmeden tırâş
3 Îsâ gibi tecerrüdü ergür feleklere
Tâ kurs-ı âfitâb ile sen edesin maâş
4 Hârâda lâle kim görünür çeşme kim akar
Ferhâd için geh ağladı kan gâh döktü yaş
5 Cânâ Hayâlî derdin ile dirilir senin
Şol dem ki hâkde yalınız kala kuru baş
214/4 Gazel
1 Hayâlin hemdemi yaşım düşüp ruhsâra yasdanmış
Nedîm-i şâhdır kim bâliş-i zerkâra yasdanmış
2 Hilâlî câmdan sen içmede her dem şafak-gûn mey

Otagan mest olup başındaki destâra yasdanmış
3 Belâ kûyunda gördüm arka vermiş hâra bir âşık
Kanatmış tâze dâğın harlar gülzâra yasdanmış
4 Komuş bir taşa Mecnûn baş görmüş düşde Leylîsin
O taşı nice yıllar ara kocmuş ara yasdanmış
5 Hayâlî ruhlarıyla zülfüne yarın esîr olmuş
Güneş yollara düşmüş sâyeler dîvâra yasdanmış

214/5 Gazel

1 Bîsütûnun gördü kim tîğı'le taşı var imiş
Geldi başın egdi Ferhâdın tırâşı var imiş
2 Kâmet-i Leylî için Mecnûn-ı mihnet-dîdenin
Şu'lesinden âhının zerrîn kumâşı var imiş
3 Yaş anılsa merdüm-i çeşmim kadar görmüş geçer
Gözlerim yaşınca ummânın da yaşı var imiş
4 Tut dilin kendin de epsem ol be gayretsiz deyu
Şem ile pervâne miskînin savaşı var imiş
5 Bir sanem sevmiş Hayâlî kıble edinmiş yüzün
Bir ser-âmed kâfirî-mihrâb kaşı var imiş

215/6 Gazel

1 Lebin aksi düşüp mir'âta ey meh-pâre yasdanmış
Yatar Îsâ sanasın mihr-i pür-envâra yasdanmış
2 Cefâ bünyâd edelden yâr şekl-i kâhda gördüm
Sarardı çehre derd ehli yatar dîvâra yasdanmış
3 Hasedden yere çalmış şîr-i çarh evreng-i hurşîdi
Görüp Kaysı peleng-i kulle-i kühsâra yasdanmış
4 Cemâl-i dôst her yüzden zuhûr etmiş temâşâ kıl
Geh olmuş çehre gâhî zül olup ruhsâra yasdanmış
5 Kül olmuş âteş-i şevkinde bülbül kebk-i kûhsârı
Edinmiş sâyebân bir hârı seng-i hâre yasdanmış
6 Şarâb-ı aşk hôş kattâl imiş içmiş iki âşık
Yıkılmış biri sahrada biri kuhsâra yasdanmış
7 Hayâlî çarha dayanma bilirsin hod karârı yok
Şu nâdânlar gibi kim günbed-i devvâra yasdanmış

215/7 Gazel

1 Egerçi görmez ey hûr-ı behişt ehl-i cinân âteş
Ruhundan gönlüme saldı izârın nâgenân âteş
2 Ten-i zerdimde her tirün olaldan kana müstağrak
Neyistândır ki peydâ eyledi fâsl-ı hazân âteş
3 Belâya merd olanlar sabr eder nâmerd olan döymez
Tamâm olsa ayârı etmez altuna ziyân âteş
4 Harâbât içre her peymânede aksin görünmezse
Cehennem ola peymâne şarâb-ı ergavân âteş
5 Mahabbet nârına yanmış gönüller seyrine vardı
Hayâlî bendene olsa nola vird-i zebân ateş

216/8 Gazel

1 Güldürmez âdemi dehr akıtmayınca göz yaş
Oğlana süt verilmez ağlamayınca kardaş
2 Sordum lebini yârın hemşîre çıktı Şîrîn
Bennâ-yi çeşme-i şîr süt bir benimle kardaş
3 Kıble yüzünde zülfü Leylâ kabîlesinden
Bed-nâm-ı âlem oldu Mecnûn benimle adaş
4 Olsan kayırmaz ey dil geh şâd ü gâh gamgîn
Eyi yavuz geçirir elbette sağ olan baş
5 Yârın lebin Hayâlî görmüş degil göz ammâ
Ah ol göz ile ol kaş ah ol göz ile ol kaş

217/1 Gazel
1 Ey ah pây-i himmeti bu nüh kıbâba bas
Mâhı müşerref eyle ruh-ı âfitâba bas
2 Gözden revân olup yetiş ey hûn-ı dil yetiş
Ol yâr bezm-i vuslata geldi şarâba bas
3 Bu mümkinâta şahnelik ettin yeter yeter
Kim der sana kim ikide birde harâbe baş
4 Ol serv serkeş ah ise serkeş sen ey yaşım
Rûy-ı niyâzı su gibi yüz sür türâba bas
5 Hattına kara baht demiştir Hayâlînin
Bu mühr-i anberînini ol la'l-i nâba bas
2**181** Gazel (musammat)
1 Derd ü gama merd olmadır aşk içre âlemden garaz
İnsân-ı kâmil gelmedir Havvâ vü Âdemden garaz
2 Bülbül gibi zâr olmadır berg-i hazân-veş solmadır
Keyfiyet-i aşk olmadır şol sâgar-ı Cemden garaz
3 Bulup ulu bir hânedân k'ola nazar-gâh-ı cihân
Göz yaşın etmektir revân Kâ'beyle Zemzemden garaz
4 Âdemlik insan olmadır mi'râc-ı rûhu bulmadır
Îsâ vücûda gelmedir nefh ile Meryemden garaz
5 Sorsan Hayâlîden haber derdinle çok demler sürer
Gözden döküp hûn-ı ciger bu demdir ol demden garaz
219/1 Gazel
1 Hûn-ı dil bâde hayâl-i dôst hemden âh şem
Gönlümü gâhî şarâb ü şâhid egler gâh şem
2 Her habâb-ı mey verir âlem fenâsından haber
Gösterir her gece ömrün olduğun kûtâh şem
3 Kalır idi perde-i şâmî ademde kâinât
Olmasan mahlûka cümle yâ Resûlullâh şem
4 Tâ benân-ı mu'cizin kaldın çerâğına fetîl
Kudreti eyvânına Hakkın oluptur mâh şem
5 Zulmet-i isyânda kim kalsa olur ana delîl
Var ise nûr-ı ruhundan yaktı Beytullah şem
6 Ey Hayâlî kılmaz ahı lûtf-ı Hak mebzûldür
Rûz-ı rûşende erenler yakmadı bî-râh şem
219/2 Gazel
1 Şevk âteşiyle yaşını edip nisâr şem
Oldu havâ-yi aşkın ile bî-karâr şem
2 Pervâne şâm-ı vasla budur tâlib olduğu
Gösterdi dôst nakşını âyine-vâr şem
3 Ergürmege firâk şebin subh-ı vuslata
Peykân-ı tîrün oldu bana şu'le-dâr şem
4 Yalın edüb kılıcın ışık geydi başına
Pervânelerle kılmağ içün kârzâr şem
5 Şol âfitâbın ol kulu kim ka'r-ı şem
Andan yakar Hayâlî dür-i şâhvâr şem
220/3 Gazel
1 Bilsem ne gördü ol sanem-i sîm-tende şem
İklîm-i şâma server iken oldu bende şem
2 Fânûsa yol bulup giricek yandı sanmanız
Pervânesiyle yatmadı bir pîrehende şem
3 Benler yüzünde sûhte pervâneler durur
Var mı izâr-ı yâr bir kuşende ?? şem
4 Fânûs-ı âlini getirip geldi lâleler
Bezm ehli yakmasın deyu sahn-ı çemende şem

5 Mağlûb-ı hâs-ı gaflet olan mürde-dillere
Tâ subh olunca eyledi gün gece hande şem
6 Oldum Hayâlî Rûmda bir şâha bende kim
Ednâ nazarla yaka söyünse Yemende şem

220/4 Gazel

1 Derd-i dil söyler zebân-ı hâl ile her gâh şem
Aşk tavrından eder pervâneyi âgâh şem
2 Tîrini yoldaş edinir bana geldikde ecel
San gedâdır kim götürür cerr için ger gâh şem
3 Tâli'ümden âh edersem korkum oldur haşre dek
Yakmaya fânûs-ı gerdûn içre mihr-i mâh şem
4 Ger olam tecrîd-i âlem külbe-i târîkime
Âfitâbı göndere Îsî-i Rûhullah şem
5 Gönlümü kandîl-i tersâ gibi bir kâfir yakup
Şâm-ı hecrinde Hayâlî eyledi hemrâh-ı şem

221/5 Gazel

1 Çün şitâ-yı zulmü ma'dûm eyledi sultân-ı şer
Adl gülzârında açıldı gül-i handân-ı şer
2 Fitne Ye'cûcu halel ergürmege sa'y etmesin
Hedmden zîrâ ki müstağnî dürür erkân-ı şer
3 Zulm dârü'l-cehline revnak veren bî-dilerin
Ser-nigûn eyler livâ-yı devletin Hâkân-ı şer
4 Nice yüzbin kelle-i Mansûrdan kandîli var
Çarh ile encüm olamaz hemser-i eyvân-ı şer
5 Râh-ı Hakka vermesin deyu harâmiler gezend
Tîğ-i hûn-âşâm ile bekler ser-efrâzân-ı şer
6 Zülf-i hûr u şehper-i Cibrîlden cârûbu var
Gerd-i âşûb-ı sitemden pâktir meydân-ı şer
7 Gülşen-i cânda Hayâlî sebze-i îmân biter
Yağdurursa ebr-i rahmet üstüne bârân-ı şer

221/6 Gazel

1 Çün şem kıldı kesret-i âlemden inkıtâ
Sûz u güdâz şu'lelerin etti ihtirâ
2 Pervâne oldu nakd-i hâyat ile tâlibi
Gördü dükkân-ı şem'de nârenci bir metâ
3 Pîr-i fetîle-ser deyu şem'a mürîd olup
Pervâneler eder alevîler gibi semâ
4 Sen dahi şem gibi dökerdin gözün yaşırı
Kılsan eger ki nâle-i zenbûr istimâ
5 """Hem-reng oldu şem ile pervâne yanıcak
Gerçi Hayâlî eylemez azdâd ictimâ """"""""

223/1 Gazel

1 Gördü sen Leylî-izârı oldu Mecnûn serv-i bâğ
Bâğbân zencîr-i âbı ayağına etti bağ
2 Zulmet-i şebde hilâl-i âsumânı göricek
Peyker-i Mecnûnu sandım kim çıkardı göğe zâğ
3 Tekye-i gamdır tenim her odlu âhım bir ışık
Şâm-ı gamda dâğdan yaktım ana yer yer çerâğ
4 Subh-dem bir mihr gösterse sipihre rûzigâr
Şâm erişdikde çıkar cisminde yüzbin tâze dâğ
5 Âteş-i âhım Hayâlî yakmaya çarhı deyu
Encüm ile mâh-ı nev oldu felekde göz kulağ

224/1 Gazel

1 Her sıfatla Hakdır eşyânın dilinde muttasıf
Bir durur ma'nî ne gam düşdiyse sûret muhtelif

2 Öykünürse tende dâğ-ı derdime hurşîd u mâh
Birine ersin kesâfet biri olsun münhasif
3 Cânımı kurbân iletdi Ka'be-i maksûda dil
Ten dahi bu deyr-i pür-eşkâl içinde mu'tekif
4 Çün elif kaddinle etdin kâmetim ey serv lâm
Lâ deme billâhi lutf et lâma vasl olsun elif
5 Sana keşf olsa Hayâlî cümle meknûnât-ı gayb
Bir keşefden dahi ednâsın olursan münkeşif
224/2 Gazel
1 Geydi benefşe başına rengîn kalender dür sadef
Gûşuna asdı jâleden bülbül gülün dürr-i Necef
2 Yaşımla deryâlar gelip çok mâcerâ söyleştiler
Şerm ile tutup yüze kef her biri oldu ber-taraf
3 Şol sîne-i bî-dâğını arz etme zikr-i halkada
Zâhid neye yarar neye bir pulları yok eski def
4 Bî-minnet olsa yeg durur Cemşîd câmından bana
Kûy-ı harâbât içre bir dürd ile âlûde hazef
5 Nefsin hicâbın kaldırıp baktı cemâl-i dilbere
Oldu Hayâlî bende-i nükte-şinâs-ı Men aref
225/3 Gazel
1 Uyup rakîbe seyr kılalı taraf taraf
Eşkim arar o kaddi nihâli taraf taraf
2 Uşşâk şehr içinde arar na'lçen izin
Gözler nücûm gökte hilâli taraf taraf
3 Pervâneler durur ki yanıp şem-i haddine
Düşdü cemâli bezmine hâli taraf taraf
4 Ağzını var mı yok mu eser anlasın deyu
Gönderdi gonca bâd-ı şimâli taraf taraf
5 Tîrine karşı rûh-ı revân etmege revân
Arar o rûh-ı pâki Hayâlî taraf taraf
226/1 Gazel
1 Aç gözün kesrette vahdet zevkin eyle yâra bak
Kalbini sâf eyleyip âyîne-i dîdâra bak
2 Nûrdan nîlûferi bir ser-nigûn deryâda gör
Nice yüzbin nergis ile zeyn olan gülzâra bak
3 İster isen almağa hikmet kitâbından sebak
Hâme-i kudret ne yazmış safha-i eşcâra bak
4 Cism terkîb-i gubârîdir gel andan fârig ol
Rûh-ı pâk ol âlem-i tecride gel esrâra bak
5 Cevher-i aklın araz bahsına ? sarf etme hemîn
Lâl-i yâr içre Hayâlî lülü-i şehvâra bak
226/2 Gazel
1 Serv-kad mahbûblar içre cefâsız yâr yok
Dehr gülzârında bir şâh-ı gül-i bî-hâr yok
2 Yûsufa benzetme yârı Mısr-ı hüsn içre bu gün
Ey azîzim sendediğin şâhid-i bâzâr yok
3 Ortada gerçi miyân-ı dilrübânın adı var
Ol dahi lîkin dehân-ı tengi gibi var yok
4 Eyledi hengâmesin Ferhâd ü Mecnûn ber taraf
Aşk meydânında benden özge şîrîn-kâr yok
5 Ey Hayâlî şâhid-i ma'nayi sayd etdin velî
Her tarafdan sana sanma ta'ne-i ağyâr yok
227/3 Gazel
1 Şu karşıdan gelen dilber begâyet gamze-gâr ? ancak
O fitne-çeşm-i âşık-küş kemân-ebrû nigâr ancak

2 Yürürken gün gibi her gün şehirde sâye sultanı
Kamer-ruhlar serîrinde efendim şehriyâr ancak
3 Gece yanıp yakıldığım göricek şem meclisde
Dedi bencileyin miskîn başında od yanar ancak
4 Semen-sîmâ güzellerle gönül ayş-ı müdâm eyle
Ki âlem deyrine sûret veren nakş-ı nigâr ancak
5 Hayâlinin görüp şahâ dişin vasfında eş'ârın
Dediler silk-i nazm içre bu dürr-i şâh-vâr ancak

227/4 Gazel

1 Cihân bir sîmya-hâne felek hem sihr-sâz ancak
Meh ile mihr çâpük-dest bir iki hokka-bâz ancak
2 Cihân bâzârına her ne getirdikse ziyân ettik
Metâ-ı sûdmend ey dil hemân sûz u güdâz ancak
3 Görüp dil şu'lesin her zahm-ı sînemden dedi dilber
Bu âteş bâl ile sîmurga ermiş şâhbâz ancak
4 Bu bâğın bâğbânı bir suyu bir lîk ezhârın
Kimi nâz etmege durmuş kimi ehl-i niyâz ancak
5 Yaraşır gûş-ı Şâhîden cihâna zîb ü fer verse
Hayâlî her sözün bir gevher-i deryâ-yi râz ancak

228/5 Gazel

1 Ey andelîb gerçi sabr-ı karâra yer yok
Gül hâb-ı nâza vardı feryâd ü zâra yer yok
2 Ol kim selâmet ister varsın selâmet olsun
Ehl-i melâmet içre nâmûs-ı âra yer yok
3 Ben âşıkın dururken sırsın ser-i rakîbi
Ey seng-dil mürüvvet bu inkisâra yer yok
4 Yâd-ı miyânın ile yaşım cihânı tuttu
Deryâ-yi aşka düşdüm hergiz kenâra yer yok
5 Fikr eylemez Hayâlî sen hâkisârı dilber
Gönlünde ol nigârın zerre gubâra yer yok

228/6 Gazel

1 Edince vasf-ı ruhun harfini rakam âşık
Yakasın eyledi çâk oluban kalem âşık
2 Firâk âteşi hakkı ümîdim oldur kim
Müyesser olmaya vaslın ölem gidem âşık
3 Yolunu tuğ gibi doğru varmış abdâlem
Sipâh-ı aşk içinde benem alem âşık
4 Akıttı hûn-ı cigerden gözünde seylâbı
Efendi sürdü hele devletinde dem âşık
5 Olur melûl garîb ü çeker elem âşık
Beni görün ki benem hem garîb hem âşık
6 Katâr-ı aşka çekildi götürdü bâr-ı gam
Hayâlî köçek iken oldu çak dedem âşık

229/7 Gazel

1 Gördü mâ'il seni ey dost dil ü câna sadak
Çıktı oklarla ışıklar gibi meydâna sadak
2 Eyleyip şeh-per-i Cibrîlden ey meh yelegin
Bir kez ahtımla ok atışsa o dem yana sadak
3 Ok gibi başına ağdı peri her bir meleğin
Kol kanad olalı sen server-i hûbâna sadak
4 Nola bir tîri ile cân ü dili eylese yâd
Âşinâlarla nice deprene bîgâne sadak
5 Rûmda nazm-ı Hayâliyle hem ağâz olalı
Saldı âvâzeyi İrân ile Turana sadak

229/8 Gazel

1 Allarla kana girmiş ol melek-sîmâya bak
Filmesel gökte şafak içinde doğmuş aya bak
2 Zülf ü anber-bâr-ı yâra benzerdirmiş kendiyi
Nâfe miskînin dimâğında kuru sevdâya bak
3 Su gibi her alçağa mey etme bu gülzârda
Kâmetin servi gibi bir himmeti bâlâya bak
4 Necd dâğının sibâına çekermiş hûn-ı dil
Kâsesinde çeşminin Mecnûn-ı bî pervâya bak
5 Zerrenin içindeki hurşîd-i âlem-tâbı gör
Katreye kendiyi teslîm eyleyen deryâya bak
6 Bezm-i Cemde süregör hûn-ı Siyâvuş ile dem
Al sebak kâr-ı cihândan kıssa-ı Dârâya bak
7 Çîn ü Mâçinin harâcın almağa hükm etdi yâr
Müşk-bâr olmuş ol iki anberîn tuğrâya bak
8 Görmedinse kana müstağrak Hayâlî dağını
Filmesel gökte şafak içinde doğmuş aya bak

230/9 Gazel

1 Rûzigârın cevrinin ben bendeye oranı yok
Da'vî-i remmâle benzer haddi yok pâyanı yok
2 Nâveki müjgânın ucundan şu kim ah etmeye
Tîr-i âhından ne gam bir tîrdir peykânı yok
3 Ehl-i aşkın dûd-ı âhı cûş u dilden bî-şirâr
Bir karanu gecedir kim encüm-ü rahşânı yok
4 Eksik olmaz hâne-i dilden belâ vü derd ü gam
Köhne mihmân-hânedir sanman bunun mihmânı yok
5 Künc-i mihnetde Hayâlî kaldı bî-dermân meded
Kimse yok dermân eder öz başına dermânı yok

231/10 Gazel

1 Dolduysa sâkiyâ mey-i gül-reng ile kabak
Seyr edelim diyâr-ı neşâtı ayak ayak
2 Ferhât Bîsütûnda ne eksiklik etti kim
Her lâle dahi kanını içer çanak çanak
3 Bülbül bahâr dersini eyler edâ velî
Fasl-ı hazândan okumamış dahi bir varak
4 Pâk etdin ise kalbini jeng-i alâkadan
Âyîne gibi var o nigârın yüzüne bak
5 Çekti Hayâlî sînede her dâğa bir elif
Kat eyledi menâzil-i aşkı konak konak

231/11 ez eş'âr-i Gül-i Sad-Berg

1 Sabânın hâtırı kûyunda yârın pür-gubâr ancak
Benim gibi o dahi bir perîşân rûzigâr ancak
2 İletdim tuhfe-i cân-ı hakîrim yâra arz ettim
Gülüp nâz ile ol gül-ruh dedi bu yâdigâr ancak
3 Elimde al tûtî-veş meyi gördü dedi sofî
Be bu kendi ayağıyle ele gelmiş şikâr ancak
4 Kamer bir penbe-i dâğım durur çarh üzre encüm hem
Derûn-ı ateşînimden çıkar bir kaç şirâr ancak
5 Şeb'i îd eyledi gerdûn hilâlin câmını gerdân
Hayâlî dahi içmez zâhid-i perhiz-gâr ancak

232/12 Gazel

1 Yüzde fem gör hâllerle ârız-ı rengîne bak
Zerresi mihrindedir mâhındaki pervîne bak
2 Zâğ-ı ebrûsun çevirmiş başa âzâd eylemiş
Ârızı üstünde ol şûhun iki laçine bak
3 Yüzünü gördükde zâhid mâsivâdan geçmedi

Ka'bede büthâne fikrinde olan bî-dine bak
4 Bilmek içün biz ne derde mübtelâyız sevdiğim
Al ele âyine billâhi yüzün ayına bak
5 Kûy-ı aşkın olsa rusvâyı Hayâlî gam degil
Kim dedi ana ki her şûh-ı cefâ-âyîne bak

232/13 Gazel
1 Hîç kârım yok sipihr-i gerdiş-i devvârlık
Ger yok olsa cümlesi âlemde sensin varlık
2 Her tarafdan katlime bin bin çekilse tîğler
Kal'a-i pûlad olur bana sen etsen yârlık
3 Nice serverler seri oldu ser-i zülfünde bend
Sana verildi serîr-i hüsnde serdârlık
4 Kimseye gösterme dâğ-ı hasretin cânânımın
Öldüğümde ey kefen eyle bana settârlık
5 Buldu zînet kanlı dağımla Hayâlî her elif
Servler etrâfını gûyâ ki ettim nârlık

233/14 Gazel
1 Eğerçi kim cigerler kanıdır aşk
Bana sor kim ne cânlar cânıdır aşk
2 Saâdet mülkü şahı bir gedâsı
Melâmet tahtının sultânıdır aşk
3 Bugün gülzârıdır merdân-ı derdin
Tekellüf ehlinin zindânıdır aşk
4 Cüneydin Bâyezîdin hûn-ı dilden
Elinde sübha-i mercânıdır aşk
5 Hayâlî gâh olur sultân benem der
Ki anın bende-i fermânıdır aşk

233/15 Gazel
1 Nukl ise naklin işidiriz elde bâde yok
Düşdük reh-i meşakkate zâd ü zevâde yok
2 Ebr ile Şâh-ı çarh serîrin dirisiyiz
Bir kimsenin dahi eli cûd u sehâda yok
3 Meyhâne pîş-hânına mâlik olanların
Meyli hezâr taht-ı Cem ü Keykubâda yok
4 Kûy-ı safâya varmağa ko savma'a yolun
Ana tarîk-i meykededen râh-ı câde yok
5 Yolunda âh-ı aşk ile raks eylesem nola
Sen bir gubârı bul ki anun meyli bâda yok
6 Dedim gama Hayâlî ham-kad elinde mi
Dedi koluma ancılayın bir kepade yok

234/16 Gazel
1 Sîneme kâr eyleyelden hançer-i hûn-bâr-ı aşk
Zahmının kanından açıldı nice gülzâr-ı aşk
2 Müşterî olan metâ'ı derde gelsin yanıma
Şu'le-i ahımla germâgerm iken bâzâr-ı aşk
3 Tekye-i gülzârda bir cür'adândır gonca kim
Bülbül-i şûrîdeye teklîf eder esrâr-ı aşk
4 Hüsn içinde kaşların iki ser-amed hûb iken
Anların da kâmetin ham eylemiştir bâr-ı aşk
5 Deyr-i âlem erganûn-ı ahının demsâzıdır
Tâ ki bağlandı Hayâlî ey sanem zünnâr-ı aşk

234/17 Gazel
1 Tâ ki oldum hemdem-i rind-i kadeh-peymâ-yi aşk
İnledir kâşâne-i gerdûnu hûy u hây-i aşk
2 Üstühândan mevcler olmazdı pehlûm üzre nakş

Bu dil-i pür-sûr u pür şevk olmasa deryâ-yi aşk
3 Himmeti bahrinde bir ednâ habâb eyler kıyâs
Âsumânın haymesin sultân-ı istiğnâ-yi aşk
4 Perde-i dilden libâs eylerdi âşık almasa
Müsteârî câmeden fârig kad ü bâlâ-yı aşk
5 Gördü Mollâ-yı dili sûrah surah etti gam
Üstühânım çalınır ah etdiğimce nây-i aşk
6 Ser-firâzân-ı reh-i tahkîke oldum secdegâh
Rûy-ı hâk-âlûdemi mihrâb edelden pâ-yi aşk
7 Sana Tûbâ ser-fürû eyler Hayâlî olalı
Na'l-i dâğınla tenin nahl-i cihân-ârâ-yı aşk

235/18 Gazel
1 Tîri benzer göricek nâvek-i müjgâna sadak
Tutdu kanlı deyu bend eyledi zindâna sadak
2 Dermiyân oldu açıp hâlini pervâne gibi
Yarı benzer göricek şem-i şebistâna sadak
3 Rezm meydânın erenler demi gülzâr edicek
Sidre tâvûsu gibi başladı cevlâna sadak
4 Şa'şa'a oklarını atmağa hâki gözler
Mihri gerdûn edeli beline rindâne sadak
5 Oldu her merd Hayâlî gibi bir şîr-i jiyân
Benzeyelden beri oklarla neyistâna sadak

235/19 Gazel
1 Meyve-i bâğı cihân ah ki bî-dâd ancak
Tâlib-i bezm-i gam ol meyveye mu'tâd ancak
2 Dâne-i encüm eder halka-i mâh etrafın
Murg-ı ervâha felek göz göre sayyâd ancak
3 Girdıbâda be nedir hâl dedim döndü dedi
Ten esâsına gönül verem ki ber-bâd ancak
4 Boynu bağlı kul olan mülk-i gınâ beglerine
Gam-ı tenden elem-i zâddan âzâd ancak
5 Her ne yüzde ki Hayâlî bakasın ol görürür
Nazarında felek âyîne-i pulâd ancak

236/20 Gazel
1 Zemine nalçen nakşı hilâli vereli revnak
Felek yırtar yüzün mâh-ı nevi her ay edip tırnak
2 Yapışmasın deyu dest-i ta'allûk dâmen-i pâke
Belâ vâdilerin geşt eyledi Mecnûn olup çıplak
3 Çün ettin kebkebin nakşın süreyyâ hâkde yeryer
Hilali dişledi dendan-ı pervin eyleyip parmak
4 Ezip âşıkların göz merdümün ruhsarına hâl et
Ciger kanı ile yaksan destine hınnâ sana elyak
5 Hayâlî safha-i dilden kazındı nakş-i gayriyyet
Tecellî edeli her şeyden envâr-ı cemâl-i Hak

237/1 Gazel
1 Tîr-i cefâlar eyledi bağrım delik delik
Gam oklarıyla dopdoluyam nitekim yelik
2 Bennâ-yı çarh bir ulu bünyâda urdu tarh
Kim ol binâya kelle-i uşşâkdır helik
3 Öpmek dilerken ol mehi âheng-i cevr eder
Şehnâza başladı sonunu kıldı bûselik
4 Tâb-ı ruhundan eyledi dil zülfünü mekân
Gün germ olunca kendiye edindi gölgelik
5 Kutlu kapı açıldı Hayâlinin üstüne
Alçak gönüllü olalıdan nitekim eşik

237/2 Gazel
1 Degil içindeki merdüm bu çeşm-i giryânın
Hayâl-i hâlidir uçar gözünde cânânın
2 Hîç ilmez ey kaşı ya tez gelir geçer dilden
Okunla şol cigere ağrayası peykânın
3 Ne denli gözleri bîmâr dilrübâ varsa
Ölümlüsü dirilir ol leb-i Mesîhânın
4 Çerâğlar yakuban gün seni arar ey meh
Diler ki bekleye sâyen gibi alıp yanın
5 Meger Hayâlî sözünde tılısm-ı sihr ettin
Ki girdi koynuna yarın bu resme dîvânın
238/3 Gazel
1 Gam degil peykânlarınla dolduysa cânâ yürek
Çekmege derdin senin aşk ehli âhen-dil gerek
2 Zülfünün kullâbı şevki bahre sûriş vereli
Dâğ-ı hasretlerle endâmın pür etdi her semek
3 Dehr-i dûn anı düşürmüştü mezellet hâkine
Ger asâ-yi âhıma dayanmasa pîr-i felek
4 Sarı altunlu serâserlerle kim görse seni
Sanır ey meh çeşme-i hurşîde girdi bir melek
5 Seng-i cevrindir Hayâlînin kemâlin bildiren
Lâcerem mi'yârını göstermedi zer bî-mihak
6 On bin akçe dirligi lâyık mıdır ben bendenin
Rûzigâr ile ola bâd-ı havâya müşterek
239/4 Gazel
1 Makâm-ı meykede vü câm-ı lâlegûnu anun
İmâret-i dil ü cân oldu bâde hûnu anun
2 Hum-ı şarâbın ayağına düş mürîdi ol
Ki şeyh-i savma' adan safdır derûnu anun
3 Zen-i zamâneye ey dil talâk-ı mutlak ver
Erenler ana demez er k'ola zebûnu anun
4 Murâd bâdesini umma câm-ı gerdûndan
Göründü çünki tehî sâgar-ı nîgûnu anun
5 Tarîk-i aşkta Mecnûn Hayâlî aşk eridir
Erişdi menzil-i aşka varan yolunu anun
239/5 Gazel
1 İster isen bakdığın dâ'im yüzüne ol melek
Âşık-ı bî-dil gerek âyîne gibi yüzü pek
2 Bir nefes yârın cemâlinden haber vermiş sabâ
Mevc ile göğsün döger deryâ yürür şeydâ semek
3 Gevher-i vaslın bulam nâgâh Leylânın deyu
Necd dağı toprağın Mecnun ele alıp elek
4 Acı yaş dök ister isen bulmağa zevk-i visâl
Lâcerem lezzet-nümâ olmaz taâm-ı bî-nemek
5 Gayret-i emsâlden dökdüm Hayâlî acı yaş
Kan bulaşmış dağa dönmüştür bu iki merdümek
240/6 Gazel
1 Kendin gibi zâhid beni bî-hâl mi sandın
Şûride-i aşk olanı abdâl mı sandın
2 Arz etme bana ukde-i eşkâl-i nücûmu
Ben nükte-i şinâsem beni remmâl mi sandın
3 Ey rûh bana câme-i cismi heye verdin
Bâzâr-ı fenâda beni dellâl mı sandın
4 Kıldı şerer-i âh ile Mecnûn anı zerkâr
Sen hâne-i Leylâyı siyeh şâl mı sandın

5 Her tîğ olamaz âyîne-i sûret-i merdân
Her şahsı Hayâlî gibi kattâl mı sandın

240/7 Gazel

1 Bizden ol yara niyâz ü andan istiğnâ gerek
Nâzenîn-i vakt olan mahbûb bî-pervâ gerek
2 Dâne edinsin şirâr-ı nâr-ı âhım yanmasın
Kelle-i Mecnûn semenden murguna me'vâ gerek
3 Sînem üzre zahmın etrâfındadır nâveklerin
Ayn-ı hasretdir bana müjgân-ı hûn-pâlâ gerek
4 Başına her bir has u hâşâk ta'nından ne bâk
Merdüm-i âlî nazar iki gözüm deryâ gerek
5 Yârı gör ayn-ı Hayâlîden ko nâsih cenneti
Bir iki gülzâr içün ne va'de-i ferdâ gerek

241/8 Gazel

1 Kâse kâse nice zehrin içelim gerdûnun
Bize tiryâkini sun sâkî mey-i gül-gûnun
2 Leylinin yoluna hâk olduğu'çün izzet
Götürür başda gubârını sabâ Mecnûnun
3 Müdde'îler gözümün yaşına hâ'il olamaz
Har u hasler yolunu bağlayamaz Ceyhûnun
4 Sîm-i eşkirn neme yarar nazar etmez ana yâr
Yere geçsin nideyin genci imiş Kârûnun
5 İltifâtını Hayâlî kulunun eyle ziyâd
Ana çektirme Şehâ ta'nını her bir dûnun

241/9 Gazel

1 Ârızın gülzâr-ı Çîndir gözlerin âhû-yı misk
Anberin çevgân saçun hâl-i siyâhın gûy-ı misk
2 Serteser zeyn eylemiş cism-i beyâzın hâller
Yahud olmuş safha-i kâfûr hem pehlû-yı misk
3 Bûyunun gammâzıdır oldu anınçün rû-siyâh
Ger gülâb ile yusan bin kez ağarmaz rûy-ı misk
4 Sen mey içdikçe izârın üzre çeşmin sürh olur
Lâle otlar Çîn gülistânında san âhû-yı misk
5 Vird edinirdi Hayâlî nazmını hûbân-ı Çîn
Ger Hatâ iklîmine varsa bu güft ü gûy-ı misk

242/10 Gazel

1 Kanına girdi ârızının hasreti gülün
Hûnâbe-i cigerle geçer sohbeti gülün
2 Himmet kanadı ile uçurdu varakların
Konuşmağa hezâr iledir himmeti gülün
3 Mülk-i çemende olmağa ezhâr tâcdâr
Çalında savt-ı bülbül ile nevbeti gülün
4 Hâkister etdi bülbülü hemreng edinmege
Gel gör ki nakş-ı gül mü degil sûreti gülün
5 Bir gonce-leb nigârı Hayâlî gibi bulup
Gülşende sohbet et ki geçer sevreti gülün

242/11 Gazel

1 Var ol ey âhım ki eşkim güllerin âl eyledin
Yele verdin gülşen-i kûyunda pâmâl eyledin
2 Bir kebûterdir hâyâl-i zülf-i yâr ey dîde kim
Eşk-i sîmînünden ayağına halhal eyledin
3 Hâlimi âyîne-i ruhsârın içinde görüp
Üstüne bir nokta kodun adını hâl eyledin
4 Çeşm-i cellâdın siyâset kılmağa cân düzdüne
Zülfünü meydân-ı hüsn içinde çengâl eyledin

5 Pâdişâhım kişver-i hüsn içre dâd etsen nola
Kaddini çünkim elif zülfeynini dâl eyledin
6 Soyunup her dem rakîbe karşı uryân olmağın
Dostum billâh ben dervîşi abdâl eyledin
7 Müşterî gibi Hayâlî mihrine ey mâh-rû
Kılmadın bâzârı bilsem neyçün ihmâl eyledin

243/12 Gazel

1 Dil helâk oldu bu gün derdiyle o mehpârenin
Bulmadım çok istedim nâm ü nişânın çârenin
2 Mihnet ü derd ü belâ ile düşelden hecrine
Rahm eder hâline her bî-çâre ben bî-çârenin
3 Hâr-ı gamdan gülşen-i kûyunda bülbül-veş yine
Göklere erişti feryâdı dil-i gam-hârenin
4 Sînem üzre dâğ-ı hasret acıyıp kan ağladı
Hâline şol tîğ-ı hecrinden erişen yâranın
5 Ey Hayâlî tâli'in yoktur sitâren neylesin
Çün seninle yıldızı barışmaz ol meh-pârenin

243/13 Gazel

1 Yüz nâz ile gonca-i ra'nâyı büyüttük
Bülbülleri bin var ola gavgâyı büyüttük
2 Mercân lebini kân-ı melâhatde görelden
Göz yaşı ile bir nice deryâyı büyüttük
3 Ferhâd ile Mecnûn ile Vâmıkla ben oldum
Gördük seferi biz dahi alayı büyütdük
4 Benzer duruşun kâmet-i dildâra demekle
Gülşende bu gün serv-i dil-ârâyı büyüttük
5 Cânân seg-i kûyuyla Hayâlîyi edip yâd
Dedi yine bir âşık-ı şeydâyı büyütdük

244/14 Gazel

1 Tenlere rûh-ı mukaddes aşk-ı pâkindir senin
Devlet-i bîdâr çeşm-i hâbnâkindir senin
2 Götürür koynunda bir seng-i siyâhın kûyunun
Vâdi-i aşk içre Ka'be sîne-çâkindir senin
3 Leblerin Îsâ gibi cân-bahş-ı âlemdir velî
Her nefesde nice âlemler helâkindir senin
4 Kûy-ı Leylâdan kopan her girdibâdın hemdemi
Benzer ey Mecnûn-ı mihnet-dîde hâkindir senin
5 Ey mahabbet bâdesi kıldın Hayâlîden zuhûr
Cismi içre her regi bâğında tâkındır senin

244/15 Gazel

1 Seng-i cevrinle dili vîrânım âbâd eyledin
Kıble hakkıyçin yeni bir Ka'be bünyâd eyledin
2 Cânımı kıldın cüdâ bu cism-i hâk-âlûdeden
Bir garîbi gûyiyâ zındândan âzâd eyledin
3 Ol tezerv-i nâz içün ey derd-i dilber sînemi
Halka halka dâğlarla dâm-ı sayyâd eyledin
4 Nâhûn-ı hârâ-şikâfımla beni ey dehr-i dûn
Bîsütûn-ı mihnete bir tâze Ferhâd eyledin
5 Ey Hayâlî perde-i gerdûnu nâlen kıldı çâk
Bir habâbı gûyiyâ âhınla berbâd eyledin

245/16 Gazel

1 Şîve birle la'lini ağzında pinhân eyledin
Hey zâlim yok yere vallahi bir kan eyledin
2 Gözlerim yaşından ey gencîne-i sâhib-cemâl
Dürr ü la'lin âlemin çihremde galtân eyledin

3 Hayretinden Yûsufun kavm-i Züleyhâ kesti el
Sen ciğerler zahmını dillerde destân eyledin
4 Âferîn ey mihr-i dilber âsumân-ı aşkda
Dâğımın her penbesin bir mâh-ı tâbân eyledin
5 Reşk eder ervâh-ı kudsîler Hayâlî bendene
İtlerinle tâ anı kûyunda yârân eyledin
245/17 Gazel
1 Haddin olalı ey gül-i handân benefşelik
Oldu mahabbet ehline seyrân benefşelik
2 Her cânibinde lâle midir açılan ya hud
Bâğa gelince terledi mi kan benefşelik
3 Sahrâlar etdi taşlar ile sînesin kebûd
Hecrinde sandılar anı yârân benefşelik
4 Oldu hayâl-i hâllerin ile iki gözüm
Ben hâkisâra dîde-i giryân benefşelik
5 Şâhın yüzün görünce Hayâlî revân eder
Ehl-i şikâra bir nice kurbân benefşelik
246/18 Gazel
1 Olmuşam mihnete mu'tâd elinden felegin
Yok gamım olmaz isem şâd elinden felegin
2 Gül yanar nâra urur âb serin senglere
Başına hâk saçar bâd elinden felegin
3 Sabr cevherlerine sînesi kân olmaz idi
Odlara yanmasa pûlâd elinden felegin
4 Nây ile ney-şekere bâd bulaştıkça eder
Biri dâd ü biri feryâd elinden felegin
5 Ey Hayâlî başıma yazı imiş bunca belâ
Kevkeb-i bahtım ile dâd elinden felegin
6 Dinlesin kûy-ı gamın âşık-ı ser-bâzları
Bu gazelde ne der üstâd elinden felegin
246/19 Gazel
1 Fer veren mâha cemâl-i bâ-kemâlindir senin
Mihre hançerler çeken iki hilâlindir senin
2 Cânına âşıkların ey lâle-ruh dâğ-ı belâ
Ol leb-i cân-bahşının üstünde hâlindir senin
3 Kâse-i hûn-ı mahabbet eyleyip her dâğımı
Cismimi zeyn eyleyen ayn-ı visâlindir senin
4 Gerdeninde zülfünü gördüm suâl ettim dedi
Ey fütâde boynuma düşmüş vebâlindir senin
5 Gayrlarla yârdur şimdi Hayâlî der isen
Hâşe lillah Pâdişâhım ol Hayâlindir senin
247/20 ez eş'âr-i Gül-i Sad-Berg
1 Jâlelerdir eşk-i çeşm-i hûn-feşânı bülbülün
Berg-i güldür penbe-i dâğ-ı nihânı bülbülün
2 Benzedi kanlı gözü hâkister içre ahkere
Yanalı odlara cism-i nâtüvânı bülbülün
3 Goncayı kan tuttu eylerken sabûhu bâğda
Aldı kanın nîşter oldu zebânı bülbülün
4 Ahker-i sûzân imiş her beyza-i âli ana
Olalı tennûr-ı mihnet âşiyânı bülbülün
5 Ger kulağınca ederlerse gülün per pâresin
Ey Hayâlî gûşuna girmez fegânı bülbülün
247/21 Gazel
1 Alalı âhımı benim o melek
Kâğıt uçurmasına döndü felek

2 Ol dürü bahr der-kenar etmiş
Var iken aramızda hakk-ı nemek
3 Ey kazâ açtı perdeni Mansûr
Bir dahi etmesin bunu hele çek
4 Derd-i hicrândan ağlasam bahre
Yedi deryâyı kan görürdü semek
5 Nev-arûs-ı cihâna eğmedi baş
Gel getir bir Hayâlîden erkek

248/22 Gazel
1 Adın anmaz idin sofî dahi firdevs-i a'lânın
Eger ra'nâların görsen Stanbul u Galatanın
2 Melek-sîmâ güzellerle verelden kendiye zînet
Sekiz cennet temâşâsını eyler Yedi Kulenin
3 Hatâyî nâzeninlerle nigâristân-ı Çînîdir
Açılaldan beri hammâmı Hayreddîn paşanın
4 Kenâr etmek diler var ise bir serv-i dil-ârâyı
Güzeller gördüğünce el salar her mevci deryânın
5 Hayâlî mey-fürûşun ayağın öpmek mukarrerdir
Yüzün gördükde bayram ertesi câm-ı musaffânın

248/23 Gazel
1 Âşık olana hûn-ı ciger mâhazar gerek
Bunun gibi ma'işete illâ ciger gerek
2 Yumsun gözün sana güzer etmez belâ-yi dost
Tîr-i cefâya merdüm-i çeşmin siper gerek
3 Ehl-i tena''um ağzına düşmez şarâb-ı aşk
Zer kâseden içilmez ana câm-ı ser gerek
4 Bilmez iki cihân gamını mübtelâ-yi aşk
Zîrâ bir isteyen ikiden bî-haber gerek
5 Fehm eylemez Hayâlîyi her zulmetî-nihâd
Ana senin gibi Şeh-i hûrşîd-fer gerek

249/24 Gazel
1 Hemser olalı ol kad-i bâlâye kâkülün
Geldi yetişdi pâye-i a'laye kâkülün
2 Gün doğusunda fitneye târîh kor hâlin
Oldu haberci şarkda yağmaya kâkülün
3 Biri birine girmiş idi mâh ü âfitâb
Hengâm-ı şâm düşmese araya kâkülün
4 Her gece nakd-i eşkimi verir bahâ deyu
Sevda metâ'ını saralı aya kâkülün
5 Ey bî-vefâ Hayâlî dururken sabâ ile
Lâyık mı el oyunların oynaya kâkülün

249/25 Gazel
1 Cândan helâk-i lezzet-i güftârınım senin
Salın salın ki bende-i reftârınım senin
2 Reng-i kesâfeti edeli dûr sîneden
Âyîne gibi tâlib-i dîdârınım senin
3 Vasfında kâsıram has ü hâşâk-i kûyunun
Hergiz diyem mi bülbül-i gülzârınım senin
4 Cân riştesiyle muntazır ey Yûsuf-ı cemâl
Bâzâr-ı aşk içinde harîdârınım senin
5 Ölünce bu vefâyi Hayâlî unutmaya
Nâz eyleyip desen ki cefâkârınım senin

250/26 Gazel
1 Ey gönül hâlimi derdinle diger-gûn ettin
Göreyin odlara yan sen beni mağbûn ettin

2 Kanda kim bezm-i cemâl etdin eyâ şâhid-i aşk
Dem-i uşşâkı o bezme mey-i gül-gûn ettin
3 Ka'be-i kûyuna varmak bana farz olsa nola
Ayn-ı mâl oldu yaşım yüzümü altın etdin
4 Salalı gönlüme bünyâd-ı gam ey Leylî-hırâm
Beni dîvârlara yazmalı Mecnûn ettin
5 Buldu bâtınla Hayâlî şeref-i aliyeyi
Ey kazâ zâhirini gerçi anun dûn ettin

250/27 Gazel
1 Mey durur devr içre şimdi pehlevânı âlemin
Bir ayağıyla getirir arkasın yere gamın
2 Ey surâhı yokdur ayağın çeker bir pehlevân
Gerçi kim devrân sefîd etmiş başında perçemin
3 Bâde nûş et kim bu bâğın yâsemenle lâlesi
Biridir tâc-ı gedâ biri külâhıdır Cemin
4 Bahr-i çeşmimde belâlar her müjem eyler tavâf
Sûzenin bulmuş gibi mâhiler İbn-i Edhemin
5 Ey Hayâlî bir büt-i Îsî-nefes peydâ edip
Deyr küncünde safâsın sür kilâb-ı Meryemin

251/28 Gazel
1 Kemânın ergüreli Rumda kemâle kaşın
Cefa hadengini pertâb eder hilâle kaşın
2 Kaçan ki hâbâ varır gözlerin uyur fitne
O dem ki nâz edesin ya çeker kıtâle kaşın
3 Getirdi üstüme tâvûs kuyruğu iki hükm
Kalemlerini olup cismimin havâle kaşın
4 Olalı mazhar-ı sırr-ı kader te'alallah
Gehi cemâle eder meyl geh celâle kaşın
5 Gözüne arkalanıp kılmasın cihânı harâb
Efendim iki gözüm girmesin vebâle kaşın
6 Hayâlîye lebin ey dost kılsa va'de-i lutf
Saçın karaltı asar götürür muhale kaşrn

251/29 Gazel
1 Lebini ağzına versen nola ben mahzûnun
Katresin almak ile eksile mi Ceyhûnun
2 Ey saçı Leylî nola çihreni arz etsen ana
Nice bir dâğa düşe hecrün ile Mecnûnun
3 Aşk sarrâfına göster yüzün ey sîm-beden
Ne bilir câhil olan kıymetini altûnun
4 Eşk-i çeşmim göricek serv gibi kâmetini
Hâk-i pâyına nice akmaya sen mehrûnun
5 Yürü bir hastaya arz eyle Hayâlî sözünü
Sağ olanlar ne bilir çektiğini sayrının

252/30 Gazel
1 Ne lâzım hatt-ı miskînin izârında tırâş etmek
Deni dünyaya bu genc-i nihânı böyle fâş etmek
2 Sana kâr oldu arz etmek rakîbe çeşm ü ebrûnu
Bana dâğ-ı na'lden tende yüz bin göz ve kaş etmek
3 Zırıh giymiş saçın müjgân-ı çeşmin nîzedâr olmuş
Ne lâzım kalb-i uşşak ile ol gamze şavaş etmek
4 Temennâ-yi lebin gitmez dilinden hergiz ağyârın
Ki takdîr-i İlâhidir mekân-ı la'li taş etmek
5 Hayâlî sen Şehin lutfun görelden çarha baş egmez
Ne mümkindir denîler kâsesinden er maâş etmek

252/31 Gazel

1 Zülf-i Leylâdan siyeh-baht oldu meftûnun senin
Ta'ne taşını atar Ferhâda Mecnûnun senin
2 Cevrine şâdân olur derdinle âlem pür-sürûr
Bulmadım bir kimseyi dünyâda mahzûnun senin
3 Her habâb-ı bezmime reşk eyler oldu Câm-ı Cem
Tâ ki düştü üstüme ferr-i Ferîdûnun senin
4 Bülbülü nâlân eder gülzâra kanlar ağladır
Gonca-i la'l-i lebünle hadd-i gül-gûnun senin
5 Ey Hayâlî aşk sahrâsındaki her lâlenin
Dâğı dâğından nişândır rengidir hûnun senin

253/32 Gazel

1 Ne şereftir ki olduğıyçün pâk
Eli üzre tutar denizleri hâk
2 Nefsi ef'îsine zâhir olana
Pend besdir hikâyet-i Dahhâk
3 Kahrını lutfa edegör tebdîl
Mârdandır tabîat-i tiryâk
4 İlm-i esmâya mâlik adem iken
Gülden n'içün olasın bi-bâk
5 Bir güle reng-i rûy yermek için
Âb olur mürebbî-hâşâk
6 Sana bir dâne hâsıl etmek içün
Hâk üftâde cismin eyledi çâk
7 Dergehinde mukîm leyl ü nehâr
Mihr ü meh hizmetin eder çâlâk
8 Bâ'is oldu Hayâlî bu kereme
Cümle mahlûka Sâhib-i Levlâk

253/33 Gazel

1 Deme meyhânede hûra sakın bint-i inebden yeg
Ne vardır zâhidâ Beytü'l-Harâm içre edebden yeg
2 Sunaldan câm-ı teklîfi harâbât ehline âşık
Sifâl-i künc ü meyhâne gelir sîm ü zehebden yeg
3 Visâlin zevkine hûn u cigerle çeşmim olmuştur
Safâ bezminde her dem nûş olan câm-ı tarabdan yeg
4 Çerâğın nûrunun pervâne bildi kıymetin ancak
Görünmez çeşm-ı huffâşı temâşâgah şebden yeg
5 Hayâlî çeşmi ceyrân dilrübâlar seyrin eylersin
Bu mevsimde şikâra yer mi var şehr-i Halebden yeg

254/34 Gazel

1 Gussa-i ferdâ içün kim der sana endîşe çek
Bir semen-ruhsârı bul gül mevsiminde ayşa çek
2 Sıhhat istersen sakın çekme tabîbin şerbetin
Mihnet-i gam derdine gâyet devâdır şîşe çek
3 Çünki kan oldu gönül gamdan akıt gözden revân
Cân metâ'ın pîş-keş bir Şâh-ı ferrûh-kîşe çek
4 Destesinden sıçrayıp oldu sipihre mâh-ı nev
Bîsütûna merd isen Ferhâd gibi tîşe çek
5 Ahz-ı mâl ile Hayâlî şehri vîrân itdiler
Meclis eyle muhtesible kâdîyi teftîşe çek (rüşvet-mahkeme)

254/35 Gazel

1 Nigâr zülfü benim boynuma kemend gerek
Şu kimse kim ola dîvâne ana bend gerek
2 Nasîhatin yürü sen kara başına eyle
Be sofî âşık-ı dîvâneye ne pend gerek
3 Şu kim diler ki ede bir perî-ruhu teshîr

Diliyle cânı belâ oduna sipend gerek
4 Ne lâyıkam ki olam dâr-ı zülfüne ber-dâr
Velîk her kişinin himmeti bülend gerek
5 Firâkın acısın andıkda der Hayâlî gazel
Kelâma gelmege tûtî egerçi kand gerek

255/36 Gazel

1 Bezm-i bahâra bastı ayağı benefşenin
Gül gibi geldi işreti çağı benefşenin
2 Çekti dolusunu arak-ı jâleden seher
Boynunu egdi lâle çanağı benefşenin
3 Nergis iletti bezmine bir şem Hân-ı zerd
Tâ subh olunca yandı çerâğı benefşenin
4 Sevdâ-yi hâli ey gözü nergis izârının
Boynuna atladı bir kara dâğı benefşenin
5 Pâyından asılı mekese benzedenlere
Vardır Hayâlî bir nice bâğı benefşenin

255/37 Gazel

1 Tuttu sahn-ı gülşeni feryâd u zârı bülbülün
Ah eger böyle geçerse rûzigârı bülbülün
2 Hasret ocağında bir kül öksüzü mazlûm iken
Bâda verdi kalmadı sabr ü karârı bülbülün
3 Kirm-i şeb-tâbi değildir düşdü yer yer gülşene
Odlu ahından çıkar yer yer şirârı bülbülün
4 Nakş bağlar geceler açmaga gönlün goncanın
Her seher eksik değil bir yâdigârı bülbülün
5 Kan bulaşmış penbe-i dâğ-i dili çakmak nice
Her gülün bergi Hayâlî Vâr varı bülbülün

256/38 Gazel

1 Nice bir ehl-i İslâma bu kînin
Behey kâfir senin de var a dînin
2 El ok der kirpigine kaşına yay
Olaldan cân şikârına kemînin
3 Giyip ay âfitâbım âsumânı
Yakarsın şehrini her gün zemînin
4 Kesip başlar güc ile bâc alırsın
Bu hod bir mezhebinde yok bu dînin
5 Müselmân sevmeden geçtin Hayâlî
Meger bir kâfir oldu nâzenînin

256/39 Gazel

1 Çün kanım içti bana leb-i dil sitân gerek
Olmaz begim cerîme bana kana kan gerek
2 Şükrâne sîm-i eşk gerek görmege yüzün
İnce belini kocmağa cân der-miyân gerek
3 Neyler hayatı âşık olan derd-i yârsız
Evvel kişiye cân gerek andan cihân gerek
4 Mihrin yoluna germ-rev olan fütâdenin
Ednâ gubârı tâc-ı ser-i ferkadân gerek
5 Bir şâhdan Hayâlî diler iltifâtı kim
Atı önünce nice revân Erdevân gerek

257/40 Gazel

1 Tîğ-i gamla cism-i âşık çâk çâk olmak gerek
Yâdına ol la'l-i cân bahşın helâk olmak gerek
2 Gözleri yaşıyla mahv edip ten-i fersûdesin

Âlemin âlâyişinden cümle pâk olmak gerek
3 Her gubârına dilerse reşk ede mihr-i felek
Bir güzeller şâhının yolunda hâk olmak gerek
4 Sîm-i eşkinden yürütsün sikkesin ol şâh-ı derd
Hutbe-i aşk adına bî-iştirâk olmak gerek
5 Ey Hayâli çün ocağısın mahabbet nârının
Tarz-ı Husrevden kelâmın sûzinâk olmak gerek

257/41 Gazel
1 Kılıcın zahmıdır cismimde sevdâsı dil ü cânın
Kapısın aç halâs eyle giriftârın bu zindânın
2 Felek havf eyleyip âhım yelinden şâm-ı hecrinde
Çeker dâmânına her şeb çerâğın mâh-ı tâbânın
3 Koşulsa berki yüz menzil geçen Şebdîz-i âhımdır
Yaşım Gülgûnu hod andan Serî'idir bu meydânın
4 Gözüm bahr-i muhîti ter düşürdü telh-kâm etti
Bu hûn-âlûde müjgân pençesini burdu mercânın
5 Yaraşır la'l-i nâbın zülfün içinde zuhûr etse
Bu rûşendir yeri karanılıkdır Âb-ı Hayvânın
6 Hayâlî câm-ı Câmîden içelden cür'a-i feyzi
Gözüne lsfahânî sürmedir hâki Horâsânın

258/42 Gazel
1 Ne var âlemde ey zâhid bugün ayş ü tarabdan yeg
Bana bir künc-i meyhâne gelir şehr-i Halebden yeg
2 Yürü tekmîl kıl âdâbını kûy-ı harâbâtın
Gedâ-yi pür hünerdir merdüm-i Ali-nesebden yeg
3 Ne yolumdur benim hâk-i rehi erbâb-ı aşk olmak
Metâ yoktur ey hâce bu bâzârun edebden yeg
4 Duhân-ı âhımı ifşâ eder rûzum budur sûzum
Buna hemreng olur bir kimse yok hecrinde şebden yeg
5 Hayâlînin hatâsı çok bilelden kendisin kıblem
Günâhım bendenin şehler ata kılmak gazabdan yeg

258/43 Gazel
1 Dîn-i dünya dîn-i ukbâyı edip ey yâr terk
Tekye-i vahdetde ben bir tâc giydim çâr-terk
2 Sûzen-i tecrid ile dikdim kanâat hırkasın
Eyledim tâc ü kabâyi cümle Mecnûn-vâr terk
3 Nola dûr olmazsa yüzünden iki zülf-i siyâh
Bu meseldir gence erse etmez anı mâr terk
4 Gülşen-i kûyu koyup gitti Hayâlî Ka'beye
Âşiyânın eyledi ol andelîb-i zâr terk

259/1 Gazel
1 Gerek mîri vilâyet ol gerek dünyâya sultân ol
Saâdet bulmak istersen muhibb-i derdmendân ol
2 Tecemmül arz eder eller sana anlar dil ü canı
Hudâdan şefkat istersen rahîm-i kavm-ı zindân ol
3 Sana tişe çeken bed-kîşe ma'den gibi zerler ver
Gönül zahm urana cevherler îsâr edici kân ol
4 Bir ednâ zerre dâmânın konmaz elden benim şâhım
Gerek sen âsumân-ı çârüme hûrşîd-i rahşân ol
5 Hatın geldikçe ra'nâlık libâsın giymek istersen
Hayâlî gibi hüsn-i hulk ile mahbûb-ı devrân ol

259/2 Gazel
1 Mâsivâ jenginden ey dil sana kim der mugber ol
Âferiniş resmine Âyîne-i İskender ol
2 Bahr emvâcı gibi uyma havâya her nefes

Zevrak-ı bî-revnak-ı dünyâya yani lenger ol
3 Kâmetin ham eyleyip her nâ-kese verme selâm
Dehr lu'bet-bâzına kim der sana var çenber ol
4 Rahm kılmaz sana ey bülbül gül-i âteş-mizac
Sen gerekse yele varmış bir avuc hâkister ol
5 Ey Hayâlî kalmadı ahkâm-ı Mecnûndan nişân
Vaktdür dîvân-ı aşkın şâhına ser-defter ol
260/3 Gazel
1 Olmuş iken bülbül-i mest ile işret sâz gül
Al tûtîler gibi etmek diler pervâz gül
2 Sünbül oldu zülf-i Leylâ lâle Mecnûn dâğıdır
Bülbül-i aşüfte-dil Mahmûd-ı vakt Ayâz gül
3 Sırr-ı aşkı gonca gibi dilde mektûm eyle kim
Hânumânın yele verdi açdığıyçün râz gül
4 Germ olup benzettiği'çün kendiyi ruhsârına
Âfitâba jâlelerden oldu seng-endâz gül
5 Derdi bir ayın içinde ayş ü nûşun zevkini
Ey Hayâlî yâr-veş ârâmın eyler az gül
260/4 Gazel
1 Bir şey mi var cihânda ki mahlûk-ı Hak değil
İnkârına tekellüm eden dil dudak degil
2 İzin tozun sabâdan umar nergis ile gül
Bu bâğda ne var ki sana göz kulak degil
3 Mıkrâz-ı lâ ile sebel-i dîdesin kesen
Görmek dilerse nûr-ı yakîni ırak değil
4 Varsın yele havân ile bu hırmen-i vücûd
Serdâr-ı aşk olana seri bir başak degil
5 Bâğ-ı vücûduma dikilelden nihâl-i derd
Nem var Hayâlî tende ana kol budak degil
261/5 Gazel
1 Aşk ehlinin vücûdu yok evvel sen değil
Alımak fenâ menâzilini serseri değil
2 Meyhâne içre eyleme dünyâ kelâmın
Bu âsitâne anı götürmez yeri değil
3 Vâ'iz şarâb-ı aşkını mecliste anıcak
Kürsiyi yıkdı depdi hemân minberi değil
4 Bir dem içinde deldi bin elmâs-ı eşkimi
Müjgânlarıma kim der ola cevheri degil
5 Olmaz Hayâlî müşteri gerdûn-ı atlasa
Tamgası mâh olursa peren ülkeri değil
261/6 Gazel
1 Şu'le-i gam dilde vü cismimde dâğı çün fetîl
Zâhir ü bâtın getirdim aşkına iki delîl
2 Çeşmesâr-ı la'lini gördü ruhunda cân-fezâ
Ol sebebden cennetin çıktı gözünden selsebîl
3 Aşk derdine düşen dermân-ı gayrı istemez
Âteş-i sûzâna istiğna ile girdi Halîl
4 Tîrini buldum harîm-i sînede habs eyledim
Oldu peykân-ı ciger-dûzu ana yarar kefîl
5 Dur olmasın Hayâli gözlerimden nâkş-ı dost
Yûsuf-ı Mısra şeref verdikçe bu deryâ-yi Nîl
262/7 Gazel
1 Cefâ kılıcı ile oldu pâre pâre gönül
Hoş istediğini buldu hezâr pâre gönül
2 Hadengin ile benim şâhım oldu mîr-i livâ

Beden gibi içi yaraklı bir hisâra gönül
3 Gözün açıp bakamaz âfitâb-ı maksûda
Eğerçi oldu hüner burcuna sitâre gönül
4 Gamın sebâtı neşâtın karârı yok nitekim
Ne bir karâr güzel var ne bir karâra gönül
5 Hayâlî gitdi şikâr oldu gibi gelmedi hîç
Varalı gözü şâhbâz ile şikâra gönül

262/8 Gazel
1 Sôfîyâ ta'n eyleme sâfi şarâb-ı safâ gel
Düş ayağına harabat ehlinin insâfa gel
2 Sînemin dağında idrâk eyle gönlüm sırrını
Olmağa ankâ-yı âli-şana hemdem Kâfa gel
3 Gönlüme gir görmek istersen mahabbet gülşerıin
Cennet-i Adni temâşa kılmağa A'rafa gel
4 Cevher-i ferd iken ey gâfil bu cümle mümkinât
Nice taksîm oldugın fehm etmege sarrâfa gel
5 Aşkda kan ağlamak şerhin Hayâlîden işit
Bezm-i Cem evsâfını öğrenmege Vassâfa gel

263/9 ez eş'âr-ı Gül-i Sad-Berk
1 Ârızın nâgeh arak-rîz olsa ey hûr-i cemîl
Sanıram cennette tuğyân eylemiştir selsebîl
2 Âfitâbı nice teşbîh edeyim ruhsârına
Sen saâdet nûrusun ol hake düşmüş bir zelîl
3 Bir kadem çıkmaz ser-i kûyun koyup âşıkların
Tâk-ı arşa nerdibân olursa perr-i Cebre'îl
4 Bezmde bir perde açdı çeng aşkında senin
Düşdü nâgeh perdeden taşra hezârân kâl ü kîl
5 Reşk-i a'dâdan Hayâlî çekme mihnet sâbir ol
Eyledi Hak âteş-i Nemrûdu gülzâr-ı Halîl

263/10 Gazel
1 Goncalardan gönderip âşıklara peygâm gül
Ayş ü işret etmege kıldı yine i'lâm gül
2 Erzen almıştır eline bülbülü sayd etmege
Halka halka cismini kıldı serâser dâm gül
3 Ârız-ı rengînini görse çemende bir nazar
Ola bülbüller gibi bî-sabr ü bî-ârâm gül
4 Nûş kıldı bir büt-i şîrîn dehânın aşkına
Kaldırıp ben mübtelâya la'lden bir câm gül
5 Ey Hayâlî sâgar-ı pür-meyden özge görmedi
Gûşe-i hammârda her rind-i dürd-âşâm gül

264/11 Gazel
1 Âlâm-ı dehri nice çekersin huzûra gel
Terk eyle künc-i mihneti bezm-i sürûra gel
2 Pervâne-vâr şu'le-i şem'a eritme cân
Gark olmağa tecellîye deryâ-yı nûra gel
3 Hâk-i siyâha dökme zülâl-i hakîkati
Sepme bu sâyegâhda su her uyura gel
4 Rûbâh-ı dehr kankısına kuyruk asmadı
Evvel hele hikâyet-i Behrâm-ı Gûra gel
5 Etsen Hayâlî Vâdî-i Envâra azm-i râh
Düş her kademde yüzünün üstüne dura gel

264/12 Gazel
1 Ser ver gönül serîr-i mahabbetde server ol
Meydân-ı aşka gir cevelân et dil-âver ol
2 Maksûdun ise baş açuk beğlik eylemek

Yalın ayak gedâ-yı ser-i kûy-ı dilber ol
3 Ser tutmağ ise ger garazun seng-i mihnete
Var baş yar gönül göreyin seni tek er ol
4 Geydünse tâc-ı aşkı alâyıkdan ol berî
Var ol sadefde kadr ile yek-dâne gevher ol
5 Tiryâk-i meyle def' ederüz zehrini senün
Sen tutalum felek yedi başlı bir ejder ol
6 Yok deme yâra varunı çaldur gedâlık et
Başuna beğlik eyle yürü başka mihter ol
7 Dîvân-ı aşk-ı yârda divâne yazılıp
Terk eyle nâmunı be Hayâlî kalender ol
265/13 Gazel
1 Mısr-ı hüsn içre olup başına sultân kâkül
Kalb-i uşşâkı derip eyledi divân kâkül
2 Dil-i uşşâka edip halkaların âyîneler
Sidre tâvûsu gibi eyledi cevlân kâkül
3 Çevirip murg-ı dili başına âzâd etsün
Nice bir bendi der ey nahl-i hırâmân kâkül
4 Zülfünün turraları tâbına urup karalar
Zer külâh eyledi hurşîdi o fettân kâkül
5 Fitne-i devr-i kamer yüzde Hayâlî benidür
Gözleri sâhir-i-âşûb-ı dil ü cân kâkül
265/14 Gazel
1 Sanma âşık gussanun dâim mekânıdur gönül
Aşk-ı cânânun kadîmî hânedânıdur gönül
2 Geçmesün pervâzgâhından gurâb-ı rû-siyâh
Şâhbâz-ı lâ-mekânın âşiyânıdur gönül
3 Pâyına eyler ciğer hûn-âb ırmağın revân
Gülşen-i hüsnün ezelden bâğbânıdur gönül
4 Gonce-i gülzâr-ı ma'nîdür hakâyık ehline
Şol hakîkatden habersüzler çıbanıdur gönül
5 Kâinâtun gizli sırrı âşikârâdur ana
Kıymetin bil âlem-i gayb armağanıdır gönül
6 Bakıcak ayn-ı muhabbet hâküme kan ağladı
Ol muhabbet aynının bir katre kanıdur gönül
7 Secde eyler hâkine cem'-i melâik subh u şâm
Ey Hayâlî şâh-ı aşkın âsitânıdur gönül
266/15 Gazel
1 Âsitân-ı yârda kendin türâb ister gönül
Haddini bilmez özün âlî-cenâb ister gönül
2 Gâh gözde gâh gönlümde gerek menzil-gehi
Şarka garba varmağa bir âfitâb ister gönül
3 Kâfirem ger ârzû eylerse bir gün vuslatın
Yârdan âşık hemân nâz ü itâb ister gönül
4 Bir güzeller şâhının uyup havâ-yi aşkına
Kendiyi deryâ gibi pür ıztırâb ister gönül
5 Ey Hayâlî yârı istifsâr eder ağyârdan
Hayretinden seng-i hârâdan cevâb ister gönül
266/16 Gazel
1 Görürse göz yaşı içre beni yanar kandîl
Özünü seng-i hased birle pâreler kandîl
2 Dilinde var su degilse eger yüreginde
Kapında yanmaga şevk ile geceler kandîl
3 Fetile tîrin olup oldu şu'le peykânın
Dilim durur harem-i aşk ey püser kandîl

4 Olalı câmi i şâma Menâre-i Beyzâ
Firâk subh-ı Mesîhâ deme çeker kandîl
5 İçinde aşk odu zencîr-i şevk boynunda
Hava yolunda aceb mi verirse ser kandîl
6 Safâsı zâhir ü bâtın degil midir rûşen
Kesâfet ile kime eyledi nazar kandîl
7 Dilinde şevk-i kelâmı elinde peymâne
Hayâlîden mi yakıptır çerâğı her kandîl

267/17 Gazel

1 Kitâb-ı şevkin okur ey püser meger kandîl
Sabaha dek gece göz nûrunu döker kandîl
2 Kerâmet ehli degil mi kaçan ki olsa karib
İbâdete suya seccâdesin salar kandîl
3 Aceb ne dâireden dem urur ki sofi-vâr
Duâ-yi Nûr ile evrâdını sürer kandîl
4 Der-i sarây-ı Şehe rûzigâr cevrinden
Gelip şikâyete başına od yakar kandîl
5 Hayâlî bezm müyesser olur ol âfetle
Olursa şâm-ı firakında kelleler kandîl

267/18 Gazel

1 Bu dokuz sîmâb-gûn deryâyı seyr et ibret al
Her neheng-i nûr-sîmâsından anun heybet âl
2 Âkil isen vahş ü tayrın şahı ol Mecnûn gibi
Başına murg âşiyânından külâh-ı devlet al
3 Zühd kârunsa melâmet ehlini ayb eyleme
Gir bu bâzâr içre her üstâddan bir san'at al
4 Tâlib ol ehl-i fenânın ayağı toprağına
Var ise başında aklın gel metâ-ı himmet al
5 Ey Hayâlî dilrübâlarla mey-i nâb içmege
Nevbehâr eyyâmıdır pîr-i mugândan bey'at al

267/19 Gazel

1 Geç gelir bâğa mukayyeddir libâs-ı nâza gül
Andelîbe çektirir hicrân-ı bî-endâze gül
2 Nağme-i zâğı kosun bülbül fegânın dinlesin
Âb-i rûyun saklasın yar olmasın nâsâza gül
3 Bir tebessüm eylese gonca çemende açılır
Kanlı yaşından hezârın sad hezâran tâze gül
4 Yazdılar nevrûz-ı sultânîdeki takvîmde
Etmeye bülbüllere cevri gönüller yaza gül
5 Sakla âdâbın Hayâlî gülşenin kim benzedi
Aşk ile Mahmûda bülbül hüsn ile Ayâza gül

268/20 Gazel

1 Sîretün âşıkı ol gözleme mahbûb cemâl
Reng-i ruhsâr ile tâ kim sana ol geçmeye âl
2 Kol kanat et özüne çekmege tecrîdliği
Murg-ı lâhutsun olma yürü var bî-per ü bâl
3 Yürü dendân-ı tama'da ilişir nesne koma
Seni tâ el götüre başda mânend-i hilâl
4 Hân-ı hüsnü şu ki yemek diledi aç öldü
Zâd-ı râh olmadı bir kimseneye dâne-i hâl
5 Mıskala eyle rıyâzetle izâm-ı cesedin
Tâ ki bî jeng ola tîğ-i demun hem kattâl
6 Âlem-i hâkiye bir feyz erişirse senden
Ebr gibi yürü seccâdeni ey dil suya sal
7 Göz açıp gözleme bir nânı misâl-i encüm

Olsa ol nân gözüne kurs-ı meh-i bedr-misâl
8 Mülk-i tenden yürü akıt iki kan ırmağın
Asker-i nefs-i havâ ile su den ? eyle kıtâl
9 Âlem-i kadrini meydân-ı sipihr üzre dikip
Himmetin kûsunu meydân-ı semâvatda çal
10 Zer-i hâlis gibi olmazdı Hayâlî mergûb
Kalbini eylemese pûte-i ihlâsta kâl

269/21 Gazel
1 Resm-i aşk-ı âşıkı etmekte mâhirdir gönül
Dâ'imâ derd ü belâ çekmekde kâdirdir gönül
2 Âleme baş egmez iken dâ'imâ hûrşîd-veş
Şimdi kurbân olmaga kûyunda hâzırdır gönül
3 Ârızın şem'ine dâ'im dilberâ pervâne veş
Oda düşüp yanmağa gör nice satırdır gönül
4 Mutbak-ı âzâde iken mihr ü meh gibi müdâm
Dolanır kuyunu dâ'im bir müsâfirdir gönül
5 Terk-i cân etdi Hayâlî göreli câna seni
Senden özge bir dahi yâr etse kâfirdir gönül

270/1 Gazel
1 Nesîm-âsâ çekip el bâğ-ı âlemden güzâr ettim
Geçib bûy-ı gülünden hâr-ı hicrân ihtiyâr ettim
2 Binâ-yi aşka gördüm kim halel gelmiş geçip serden
Geldiğinde kodum bir taşı muhkem üstüvâr ettim
3 Nidermiş aşk eri nâm ü nişânı deyu Ferhâdın
Mezârın Bîsütûn dâğında buldum sengsâr ettim
4 Bitip bir gül âlâmet bulmağ için reng ü bûyundan
Bu sevdâlarla cismim râh-ı gamda hâksâr ettim
5 Hayâlî gönlümü gördüm harâbât ehli bir mey-keş
Vücûdum halvetinde zâhidi perhizgâr ettim

270/2 Gazel
1 Kaddin ile ârızın gülzârda yâd eyledim
Servi pest etdim gülü âhımla berbâd eyledim
2 Hânedân-ı aşk-ı mecnûndan beri vîrân idi
Sîm-i eşkim harc edip vîrânın abâd eyledim
3 Firkatin andım dil-i şeydâya düştü ıztırâb
Yâd-ı vaslınla yine dîvâneyi şâd eyledim
4 Her ne nazmı kim harâbât içre hâmem kıldı derc
Gûşe-i hâlvetde anı vird-i zühhâd eyledim
5 Ey Hayâlî vuslat-ı dilber ne maksûdum benim
Hamdü-lillah kendimi hicrâna mu'tâd eyledim

271/3 Gazel
1 Keşki cisminde de bin bin dîde peydâ eylesem
Her birirı lü'lü dişin hecrinde deryâ eylesem
2 Mihr-i dünyâdan yumazsam el namazım nâ-kabûl
Elde tesbîhim eger ıkd-ı süreyyâ eylesem
3 El degil can paralarda gabgabı nârencine
Yûsuf-i gül-çehremi arz-ı Züleyhâ eylesem
4 Meş'al-i hurşîdi Îsâ indire ser vaktime
Bezm-i ayşım câmını kandîl-i tersâ eylesem
5 Ey Hayâlî sîneme bir revzen açsa tîğ-i aşk
Cân göziyle bir nazar yârı temâşa eylesem

271/4 Gazel
1 Bir bâ'is-i hayât nigârın helâkiyem
Bir zer kabâ vü sîm tenin sîne-çâkiyem
2 Yarım havâyı su gibi ben ana mâyilin

Ol âteşi-mîzâc durur ben de hâkiyem
3 Ben ey tabîb derdüme dermâna düşmanın
Andan beri ki bir güzelin derd-nâkiyem
4 Pîr-i mugânın eylemişem meşrebin kabûl
Demler durur ki mu'tekid-i zât-ı pâkiyem
5 Gerçi Hâyâli aşk yolu sa'bnâkdir
Mecnûn u Amiri gibi bi-vehm ü bâkiyem
272/5 Gazel
1 Havâdârın olaldan dûd-ı âhım
Yazar eyvân-ı çarha ah şâhım
2 Miyânın fikridir eglencem ancak
Alan bir kıldan alır pâdişâhım
3 Benem devrimde sultân-ı harâbât
Başımda bir kadeh meydir külâhım
4 Habâb-âsâ alıp başım elime
Havâ-yi aşka uyupdur sipâhım
5 Hayâlî şâm-ı gam huffâşıyam kim
Cihânın mihrine yoktur nigâhım
272/6 Gazel
1 Yoluna harc etmege göz yaşı sîmimdir benim
Başta göz merdümi gözler kerîmimdir benim
2 Derdsiz olmak gönül tende azâb-ı rûhdur
Yârsuz cennet gülü nâr-ı cahîmimdir benim
3 Akla din hengâmeyi baştan gidersin aradan
Derd-i dilber var iken bilmem o kimimdir benim
4 Şemse ben verdim çerâğ-ı şevki bir abdâldır
Kâinâta fer veren tab-ı selîmimdir benim
5 Gör ne âli-himmetem halvetgehimde şâh-ı aşk
Hem-nişînim hem demim yârım nedîmimdir benim
6 Tıfl-ı eşkim hayli demdir ayağın toprağıdır
Rahm kıl kim ayağa düşmüş yetîmimdir benim
7 Tâli'imden ya felekden mi Hayâlî bilmezem
Görsem ol gün yüzlümü sâyem garimimdir benim
273/7 Gazel
1 Ayn-ı dilden cûş edip gözden akar yaşım benim
Su terâzisi oluptur gâlibâ kaşım benim
2 Lâm-ı Leylî-zülfünü tıfl-ı gönül yâd edeli
Mekteb-i aşk içre Mecnûndur sebakdâşım benim
3 Nevbahâr-ı hüsnüne dil vereli ey gonca-leb
Yüzüme berg-i hazân nakş etti nakkâşım benim
4 Şâh-ı aşk etti beni bir fitne-i Rûmun gamı
Tende yer yer zahm-ı tîridir kızıl başım benim
5 Ey Hayâlî medh-i kand-i la'lini yar işidip
Dedi kim tûtî misin ey rind-i kallâşım benim
273/8 Gazel (rindâne)
1 Nice bir gamla hûnîn âb içelim
Gel e bir kaç kadeh şarâb içelim
2 Olalım baş açıp harâbâtı
Kimseden etmeyip hicâb içelim
3 Bâdeye göz dikip habâb gibi
Hânemiz olmadan harâb içelim
4 Raks edem zerre gibi şevkimden
Bana derse ol âfitâb içelim
5 Âhiretde hisâb olur çün kim
Bâdeyi biz de bî-hisâb içelim

6 Eylemezdi Hayâlî sohbet-i mey
Demese çeng ile rübâb içelim

274/9 Gazel

1 Çemende her nihâli gökten inmiş hûra benzettim
Çiçekler gördüm anların yüzünde nûra benzettim
2 Gülistân râhını gördüm beyâz evrâk zeyn etmiş
Behişt-i adn aynından akan kâfûra benzettim
3 Çemendir Vâdi-i Eymen şükûfeyle dırahtım hem
Tecellî nûruna müstağrak olmuş Tûra benzettim
4 Bilip Yûsuf gülü mısr-ı çemende cûyibârı hem
Ana âyîne ilten âşık-ı mehcûra benzettim
5 Hayâlî sînesin gördüm gam-ı ağyâr zeyn etmiş
Giryâhında letâfet yok zemîn-i şuâ benzettim

274/10 Gazel

1 Her kaçan nâz eylese ol serv-i âzâdım benim
Sîneden kaçmak diler ruh-ı ferahşâdım benim
2 Bunca demler kûh-ı gamda lâle-veş kan ağlaram
Demez ol şîrîn-dehen hâlin ne Ferhâdım benim
3 Aşk-ı Ferhâd ile Mecnûnu nola yâd eylesem
Kim biri şeyhim azîzim biri üstâdım benim
4 Ben kula rahm et demekten ağzım eğildi sana
Kılmadın bir gün nezâre ey perî-zâdım benim
5 Gül gibi âlemde olaydım Hayâlî nâmdâr
Bir gün ol gonca-dehen yâd eylese adım benim

275/11 Gazel

1 Şol serv kadd-i lâle-ruha bir gazel dedim
Mevzûn u hûb u nâzik igen bî-bedel dedim
2 Ol kaşı yaya bir nazar et bana diyeli
Bağrım tîr-i gamze ile tut ki del dedim
3 Uşşâka gördüm eyler ol afet muhâlefet
Uymaz senin usûlüne işbu amel dedim (ulama)
4 Mihnet oldu eritmeyicek zer gibi rûhum
Ey sîm-ten bu müşkülümü eyle hal dedim
5 Yârın Hayâlî hatt-ı ruhun göricek ayân
Âyîne-i Sikendere vermiş halel dedim

275/12 Gazel

1 Çarh sâkî mihrdir zerrin ayağ-ı meclisim
Dîde-i Cibrîldir her şeb çerâğ-ı meclisim
2 Gâh olur perr-i mekesdir sâyebân-ı haşmetim
Gâh olur eflâkdir kemter otağ-ı meclisim
3 Bâde hûn-âb-ı ciger gam nukl ü çeşmim hem kadeh
Devleti aşkında gördüm hep yarağ-ı meclisim
4 Sanma encüm çarhta ben hâk ile zevkin görüp
Kaplayıpdır sîne-i eflâki dâğ-ı meclisim
5 Ey Hayâlî hâne küncünden ferâğım var bu gün
İşretüm devrânıdır açıldı bâğ-ı meclisim

276/13 Gazel

1 Ben cünûn-ı vâdi-i aşkam gedâlık san'atım
Mûy-ı jûlidem durur başımda tâc-ı devletim
2 Bana Ferhâd ile Mecnûn bu tarîk-i aşkda
Birisi şeyhim azîzimdir biri hem kisvetim
3 Hâk-i pâyın hasretiyle ger ölürsem ey perî
Gözlerine tûtiyâ ede melekler tînetim
4 Câm-ı mey la'lüne öygünmüş eyâ mestâne çeşm
Sağ olursam dünyede çokdur anınla sohbetim

5 Şîşe-i çeşmim yolun kumu ile ey seng-dil
Pür edip her gün bu nev ile geçirdim sâatim
6 Hırmen-i hüsnünde ey meh dâne-i hâlin görüp
Meyl edersem nola yok mu mur denli gayretim
7 Ey Hayâlî gün gibi meşhûr olurdum şi'r ile
Zerrece ol mâh-rû yanında olsa rağbetim

276/14 Gazel

1 Tekebbürden beri gerd-i riyâdan pâktır gönlüm
Yolunda pâyimâl olmuş bir avuç hâktır gönlüm
2 İnâyet nûrunun pertevlerinden lem'adır canım
Cemâlin görmege âyîne-i idrâktir gönlüm
3 Dem olur gonca-i dem beste-i gülzârı mihnetdir
Dem olur lâleler gibi giribân çâktır gönlüm
4 Yaşım cûyu elin alıp ne var ummâna ergürse
Cihân gülzârının terkin uran hâşâktır gönlüm
5 Doludur bâde-i isyân ile bezmi mecâz içre
Ferîdun câmıdır ya sâgar-ı Dahhâktır gönlüm
6 Hayâlî hecr-i dilberde visâl ümmîdine handân
Visâle ere bim-i hecr ile gamnâktir gönlüm

277/15 Gazel

1 Dûd tâ kim tepemizden çıka âhı çekelim
Zâhidâ aşk eriyiz bizde sipâhı çekelim
2 Serv-kamet Konevî bir güzele âşık olup
Elif-i sebz ile Mollâyı külâhı çekelim
3 Zâhidâ sâgarı çekmek eger olduysa günâh
Sen sevâb içre bulun biz bu günâhı çekelim
4 Salsa çâh-ı hasede ger bizi ihvân-ı vefâ
Yûsuf-ı vakt olup mihnet-i çâhı çekelim
5 Tîr-i yârı götürüp sînede peykânı ile
Ey Hayâlî demidir sancak-ı şâhı çekelim

277/16 Gazel

1 Tâze dâğım kırmızı gül zahm-ı tîgin sûsenim
Bülbülüdür bu gülistânın fegân ü şîvenim
2 Hâne-i kalbime hüsnün pertevi düşsün deyu
Dâğ-ı sînem câm olupdur zahm-ı tîrîn revzenim
3 Benzeyelden mey leb-i meygûnuna cânânımın
Gûşe-i meyhânedir âvârelerle meskenim
4 Nola derlerse gözün aydın bana ey nûr-ı ayn
Çün hayâlinle müşerref oldu çeşm-i rûşenim
5 Olmadım bir dem selâmet ehli ile hem-nişin
Ey Hayâli olalı kûy-ı melâmet meskenim

278/17 Gazel

1 Halt olduğuna kâh-ı gam ile ezel gilim
Şâhid bu rûy-ı zerdim ile tende her kılım
2 Dil soktu tîrün ağzına ey kaşları kemân
Peykânlarınla anın içün dilleşir dilim
3 Ben zerre eylesem eşiginde senin karâr
Eflâk olurdu gün gibi ey mâh menzilim
4 Ekdim yolunda tohm gibi gibi dâne dâne eşk
Âhır bu yolda kendime derd oldu hâsılım
5 Başım ayağım altına korsam Hayâliyâ
Ol nahl kaddi mîvesine ermeye elim

278/18 Gazel

1 Ben ki eş'ârımda vasf-ı zülfü meftûn eyleyem
Ey nice Leylî-sıfat mahbûbu Mecnûn eyleyem

2 Kanlı yaşımdan sipâh-ı âha leşkerler çekip
Nice bir şâm-ı firâkında şebihûn eyleyem
3 Bezm-i gamda her nefes ah eylerin kor mu budur
Ney gibi feryadı uşşâk içre kânûn eyleyem
4 Kûh-ı gamda gelse ben Ferhâda ol şîrîn-cemâl
Bindigi Şebdîzini kanımla Gülgûn eyleyem
5 Aşk kûyunda Hayâlî bir gedâ-yi kemterin
Kendimi ger tâcdâr-ı rub'-ı meskûn eyleyem

279/19 Gazel

1 Eşkin sitâresin salalı ayağa gözüm
Sen meh-likâ yanında benim düştü yıldızım
2 Ben etmezem miyânıniçün kılca kîl ü kâl
Ağzına yoktur ey yüzü gün zerrece sözüm
3 Bir sûret ile sana geçiptir beni karîb
Yanında anın için ağ olmaz kara yüzüm
4 Nevrûz-ı hüsnüne ereli hatt-ı müşg-bar
Oldu berâber ey perî geceyle gündüzüm
5 Yarın yolunda hâk olursam Hayâlî ben
Kuhl edine gözüne her ehl-i nazar tozum

279/20 Gazel

1 Göndermedin yazıp yanılıp bana bir peyâm
Dünyada bî-vefalar içinde sana selâm
2 Al destine piyâle ki gönlün safâ bula
Târîk olur şu hâne ki olmaya ana câm
3 Tîğin elinde gördü yalın yüzlü hûbdur
Nâziklik ile sîneye çekdi o dem niyâm
4 Uşşâkı aşk mihnet ile müstedâm eder
Halka siyâset ile verir şâh intizâm
5 Başım Hayâlî kulle-i kûh-ı belâ durur
Kim dûd-ı âhım oldu anun üstüne gumâm

280/21 Gazel

1 Benem ki nazm serîrinde sâhib-erkânem
Benem ki âb-ı ûh-ı mülk-i Âl-i Osmânen
2 Sabâ-misâl sebük-rûh su gibi meyyâl
Adûya âteş ü ahbâba hâke yeksânem
3 Nebî medîne-i ilm oldu bâbı Şâh-ı Necef
O dergehün itiyem ol kapıda derbânem
4 Devâb gibi bana depme salma adem isen
Ki bîşezâr-ı kerâmetde şîr-i gurrânem
5 Çü batn-ı hût emînem çü zeyl-i Yûsuf pâk
Çü Îsî ehl-i necâtem Şu'aybe çobânem
6 Kelâm gibi bülend ü hüner gibi hoş-hâl
Kerem gibi güzelem baht gibi handânem
7 Ne denli oldun ise seyl gibi âlûde
Özüni bana eriştir ki aynı Ummânem
8 Yüzüme tâ ki çekildi bu perde-i sûret
Hayâl-bâz-ı cihânem harîf-i fettânem
9 Hayâlî meşreb-i ahrâr bulmuşam lîkin
Esir-i silsile-i âsumân-ı gerdânem

280/22 Gazel

1 Kaşın hilâline meh-i tâbâna vermezem
Şem-i ruhunu mihr-i dırahşâna vermezem
2 Hattunı Sebzevâra Semerkande benlerün
İzün tozunu kuhl-ı Sıfâhâna vermezem
3 Akşehre alnını yüzün Aydın eline

Miskîn saçını mülk-i Karamana vermezem
4 Göz karasını mesken eden aks-i la'lini
Zulmet içinde Çeşme-i Hayvâna vermezem
5 Ben ol Hayâlîyem ki eşigin gedâlığın
Taht-ı Acemle milket-i Osmâna vermezsem

281/23 Gazel

1 Kılan âvâre bir şûh-ı kebûter bâzdır gönlüm
Yıkılsın kûyuna çünkim bana uymazdır gönlüm
2 Kebûter gibi göklerde uçarsa ol hümâ talât
Bihamdillah ki şehbâz-ı felek pervâzdır gönlüm
3 Dem-i vasl istemez cismim gibi naşı aradayken
Helâk-i cevri dilberdir esîr-i nâzdır gönlüm
4 Hayâl-i kâkülü evtârıdır mızrâbı peykânı
Mahabbet bezmgâhında çalınır sâzdır gönlüm
5 Hayâlî yaktı Mecnûn-ı melâmet-pîşeden şem'i
Târik-î sûz u derde âşık-ı ser-bâzdır gönlüm

281/24 Gazel

1 Bu nazm-ı âbdâr ile fehm et ne söylerem
Dîdâr hakkı âb-ı ruh-ı heft kişverem
2 Ma'nide nazm kişverinin tâcdâriyem
Sûretde gerçi başı açık bir kalenderem
3 Dürr ü kelâmını sadef-i kâinâtda
İdrâk eden kişi beni anlar ne cevherem
4 Bu âdem öldürür dirilirken Mesîh var
Her bir at uğrusu beni sanır ki bir harem
5 Sende libâs-ı fâhir ü bende bu nazm-ı pâk
Sen cism-perver oldun u ben rûh-perverem
6 Tîğim zebân ü terk-i küleh nâmdır bana
Başlar kesici kanlar akıtmaz dil-âverem
7 Ben ol Hayâlîyem ki çekip cevr ü gussanı
Yine duâ-yı devlet edip şükr eylerem

282/25 Gazel

1 Müşerref kıldı devlet mesnedini şâh-ı hûbânım
Revân olmağa durmuşken oturdu yerine cânım
2 Çıkarma karanı ey mûr-i miskîn tâ şeb-i mahşer
Senin ger yele vardıysa benim geldi Süleymânım
3 Bulımazdım tabîbâ cismimi pîrehenim içre
Eger kim nâleler göstermese çâk-i giribânım
4 Tenimi tîr-i gayret ta'n-ı düşmen çâk çâk etdi
Şehîd-i Kerbelâdan dem urur her katre-i kanım
5 Hayâlî Vâmık-ı Ferhâd ü Mecnûndan cüdâ düştüm
Bu hasret âleminde yavı kıldım bunca yalanım

282/26 Gazel

1 Gönlüm diler varıp ser-i zülfüne bend olam
Bu kâr-ı aşkı başa etmiş levend olam
2 Mansûr dedi dâra götür hâkden beni
Tâ dehri zîr-i pâya alıp ser-bülend olam
3 Âyîne sunma bana kadeh sun revâ mıdır
Bu kâr-ı dil pesendi koyup hôd-pesend olam
4 Hûrşîd-i vakt iken bu ümîdim ki sâye-vâr
Bir yüzü yerde gûşe-nişîn derdmend olam
5 Ben ey Hayâlî nâle içün bir neyem neye
Çün nây-i kand lezzet-i dünyâya bend olam

283/27 Gazel

1 Melâmet mülküne mâlik olup ta kim alem çektim

Selâmet defteri erkâmına evvel kalem çektim
2 Görüp sâgarda aks-ı rûy-ı yârı reşkden öldüm
İçince kanını anun nice derd ü elem çektim
3 Eşigi itleriyle hem sifâl-oldum bihamdillah
Bu zevki bulmadım şehlerle gerçi Câm-ı Cem çektim
4 Muhît-i aşkta ben ol neheng-i ejdehâ-kamem
Yedi deryâyı lerzân eyledim her geh ki dem çektim
5 Hayâlî gûşe-i meyhâneden bir doğru yol buldum
Götürdüm ayağı işret diyârına kadem çektim

283/28 ez eş'âr-ı Gül-i Sad Berg
1 Meh ârızına öyküneli leşker-i nücûm
Ey şâh-ı hüsn eyler ana her gece hücûm
2 Zülfün gibi boyun ege hindû-yı hâline
Bunca kula efendi iken pâdişâh-ı Rûm
3 Şol âfitâb-ı sâgar imiş râfiü'l-gamam
Bir mah çeher sîkî imiş dâfiü'l-gumûm
4 Mey olduğunda yıksa dil-averleri nola
İki yürekli geldi cihân bâğına zûm
5 Erdi Hayâlî yâra rakıb intizârda
Dest isperisi ? gibi almaz şikârı bûm

284/29 Gazel
1 Gerdenimde deme bu zülf-i siyâhımdır benim
Hay zâlim boynuna düşmüş günâhımdır benim
2 Halka-i mâhı tutup gerdûnu yerinden kapan
Şâm-ı gamda kuvvet-i bâzû-yı âhımdır benim
3 Şâh-ı aşkam penbe-i dâğıma degmez tâc-ı Key
Şol gedâ-yi bî-ser ü pâlar sipâhımdır benim
4 Bezm-i hüsn içinde ey dil çeşm ü ebrûyı nigâr
İki merdüm iki şâh-ı kec külâhımdır benim
5 Ey Hayâlî fakr şâhının kilâb-ı kûyunun
Her palâsı bir libâs-ı izz ü câhımdır benim

284/30 Gazel
1 Ey aşk-ı yâra bende-i fermân olan başım
Bî-taht ü tâc âleme sultân olan başım
2 Kanıyla ta'ne taşlarını la'l reng edip
Derd-i belâ güherlerine kân olan başım
3 Ey bir gediğine bu cihânın konulmayıp
Gam ellerinde seng-i beyâban olan başım
4 Evvel ber'im firâk ile ummân edip yaşım
Sonra habâb-ı lücce-i ummân olan başım
5 Çevgânına irâdet-i Hakkın rızâ verip
Çün gûy mihr-i mâh ile galtan olan başım
6 Her gün Hayâli gibi edip bir makâmı seyr
Her gece bir vilâyete mihmân olan başım

285/31 Gazel
1 Ehl-i tevhîdem hakîkat râhının âgâhıyem
Hânikâh-ı aşk içinde sofî-i Allahıyem
2 Geh hazîze gah evce seyrime yok intihâ
Mevc-i deryâyem geh deryâ içinde mâhiyem
3 Tâ ki aldım farkıma terk-i alâyıktan külâh
Ehl-i fakrın mülk-i istignâya mâlik şâhiyem
4 Bîşe-i aşkın geh şîr-i şikâr endâziyem
Geh fenâ vâdîlerinin nâ-tüvân rubâhiyem
5 Hırmen-i aşk içer kendim dane add etmem veli
Cism-i zerdimle havaya munkalib bir kâhiyem

6 Geh münâcât ehlinin saff-ı ni'âlidir yerim
Geh harâbât erlerinin çâker-i dergâhiyem
7 Ey Hayâlî emrine Hakkın itâatdir işim
Her ne kim nefsim murâd edinse ana nâhiyem

285/32 ez eş'âr-ı Gül-ü Sad Berg (mahbubiyye ?)

1 Ey dil habâb-ı sâgar imiş bârigâh-ı Cem
Âvâreler havâsına tâbı sipâh-ı Cem
2 Meyde habâb seyrin eden gördü bir nazar
Şol ateşin gazabda niceymiş nigâh-ı Cem
3 Mest ol gedâ imiş ki önünce gubâr var
Reftâra gelse raks ede yüz bin külâh-ı Cem
4 Bu bî-tınâb haymeler altında ebr olup
Yaşlar döker kıyamete dek dûd-ı âh-ı Cem
5 Mihre Hayâlî nûr verir câm-ı işretim
Her meykede olalı bana hânikâh-ı Cem

286/33 Gazel

1 Vücûdum zerreler kıldı mahabbet çün türâb oldum
Çekildim âsumâna kuhl-i çeşm-î âfitab oldum
2 Bana yer verdiler saff-ı ni'alinde harâbâtın
Başım eflake erdi gün gibi âlî-cenâb oldum
3 Kulağım buralı tanbûr-veş dest-i gam-ı dilber
Tenimde her kılım nâlişler eyler bir rübâb oldum
4 Dehânıyla miyânı fikri içre aklı gayb ettim
Nice ince söze gerçi bu gün hâzır cevâb oldum
5 Hayâlî nâle vü eşküm bana tâ kim gınâ verdi
Ne mutrib mihnetin çektim ne muhtâc-ı şarâb oldum

286/34 Gazel

1 Cism-i zerdimle gehi deşt-i gamın arslanıyem
Dâğlarla geh melâmet kûhunun kaplanıyem
2 Begligim var âlem içre çok şükür Allâhıma
Tâze bir şâha kul oldum âlemin sultânıyem
3 Bana bu devlet yeter ey âfitâb-ı bürc-ı hüsn
Zerre gibi hüsnünü âlemde ser-gerdâniyem
4 Sen nice bâğ-ı letâfetde gül isen ben dahi
Gülsitân-ı vasfının bir bülbül-i nâlânıyem
5 Ey Hayâlî devletinde Pâdişâh-ı âlemin
Pây-i taht-ı Rûmda şi'r ehlinin sultânıyem

287/35 Gazel

1 Humârın derdin aldım sagâr-ı sahbâdan el çektim
Cefâ-yi hârına degmez gül-i ra'nâdan el çektim
2 Ben ol Mecnûn-ı derdem kesretinden aşkının dilde
Aradım kendime yer bulmadım Leylâdan el çektim
3 Sabâ idi yeler yanımca ol hem eyledi mesken
Habâbın hanesin ben menzil ü me'vâdan el çektim
4 Gam-ı ferdası yok subh u mesâya cilvegâh olmaz
Bir özge âlemim var dünye vü ukbâdan el çektim
5 Hayâlî umkuna gavs eyle bul şol dürr ü yektâyı
Hazer edip nehenginden deme deryâdan el çektim

287/36 Gazel

1 Gehi zehr-âb-ı gam gehi mey deyu hûn olmuş
Mahabbet bezmine hemdem olalı gör neler çektim
2 Dil ü cân geçmesin bizden deyu gördüm fegân eyler
Gelirken karşıdan tir-i kazâya ben siper çektim
3 Lebin öpdügine sâgar hasedden bağrı hûn olmuş
Surâhînin gece meclisde ağzından haber çektim

4 Serîr-i aşkı aldım Vâmık u Ferhâd ü Mecnûnla
Düzüp dîvaneler alayını ben dahi ser çektim
5 Hayâlî ol hümâ-tal'at şehin dîvânesi oldum
Baş üzre dûd-ı âhımdan siyeh bir dâne per çektim

288/37 Gazel

1 Elim çektim bu destin lâlesinden sünbülünden hem
Ferâğım var bu gülzârın gülünden bülbülünden hem
2 Günâhımdan beni pâk eylemezler bir kadeh meyle
Harâbat-ı muğâna gerçi kim geldim yolundan hem
3 Palâs-ı fakr ile nefse kanâat geldi fârigdir
Eşigi itlerinden şehlerin atlas çulundan hem
4 Dili fârig eden bu halka halka dûd-ı âhımdır
Perî-peykerlerin ham der ham olmuş kâkülünden hem
5 Hayâlî bir gözü açık ser-âmed şâhbâzem hem
Külâha egmezem baş uçmazam şehler kolundan hem

288/38 Gazel

1 Seg-i kûyun kayırdım gayr mekrinden ferâğ ettim
Tenimden dağlardan bir nice hûnîn yalâğ ettim
2 Senin saz-ı cefâna uydurup çalmağa bezminde
Bu gün eflâke ahımla yedi çînî çanağ ettim
3 Ruhunsuz lem'a-i nâr-ı dili kim çarha ergürdüm
Melâ'ik haylına şâm-ı firâkında çerâğ ettim
4 Sipihre bahr-ı eşkümden şinâverlik ben öğrettim
Nigâra mihr ü mâhı göğsüme iki kabag ettim
5 Yakıp her na'l-i sînem içine bir âteşin dâğı
Hayâlî her birin aşk ellerinde bir ocağ ettim

289/39 Gazel

1 Her nefes ney hemdem-i feryâd ü zârımdır benim
Bâde-i gül rengi anma eski yârımdır benim
2 Sîne bir genc-i mahabbettir ki her dâğı siyah
Halka olmuş gencimin üstünde marımdır benim
3 Na'l ü dâğım berg ü bârımdır tenimde her elif
Bâğ-ı derd içre nihâl-i meyve-dârımdır benim
4 Ka'rıma ermez neheng-i akl ey sâhil-nîşin
Lücce-i aşkem bu deryâlar kenarımdır benim
5 Ey Hayâli Tûr-veş yandım mahabbet nârına
Mihr-i âlem-tâb bir ednâ şiârımdır benim

289/40 Gazel

1 Benim gibi heves yolunda çok ehl-i havâ buldum
O dildârı iki âlemden oldum bir yana buldum
2 Mezellet hâkine tâ kim harâbât içre yüz sürdüm
Gınâ iklîminin sultânı oldum kîmyâ buldum
3 Ben ol murg-ı hümâyûn-âşiyânem kim çekip kendim
Ta'alluk dâmı bendinden tevekkülden gıdâ buldum
4 Garaz asnâmını dil Ka'besinden tâ ki dür ettim
Gönülde mihr ü mâha fer verir nûr-ı safâ buldum
5 Hayâlî eyledim Şeh Bâyezîdin dergehin mesken
Gedâlıktan ne pervâ Husrev-i sâhib-atâ buldum

290/41 Gazel

1 Ben bir ednâ cür'adan kim aklı bî-hûş eyleyem
Vay eger bezm-i mahabbetde kadeh nûş eyleyem
2 Acı yaş dökdükte çeşmim üstüne zahmım dedi
Sanma ey hemdem nemek hakkın ferâmûş eyleyem
3 Eylesem mergûle-i zülfün görüp bir gulgule
Ey nice bülbülleri gülşende hâmûş eyleyem

4 Cûybâr ey serv ayağın öpse dûd-ı âh ile
Çeşme-i Hayvân gibi anı siyeh-pûş eyleyem
5 Ey Hayâlî her bahâr-ı hüsne karşı nice bir
Bulanıp ırmak-veş deryâ gibi cûş eyleyem

290/42 Gazel

1 Bu kat kat kan ile dolmuş dili cânâna tapşırdım
Vefâ tomarını bir gonca-i handâna tapşırdım
2 Hadeng-i gamzesi peykânına gönlümde yer etdim
Züleyhâ-veş dirîgâ Yûsufum zindâna tapşırdım
3 Ter ettim çeşme-i hurşîdi ummâna keder verdim
Gubâr-ı râhını çün dîde-i giryâna tapşırdım
4 Bu gönlüm hüdhüdün Sîmurga ergürdüm bihamdillah
Elimde yazımı Sultân-ı âlî-şâna tapşırdım
5 Hayâlî nakşına bakıp güşâde olmağa dâ'im
Bu şi'r-i nâzenînim defter ü dîvâna tapşırdım

291/43 Gazel

1 Geçüp cândan seri hak-i der-i cânâna tapşırdım
Meyin içdim de câmın sâkÎ-i hicrâna tapşırdım
2 Cemâlinden görüp gülde eser gülzârda ben hem
Enînimden birin yüz bülbül-i nâlâna tapşırdım
3 Nazardan saldım ey meh âlemin yâkût-ı rengînin
Hayâl-i la'lini çün dîde-i giryâna tapşırdım
4 Bulup gönlüm lebinde zülfünün kıldım giriftârı
Yine dârü'ş-şifâya bir güzel dîvâne tapşırdım
5 Hayâlî dermege hilm-i edeb gevherlerin bir bir
Yaşım etfâlinin alıp elin ummâna tapşırdım

291/44 Gazel

1 Bir iki gün dile sen mâhı gerçi mihribân buldum
Yürü var fârig ol meyden bir özge dil-sitân buldum
2 O leb Hızrıyla hemreh Mecmaü'l-bahreyni seyr ettim
Fenâ gerdinden emvâc-ı havâdisden emân buldum
3 Kıdem deryâsının ka'rından oldu nehrler cârî
Kenârında bu enhârın hezârân dil-sitân buldum
4 Hayât ırmağının ser-çeşmesinden nûş-ı cân ettim
Sebû-yı cisme yoktur ihtiyâcım gayrı cân buldum
5 Peri altında ankâlar görünürler mekes gibi
Hayâlî tab'ını bir şâhbâz-ı lâ-mekân buldum

292/45 Gazel

1 Dâğlarla cismimi ser-tabepâ kan eyledim
Kûyunun her taşını lâl-i Bedahşân eyledim
2 Gönlümü tâ kim gam-ı dilberle ettim âşinâ
Bir gedâyi âleme gûyâ ki sultân eyledim
3 La'l-i nâbıyla hat-ı sebzi hadîsin söyledim
Cânı mest ettim gönül miskîni hayrân eyledim
4 Çeşm-i şahbâzı gönül murgun şikâr etsin deyu
Zeng gibi düşdüm ayagına efgân eyledim
5 Ey Hayâlî edeli Vardar elinde i'tikâf
Kendimi gûyâ ki Türkistâna hakan eyledim

292/46 Gazel

1 Gonca la'lin hasretinden bağrımı hûn eyledim
Kûyun eşk-i lâle-gûnumla ciger-gûn eyledim
2 Dâne-i hâlin edelden zâğ-ı hattın pâyimâl
Döge döge kendimi bu gussadan un eyledim
3 Nazm-ı rengînimle vasf ettim şarâb-ı la'lini
Sâhir-i nazmem anınçün ey gül-efsûn eyledim

4 Zer gibi hâlisligim her yüzden anlansın deyu
Çehremi cânâ bu sevdâ birle altun eyledim
5 Ey Hayâlî bâr-ı gam kaddim bükelden çeng-veş
Ney gibi feryâdı uşşâk içre kânûn eyledim

293/47 Gazel

1 Hayâl-i yâr ile her lahza işret sâzdır gönlüm
Harâb-ı bezm-i gam mest-i şarâb-ı nâzdır gönlüm
2 Bu gün şevkiyle bir hûrşîd-rûyun meh gibi başın
Kazâ çevgânına top eyleyen ser-bâzdır gönlüm
3 Cigerde dâğ-ı derdin çektiğim hûbâna bahs etsem
Belî bin pâre eylerse yetişmez azdır gönlüm
4 Gözünü iğnelerle dikdi seyr-i sayd-ı âlemden
Şikârın mâverâ-yi arş alır şehbâzdır gönlüm
5 Hayâlî saltanat kûsun çalar vahdet serîrinde
Velî kişverde geh Mahmûd u geh Ayazdır gönlüm

293/48 Gazel

1 Demiş varsam gerek bîçâreme ol yüzü mâh akşam
Günüdür eylesen peydâ bana ey dûd-ı âh akşam
2 Şeh-i hâverle sultân-ı nücûm ey husrev-i hûbân
İki pür şevk âşıktır kapında subh gâh akşam
3 Dedim zülfünde diller tâb-ı hüsnünden helâk oldu
Dedi pervâneler nâra yanarlar bî-günâh akşam
4 Cemâli şem'ine pervânemiz yandırmağa mûmuz
Gelirse meclise ol dilber-i zerrîn-külâh akşam
5 Hayâlî dilbere tenhâ nice arz-ı niyâz etsin
Seher gammâz-ı ter-dâmen rakîb-i rû-siyâh akşam

294/49 Gazel

1 Şâh-ı aşkın mîriyem encüm sipâhımdır benim
Devletinde mâh-ı nev zerrîn külâhımdır benim
2 Nâr-ı gayretle yakıp dûzahları mahv eyleyen
Hasr meydânında bir küynüklü âhımdır benim
3 Menzil-i aşka mahabbet ehlini ergürmege
Sînem üzre her elif bir doğru râhımdır benim
4 Yerde gökte yıldızım yok sanmanız kim ol mehin
Yüzde hâli kevkeb-i baht-ı siyâhımdır benim
5 Ermek istersen hakîkat râhının dervîşine
Gel sücûd eyle Hayâlî Pâdişâhımdır benim

294/50 Gazel

1 Cânı teslîm eylemek aşkında kârımdır benim
Zinde olmak bir nefes aşk içre ârımdır benim
2 Çün beni hâk etti mihrin mâh yüz sürdü bana
Çihresinde görünen mâhın gubârımdır benim
3 Mihr kandîlin felekte nâr-ı âhımdır yakan
Mâha kevkebler nişân eden şirârımdır benim
4 Yağdı aşkında melâmet taşı bin bin üstüme
Ol melâmet taşları şimdi hisârımdır benim
5 Ben Hayâlî baş açık bir Rûm eli abdâlıyam
Tekye-i hayrette Mecnûn ihtiyârımdır benim

295/52 Gazel

1 Mahabbet şehsüvârının atı oynağıdır başın
Semend-i aşkın alnımda nişân-ı na'lidir kaşım
2 Beyâbân-ı belâda öyle ser-gerdân u pûyânem
Ki pâyım urduğum taşdır benim ancak ayakdaşım
3 Görüp bu eşk-i pür-hûnum demin hoş deme ey meh-rû
Ne kanlar ağladı çeşmi gelince bu deme yaşım

4 Lebin çün lal-rîz olmuş remedden sürhdür sanma
Nice göz ağrısın görmüş durur çeşm-i güher-pâşım
5 Yazar her şeb hilâl ebrûsun altun hall ile ya'ni
Arûs-ı dehr diler kim Hayâlî ola oynaşım
296/53 Gazel
1 Gel beni ağlatma kim yaş dökmeye cânâ gözüm
Key sakın merdümler alır taşa bu deryâ gözüm
2 Böyle eyler âdemi âb ü havâ-yi kûy-ı aşk
Her nefesde dem-be-dem ah et gönül ağla gözüm
3 Eremezsem gerdine açıldı ol nûr-ı basar
Hâk-i pâyi kuhlünü isterse nâ-bînâ gözüm
4 Gonca-i pürhûna döndü ah kim gönlüm gibi
Bâğ-ı hüsn içre görüp bir nergis-i şehlâ gözüm
5 Ey Hayâlî gözde hâli nakşı yârın miskdir
Etmege anı nihân oldu kızıl vâlâ gözüm
296/54 Gazel
1 Âleme veren ziyâ gün yüzlü mâhımdır benim
Bendesiyem ben anun ol pâdişâhımdır benim
2 İşidelden dil safâsın gece gündüz ol mehin
Merve hakkı âsitânı secde-gâhımdır benim
3 Dôstum incime bana râzımı fâş eyleyen
Her seher dilden çıkan feryâd-ı âhımdır benim
4 Âteş-i dilden çıkan yer yer benim ey lâle-ruh
Sînem üzre görünen dâğ-ı siyâhımdır benim
5 Dûd-ı âhımdan alemler gam bana asker yeter
Ey Hayâlî ceng içün anlar sipâhımdır benim
297/55 Gazel
1 Dilberler içre ben sana âşık degilmiyem
Uşşâk içinde devlete lâyık degilmiyem
2 Mecnûnla bezm-i gamda ben içtim doluyu ben
Mest oldu geçti ben dahi ayık değilmiyem
3 Bir cûybâr-ı mihr ü vefayın zamânede
Evvel bahâr geldi bulanık degilmiyem
4 Dâğ-ı gamın yürekte iken doğdum anadan
Kan ağlamakda ayn-ı şekâyık değilmiyem
5 Sûzumla söz çerâğını yaktım Hayâlî ben
Husrev gibi zamânede fâyık degilmiyem
298/1 Gazel
1 Rûz-ı ezelde hâk-i vücûdum elenmeden
Cân tıflı dahi ten beşiginde belenmeden (metinde bulunmadan)
2 Ser-geşten idi zerre gibi cân ile gönül
Mihr ile meh bu dâ'irelerde dolanmadan
3 Ayagına akardı yaşım bir sehî-kadin
Cân çeşme-sârı hâk-i bedenle bulanmadan
4 Bir özge âlemim var idi aşk-ı yâr ile
Âdem henüz hâb-ı ademden uyanmadan
5 Pervâne kıldı şem-i cemâlin Hayâlîyi
Kandîl-i mihr tâk-ı sipihr üzre yanmadan
299/2 Gazel
1 Zerreler yüz döndüre hûrşîd-i âlem-tâbdan
Dönmeye yüzüm benim ol kaşları mihrâbdan
2 Terk ede yüz sürmegi rûy-ı zemîne âfitâb
Çehre-i zerdim benim dâr olmaya ol bâbdan
3 Uykudan açılmaya her şeb kevâkib gözleri
Hâba vermek gelmeye bu çeşm-i pür-hûnâbdan

4 Penbe-i dâğ-ı melâmetden ola pîrahenim
Nâr pûşiş kılmasa hâkisteri sincâbdan
5 İster isen ayn-ı vasla ermeyi ser-geşte ol
Böyle fehm etti Hayâlî nağme-i dolabdan
G299/3 Gazel
G1 Her ne kan kim yuttu dil la'l-i leb-i dildârdan
Döktü âhır fürkat anı dîde-i hûn-bârdan
G2 Seyr-i bûstân eylesen kaddin temâşâ kılmaga
Servler baş kaldırırlar bâğda dîvârdan
G3 Rûy-ı zülfün şevkine dil bağladım ey muğ-beçe
Her ne teklîf eylesen eyle büt-i zünnârdan
G4 Lerze mi eylerdi mızrâbın elinde mutribâ
Sırr-ı gayb işitmeseydi perde-i evtârdan
G5 Mey perest olsun Hayâlî deyu her meyhânede
Rindler gülbang ederler külbe-i hammârdan
300/4 Gazel
1 Ey diyen âşık belâ kuyunda ben derd isterim
Derd hem feryâd edip eydir ki ben merd isterim
2 Nefha-i Rûhü'l-Kudüs Îsî demi cârûbdur
Şol tarîk-i aşka kim cismim ana gerd isterim
3 Kesret-i ta'dâd-ı savt ü harfden dil-gîr olup
Nokta gibi dâ'iremde kendimi ferd isterim
4 Şeh-süvârı eblâk-ı subh-ı kazâ reftârdan
Bir gubâr-ı pây-i ikbâlim cihân gerd isterim
5 Çün Hayâlî açıla gülzâr-ı Âl-i Mustafâ
Çehrem ol gülzâra bir ednâ gül-i zerd isterim
300/5 Gazel
1 Dil helâk oldu meded şol gözleri bîmârdan
Derdime dermân erişmez ol şeker-güftârdan
2 Gam şebinde fürkatinle cânım aldın tınmadım
Gel beri sulh edelim bir bûseye inkârdan
3 Vaslın ile cânım istibdâl edersen nola kim
Kim kaçar âlemde ey meh assılı bâzârdan
4 Pâdişâh-ı mülk-i hüsnem deyu germ olma şâha
Kim vefâ gelmez cihânda çarh-ı kej-reftârdan
5 Ey Hayâlî ömrü zâyi etmeyem dersen eger
Hâli olma devr içinde bir musâhib yârdan
301/6 Gazel
1 Mihr-i ruhuna dil vereli ey meh-i tâbân
Sâyem gibi yerden yere çaldı beni devrân
2 Ağlatma beni ister isen gelmeye hattın
Yağınca şehâ tez bitirir sebzeyi bârân
3 Hâli gamını aynına almaz deyi yarın
Göz merdümüne eyledi yaşım kuru buhtân
4 Gül yüzünü medh etmege ol gonca-dehânın
Var bencileyin bülbül-i gûyâsı hezârân
5 Bir meyyite döndü müteharrik bu Hayâlî
Ol rûh-ı revân olalı cânı gibi pinhân
301/7 Gazel
1 Çeşm-i pür hûnumda ebrûnun hayâli bîgümân
Mâh-ı nevdir kim şafak içinde olmuşdur ayân
2 Ölicek kanlı yaşımdan çihre-i zerdim benim
Bitire hâk-i mezârım üzre mîr-i âşıkân
3 Serv ü gül sanma görünen hadd ü kaddin yâdına
Sînesine dâğ urup çekdi elifler bûstân

4 Yazmak için hâme-i tîrünle mihnet nâmesin
Sürh ile zahmım devâtı pürdür ey kaşı kemân
5 Râvî ilterse Karamana Hayâlî şi'rini
Bula nazm-ı rûh bahşından Nizâmî taze cân
302/8 Gazel
1 Sen ey bülbül kebâb-ı âteş-i aşk-ı gül olmuşsun
Be yana yana hey miskîn nedir hâlin kül olmuşsun
2 Görüp mestane feryâdım dedi ol gülbün-i zibâ
Yine rindâne içmişsin seherden bülbül olmuşsun
3 Ölünce kulluğun eyle gönül sen sana etmişsin
Varıp bir bî-vefâ şahın eşiginde kul olmuşsun
4 Mey-i gül çehre içmişsin yine ey gonca-leb benzer
Güzellenmişsin ey âfet kızarmış gül gül olmuşsun
5 Aceb şûrîde-hâl oldun Hayâlî la'l-i yar için
Melâhat çârsûsunda harîdâr-ı mül olmuşsun
302/9 Gazel
1 Zahm-ı peykânın degil sînemde ey kaşı kemân
Bir ecel murgu gelip cismimde kılar âşiyan
2 Cûybâr-ı çeşmimin bir adım atmaz seyrine
Dostlar bir dilber-i ser keştir ol serv-i revân
3 Fırkat-i ebrûların ey meh çekelden za'f ile
Mâh-ı nev oldu benim pehlûmda her bir üstühân
4 Her nücûmu bağrına basmazdı ger yerde senin
Kebkeb-i mûzen görüp reşk etmeseydi âsumân
5 Ey Hayâlî çardeh-sâle dahi bir tıfl iken
Tab-ı mevzûnunla oldun nakd-i Selmân-ı zamân
303/10 Gazel
1 Dildârımın benimle işiten hikâyetin
Gûş etmez oldu Leyli-i Mecnûn rivâyetin
2 Anma yanımda bir iki yaban delilerin
Aklın var ise gel bana sor aşk hâletin
3 Şemşîr-i cevr ile dilim etdi dilim dilim
Açdı kılıcı ile bu gönlüm vilâyetin
4 Güldü rakib yâr ile ben şâdumân iken
Gördüm o gülmenin yine ol dem kasâvetin
5 Çün kim Hayâlî her kişinin bir nasîbi var
Meyhâne bana sofiye künc-i ibâdetin
303/11 Gazel
1 Düşelden ayrı şeydâ dil meh-i nâ-mihribânımdan
Kevâkib her gece yummaz gözün ah ü fegânımdan
2 Mahabbet namelerdir kim sana irsâl eder cânım
Ben öldükte seg-i kûyun götürse üstühânımdan
3 Sanavber gibi bağrım başlı olsa yeridir çün kim
Murâdım meyvesi bitmez nihâl-i ergavânımdan
4 Ben ol bâz-ı hümâsaydem ki âlem mergzârında
Nice ankâ gibi yavru uçurdum âşiyânımdan
5 Hayâlî tekye-i aşkın olup meczûb abdâllar
Gedâlar gibi geçmek isterem nâm-ı nişânımdan
304/12 Gazel
1 Nigârın lebleri vasfı kaçan çıksa dehânımdan
Hezârân çeşme-i hikmet olur cârî zebânımdan
2 Edelden oklarından dem-be-dem sûrâhlar peydâ
Sadâ-yi ney gelir ah eylesem her üstühânımdan
3 Çıkıp âhım havâsıyla yapışdı rûy-ı gerdûna
Feleklerde kamer bir penbedir dağ-ı nihânımdan

4 Mahabbet râhının menzillerin ben haste almazdım
Bükâ vü gam eger götürmeseydi iki yanımdan
5 Hayâlî ilm-i aşkın olmuşam tıfl-ı nev-âmûzu
Nola şerm eylese pîr-i felek baht-ı cevânımdan
304/13 Gazel
1 Zâhidâ cennet ne yapam kûy-ı dilber var iken
Anmazam Tûbâyı ol kadd-i sanavber var iken
2 Kanlı yaşım gör rakîbün gönlünü yâd eyleme
Seng-i hârâya begim meyl etme gevher var iken
3 Girye eylerken sitâremde ruhun gösterdi yâr
Gün tulû etdi gözüm burcunde ahter var iken
4 Vermezem iki gözümün birine ey nûr-ı ayn
Ayagın tozunu başımda ana yer var iken
5 Kûy-ı cânâna Hayâlîyi görür gelmez adû
Ya gider mi bîşeye ceyrân gazanfer var iken
305/14 Gazel
1 Umma her dîvâneden Mecnûn-ı şeydâ-meşrebin
Bana sor derd ehlinin ey dôst bana meşrebin
2 Kâkülün olmuş alemdâr-ı Resûl-i Hâşimi
Lâl-i meygûnun da hat tutmuş Mesîhâ-meşrebin
3 Vechi üstünde yer etse hâr ü has çekmez elem
Âferîn ol rinde kim kullandı deryâ-meşrebin
4 Bezm-i istiğnâda sultân-ı gedâyı bir tutar
Kâfir olsun sevmeyen âlemde sahbâ-meşrebin
5 Bezm-i hâs et her gece yârân-ı rûşen-tab ile
Ey Hayâlî göklere ergür Süreyyâ-meşrebin
305/15 Gazel
1 Aşk içinde ser verenler vardı serverlik yolun
Bu tırâşı çekmeyen bilmez kalenderlik yolun
2 Bîsütûn Ferhâdının hâkin ziyaret eyleyen
Cân-ı Şîrinden temennî eylesin erlik yalun
3 Ey hayâl-i zülf-i yâr ettin gözümden çün güzer
Var neheng-i bahre ta'lîm et şinâverlik yolun
4 Âteş-i derdim Hayâlîdir zebânın söyleyen
Gel beri pervâneden öğren semenderlik yolun
306/16 Gazel
1 Al tûtî gülşen-i mînâyi seyrân eylesin
Goncalar bülbül gibi çâk-ı girîbân eylesin
2 Her yanadan lâleler açsın kadeh bezm ehline
Her habâb ol şevkten çâk-i girîbân eylesin
3 Çeşme-i billûrdan yâkût-ı nâb olsun revân
Bahr-i hüsnün dilberin pür dürr ü mercân eylesin
4 Çünki bu ma'mûre-i âlem olupdur bî-sebât
Bâde seyli hâne-i endûhu vîrân eylesin
5 Benzemez şâm-ı firâk içre Hayâlî yaşına
Her bir encüm kendiyi bir mâh-ı tâbân eylesin
306/17 Gazel
1 Yâr ile hem-halvet ol cisminde cânın duymasın
Hâlet-i aşkın hikâyet kıl zebânın duymasın
2 Derdini bir uzvunun bir uzva ifşâ eyleme
Dökse kanın yere zahm-ı hûn-feşânın duymasın
3 Ger dile bir nâvek ursa ol kemân-ebrû sakın
Zahm tîrin görmesin bağrında kanın duymasın
4 Kâkülünde nice yıl dil murgu kılsın nâleler
Ârızında turra-i anber-feşânın duymasın

5 Hâkde olsun Hayâlî sâyenin hem-sâyesi
Böyle seyrân eylesin serv-i revânın duymasın
307/18 Gazel
1 Dil şikeste olalı seng-i cefâ-yi yardan
Benzer ol mir'âta kim mahrûm ola dîdârdan
2 Vuslat-ı Leylâ-yi Mecnûn neylesin çün buldu kâm
Vech-i Leylâdan tecelli eyleyen envârdan
3 Başıma gün doğmada rûy-ı siyâhım hâkde
Yâr kûyunda nem eksik sâye-i dîvârdan
4 Dilde dâğ-ı mihneti olsun melâmetden ne gam
Bu çemende gül diken kaçmaz cefâ-yi hârdan
5 Yanına aldı Hayâlî bendesin sultân-ı aşk
Gördü yegdir her sözü yüz tîğ-i cevherdârdan
307/19 Gazel
1 Çeşmine kılsın nazar bî-bâk sahhâr isteyen
Hâlini görsün gönüller düzdü tarrâr isteyen
2 Çehre-i zerdimde baksın kanlı kanlı yaşıma
Ehl-i derd içre hazân faslında gülzâr isteyen
3 Fikr-i dendânınla olsam nola göz yaşına gark
Girdi deryâ ka'rına lülü-yi şehvâr isteyen
4 Zülfünün kaçma belâsından dilersen vasl-ı yâr
Aklını bîmâr edipdir genc-i bî-mâr isteyen
5 Mısr-ı dilde mâlik olsun nakd-i sabra ey azîz
Yûsufuna bir Züleyhâ-veş harîdâr isteyen
6 Âşık-ı bî-derde verme zülfünün bir târını
Küfrü rusvây eyledi bî-sıdk zünnâr isteyen
7 Derd-i dâğ-ı aşk ile geldi Hayâlî kılma red
Yârsız kalır cihânda aybsız yâr isteyen
308/20 Gazel
1 Edelden kâkülünde dil karârı bî-karârem ben
Havâ-yi aşka uymuş bir perîşân-rûzigârem ben
2 Beni âlâyiş-i gamdan yumazlar bir kadeh meylen
Nice demdir harâbât-ı muganda intizârem ben
3 Sifâl-i dürd-âlûdum harâbâtın alıp başa
Melâmet kişverine mâlik olmuş tâcdârem ben
4 Hezârân lutfunu yârın bana derdi beyân etti
Ölürsem etmezem ifşâ birini râzdârem ben
5 Hayâlî bir nazar seyr etmez ol nahl-i hırâmânım
Belâ destine kanlı dağlarla lâlezârem ben
308/21 Gazel
1 Bana söyletsin sözü vasf-ı leb-i yâr isteyen
Şi'rime kılsın nazar nazm-ı güher-bâr isteyen
2 Varmasın meyhâneye nûş etmesin câm-ı şarâb
Kûy-ı aşka gelmesin nâmûs ile âr isteyen
3 Dâğ-ı hasretle yakıp kanına girdi kendinin
Gülşeninde âlemin bir lâle-ruhsâr isteyen
4 Cur'adânından Ene'l-hakkın yeşin Mansûr-vâr
Tekye-i Hakda bugün kattâl esrâr isteyen
5 Ser-nigûn olsun Hayâlî göreyin gavvâs-vâr
Gevher-i nazmım dururken dürr-i şehvâr isteyen
309/22 Gazel
1 Zevkin duyaldan ol gözü mestâne yolların
Vermez gönül feleklere meyhâne yolların
2 Zibâ degil mi kulleye Ferhâd deşte Kaya
Uşşâkın atmaya kati yabana yolların

3 Dilber odur ki eyleye uşşâka iltifât
Her âşinâya vermeye bigâne yolların
4 Sofî-i şehr sevmeyip ümmü'l-habâ'isi
Ögretdi fenn-i fitnede Şeytâna yolların
5 Ömründe râh-ı meykedeyi görmemiş geçer
Cânâ Hayâlî hoş bilir efsâne yolların

309/23 Gazel

1 Kılmaz isem lâle-ruh bir yâr ile mül sohbetin
Dûd-ı âhımla temâşâ eyle sünbül sohbetin
2 Tîğ-i hasretle tenim sad-çâkdir nâlân gönül
Dinle bu hâkî kafes içinde bülbül sohbetin
3 Nâfe gibi terk-i ser kılmak gerek ey ehl-i derd
Bir nazar seyr etmege başdan o kâkül sohbetin
4 Gördüğünde hâkde kanın demiş Mansûr-ı mest
Eyledim gülzâr-ı aşkullahda gül sohbetin
5 Neylesin aklı Hayâlî Vâmık u Ferhâd ile
İstemez şûrîdeler sâhib-tecemmül sohbetin

310/24 Gazel

1 Hat ki peydâ oldu ol la'l-i şeker-âlûddan
Reng ü bû almak neden halvâ-yi cennet-dûddan
2 Ger kabûlün düşmedümse sad-hezârân şükr kim
Eksigim yoktur kapında sürülen merdûddan
3 Bakmadım mir'ât-ı imkânda heyûla nakşına
Tâ ki çekdim destimi her bûd ile nâ-bûddan
4 Âlem-i aşkın nişâm bî-nişânlıkdır hemîn
Küfrdür vermek haber ma'dûmdan mevcûddan
5 Reşk-i a'dâdan Hayâlî zevk eder kim Zülcelal
Verdi İbrâhime gülşen âteş-i Nemrûddan

310/25 Gazel (rindâne)

1 Yâ İlâhi bâde-i aşkı içen ayılmasın
Nice haşr olsun temâm ol dahi kendin bilmesin
2 Tevbe kapısı yapıldıysa ne bâbımdır benim
Tek hemân meyhâne kapısı bana yapılmasın
3 Âşıkın fersûde olup cismi râh-ı aşkda
Çün nişânı kalmaya kimse namâzın kılmasın
4 Derd-i Leylî hemdemiyken yalınız kaldın deyu
Merkadinde lâleler Kaysa yanıp yakılmasın
5 Öldü reşkinden Hayâlî ey büt-i Îsî-nefes
Mihr-i âlem-tâb her gün karşına asılmasın

311/26 Gazel

1 Ey dil ol servin elif üzere ki dâğın yakasın
Âteş-i âhınla Tûbâ budağın yakasın
2 Nûru mahv olmuşiken şem-i ruhunla nice bir
Âfitâbın seheri hüsnü çerâğın yakasın
3 İşretin şem'ine hûbân-ı cihân cem olıcak
Şem-veş her birinin yüregi yağın yakasın
4 Deştin âhûların ey Kays suya niceye dek
Doldurup gözlerinin iki çanağın yakasın
5 Arz-ı hüsn etmez ise ol meh-i hargâh-nîşîn
Korkaram ahın ile çarh otağın yakasın
6 Düşüp ey gam-zede Ferhâd mezârına yolun
Derdini söyler isen onlara dâğın yakasın
7 Ey Hayâlî edicek nâle dil-i sûzânın
Sezmezin yer yüzünün ucda bucağın yakasın

311/27 Gazel

1 Nigâra âşık isem ben de ana mahbûbum
Ben ana tâlibin amma ki ayn-ı matlûbum
2 Sunalda bezm-i ezelde elime bâde-i aşk
O bâdeden dahi mestin ne mest-i meczûbum
3 Fenâ gününde kefen bana yâr gönlegidir
Ko çeşmime süreyin hüzn içinde Ya'kûbum
4 Tarîk-i meykede-i aşka bağladım belimi
Gözümle su seperin çihrem ile cârûbum
5 Önünce tuğ yürür dûd-ı âh-ı âşıkdan
Hayâlî bir şeh-i iklîm-i hüsne mensûbum

312/28 Gazel

1 Livâ-yi mihrini diktim gönül mülküne şâhem ben
Şirâr-ı nâr-ı âhımla şeh-i encüm-sipâhem ben
2 Letâfet gülşeninde gonce-i gül-gûn kabâsın sen
Mahabbet sebzezârında sararmış bir giyâhem ben
3 Cihân-ı tîrenin rûşen çerâğı mihr-i gerdûnsun
Mahabbet âsumânında husûf içinde mâhem ben
4 Saâdet Mısrının sultânısın gün gibi rûşensin
Hayâlin Yûsufuna mesken olmuş tîre çâhem ben
5 Hayâlî yedi eflâkin nola gönlünde yer etse
Elifle dâğ ile başdan ayağa ah âhem ben

312/29 Gazel

1 Hadeng-i âhımın zahmın yemiş bir ser-nigûnumsun
Bu gün devrimde ey gerdûn zebûnımsın zebûnumsun
2 Müdâm ayağına düşsem aceb mi ey hum-ı bâde
Ferâğat gûşesinde mürşîd-i sâfî-derûnumsun
3 Nice âkilleri mecnûn eder fasl-ı bahâr ammâ
Seni her gördüğümce bâis-i zevk-i cünûnumsun
4 Felek işretgehim mey sâgarımdır ey şafak sen hem
Dökülmüş şâm-ı ayşımda şarâb-ı lâle gûnumsun
5 Görüp bir ahdan her üstühânım nâlede ol büt
Dedi deyri mahabbetde Hayâlî erganûnumsun

313/30 Gazel

1 Sakın âhımdan ey nigâr sakın
Yele varır bu kâr ü bâr sakın
2 Reng-rez hânedir sipihr-i kebûd
Seni bir reng ile boyar sakın
3 Yakmağa tâk-ı çarhı âhımdan
Bes durur kemterîn şirâr sakın
4 Cânı dürc eyle gevher-i aşka
Ele girmez bu yâdigâr sakın
5 Toprak oldu Hayâlî yolunda
Hâtıra konmasın gubâr sakın

313/31 Gazel

1 Ey dil ol lâle-ruhun tendeki dâğın yakasın
Dilerin Kays ile Ferhâd çerâğın yakasın
2 Kûy-ı dilberde fegân etme mebâd ey bülbül
Nâr-ı âhınla o gül çehre yanağın yakasın
3 Nice bir âşık-ı Rûşen-nazarın şem gibi
Bezm-i gamda eridip yüregi yağın yakasın
4 Almadan bûse-i yârı ger ölem ey hemdem
Suyum ısıtmaga şeftâli budağın yakasın
5 Âteşîn bâde ile geçti Hayâlî devrin
Umarım pîr-i harâbât ocağın yakasın

314/32 Gazel

1 Merhamet umma gönül bu gerdiş-i bî-dâddan
Kimse ma'mûr olmamıştır bu harâb-âbâddan
2 Zahm ururken Bîsütûnun bağrına oldu ayân
Zikri Şîrînin sadâ-yi tîşe-i Ferhâddan
3 Zülfünün dâmına düşme göz karasıyla gönül
Murg-ı zeyrek havf eder çün merdüm-i sayyâddan
4 Seyl-i eşkimle cihân sahnı pür olmasın deyu
Kirpigüm sedd oldu aynım devrine pûlâddan
5 Ol Hayâlîyem ki oldum aşk ile bî-nam ü neng
Ummânız idrâk ben rusvâ-yi mâder-zâddan
314/33 Gazel
1 İnse hurşîd-i felek doğsa girîbânımdan
Zulmet-i âhımı dûr edemeye yanımdan
2 Sanma göz merdümüdür bahr sanıp ebr-i siyâh
Geldi âb almaga bu dîde-i giryânımdan
3 Her dürü ahker-i rahşende ola bahrın eger
Bir şerer düşse benim âteş-i hırmânımdan
4 Deşti bahr eyleyicek hûn-ı dilim pâyında
Sana göstermedi mi kebk-i derî kanımdan
5 Kişver-i aşk Hayâlîye müsellem olmuş
Geldi tuğrası o sultânlara sultânımdan
6 Bulamazdı beni pîrâhenim içinde ecel
İşte yatır demese nâle girîbanımdan
315/34 Gazel
1 Dilim kanı ki sana şerh ede hâlimden
Meger belâ dil olup söyleye melâlümden
2 Beni görünce tutar destini yüzüne o şûh
Şikâyet eyler isem nola dest-i zâlimden
3 Mücâvir-i ser-i kûyu olalı şerm eyler
Libâs-ı Ka'be bu egnimde köhre şâlımdan
4 Ben ol mukîm-i harâbât-ı kûy ı aşkam kim
Melek nevâle alır bir sınık sifâlimden
5 Dedim Hayâlîye bir tîr-i gamze pertâb et
Tebessüm eyledi dedi geçer Hayâlînden
35 Gazel
36 Kosam çemende neşâtı bahârı neyleyeyim
Seherde içmez isem ya humârı neyleyeyim
37 Eğer ki etmez isem zâhidâ ayak seyrin
Taraf taraf açılan lâlezârı neyleyeyim
38 Gözüm yaşıyla harâbât içinde dem süreyin
Bir iki gün bu kuru i'tibârı neyleyeyim
39 Ayakda seyr-i habâb eylemek elimde iken
Muhît içinde dür-i şahvârı neyleyeyim
40 Hayâlî vâ'ize bak bana vâ'iz uydu velî
Şu bir mürâyi-i dîn yâdigârı neyleyeyin
316/36 Gazel
1 Dûd u âhım divîtim safham olupdur gerdûn
Mekteb-i dehre gelelden ederem meşk-i cünûn
2 Kadrim artar ruh-ı zerd üzre itin bassa kadem
Sikke-i şâhi ile mu'teber olur altun
3 Hânikâhında cihânın bu gönül abdâlı
Bulmadı bir hum u meyhâne gibi sâfî-derûn
4 Gökte Pervîni sanırmış sürüsü Leylînin
Geceler subha degin anı sürermiş mecnûn
5 Düzme ve koşma degil nazm-ı Hayâlî olalı

Kad ü ruhsâre-i Rahmî gibi rengin mevzûn (eleştiri)
316/37 Gazel
1 Kabâ-yi sebz ile gerçi ki bir serv-i çemensin sen
Boyunca kanıma girmiş büt-i gül-pîrehensin sen
2 Belâ gülzarına revnak veren bir andelîbem ben
Leb-i cân perverinle tûtî-i şekker-şikensin sen
3 Hazân nakkâşının rengin veren bu rûy-ı zerdimdir
Bahâr-ı hüsnü tezyin eyleyen gonca-dehensin sen
4 Benim gibi belâ dağın çeker buldun mu ey lâle
Nice demler gören bir âşık-ı hûnîn-kefensin sen
5 Hayâlî tarz-ı eş'ârın Hasandan şîve öğrenmiş
Hakîkat bâdesini câm-ı Câmiden içensin sen
317/38 Gazel
1 Ruh-ı gerdûnda her subh ey şafak kim cilve-gersin sen
Bana kan ağladı hayl-i melek hûn-ı cigersin sen
2 Aceb mecnûnsun ey şem kim fehm olmadı şânım
Verirken cân pervânen hem ağlar hem gülersin sen
3 Tecellî eyledi sende cemâl-i sun u Yezdânı
Veli âyîne gibi ol sıfatdan bî-habersin sen
4 Kalıp ol sidre kadde görmedinse Kâbe-Kavseyni
Var ey Cibrîl-i aklım dahi yabanda uçarsın sen
5 Benem erbâb-ı nazmın devleti ey şabkalı kâfir
Har-ı nâ-dân degilsen devletin niçün debersin sen
6 Cefâ taşın ne tan atsa Hayâlî sana alçaklar
Belâgat meyvesin peydâ eden nahl-i hünersin sen
317/39 Gazel
1 Hat degil dûd-ı âh imişsin sen
Ne belâ-yi siyâh imişsin sen
2 Ben degül dâğ-ı cân-ı ehl-i nazar
Yüz degil reşk-i mâh imişsin sen
3 Ey gönül sana sığdı kevn ü mekân
Ne ulu bârigâh imişsin sen
4 Ey gedâ kisvetinde beglik eden
Gam yeme pâdişâh imişsin sen
5 Senden esmez Hayâlî gayra gubâr
Ne aceb bârigâh imişsin sen
318/40 Gazel
1 Kûh-ı endûh durur ah ki bu cism-i zebûn
Dâğlar yer yer anun lâleleridir pür-hûn
2 Bir nazar mihrine meyl eylemeyem başıma ger
Çarh pîrûze tabaklarla dökerse altun
3 Göreli dâne-i hâlin ele alıp iki taş
Âsiyâ-veş döge döge ederem kendimi un
4 Leylînin kuyu itin teşne görüp vâdîde
Kâşe-i çeşmi sifâlinde suvarmış Mecnûn
5 Dâne-i hâlim çehrende Hayâli göreli
Habba düşdü güzelim eyledi terk-i afyûn
318/41 Gazel
1 Pür harâret mihr-i meh sevdâ-yi gerdûn bî-sükûn
Mâh-ı nev gark-âbda keştî şafak deryâ-yı hûn
2 Ayn-ı encümde seher ter-dâmen ebr-i âsumân
Dehr bî-rahm ü cihân pür-şûr u tâlî ser-nigûn
3 Yâr hercâyi rakîb-i rû-siyeh cân düşmanı
Yârlık gelmez dirîgâ yârdan kaldım zebûn
4 Almışam başıma bir Leylî saçun sevdâsını

Dostlar Mecnûn-ı vaktem bendedir tavr-ı cünûn
5 Her zemîni kanlı yaşıyla Hayâlî zeyn eder
Geçmedi kimse ana bu nakşı illâ çarh-ı dûn
319/42 Gazel
1 Âşıkam Mecnûn sıfat dest-i belâ-gerdideyin
Dilberim şûrîdedir ben âşık-ı şûrîdeyin
2 Kürsî-i va'zında ca'li ağlamakla zâhidâ
Aldayımazsın beni ben gürk-i bâran-dîdeyin
3 Bîsütûndan sengîn diller mihneti senin iken
Kuvvet-i bâzımla tahsîn eyle kim verzîdeyin
4 Her biri derdim görüp aşkında kan ağlar bana
Tâze tâze dağdan başdan ayağa dîdeyin
5 Ey Hayâlî dergehinde Şehriyâr-ı âlemin
Nice yıllar geçdi kim vâbeste bir ümmîdeyin
319/43 Gazel
1 Yüz buldu ise gonca igende açılmasın
Öykünmüş ağzına bu haberler yazılmasın
2 Vermez selâm kendiyi yüksekde kor geçer
Ol serv-kâmeti nice ser-keş denilmesin
3 Şîrâze etdi hüsnünün evrâkına hatın
Âhım yelinden ol perî dedi dağılmasın
4 Nem var ise nazarda durur nakd-i kalb ile
Eşküm yoluna nice dökülüp saçılmasın
5 Bezme Hayâlî şu'le-i âhım yeter çerâğ
Bir yana şem-i cem'de yanıp yakılmasın
320/44 Gazel
1 Hudâ rahm eyleyip bülbüllerin ah-i fegânından
Yine bir gonca sundu dehre devlet gülsitânından
2 Nergisleri gülzâr-ı dünyâya verip zînet
Tarâvet kesb ede bâğ-ı cihân serv-i revânından
3 Demi nakd eyleyip misk-i Huten kendin gelip ana
Ala bûy u mahabbet turra-i anber-feşânından
4 Nişânım depreşir benzer nişâne ola dünyaya
Anun müjgân-ı kaşı Haydarın tîr ü kemanından
5 Hayâlînin duâsı bu durur Ya Rab ki sen sakla
O gülzâr-ı saâdet goncasın dehrin hazânından
320/45 Gazel
1 Fenâ ehline ta'n etme geçip ucb ile yanından
Bu dehr-i vahşet-âbâdın sakın şîr-i jiyânından
2 Yeterdi bu kadar rif'at iki âlemde Mecnûna
Seg-i Leylî gelip bir kez götürse üstahânından
3 Eger hurşîdi Cibrîl âfitâbe ilte red eyler
Şu kim Mansûr-ı aşk olup elin yur kendi kanından
4 Benim gönlümdür ol evc-i mahabbet şâhbâzı kim
Nice Mecnûn gibi yavru uçurdum âşiyânından
5 Hayâlî nazmı her kande okunsa istimâ etsen
Olursun feyze kâbil bu mahabbet dâsitânından
321/46 Gazel
1 Edip der-pôst Mecnûnu geçirmiş dost yanından
Vefâ âyînini öğren gönül Leylî çobanından
2 Aceb mi cism-i Mecnûn merkadinde tâze cân bulsa
Seg-i Leylî gelip bir gün yalarsa üstühânından
3 Yüzüne silleler gelse nola pervâneler şem'ün
İzârın yâdına nâr-ı hased yakmış zebânından
4 Dediler kim hazân eyyâmı geldi vakt-i işretdir

Bahârından ne gördüm kim görem anun hazânından
5 Hayâlî bende-i dîrînedir lutfun dirig etme
Anın gibi suhan-perver cihânın nükte-dânından

321/47 Gazel

1 Cismim üzre şûle-i gam hil'atimdir nûrdan
Dûd-ı ahım başıma bir tâcdır semmûrdan
2 Kûh olursan da sakın bir berg-i kâha etme cevr
Ger Süleymânsan nola havf eyle âh-ı mûrdan
3 Her sehergeh hırmenine kâ'inâtun od salar
Pertev-i hôr kim çıkar bu ser-nigûn tennûrdan
4 Bezm-i gamda nây-veş cismin tehî kıl gayrdan
Cân kulağıyla işit bu nükteyi tanbûrdan
5 Bezm-i vahdette Hayâlî aşk câmın eyle nûş
Ehl-i dil mest-i Elest olmaz mey-i engûrdan

322/48 Gazel

1 Ma'mûr olam deme bu cihân-ı harâbdan
Def-i harâret etmedi teşne serâbdan
2 Nerm eylerim dürüştünü halk-ı zamânenin
Âyîn-i fakrı guş edeli âsiyâbdan
3 Ol zevki kim verirdi bana çeng ü nây ü def
Aldım ben ol sadâyı tanîn-i zübabdan
4 Yardım surâhînin başını ayağın sıdım
Yudum elim arakdan ü geçtim şarâbdan
5 Yol bulmasın bana bu havâ vü heves deyu
Çektim yüzüme perde-i ismet hicâbdan
6 Kuhsâr taşa çalmasa ger lâle câmını
Bir lahza hâlî olmaz idi lnkilâbdan
7 Deryâ tutar elinde sefîne ayağını
Olmaz halâs anun içün ıztırâbdan
8 Oldum Hayâlî âteş-i aşkun semenderi
Kıldı halâs Hak beni nâr-ı azâbdan

322/49 Gazel

1 Kaldı nümûne dehre cihân-ı harâbdan
Berg-i hazân hazâyin-i Efrâsiyâbdan
2 Seng-i havâdis eyledi Câm-ı Cemi şikest
Her lâle perdi pârelerini türâbdan
3 Vicdân-i pâkim etdi giriftâr-ı gam beni
Fehm et bu remzi şîşe içinde gülâbdan
4 Perr-i mekesce gelmez idi sana mümkinât
Alsan seri ol sadâyi tanîn-i zübâbdan
5 Deryâ gibi başımda olaldan havâlarım
Hâli degil sefîne-i dil ıztırâbdan
6 Hûn-ı cigerle bu dil-i sûzan yeter bana
Zevkim ne dem kim ola şarâb ü kebâbdan
7 Nûş etmeyem sunarsa inip Zöhre-i felek
Dünyâ şarâbını kadh-i âfitâbdan
8 Ecrâm-ı aliyât şeref iktisâb eder
Câm-ı meyinde zahir olan her habâbdan
9 Bir bezm-i hasa mahrem olupdur Hayâlî kim
Açılmaz anda gonca-i cennet hicâbdan

323/50 Gazel

1 Her şem'-i hüsne ger ola kâfûrdan beden
Cismin misâli olmaya bir nûrdan beden
2 İtin çulun libâs edeli etmez oldu zevk
Zer-beftler ile kâkum-ı semmûrdan beden

3 Gelmez cihâna mey gibi bir rûh-ı sânî kim
Hürmet ana libâs ola billûrdan beden
4 Kanlar yutar dili göreli kendi başına
Dâğ-ı belâsı âşık-ı mehcûrdan beden
5 Olur Hayâlî âl ile mahşerde sürh-rû
Gark etdi kana çün dem-i âşûrdan beden

323/51 Gazel

1 Dâğ-ı mihnetle beni öldürse ol gül-pîrehen
Lâle-veş sarsın bana derd ehli bir kanlı kefen
2 San'at-i aşkı ilettim başa ben ey seng-dil
Kangı taş katı ise dögsün ana baş Kûh-ken
3 Yârı gönlekcek görüp seyr etdigin eller dedi
Gör nice düşmüş durur gül hırmeni üzre semen
4 Dâne-i ömrün kişinin cem edip cev cev komaz
Kızlık eyler âlem âhır bu çarh-ı pîre-zen
5 Pâdişâh-ı mülk-i ma'nîdir Hayâlî derdi ger
Şi'r-i pür-sûzum göreydi Husrev-i şîrîn suhan

324/52 Gazel

1 Boynuma aldım o zülf-i anberînin minnetin
Ey sabâ sahrâya saldım misk-i Çînin minnetin
2 Yâr olursa nâz-perverdim gamından gayrıya
Çekmeyem bir lâhza ömr-i nâzenînin minnetin
3 Kûy-ı yarın bir gubârın kondurursan çihreme
Ey sabâ yüklet bana rûy-ı zemînin minnetin
4 Gam yeme zâdın tevekkül kapısından kıl taleb
Çekme bu hırmende her bir hûşe-çînin minnetin
5 Mülk-i istignâyı şâh olmaz benim Hanım çeken
Çin-i ebrûsun görüp Hakan-ı Çînin minnetin

324/53 Gazel

1 Eyleyem berbâd ömr-i nâzenînin mihnetin
Vermeyem câna o zülf i anberînin minnetin
2 Etmiş iken derdini dermânıma cânımda cây
Çekmezem sînemde dâğ-ı âteşînin minnetin
3 Bir yüzün gördükde cân vermek ümîdi var iken
Neylerem kûyunda feryâd ü enînin minnetin
4 Benlerin fikriyle dil verse nola Cibrîle zâd
Kim Süleymân çekdi mûr-ı dâne-çinîn minnetin
5 Ey Hayâlî şevk-i la'l-i yâr besdir gönlüme
Çekmezem dahi o mey denen deninin minnetin

325/54 Gazel

1 Kılmaz isem zülf-i dildâr ile sünbül sohbetin
Tâze tâze dâğ ile seyr et karanfil sohbetin
2 Berf içinde lâleler derler zebân-ı hâl ile
Eksik etme bir semen-ruhsâr ile mül sohbetin
3 Zahm-ı tîğ-i yâra karşı âh-ı zâr eyler gönül
Gel bu gam vâdîsine gûş eyle bülbül sohbetin
4 Hâllerle ârızın cânâ görenler dediler
Bir nice hindûler etmiş Rûmda gül sohbetin
5 Mest olmuşken Hayâlî câm-ı istignâ ile
Arzû eyler anun her şûh-i şengül sohbetin

325/55 Gazel

1 Her kaçan vahşî gazâlim seyr eder sahrâ yüzün
Hây ü hûyum ah kim ol dem tutar dünyâ yüzüm
2 Haftalarla gülmeyip yıllarla ağlarsam nola
Ay olur göstermez ol mihr-i cihân-ârâ yüzün

3 Âh-ı âşık her kaçan erse hazân bâdı gibi
Döndürür berg-i hazâna âşık-ı şeydâ yüzün
4 Ey sanem bir bir diyem bu resme kâfirliklerin
Rûz-ı mahşerde görürsem Hazret-i Îsâ yüzün
5 Fakr kûyun devlet-i dehre Hayâlî vermedi
Böyle kullanmak gerek âlemde istiğnâ yüzün istigna

326/56 Gazel

1 Saklamadan dürc-i cism içre kazâ cân cevherin
Dil alırdı nakd-i eşke lâl-i cânân cevherin
2 Fikr-i hattınla ölürsem ey sanem hayl-ı melek
Kabrime îsâr ede her lahza îmân cevherin
3 Da'vî-i aşk edene lâyık mıdır ey felsefî
Sînesinde cânı gibi saklamak kân cevherin
4 Bir yüzün görse gözüm bin la'l-i rümmânî döker
Sad-hezârân zahm-ı tîşeyle verir kân cevherin
5 Ey Hayâlî Kerbelâ dîvânına azm eyleyip
Rûy-ı zerdinle îmânın al firâvân cevherin

326/57 Gazel

1 Gayrıya lutf u cefâdır bana âdet senden
Demidir eyler isem sana şikâyet senden
2 Haşr meydânını âteşgede-i aşk edem
Bir dem âh eyler isem rûz-ı kıyâmet senden
3 Sözlerim âleme bildirdi belâgat ne imiş
Nitekim aldı yüzün nûr-ı melâhat senden
4 Yok cihândan haberim üştür-i sermest-sıfat
Götürelden güzelim bâr-ı inâyet senden
5 Zulmet-i şâm-ı belâ içre Hayâlî kaldı
Pertev ermezse eyâ necm-i hidâyet senden

327/58 Gazel

1 Şu kim bir cür'a çekti aşkının bezm-i bekâsından
Vücûdu olsun olmasın beri oldu fenâsından
2 Kaşın çîn eyleyip cevrin libâsın egnime salsan
Bana yegdir Hıtâ sultânının çîni kabâsından
3 Nola başında bir murg âşiyân etdiyse Mecnûnun
Kalır mı tende her dâğım benim şahin yuvasından
4 Yûzün ey gonca dürme bu çemende âh-ı bülbülden
Ne var bir âşık-ı şûrîdenin sît ü sadâsından
5 Hayâlî cevrini lutfun gibi tâ kim kabul etdi
Elem gelmez rakibin türlü türlü iftirâsından

327/59 Gazel

1 Gam acısını lezzet-i dünyâya vermezin
Künc-i belâyı kişver-i Dârâya vermezin
2 Hûnâbe-i cigerle geçen rûzigârımı
Bezm-i safada sâgar-ı sahbâya vermezin
3 Yerler yüzünde na'lçe vü kebkebin izin
Göklerde mah-ı nevle süreyyâ vermezin
4 Dil kişverinde beglik eder rind-i âlemem
Tabl u alemle başımı gavgaya vermezin
5 Ben ol Hayâliyem ki bu gün yâr ü giryemi
Hûr-ı behişt-i şâdî-i ferdâya vermezin

328/60 Gazel

1 Demidir ol şeh-i âlî-cenâba yalvarayın
Hakîr zerre gibi âfitâba yalvarayın
2 Rûhuna eylemesin dîde-i habâb nazar
Düşüb ayağna câm-ı şarâba yalvarayın

3 Yüzünde na'lçesi nakşın etmesin zâhir
Su gibi yollara düşüb türâba yalvarayın
4 Zebân-ı hâl ile neydigim eylesin takrîr
Yanıp bu derdimi ûd u nübâba ? yalvarayın
5 Hayâlî cismini mihrinde zerreler kılsın
Deminde bir şeh-i âlî-cenâba yalvarayın

328/61 Gazel

1 Bezm-i yâra hûn-ı âşıktan şarâb eglenmesin
Şol oda yanmış cigerlerden kebâb eglenmesin
2 Bir haber ver ey gönül cân-ı azîze sînede
Yâre varsın eyleyip ref-i hicâb eglenmesin
3 Pâre pâre eyledi zerrât-ı âlem kendiyi
Arz-ı dîdâr eylesin ol âfitâb eglenmesin
4 Bir güzer kılsın bize düşsün behişte nâr-ı reşk
Düzâh-i hecrinde çok çekdik azâb eglenmesin
5 Ey Hayâlî vardı bir zîbâ gazel nazm ehline
Her biri olsun buna hâzır-cevâb eglenmesin

329/62 Gazel

1 Egerçi sûretâ ednâdan ednâ hâk-i râhem ben
Hakîkat alemine nûr-ı çeşm-i mihr ü mâhem ben
2 Felek farkına çıkmaga yolun var ey Mesîhâ dem
Elifle dâğ ile baştan ayağa âh âhem ben
3 Külâhım gûşesi hûrşîd-i âlem-tâba baş egmez
Bihamdillâh gulâm-ı Âsaf-ı encüm-sipâhem ben
4 Güneş gibi beni altuna gark etsen kabûlüm yok
Kapında çün kulun oldum esîr-i pür-günâhem ben
5 Ko yüzüm süreyin ey serv-i ser-keş çekme dâmânın
Seninçün âb ü hâki ihtiyâr etmiş giyâhem ben
6 Dili dönmez ne söyler Bîsütûna tîşe-i Ferhâd
Cevâbın vermedi dest-i gamın Mecnûn güvâhem ben
7 Hayâlî dâne-i hâl-i nigârımsız karârım yok
Mahabbet hırmeninde yele varmış berg-i kâhem ben

329/63 Gazel

1 Sensiz ey rûh-ı revân sûret-i bîcânem ben
Kara toprak başıma hâk ile yeksânem ben
2 Nice Ferhâd ile Mecnûnları zencîre çeken
Aşk kişverlerinin mâliki sultânem ben
3 Hâke güstâh gibi basma kadem ey dervîş
Ayagın altına bak mûr-ı Süleymânem ben
4 Baş açık lâle çemende dedi sultân-ı güle
Kan bulaşmış alem-i Şâh-ı Şehîdânem ben
5 Husrev-i mülk-i suhan oldu Hayâlî gözün aç
Deme onun gibi bir sâhib-i dîvânem ben

330/64 Gazel

1 Lezzet-i dermânı idrak eylemez bî-derd olan
Bezm-i derdin câmını nûş eylemez nâ-merd olan
2 Puhte olmaz âteş-i düzahla yüz bin mâh ü sâl
Şol riyânın germ bâzarında zâhid serd olan
3 Aşk-ı yâr ile nola devrâna girsem ey fakîh
Girdibâd ile yoludur raks ederse gerd olan
4 Hemcenâhıdır bu gün ankâ-yi âlî-himmetin
Kâ'inâtın âşiyân ü dânesinden ferd olan
5 Verdi bu bâğın Hayâlî reng-i rûyundan haber
Şol hazân bergi gibi geh sebz ü gâhi zerd olan

330/65 Gazel

1 Sâf-dil rûşen güher bî-mekr ü bî-âlem bu gün
Kabza-i Kudrette bir şemşîr-i kattâlem bu gün
2 İsm ü resminden cihânın fâriğ ü âsûde hâl
Tekye-i Hakta tırâş olmuş bir abdâlem bu gün
3 Zînet etdi cismimi ser-tâ-bepâ dâğ-ı siyâh
Şâhid-i aşkın ruh-ı pür-tâbına hâlem bu gün
4 Şâhbâzem evc-i istiğnâda pervâz eylerem
Saydgâhından cihânın fârigü'l-bâlem bu gün
5 Ey Hayâlî eşk-i hûnînimle hemdemdir müdâm
Anun içün bâde-i gül-renge meyyâlem bu gün

331/66 Gazel

1 Mahabbet gülşeni bûyun eger kim alabilmezsin
Bu yanıklarla hûnîn-dil nedendir lâle bilmezsin
2 Harîf-i nerd-i aşk olmak ne kârındır senin zâhid
Dil ü cân ka'beteynin çün elinden salabilmezsin
3 Kime feryâd edem ey meh elinden kim feğân etsem
Sürûd-ı bezm sanırsın sen anı nâle bilmezsin
4 Çün ey pervâne âşıksın ırakdan yan yakın gelme
Bu şem-i meclis-ârâye ne verdin alabilmezsin
5 Hayâlî cevr sanırsın rakîb-i rû-siyâhından
Ne rengin âl der sana o çeşmi ala bilmezsin

331/67 Gazel

1 Mahabbet câmın ey zâhid eline alabilmezsin
Meger kim şîşe-i nâmûsu taşa çalabilmezsin
2 Gider tâc ile hırkan kim bunun gibi kaba yükle
Kabûl etmez seni bahr-i mahabbet dalabilmezsin
3 Eger her şa'şa'a cirminde bir guyâ zebân olsa
Cemâl-i yârın ey gün sen kılıcın salabilmezsin
4 Çekip zahmından almak yol mudur peykânını yârın
Sen ey hemdem bana bilsem ne verdin alabilmezsin
5 Hayâlî gibi ger âşık sana dağ üstü bâğ olmaz
Melâmet tablını derbend-i gamda çalabilmezsin

332/68 Gazel

1 Gül ile lâle kanından gönül reng alabilmezsin
Ne gözler yaşıdır sahn-ı çemende jâle bilmezsin
2 Safâ kesb eyleyen ayn-ı visâle erdügin her şeb
Felekten gösterir sana meh ile hâle bilmezsin
3 Mahabbet bahri kim dûrr-i şeb-efrûz ile nemlûdur
Nehenginden edersin ihtirâzı dalabilmezsin
4 Tarîk-i Ka'be-i tahkîka girdim sanma ey zâhid
Seni Hinde revân etti reh-i Bengâle bilmezsin
5 Hayâlî ârdan ârî durur her reh-revân-ı aşk
Dahi sen şîşe-i nâmûsu taşa çalabilmezsin

332/69 Gazel

1 Çöz kâkül-i müşgînini anber ucuz olsun
Depret leb-i şîrînini kim kana tuz olsun
2 Bir cânâ geçer nâvek-i müjgânını gönder
Meşhûr meseldir bu ki az olsun uz olsun
3 Şol tâk kaşın yâdına eyvân-ı vücûdum
Ateşgede-i aşkda bir nice köz olsun
4 Âyine gibi al eline bir nazar eyle
Kim yüzüne bakmağa senin ana yüz olsun
5 İt gibi daladı beni kûyunda rakîbin
Ey dôst Hudâdan dilerem kim kuduz olsun
6 Ey nazm-ı Hayâlî gibi rengîn söze tâlib

Her ma'ni-i hâsın mesel-âmîz söz olsun

333/70 Gazel

1 Ölicek hâkimi pây-i segin yer yer nişân etsin
Gül-i bî-hârla reşk-i gülzâr-ı cinân etsin
2 O Mecnûnem ki sûzumdan felekde murg olur biryân
Başım üzre semender murgu gelsin âşiyân etsin
3 Hadîs-i şevki tefsîr edemez âyât-ı aşkı hem
Gerekse her perin bülbül teninde bir zebân etsin
4 Eger hûrşîde bir âşık dilerse nûr-bahş olmak
Mahabbet gülşeninde çehresin berg-i hazân etsin
5 Ser-i kûyunda dil ebrû-yı rûy ü hâlini görsün
Hilâl ü mihr ü encümle zemîni âsumân etsin
6 Nişâna kim murâdı tîrini ergürmek isterse
İki büksün ecel destinde kaddin bir kemân etsin
7 Hayâlî cân verirse râh-ı aşkında benim ömrüm
Melekler çeşmine her üstühânın sürmedân etsin

333/71 Gazel

1 Her muharrem mâh-ı nev doğsa şafaktan ya Hüseyn
Çeşmime hûn-ı ciger dökmek olupdur farz-ı ayn
2 Resm ederse sana ey göz nûru humm-ı evliyâ
Cedd-i a'lanın nigîni nakş-ı Şâh-ı Alemeyn
3 On iki kandîl nûrısız bu dokuz kubbenin
Cedd-i pâkindir veren dünyâ vü dîne zîb ü zeyn
4 Mihr andan her seher deryûze-i nur eyleye
Hâk-i pâyınla müşerref olsa fark-ı Farkadeyn
5 Edeli aşkınla Sultanım Hayâlî ittihâd
Kendiye yeksân olupdur bu'd ü kurb ü vasl ü beyn

334/72 Gazel

1 Sûzân firâkıyla oldu bu ciger biryân
Dil teşne yürek yangın unulmadı bir hicrân
2 Fürkatde küyündüm ben hasret beni yandırdı
Gel zârlığım dinle inletdi beni devrân
3 Cân bir kıla döndü inceldi üzülmezse
Dergâh-ı Haka doğru tuttum bir ulu meydân
4 Cânını fedâ kılan kişi erişir Hakka
Hak yoluna vardım (ben baş) oyandım aldım cân
5 Evvelde Hayâlî sen doğruldun idi Hakka
Âhır nefes oldukta yardımcın ola Sübhân

334/73 Gazel

1 Benem ol bezm-i mahabbetteki serhoşlardan
Bezmde kırmızı gül rezmde âteşlerden
2 Umaram kim olam ol tâ'ifenin serdârı
Tâc-ı devlet çeker alır ser-i ser-keşlerden
3 Zülf-i dilber gibi sevdayî-mîzac etme beni
Ala gözler ile bana o kara kaşlardan
4 Aşk vâdîleri uryânlarına yâr olalı
Geymeye âr ederin câme-i zer-keşlerden
5 Kafdılar âşık u dîvâne bela kûyunda
Bunu isterdi Hayâlî de perî-veşlerden

334/74 Gazel

1 Hadeng-i gamzene cismim nişân ettim ne hâkem ben
Olaldan dostum şermende-i lutfun helâkem ben
2 Gönül murgun kaçırdım bir gözü şâhin şikâr etti
Kafes gibi anunçün tîğ-i gamdan çâk çâkem ben
3 Beni âlâyişinden âlemin pâk etti ey zâhid

Mahabbet hânikâhında mürîd-i aşk-ı pâkem ben
4 Gülün derdinden ey bülbül ne çekdin gerçi oy verdin
Gamından dilberin senden hezâran derd-nâkem ben
5 Serîr-i aşk yâ Mecnûnun olsun yâ benim olsun
Hayâlî sanmasın âlem ki merd-i iştirâkem ben

335/75 Gazel

1 Dûr etti ben gubârı ser-i kûy-ı yârdan
Kime şikâyet eyleyeyin rûzigârdan
2 Kanlı yaşımla çehremi kıldın şüküfezâr
Ey serv-i gül-izâr nem eksik bahârdan
3 Sabr etmeyen belâlarına aşkın anmasın
Nûş etmesin şarâbı kaçanlar humârdan
4 Ey gül nevâ-yi bülbüle mağrûr olma kim
Yegdir bir ah ancılayın sad hezârdan
5 Kaldı Hayâlî tâbiş-i hûrşîd-i cevrde
Ermezse çâre sâye-i Perverdigârdan

335/76 Gazel

1 Nice bir ola gönül hasta-i hicrân senden
Diler ey şâh-ı kerem derdine dermân senden
2 Gözünün acı yaşın eylemiş ey dost sebîl
Ka'be şevk ile olup çâk-i girîbân senden
3 Aşk şem'ini yakıp Mûsî yüzün nûrundan
Nâr-ı sûzânı Halîl etdi gülistân senden
4 Çâhdan câha erer miydi benim sultânım
Ger necât istemese Yûsuf-ı Ken'ân senden
5 Mâh-ı nev gibi Hayâlînin eksigi çok
Eksigi çok diler itmâmına ihsân senden

336/77 Gazel

1 Çok durur yanar çerâğın encüm-i eflâkden
Âfitâbım zerreni lutf eyle kaldır hâkden
2 Aşk Tûrudur tenim sûz ile bir ah eylesem
Şu'leler peydâ olur sînemdeki her çâkden
3 Bâb-ı işrethâne-i Cemşîde yazılmış bu kim
Bir kadeh mey yeg durur gencîne-i Dahhâkden
4 Gönlümü saklar bu bir kaç üstühâm cismimin
Âşiyanı bülbülün olur has ü hâşâkden
5 Aks-i dildârı kemâliyle Hayâlî görmedi
Gerçi kim âyîneler düzdü hıred idrâkden

336/78 Gazel

1 Ben sâgar-ı belân ile bezminde serhoşun
Her derdini kabûl edici bir belâ-keşin
2 Her şeb felekde mevclerim aksidir şafak
Gelme sakın kenârıma deryâ-yi âteşin
3 Kaddim büküp kemân edeli cevr-i rûzigâr
Deşt-i belâda sanma beni bîkeşâkeşin
4 Rahmi kopar derûndan u muğber olur bana
Sahrâda girdibâda şu demli müşevveşin
5 Gayret Hayâlî bezm-i belâda dedi bana
Nûş et beni ki bâde-i sâfi vü bî-gaşin

337/79 Gazel

1 Gönül kuşunu kaçırdım egerçi evvelden
Hele nişânını buldum başındaki telden
2 Gözüne nergis sofî bakmakdan
Bir eşhel ile halâs olmadık bir ahvelden
3 Kılıcı şöyle kuşatmış miyân-ı cânânı

Kesiciler gibi kim eksik olmaya belden
4 Cemâl-i Yûsuf içün yaralandıysa eller
Benim nigârım için başlar gider elden
5 Hayâlî bahr-i kelâmın olalı gavvâsı
Habâb gibi nice dügmeler döker yelden

337/80 Gazel

1 Kaşuna baktım dedim yegdir hilâl-i îdden
Ârızun gördüm yudum el çeşme-i hurşidden
2 Tâ ki kıldın şevkin envârına müstağrak bene
Hamdülillah fârig oldum bîm ile ümmîdden
3 Aşkının yolunda fânî etmeyenler kendiyi
Kaçtı ömr ü sermedîden devlet-i câvidden
4 Tâlib-i dünyâ-yi dûndan ehl-i dil ummaz vefâ
Meyve ümmîd eylemez âkil nihâl-i bîdden
5 Çün Hayâlî hâk-ı râhın kuhl edindi çeşmine
Âfitâb-ı subhu seyrân eyledi temcîdden

338/1 Gazel

1 Âşıkâne gönlünü akıtmasaydı yâra su
Olmaz idi vâdi-i aşka düşüp âvâre su
2 Ka'be-i kûyunda kıldım gözlerim yaşın sebîl
Teşne-diller çağrışup derken meded bir pâre su
3 Mâ'il olma ser-keş ol mahbûba istignâ gerek
Serv baş egmez ayagın öpe ger yalvara su
4 Sâkiyâ bozsa aceb mi hâne-i zühdü şarâb
Çün esâsından yıkar erişse bir dîvâra su
5 Cânım aldın kayd-ı âlemden halâs ettin beni
Kanım içti gözlerin verdin iki bîmâra su

338/2 Gazel

1 Dikse ger çeşmi habâbın sen semen-ruhsâra su
Kanlı yaşım gibi boyansın kızıl kanlara su
2 Vâdi-i hayretde zencîrin sürür dîvâne-vâr
Âşık olmuşdur meger rûz-ı ezel dîdâra su
3 Tîrin aldın kaldı peykânı dil-i mecrûhda
Dostum incinme kim derler uğurlar yara su
4 Kalbimi pâk eyledi âlâyişinden âlemin
Nola ben dil-teşne dersem ârız-ı dildâra su
5 Öygünelden haddine şem'in diline düştü nâr
Yardan uçurdular meyl etdigiçün yara su
6 Hep seninçündür leb-i cûnun bu denli nâlişi
Katı gönlünden şikâyetler eder taşlara su
7 Ol boyu servin Hayâlî gözlemekden yolların
Lâle-i sahraların indi gözüne kara su

339/3 Gazel

1 Çağlayıp akar benim eşk-i revânım sû-be-sû
Ölmege sen ârız-ı dildâra câna rû-be rû
2 Bâda verdi cev-be-cev âhım vücûdum hırmenin
Dâne-i hâlin gamı eşkim edelden cû-be-cû
3 Hey kıyâmet haşre dek tükenmeye bu kîl ü kâl
Sînede her bir kalem şerh etse zülfün mû-be-mû
4 Ey saçı sünbül senin her subh-dem bâd-ı sabâ
Zülfünün bûyun arar menzil-be-menzil kû-be-kû
5 Etdigin yüz karalığın yüzüne urur sakın
Ey Hayâlî olma ol mir'ât-ı hüsne rû-be-rû

339/4 ez eş'âr-ı Gül-i Sad-Berk

1 Ağyâr ah edermiş ol gül-îzâra karşı

Olur savuk havâlar evvel bahâra karşı
2 Şâh-ı melâmetim kim her âh-ı âteşînden
Çekdim kılıc sipâh-ı nâmûs-ı âra karşı
3 Bu beyt-i rûh-bahş-ı vird-i zebân edinmiş
Mansûr gitdiğinde şevk ile dâra karşı
4 Edip Muhît-i a'zam emvâcın âşikâra
Tenler sefînesini urur kenâra karşı
5 Irmaklar Hayâlî taşlar alıp dögündü
Seylâb-ı eşk-i çeşmim akdıkta yâra karşı

340/5 Gazel

1 Yaşım ol ârız-i zîbâya karşı
Saâdet yıldızıdır aya karşı
2 Fegânımdan felekler raksa girdi
Dönerler mevlevîler nâya karşı
3 Sakın ağyâra gösterme cemâlün
Koma âyine nâbînâya karşı
4 Kimin hükmü geçer cisminde câna
Ol iki anberin tuğraya karşı
5 Hayâlî vaktidir sen gül-izâra
Bahâr ebri gibi ağlaya karşı

340/6 Gazel

1 Yolunda dilberin hâk ol tarîk-i bî-bedeldir bu
Zer-i hâlis eder hâk-i siyâhı bir ameldir bu
2 Bakıp eyvân-ı gerdûna tahayyür bahrine dalma
Binâ-yi aşka nisbet yer yüzünde bir temeldir bu
3 Elin çekdinse âlem lezzetinden zevke sen erdin
Nice mûr ü mekes ayağın almış bir aseldir bu
4 Yine her dâğımın üstünde bir na'l eyledim peydâ
Gözü kanlı duâverler çeker baş üzre teldir bu
5 Hayâlî nazmının her nüktesinden neş'e tahsil et
Hakîkat câmı içre bâde-i bezm-i ezeldir bu

341/7 Gazel

1 Sararmış çehremi sanman ki reng-i za'ferândır bu
Mahabbet âleminde dôstum fasl-ı hazândır bu
2 Has ü hâşâke benzer üstühânlarla gören cismim
Dedi bir andelîbini uçurmuş âşiyândır bu
3 Hilâli çarhda gördün ne sandın ey müneccim sen
Havâdis okların atmağa dünyaya kemândır bu
4 Görenler mısra-ı şi'rüm aceb Mecnûn olur zîrâ
İzâr-ı Leylîde bir turra-i anber-feşândır bu
5 Nola tutsa Hayâlî âlemi tîğ-i zebâniyle
Suhan meydânının çâpük-süvârı pehlevândır bu

341/8 Gazel

1 Bağrımın başları üstüne üşüpdür kaygu
Sürh-serler eline san ki sipâh etti gulû
2 Vere mi tâc-ı Keye penbe-i dâğın âşık
Be bu dîvâneliği hiç ede mi bir uslu
3 Âşık oldur ki gam-ı yârdan olur zevki
Niteki şâd olur görse tabîbi sayru
4 Cân verir hâke düşüp sözlerinin reşkinden
Çeşme-i Hızrun olup aynına âlem karanu
5 Ey Hayâlî lebine ergüre şâyed seni yâr
Kâş ki kılsa tenin çarh-ı sitem-pîşe sebû

342/9 Gazel

1 Nazar eylerse bana Şâh-ı saâdet pertev

Benden uyara çerâğın koya mihrin meh-i nev
2 Zâhidâ ister isen cennet ü havrâ bulasın
Gel beri kûy-ı harâbâtda bir muğçebe sev
3 Çâkdır kendimin ey dost hasedden yüregi
Tâ gıdâ etti senin tevsenine kendiyi cev
4 Korkarın ahım odundan yana tâvûs-ı felek
Kül eder cismini pervâne kaçan bulsa alev
5 Geçmedi kûy-ı muhabbetde metâ-ı vasla
Gerçi kim verdi Hayâlî iki dünyayı girev

342/10 Gazel

1 İltifât eylemedim gerçi ki mihr-i meh-i nev
Tâc-ı Pervîz ile sundu kemer-i Keyhusrev
2 Şol kadar eyledi pervâz dil-i murg bülend
Gözüne dâne-i hardalca gelir âlem-i cev
3 Cilvegâh ede deyu anı hayâl-i Leylî
Merdüm-i dîdesini eyledi Mecnûn kara ev
4 Ol harâbâtı-i âlî nazaram dehrde kim
Bir kadeh bâdeye verdim iki dünyâyi girev
5 Ey Hayâlî gele Âyîne-i İskendere reşk
Nazar eylerse bana Şâh-ı saâdet-pertev

343/1 Gazel

1 Yaş döktü gözlerim bakıcak sîne dâğına
Hayli çok akçe düştü erenler çerâğına
2 Gûşunu sağır eyledi şebnem suyu gülün
Feryâd-ı bülbül ermese tan mı kulağına
3 Mecnûn nezâre kılmagçün kanlı yaşın
Benzetti her habâbını Leylî otağına
4 Bir serv boylu muğbeçe meyhânede bu gün
Akıtdı halkı su gibi kendi ayağına
5 Rûy-ı nigâra öykünmeli gül Hayâlîyâ
Su koydu ebr gülşen-i bâğın ocağına

343/2 Gazel

1 Hâl-i siyâhı bekçi olalı hüsnü bâğına
Cân kuşlarını taktı kara saçı ağına
2 Şol yâr-ı gül-izâr ile yâr olduğum benim
Sular koyulsun istemeyenler ocağına
3 Ah ettiğimi düşman işitmiş demiş ki oh
Kurşunlar aka salla rakîbin kulağına
4 Şol serv-kadd ü sim-tenin lebleri ağzıma
Mûy-ı miyânı babamın oğlu kucağına
5 Ditrer Hayâlî üstüne dirdir benim begim
Cân döndü na'ne çûbuna yufka ovağına

344/3 Gazel

1 Sanıram baksam gözü üzre nigârın kaşına
iki teldir şehbâzın takılmış başına
2 Bu kadar sengin-dil iken mâtem-i Ferhâd içün
Bîsütûn giydi siyeh hârâ içine taşına
3 Çeşm-i gevher-bârıma nisbet benim Bahr-i Muhît
Tıfldır hâk ile oynar şimdi girdi yaşına
4 Her ne nakşı kim vücûd eyvânına çekti kazâ
Hâme-i takdîre bak ta'n eyleme nakkâşına
5 Ey Hayâlî kanlı baştır bâdede her bir habâb
Merd-i meydân olalı gam leşkeri savaşına

344/4 Gazel

1 Ben belâ Ferhâdıyım kûh-ı gam-ı dildârda

Şu'le-i âhım başımda lâledir kühsârda
2 Kâkülü ucunda ol Yûsuf cemâlin her beni
Mısr-ı hüsn içinde san kim bir habeştir dârda
3 Sîne-i sûzanım içinde hayâl-i kadd-i yâr
Âşiyân etmiş semenderdir derûn-ı nârda
4 Hüsnü gülzârında ol servin dehânı gûyiyâ
Gonca-i nev-rüstedir bitmiş miyân-ı hârda
5 Ey Hayâlî ol mehin dendâm vasfı sanasın
Bir dür-i yek-dânedir bu nazm-ı gevher-bârda
345/5 Gazel
1 Sohbet-i ehl-i selâmetden beri oldum yine
Bir melâmet şâhının hâk-i deri oldum yine
2 Ta'nesi taşına her bir nâkesin kıymet koyup
Ben bu bâzâr-ı rızâda cevheri oldum yine
3 Tîr-i pertâbı gibi atdı beni bâzu-yı aşk
Ay ü gün menzillerinden ileri oldum yine
4 Saldı aksi bana eşkâl-i rüsûm-ı kâ'inât
Gözüm aç Âyine-i İskenderî oldum yine
5 Ey Hayâlî gayrlar saydından istinkâf edip
Bîşe-i fakr ü fenâ şîr-i neri oldum yine
345/6 Gazel
1 Sûzum sirâyet etse Mecnûn-ı nâmurâda
Kuşlar kebâb olaydı başındagı yuvada
2 Nat-ı zemînde oldum ferzânesi cihânın
Ferzîn olur oyunda süre süre piyâde
3 N'idigini cihânın fehm et habâb-ı meyden
Yazmış bu nükteyi Cem Câm-ı cihân-nümâda
4 Zühhâda künc-i mescid mesken bana harâbât
Takdîr böyle kılmış nem var benim orada
5 Bir yayını çekiptir aşkın Hayâlî ey meh
Kim oldu ana nisbet kavs-i kuzah kepâde
346/7 Gazel
1 Kan ağladın görünce ben âşıkı belâda
Ey çeşm-i hûn-feşânım olsun demin ziyâde
2 Çeşmin kimi yıkarsa çemege bende anı
Almış kemend eline gîsûların kafâda
3 Gam gecesinde tenhâ bîmâr olup yatarken
Yanıma gussa geldi bilişde âşinâda
4 Sen çeşmi şâhbâza sayd-ı harem olam der
Yiler durur ki uçar dil murgu bu havâda
5 Gönlümde fikr-i zülfü başta havâ-yi müjgân
Tûl-i emel gönülde tîğ-i ecel kafada
6 Teşbîh sâde vermez zînet söze Hayâlî
Rengin eda gerektir eş'âr-ı dil-güşâda
346/8 Gazel
1 Handeyle olalı leb-i cânân girih girih
Reşkinden oldu gonca-i handân girih girih
2 Kan yaşla döndü pençe-i mercâna kirpigim
Ahım yeliyle lücce-i Ummân girih girih
3 Zencîrlere zeyn midir yahud oldu mu
Zülfün gamıyla hâtır-ı rindan girih girih
4 Kuşlar yuvası sanma gam-ı rûzigârdan
Oldu derûn-ı serv-i gülistân girih girih
5 Zülfün kılalı kelle-i uşşâk ile oyun
Şermende oldu kuy ile çevgân girih girih

6 Bezm ehline surahi gece dökdü derdini
Akdı gözünden ayağına kan girih girih
7 Bu şi'r-i pür-selâsete baksın Hayâlî Şah
Görmek dilerse âb-ı firâvân girih girih

347/9 Gazel

1 Âsitânında yüzüm ferş eyledim hâk üstüne
Bir kadem bassan yeridir çeşm-i nemnâk üstüne
2 Vâdi-i hayretde bitmiş lâlelerdir gûyiyâ
Yaktığım her dâğ bu sînemdeki çâk üstüne
3 Mâh-ı nevdir ser-alem pervâzıdır anun şafak
Bir livâ-yi âh diktim bürc-i eflâk üstüne
4 Yel gibi kûyunda yelmek isterem her dem velî
Korkaram toz konduram ol dâmen-i pâk üstüne
5 La'l-ı meygûnu firâkından Hayâlî olsa hâk
Dikesiz ol hâkisarın dostlar tâk üstüne

347/10 Gazel

1 Dâğlar kim zeyn olupdur cism-i sad-çâk üstüne
Berg-i güllerdir ki düşmüş gûyiyâ hâk üstüne
2 Sînem üzre görünen yer yer elifler sanmanız
Sâye-i kaddi o servin düştü ben hâk üstüne
3 Her biri bir keştî-i girdâb-ı bahr-i gam geçer
Kaşların kim yer edipdir çeşm-i nemnâk üstüne
4 Gelmeseydi salha-i ruhsârına hatt-ı gubâr
Konmaz idi gerd-i gam mir'ât-ı idrâk üstüne
5 Derd-i firkat bu Hayâlîyi ki bîmâr eyledi
Bir kadem bassan yeridir çeşm-i gamnâk üstüne

348/11 Gazel

1 Kavm-i Leylî seng-i bîdâd attı Mecnûn üstüne
Ebr-i bârân-ı vefâ yağdırdı hâmûn üstüne
2 Her taraftan kaşına göz dikti erbâb-ı nazar
San ki ashâb-ı safâ cem oldu Zünnûn üstüne
3 Kevkeb-i bahtımdır ahım âteşi kılmış siyâh
Hâl-i müşgîn kim kodun ol hadd-i gülgûn üstüne
4 Deyr-i âlem pür-sadâdır erganûn-ı âhdan
Ah eger gam perde bağlarsa bu kânûn üstüne
5 Ey Hayâlî aldı dil mülkün kılıcıyla gözü
Rûm Şâhı geçdi san taht-ı Ferîdûn üstüne

348/12 Gazel

1 Şem' gibi sanmanız tenhâ zebânım sûhte
Âteş-i âhımla oldu hânumânım sûhte
2 Dûd-ı âhım micmer-i eflâke zencîr eyledim
Sînem içre olalı dâğ-ı nihânım sûhte
3 Yanmağı her gece benden öğrenir ey mâh şem
Marifet tahsil eder beklerse yanım sûhte
4 Lâledir sanam görünen sûziş-i Ferhâddan
Oldu kûh u deşt ey serv-i revânım sûhte
5 Sanma kan rengin Hayâlî oldu şevk-i yâr ile
Nâr-ı dilden iki çeşm-i hûn-feşânım sûhte

349/13 Gazel

1 Gam yemeden öldük mey-i gül-reng içilse
Deryâ-yi elem zevrak-ı bâdeyle geçilse
2 Tevhîdin edib lâsını mikrâz-ı taalluk
Endâmımıza câme-i tecrîd biçilse
3 Bir aşk eri olsa gam-ı Leylâya koşup baş
Mecnûn gibi meydân-ı mahabbette seçilse

4 Mânend-i sabâ olsa dem-i Pîr safa-bahş
Ref' etse gubâr-ı dili hurşîd açılsa
5 Gam şâmı Hayâlî yeridir encüm-i eflâk
Ahımla hazân bergi gibi yere saçılsa
349/14 Gazel
1 Ede mi meyl ser-i zülfü dil-i pür-hevese
Bâl açıp uça mı şehbâz şikâr-ı mekese
2 Sensiz ey gül bu cihân gülşeni çeşmimde benim
Benzer ol bahr kenârında olan hâr u hase
3 Sen lebi gonca edelden beri ben bülbülü zâr
Tîr-i âhımla felek döndü müşebbek kafese
4 Dili nâlân başı gavgâda gam-ı Leylî ile
Benzedirsem nola Mecnûnu bu yolda cerese
5 Şöyle hâk oldu Hayâlî ki bulunmaz gerdi
Çarh gırbâl oluban hâk-i zemîni elese
350/15 Gazel
1 Bakmasa sen dilber-i âlî cenâbın aynına
Zerrece gelmezdi âlem âfitâbın aynına
2 Yüzüne bakdığına sâgarda ben kan yudarım
Bir nazar ermez gözün gelmez habâbın aynına
3 Yüregimde bir nice başlı pınarım var akar
İhtiyâcım yok benim yer yer türâbın aynına
4 Köprü bünyâd eylemiş kaşı hayâlî Leylînin
Vâdi-i hayrette Mecnûn-ı harâbın aynına
5 Cûy-ı eşkimden felek dolâbı gerdân olalı
Ta'ne taşın attı çeşmim âsiyâbın aynına
6 Mestiyem şol bâdenin kim cur'asından câmının
Din gele Sîmurga geldikde zübâbın aynına
7 Ey Hayâlî âleme bir cür'a döktü câm-ı aşk
Geldi ol meyden hezârân şeyh ü şâbın aynına
350/16 Gazel
1 Oldu şikeste-hâtır u nâ-şâd âyîne
Aks-i lebinle kan yudalı dâd âyîne
2 Bakmağa gâhî sûret-i hâl-i belâ-keşe
Etmiş İlâh kalbini pûlâd âyîne
3 Kılsa safâ nazar sana âb-ı revân gibi
Taşlarla dögünüp ede feryâd âyîne
4 Tâ ki görüne ol büt-i şîrîn-likâ deyu
Etmiş zebân-ı tîşeyi Ferhâd âyîne
5 Oldu Hayâlî cilvegeh-i rıakş-ı her cemâl
Böyle düzer düzünce bir üstâd âyîne
351/17 Gazel
1 Ey sanem şol hal kim konmuş bu hadd-i meh-veşe
Kâfir-i hindû durur kim secde eyler âteşe
2 Cânını kurbân ederdi uğrasa âşıkların
Hançerin gibi yalın yüzlü güzel pehlû-keşe
3 Şâm-ı hasretde benimçün az giryân olmadın
Göreyin ey merdüm ü çeşmim ilâhı çok yaşa
4 Bana eflâkın dokuz peymânesin bir yerden iç
Dolu içmek istesen ben âşıkı deryâ-keşe
5 Devlet-i dünyâya meyl etmez Hayâlî pak-dil
Şâhbâz-ı evc-i istiğnâ olan konmaz leşe
351/18 Gazel
1 Mihr ü meh iki ışıktır tekye-i eflâkde
Tekyenin kurbânlarıdır geşt edenler hâkde

2 Her zebâne âteş-i gamden zebân-ı hâl olup
Şerh eder sûz-ı derûnum sîne-i sad-çâkte
3 Şâhid-i maksûd kılmaz pür heves dillerde câ
Şâhlar mesken edinmez meclis-i nâ-pâkte
4 Her fenâ ehline bir ser-rişte-i maksûd imiş
Mâr-ı magz-âşâmlar kim var imiş Dahhâkte
5 Ey Hayâlî aşk bir yalın ışık mahbûbudur
Böyle görmüş bir kişi âyîne-i idrâkte

352/19 Gazel

1 Yâra dedüm bûse ver bayramlık bayramda
Dedi kim bildün verilmez neyki bu ibrâmda
2 Dil yüzüne meyl ederdi düşdü bend-i zülfüne
Ka'beye `azm eyledi kaldı diyâr-ı Şâmda
3 Nakd-i cânı ana ben teslîm kılmazdum bugün
Görmeye idüm doğruluk ol serv-i sîm-endâmda
4 Yâr vasfın ey benüm dîvânum içre isteyen
Kâmeti şi'ri elifde vasf-ı zülfü lâmda
5 Ey Hayâlî bana derdi Husrev-i mülk-i suhan
Şeyh Câmî şi'r-i rengînüm işitse Câm'da

352/20 Gazel

1 Ger hevâdâr olmasa ruhsâr-ı yâra mirveha
Yele vermezdi karârın bir karara mirveha
2 Ehl-i demdür nefh-i Rûhullahdan urur demi
Yâdigâr olsa aceb mi rûzigâra mirveha
3 Bir ayağ üzre durub eyler duâlar ermeğe
Dest-bûs-ı Husrev-i Cem-iktidâra mirveha
4 Gördü çün ruhsâr-ı yârı çekdi dilden âh ı derd
Bir nefes yâr olmadı nâmûs u `âra mirveha
5 Mihr-i hüsnü tâbına yârun Hayâlî yanmağa
Vardı yüzün eline alup nigâra mirveha

353/21

1 Edüp cefâyı pîşe meyl etme âh u zâra
Ey serv germe göğsün igende rûzigâra
2 Şerm edeli ruhundan her gül çemende kıldı
Dendân-ı jâle ile kendüyi pâre pâre
3 Âşık belâya kâyil bülbül figâna mâil
Olmuş nasib hande her kebk-i kûhsâra
4 Mûzende na'lçenle kebkeb degül görünen
Mâh-ı nev ile düşdü ayağuna sitâre
5 Dergâh-ı Şehriyâra her gün gelür Hayâlî
Rûm ellerine ister destûr vara vara

353/22

1 Ruhlarundan çekmez el bâd ile eyler `arbede
Görmedüm zülfün gibi `âlemde bir sevdâ-zede
2 Dâğ-ı dil yanar çerâğum derd ü gam köçeklerüm
Tekye-i mihnetde oldum yine bir âşık dede
3 Cür'a-i câmun içen meydân-ı haşre vara mest
Bir ayağ ile elüm alursa pîr-i maykede
4 Nâmemi ilten kebûterden gele bûy-ı kebâb
Âteş-i dilden eger bir harf yazsam kâğıda
5 Varlığın yokluğa satdıyıse Hayâlî gam degül
Tek heman sen sağ ol ey Şâh-ı cihânum dünyede

354/23 Gazel

1 Gönlünü hurrem tutanlar lezzet-i dünyâ ile
Benzer ol etfâle kim şâdân olur helvâ ile

2 Bir safâ kesb eyledim kûy-ı harâbât içre kim
Zâhid ol zevki düşünde görmedi esmâ ile
3 Gün gibi tutsan cihânı terk edip tecrîd ol
Mihr ol tecrîd için hem-sâyedir Îsâ ile
4 Âşık-ı dîvâne oldur aşk bâzârında kim
Bu dokuz mînâyi sır bir seng-i istignâ ile
5 Ey Hayâlî mâder-i aşkın bugün ferzendiyem
Ümmehâtından cihânın fârıgam abâ ile

354/24 Gazel

1 Da'vî-i aşk eylemek Mecnûna ben şeydâ ile
Bir mekes da'vâyı pervâz etmedir ankâ ile
2 Şâm-ı hasretde yüzün görsem zebânım lâl olur
Gerçi kim divâneler eyler tekellüm ay ile
3 Sîne bir kûh-ı belâdır kim anı zeyn etdi gam
Tâze tâze dağlarla lâle-i hamrâ ile
4 Kimse Mecnûna reh-i aşk içre hem-pâ olmadı
Ben ayakdaş oldum ol peyk-i cihân peymâ ile
5 Ey Hayâlî Câm-ı Cem nûş et kim ayyâr-ı felek
Kapdı Cemşîdin külâhın efser-i Dârâ ile

355/25 Gazel

1 Gözlerim yaşı revân olmuş akar sahrâlara
Gûyiyâ ırmaklar derdin döker deryâlara
2 Ah elinden bir meh-i Leylî-izârın âh kim
Saldı ben Mecnûnunu hecrinde vâveylâlara
3 Kendi gönlümdür firâkında yerim od eyleyen
Nâle vü feryâdım uğratdı beni gavgâlara
4 Kâmetim râ kaşların fikriyle oldu dâl-ı derd
Söylesem derdâ ki uğratmaz beni o râlara
5 Hem-cenâh etdi Hayâlî şâhbâz-ı himmetin
Kâf-ı istiğnâda pervâz eyleyen ankâlara

355/26 Gazel

1 Bir ebed mülküne cânım hem civâr etmek nice
Devletinden kâ'inâtın cümle âr etmek nice
2 Mûyelerle cismimi aşk içre bir mû eyleyip
Kâkül-i dildârda varıp karâr etmek nice
3 Bahr-i sîmâbîdeki murgan-ı zer-peykerleri
Şâhbâz-ı himmetim salıp şikâr etmek nice
4 Âsumânın bu dokuz câm-ı zümürrüd-fâmını
Bir aradan nûş edip def-i humâr etmek nice
5 Çehresin berg-i hazân etti Hayâlînin felek
Sen bahâr-ı hüsne anı bergüzâr etmek nice

356/27 Gazel

1 Baş koştu zülf hatt-ı ruh-ı dilrübâ ile
Kim gördü mûr hem-ser ola ejdehâ ile
2 Pehlû-yı nâtüvânım ile dest-i gamda cân
Bir mürdedir yatır sarılı bûriyâ ile
3 Dâr-ı cihânda yıldızı barışmaz ol mehin
Bencileyin sitâresi yok mübtelâ ile
4 Olsa revâne zülfünü edip bölük bölük
Saf bağlar idi ana güzeller alay ile
5 Sordum Hayâliyâ mey-i la'lin bahâsını
Ol çeşmi mest dedi satılmaz bahâ ile

356/28 Gazel

1 Meyl eyledik cihânın eğerçi salâsına
Nûşuna nîşi degmedi balı belâsına

2 Kûyundan ol mehin beni dûr eyledin deyu
Çarhın yapıştı dûd-ı fegânım yakasına
3 Âdem behişti tâneye sattı o hâle ben
Benzerse böyle benzese oğul atasına
4 Âb-ı revâna bak ki gönülde komaz gubâr
Kûyunda kıl nazar yaşımın mâcerâsına
5 Bâdı semûmdur suyu hûnâbe-i ciger
Meyl etme gam diyârının âb-ı havâsına
6 Göz merdümü Hayâlî düşüp bahr-ı eşkime
Girdâba düştü çıkmadı hergiz karasına
357/29 Gazel
1 Lebin hayâlî gelelden bu çeşm-i pür-hûna
Dönüp durur gözümün cânı câmı gülgûna
2 Turunc-ı gabgabın ile bih-i zenahdânın
Gam ile çehremi döndürdü reng-i limona
3 Hamîde kaddim ile çeng gibi zâr oldum
Kim uydu bencileyin aşk içinde kanına
4 Duâ yerine kelâm et hadîs-i Leylîden
Yolun düşerse varırsan mezâr-ı Mecnûna
5 Hayâlî nazmına bed-gevher etmesin ta'nı
Şikest ergirimez ol bu dürr-i meknûna
357/30 Gazel
1 Ol sanavber kad içün evden olup âvâre
Süreyim bâd-ı sabâ gibi yüzüm kühsâra
2 Çekse bir hânede nakkâş izârı nakşın
Ura pervâne başın şem sanıp divâra
3 İhtiyât eyler idim nâr-ı melâmetden ah
Düşeli âteş-i hicrâna ısındım nâra
4 Dîde kan ağlar iken eylerem agyâra niyaz
Suya gark olsa kişi destini sunar nâra
5 Kaldı bî-çâre Hayâlî ana bir çâre meded
Çâre senden yok ise neylesin ol bîçâre
358/31 Gazel
1 Ârıza lâle sürüp Leylî-sıfat gülgûne
Döndü her cûy-ı çemen silsile-i Mecnûna
2 Nağme-i nây-i hazîn etdi gelû-yı bülbül
Mutribâ çekme elem târ çekip kânûna
3 Gonca Leylî gibi dil-teng olalı benzedi ah
Eşk-i Mecnûn gibi her jâle dür-i meknûna
4 Gelse ger bî-direm-i eşk diyâr-ı aşka
Bunca emvâl ile müflis diyeler kâruna
5 Mürşid-i aşk düşüp oldu Hayâlî ma'rûf
Mısr-ı hüsnünde kaşın benzeyeli Zünnûna
358/32 Gazel
1 Gönlüm ister yeni başdan yine âvâre düşe
Yakalar çâk ediben dâmen-i kühsâra düşe
2 Kul imiş bir boyu âzâde efendi sevdim
Korkaram Yûsuf-ı Mısrî gibi bâzâra düşe
3 Gamzesinden beni bir kimse halâs eyleyemez
Ser-i zülfü meger ayağına yalvara düşe
4 Döndü şol bülbüle tenden varıcak kûyuna dil
Kurtulup habs-i kafesden vara gülzara düşe
5 Ey Hayâlî kamu ahvâlini an şâyed kim
Bu gazel bir gün ola Şâh-ı cihân-dâra düşe
359/33 Gazel

1 Baş koşdu sâye-veş bir iki yüzü karaya
Hercâyî dendi gün gibi ol mâh-pâreye
2 Dil pâre olmuş idi gamınla bütün sınup
Ey kaşları kemân okun atıldı pâreye
3 Peykânın üzre oldu dil ü cân kılıç bıçak
Ayırdı tîğin ikisini girdi araya
4 Mecnûn benimle oynasa satranc-ı aşkı ger
Ey şâh-ı hüsn koymaz idim hergîz araya
5 Sır gönlünü Hayâlînin ol meh gönüllenip
Gûyâ ki bir zücâcı çalar seng-i hâreye

359/34 Gazel
1 Mâ'il oldum bir lebi üstünde kaşı gelmişe
Âşık oldum bir güzel tâze tırâşı gelmişe
2 Hâr-ı müjgânım hayâlin dâmenin tuttu dedim
Dedi kim söz söyler ol bize ulaşı gelmişe
3 Âşık u ma'şûk birdir iki görür müdde'î
Nice bir ta'lîm edem dünyâya şaşı gelmişe
4 İçdi çün Mansûr Enelhak bâdesinden bir ayak
Nûş-ı cân dedim ol ayağına başı gelmişe
5 Yaşını kıldı Hayâlî zülfüne ömrüm nisâr
Rahm kıl bu ömr serhaddine yaşı gelmişe

360/35 Gazel
1 Zeyn iken dâğ-ı gamınla nazar etsen tenime
Cennetin hullesi reşk eyleye pîrâhenime
2 Ben o dihkân-ı zemîn-i suhanem dânem içün
Kondu murgân-ı ülil-ecnihalar hırmenime
3 Bildiler var idigin bende safâ-yi hâtır
Geldi nûr isteyu hûrşîd ile meh revzenime
4 Her ne tıflı ki vücûda getire mâder-i aşk
Bana ferzend edip ol demde salar dâmenime
5 Ey Hayâlî gül-i rengînlerine reşk edip
Hâr u hasler nola ta'n eyler ise gülşenime

360/36 Gazel
1 Yapdığında yazmış İbrâhîm-i Âzer Ka'beye
Yap gönül varmak dilersen ey birâder Ka'beye
2 Ol güzel kaşın tırâş etse yüzünde vechi var
Kıble-i uşşâkdır mihrâb neyler Ka'beye
3 Yüzde hâli üzre olduğuna zülfü pîç ü tâb
Sanıram kim yüz sürer bin başlı ejder Ka'beye
4 Mâtem edip kara geydi Ka'be Zemzem acıdı
Çünkü arz-ı iftirâk etti Peyâmber Ka'beye
5 Şu'le-i âh ile azm etti Hayâlî kûyuna
Nitekim sancak çeker vardıkta begler Ka'beye (savaş)

361/37 Gazel
1 Vardığımca kuyuna bu dide-i nemnâk ile
Eşk-i hûninim olup divâne oynar hâk ile
2 Ay ile gün gece gündüz eşigine yüz sürer
Kuyunu nola berâber der isem eflâk ile
3 Hecr oku bağrımı deldikce gamındır yedigim
Kim tabîba mâr zahmı def olur tiryâk ile
4 Olma bîgâne gönül zülfü salibinden sakın
Âşinâlık ister isen ol büt-i çalâk ile
5 Meclis-i meyden Hayâlîyi yığarsın zahida
Cennete girmek dilersin sen de bu idrâk ile

361/38 Gazel

1 Yaşım getirdi yanıma ol mâh pâreyi
Devr-i kamerde öger isen ög sitâreyi
2 Kan ağlaya bana şühedâ haylı ger göre
Sînemde hançerinden eren tâze yâreyi
3 Bahr-ı fânî garîkine tâbûtu anmanuz
Deryânın âşinâsı nider tahta-pâreyi
4 Acır beni bulunmadı gerçi ki Bîsütûn
Ferhâd mâtemine geyer kara hâreyi
5 Cismi koyup Hayâlî kim olursa rûha yar
Mevtinden ön hayâtına ol buldu çâreyi

362/39 Gazel

1 Çün şitâ faslında tuğyân eyler âb-ı Edrine
Ey gönül seylâb-ı meyle ol harâb-ı Edrine
2 Kârbân-ı işrete lâyık mıdır Yûsuf-misâl
Çâh-ı humda muntazır olmak şarâb-ı Edrine
3 İşitip vasfın Stanbulun çemende goncası
Agzı suyun akıdır budur gülâb-ı Edrine
4 Rûzigâr ile Stanbula gubârım erse ger
Eyler idim cismimi yârân türâb-ı Edrine
5 Her menâr oldu Stanbulun teninde bir elif
Rahm kılmaz mı Şeh-i gerdûn cenâb-ı Edrine
6 Devr elinden çekdiğim cevri temâşâ kıl deyu
Çağırır savt-ı hazîn ile dolâb-ı Edrine
7 Biz Hayâlî yâr ile azm-ı Stanbûl eyledik
Ba'd-ez-în olsun selâmet şeyh ü şâb-ı Edrine

362/40 Gazel

1 Pervâneler melâmet oduna girişmeye
Erbâb-ı aşk girmez ise ana pişmeye
2 Âşık denilmez ana ki efgânı her gece
Eflâk perde-dârı ile râz açışmaya
3 Ol hâcîya haram ola ihrâm-ı aşk kim
Evvel kademde Ka'be-i vasla erişmeye
4 Deryâ-yi kudret içre gönüldür o mâhî kim
Bahr-i Muhîti nûş ede kursağı şişmeye
5 Etfâl-i lâyezâl ile pistân-ı hikmeti
Şâhım geçer mi dem ki Hayâlî emişmeye

363/41 ez eş'âr-ı Gül-i Sad-Berk

1 Gülşende dönüp âşık-ı bî-bâke benefşe
Dildâra bakıp secde eder hâke benefşe
2 Miftâh ile bâb-ı çemenin kuflünü açıp
Bezm etti saçar cür'asın eflâke benefşe
3 Terk it gülü âşık bana yâr ol deyu her dem
Urur çeneyi bülbül-i gamnâke benefşe
4 Dedim ki gedâya yaraşır sîh-ser olmak
Baş egdi sücûd etdi bu idrâke benefşe
5 Billâhi Hayâlî gibi Şâhım nice benzer
Yelken toruda bir yakası çâke benefşe

363/42 Gazel

1 Attâr-sıfat geldi yine bâğa benefşe
Anber saçının bûyunu almağa benefşe
2 Şekker lebine konmağa ey dôst mekes-vâr
Bâl açtı yie bâğda uçmağa benefşe
3 Gördü çemen-i dehrde bir bûy-ı vefâ yok
Girdi olup abdâl iki yaprağa benefşe
4 Gömgök deli kılmasa anı hatt-ı gubârın

Mecnûn oluban düşmez idi dağa benefşe
5 Olmasa Hayâlî gibi gülşende dilâver
Başına komazdı siyeh otaga benefşe

364/43 Gazel
1 Açılmaz idi seyre gelüp bâğa benefşe
Ger lâle ile başlamasa lâğa benefşe
2 Kand-i lebüne ermeğe gülzâr-ı ruhunda
Bâl açdı mekesler gibi uçmağa benefşe
3 Gûşunu sabâ burmak ile kapkara etdi
Ta'n edeli sinemde siyeh dâga benefşe
4 Sokdu beline dâmenini nergis-i mestün
Tâc-ı zerini bâğda kapmağa benefşe (hırsız)
5 Dilberler ile sahn-ı gülistânda Hayâlî
Sohbet demidür geldi çün ayağa benefşe

364/44 Gazel
1 Sâgar tarîk-ı `işreti ta'lim edüp güle
Savt-ı surâhî nağmeler öğretdi bülbüle
2 Devr içre bir surâhî gibi pür kerem kanı
Bezl ede ehl-i işrete varın güle güle
3 Sanma yolunda gizlenür ikide bir güneş
Sevdâ-yı zülf-i yâr ile girdi kara çula
4 Yüzünde zülfünü görüp âh eylesem n'ola
Hoşdur tulu'-ı mihrde âheng-i sünbüle

365/45 ez eş'âr -ı Gül-i Sad-Berk
1 Rûy-ı yâr ile nazar eden bu zülf-i serkeşe
Benzedür bir dûd-ı müşgîn zâhir etmiş âteşe
2 Ey gözüm erdün hayâl-i dilber ite devlete
Ol saâdetle müşerref devlet ile çok yaşa
3 Sanma berg-i lâledür kıldı perişân rûzigâr
Câm-ı ayşın çünkü Ferhâdun felek çaldı taşa
4 Bir kalender-hânedür âlem deyü îmâ eder
Gel nazar kıl mâh-ı nevde şol tırâş olmuş kaşa
5 Ey Hayâlî herkesün şânın bilen rûz-ı ezel
Bülbülü gülzâra ta'yin eylemiş zâğı leşe

365/46
1 Dağlarca edeyin mihneti Ferhâda yine
Vereyin tıfl-ı dili san'ata üstâda yine
2 Vahşet-âbâd-ı gama andurayın Mecnûnu
Getürüp âh ile vâdîleri feryâda yine
3 Rehne geldi der-i meyhâneye alınmadı adı hayf
Bir kadeh bâdeye yüz hırka vü seccâde yine
4 Gird-i bâda be nedür hâl dedüm döndü dedi
Beni hâk etmiş iken verdi felek bâde yine
5 Harem-i vahdete ergürdü Hayâlî yolunu
Zâhid i şehr dahı lâ ile illâda yine

366/47 Gazel
1 Her nazar eden sadağında o mâhın yayına
Dedi kim benzer kaşı mânend kurbân ayına
2 Şâm-ı hasretde şirâr-ı dûd-ı âhım baş çekip
Katdı encüm haylinin alayını alayına
3 Öldüğümde âb-ı hâkim kısmet ettikde kazâ
Umaram yaşım düşe ol serv-kaddin pâyına
4 Kendi aşkı sûretin Mecnûn temâşâ kılmaga
Sûret edip tal'at-i Leylâyı kıldı âyine

5 Ey Hayâlî bakmadı yâhû diyenler âleme
Saltanat âyînini bir kuru hûy u hayına

366/48 Gazel

1 Nice bir mest gece gün doğa mahmûr eyle
Nice yıkdınsa beni dil yine ma'mûr eyle
2 Bakma hurşîd eline zerre gibi ey şeydâ
Kendi nûrunla beden zulmetini nûr eyle
3 Başına üşmeğe pervâne-sıfat tâlibler
Yan yakıl şem gibi her nefesin nûr eyle
4 Kemer-i himmeti bağlan beline yüz yere ur
Dâne-i hırmen-i tevhîde özün mûr eyle
5 Gece gündüz bunu der hatt-i izârın yüzüne
Zulmeti nûra degiş anberi kâfûr eyle
6 Nakd-i cân nezrini kurbânına uydur yola gir
Kerbelâ-yı gama gel sen dahi âşır eyle
7 Câm kıl bâde-i tevhîde Hayâlî serini
Yâ belâ bezmine bir kâse-i tanbûr eyle

367/49 Gazel

1 Âyîne her gün koyar dildârı tenhâ koynuna
Nâz ile Yûsuf girer gûyâ Züleyhâ koynuna
2 Çıkmadı yârın lebi fikri dil-i agyârdan
Aldı ol la'li dirîgâ seng-i hârâ koynuna
3 Râh-ı gülzâr-ı vefâda cismini eden gubâr
Rûzigâr ile girir bir verd-i ra'nâ koynuna
4 Dâmenine seng alıp kühsâr ceng etmek diler
Koyduğuyçün makdemin nakşını sahrâ koynuna
5 Nice göz yaşı Hayâlî aşk içinde oldu mahv
Girdiler ırmaklar gûyâ ki deryâ koynuna

367/50 ez eş'âr-ı Gül-i Sad-Berk (duânâme olarak kasideler arasında tekrarlanmış)

1 Yolun uğrarsa bir gün ey sabâ cânâna aşk eyle
Ki ya'ni bendesinden ol şeh-i hûbâna aşk eyle
2 Melâmet kûyunun şûrîde-dil bir hâk-sârından
Saâdet tahtına revnak veren sultâna aşk eyle
3 Cefâ-yı rûzigâra sâbir olsun görmege lutfu
Kerem lutf eyle var ol Yûsuf-ı Ken'âna aşk eyle
4 Ol iki gonca-i nev-rüste-i gülzâr-ı Osmâna
Ol iki mihr-i mâh-ı âlem-i irfâna aşk eyle
5 Yürü dergâh-ı gerdûn kadre var toprağına yüz sür
Bulursan ruhsatı Aga-yi âlî-şâna aşk eyle
6 Okusun savtı Nevrûz-ı acem nakş-ı Safâhânda
Keremden Ahmede billâhi dervişâne aşk eyle
7 Makâm-ı kurb-i izzette buluşsan İbn-i Kaysûna
Musavver rûhdur ol hikmet-i Yûnâna aşk eyle
8 Güzîn-i ilm-i tıb olan ilâcı eylesin Şâha
Yürü bizden şu bir merdûd olan şeytâna aşk eyle
9 Kelâmım âb-ı Hayvâm demâdem nûş-ı cân etsin
Dil-i cândan Kara Bali diyen hayvâna aşk eyle
10 Koyun uğrusu kurda türlü türlü tilkilen bizden
Yürü ol şîr savlet sînesi kaplana aşk eyle
11 Eşigi itlerine var Hayâlîden niyâz ergür
O dergâha bizimle yüz süren yârâna aşk eyle

368/51 Gazel

1 Yürü var meykede bünyâd kılıp deyr eyle
Kendi mâlın koma düşmanlarına hayr eyle
2 Gündüzün uykuya var zulmü edinme pîşe

Geceler bezm-i mey-i nâbı bilâ-gayr eyle
3 Hâk-i Dârâ ile bir tıfl edip bâzî dedi
Devlet-i fânîye mağrûr olanı seyr eyle
4 Yâr ile halvet-i hâs eylemege kasretde
Her nefeste yürü nehy-i sıfat-ı gayr eyle
5 Düşme bu dâm-ı havâdisde Hayâlî bende
Kendini bâl-i tecerrüdle uçar tayr eyle

369/52 Gazel

1 Nakş-ı hüsnünle dili ey büt-i Çîn deyr eyle
Erganûn oldu eliflerle tenim seyr eyle
2 Diler isen kapına yüz süreler kıble misâl
Ka'be-veş bendeler âzâd kılıp hayr eyle
3 Dile seyr-i melekût etdirigör Ca'fer-vâr
Himmetün bâlini tayyâr kılıp tayr eyle
4 Nûş kıl hûn-ı dili duymasın amma cânın
Kılma ifşâ bu safa bezmini bî-gayr eyle
5 Kim dedi yâra ki âyîne edip her güzeli
Kendi hüsnün yine her âyînede seyr eyle

369/53 Gazel

1 Mecnûn gözüyle Leylî hayâline cilvegâh
Sahrâ-nişîn olanın olur hânesi siyâh
2 Ahı âlemlerini çekip beglik eylemiş
İklîm-i aşka olmuş imiş başka padişâh
3 Meyl etmez idi âşık-ı şûrîde-dil ana
Olmasa rûy-ı yârda ger cezbe-i İlâh
4 Pervâne göz göre oda atmazdı kendiyi
Başında şem'in olmasa nârence şeb-külâh
5 Şol dürr-i pâki buldu Hayâlî k'olup durur
İki habâb kudreti bahrinde mihr ü mâh

370/54 Gazel

1 Mey ayaga binmiş gezer peymâneden peymâneye
Düşmüş lebin sevdâsına humhâneden humhâneye
2 Mecnûn gibi oldum bugün aşk içre sâhib-silsile
Zencîr-i gam mîrâs imiş dîvâneden dîvâneye
3 Nûr-ı cemâlinden eger ol şem bir pertev sala
Yüz şu'le-i âteş düşe pervâneden pervâneye
4 Gâh erganûn evtârına ruhbânı eyler perde-sâz
Geh na'ra-i yâhû salar kâşâneden kâşâneye
5 Pîr-i harâbâtın sözü çıktı Hayâlî gerçege
Vâ'iz gibi salmaz beni efsâneden efsâneye

370/55 Gazel

1 Gûşe-i fakr dilâ kişver-i Cemdir bilene
Tende dâğ-ı elifi tabl-ı alemdir bilene
2 Her gedâ oldu gınâ kişverinin sultânı
Âlemin varlığı hayl-i haşemdir bilene
3 Nâle-i perr-i mekes nevbet-i şâhî mi değil
Begligin fakr kilîminde ne gamdır bilene
4 Gülşenin goncası peykân-ı dem-âlûde imiş
Sûseni bu çemenin tîğ-i sitemdir bilene
5 İltifâtına tahammül ne belâdır ey dil
Yârdan cevr ü cefâ lutf-ı keremdir bilene
6 Kerbelâdan mı kalır küşteleriyle eşigin
Ol dem ey şûh-ı cefâ-pîşe bu demdir bilene
7 Atmasın kimse Hayâlî kuluna tîr-i cefâ
Ol benim pâdişâhım sayd-ı haremdir bilene

371/56 Gazel
1 Kıldım sefer diyâr-ı gam-ı derd ü mihnete
Bastım kadem bu denli elemle vilâyete
2 Göz yaşı gibi bir nice dem acılık çekip
Geldim hezâr hûn-ı ciger birle sûrette
3 Müstahkem etti aşkını her na'li sînemin
Kullâb oldu her bir gûyâ mahabbete
4 Ter oldu gözlerim göricek âb-ı ârızın
Gark oldu ikisi bile deryâ-yı rahmete
5 Tab-ı Hayâlî eyleyicek dürr-i nazm fâş
Daldı sadefler ol gam ile bahr-i fikrete
371/57 Gazel
1 Derd ü gamdır yedigim ni'met-i dünyâ yerine
Hûn-ı dil nûş ederin bâde-i hamrâ yerine
2 Reşk edip yaşıma kûyunda nigârâ nice bir
Cûylar taşlar ile dögüne deryâ yerine
3 Lezzet-i zahm-ı mugaylân-ı gamın ola harâm
Bilmez isem eşigin Ka'be-i Ulyâ yerine
4 Olamaz şah-ı harâbât gedâ tutmazsa
Bir sınık câmını tâc-ı ser-i Dârâ yerine
5 Leylîye hüsn zekâtını veren dilberler
Bağlamazlar beni Mecnûn gibi şeydâ yerine
6 Gördüler zâğ-ı rakîbe o hümâ oldu şikâr
Ehl-i diller dediler düşmedi hayfâ yerine
7 Ermesin menzil-i maksûda Hayâlî ey mâh
Kebkebin nakşını görmezse Süreyyâ yerine
372/58 Gazel
1 Bilirim derdini safâ yerine
Çekerim cevrini vefâ yerine
2 Âşık oldur ki sevdigi güzelin
Bile düşnâmını duâ yerine
3 Hâne-i gönlüme hayâli girip
Verdi gam nakdini kirâ yerine
4 Aşka kul ol ki şahlar geçmez
Dôst kûyunda bir gedâ yerine
5 Acımazdı Hayâlî öldüğüne
Lebini öpse kan-bahâ yerine
372/59 Gazel
1 Çekdiğim yer yer elif bu cism-i pür-hûn üstüne
Târlardır gûyiyâ zeyn oldu kânûn üstüne
2 Yazmadı nakkâş ben sûretde bir dîvâne nakş
Gerçi kuşlar kondurur yazmakta Mecnûn üstüne
3 Âferîniş yaşıma gark oldu ehl-i âsumân
Mâh-ı nevden köprü bünyâd etti gerdûn üstüne
4 Sîm gibi pûte-i tecrîd içinde hâlis ol
Titreme tîz-âb-veş bir iki altın üstüne
5 Ey Hayâlî gökteki mâh-ı şafaktan fâriğiz
Aks-i rûy-ı yâr düşsün câm-ı gülgûn üstüne
373/60 Gazel
1 Görmedi hûn-ı dilim yar eşigi taşında
Ne bilir derdimi Ferhâd kaya başında
2 Çatsa iki kaşını al olur ârız-ı yâr
Kan tutar şu yüzünü mâhâler uğraşında
3 Dâne edindi ülî-ecnihalar bezmimizin
Her habâbın göricek sâgar-ı ayyâşında

4 Hakkın âsâr-ı inâyetleridir ey dervîş
Feyz kim zâhir olur Edhem ü Bektâşından
5 Ger müyesser ola eş'âr-ı Hayâlî okumak
Kılma taksîr ana tahsîn ile şâpâşında

373/61 Gazel

1 Dedim dildâra bezm-i vuslata var ahd ü peymâna
Dedi kim kâse-i serden gerek ol bezme peymâne
2 Gönül her derdine bir tâze dâğın âşikar eyler
Görür mü çok kerîmü'ş-şân olan bir nânı mihmâna
3 Perîşan hâtır etme âfitâbı âlem-ârâyı
De el çeksin izârından bu zülf-i anber-efşâna
4 Gönül vasfın işit benden ben ol nûr-ı hakîrem kim
Süleymân bârigâhından haber verdim Süleymâna
5 Hayâlî rûh-ı Sa'dı yaraşırdı andelîb olsa
Diyâr-ı Rûmda nazmım gibi rengîn gülistâna

374/62 Gazel

1 Aceb mi verse serin çarh dûd-ı âhımıza
Hilâl secde eder gûşe-i külâhımıza
2 Hezâr genc-i Ferîdûn u tâc-ı İskender
Gedâya bezl ederiz gelse şâh-râhımıza
3 Biz ol zemîn-i diyâr-ı mahabbetiz ki bizim
Nemâ veren gözümüz yaşıdır giyâhımıza
4 Şu denli karalanıpdır okunmaya bir harf
Nazar ederse melek nâme-i siyâhımıza
5 Biz ol yegâne-i dehr ü ferîd-i devrânız
Ki lâyık olmadı hûrşîd bir nigâhımıza
6 Bülenddir bu gazel çünkü nazm-ı Pervînden
Hayâlî pâyesidir erse dest-i Şâhımıza

374/63 Gazel

1 Peykânın eyâ kaşı kemânım dil içinde
San nâle vü efgâna zebândır zil içinde
2 Âşıkları hattın gelicek sürme kapından
Azl etme begim bendeleri hâsıl içinde
3 Pervâne olup şem-i ruhun can dolanırdı
Gördükde melek Âdemi âb ü gil içinde
4 Deryâ-yi mahabbetde yürür mâhi iken dil
Eşkâl dahi unsur idi sâhil içinde
5 Mihmân-ı zenahdânın idi cân-ı Hayâlî
Hârût ile çâhı yok iken Bâbil içinde

375/64 Gazel

1 Gamzeyle kaşın başlamadan tîr ü kemâna
Merdümler idi iki gözüm ana nişâne
2 Mecnûn-ı belâ dîdeyi görmek heves etsen
Ey Leylî hırâmım beni gör gitme yabana
3 Hâlin gamı hûn-ı dil-ârâ dîdelerimde
Yakuta heves hindi gibi kim gele kana
4 Dil çehre-i zerdim göreli nâleyi kesti
Bir bülbüle benzer iki ere fasl-ı hazana
5 İdrâk edemez meydeki keyfiyyeti sofî
Bîgâne kaçan mahrem olur râz-ı nihâna
6 Cismin elif ü na'l ile zeyn etti Hayâlî
Râğıb göreli dilberini tîr ü kemâna

375/65 Gazel

1 Letâfet bağına serv ol giriftâr-ı hazân olma
Girip kanına uşşakın nihâl-i ergavân olma

2 Hicâbı ref edip canân ile ben câna cân oldum
Yürü yanımda ey sâye bana bâr-ı girân olma
3 İki devlet müheyyâ kılsalar şanın görüp ey dil
Gedâ-yi kûy-ı cânân ol şeh-i âli-mekân olma
4 Vücûdun üzre her perr-i mekes bir sâyebân olsun
Kanâat mülküne şâh ol gedâ-tâb-ı cihân olma
5 Yürü bir nakş-ı bî-rengin temâşâsında hayrân ol
Hayâlî âşık-ı reng-i rûh-ı her dilsitan olma

376/66 Gazel

1 Agyâr nazar edemez ol ince miyâna
Bîgâne kaçan mahrem olur râz-ı nihâna
2 Ka'be dil-i pâkündür ü mahrem ana tecrid
Gel geç sefer-i bâdiyeden gitme yabâna
3 Seylâb-ı sirişk üstüne bir yâr yıkardı
Yâr istese kühsârda Ferhâd-ı yegâne
4 Ol gülşen-i dehre yürü cûy eyle yaşın kim
Bir berg-i hazânı dege yüz genc-i hızâne
5 Açdıysa Hayâlî deheninden suhan öldür
Besdir anı öldürmeye bir zerre bahâne

376/67 Gazel

1 Sipihr reşk edeli ayş-ı ber-devâmımıza
Hased gözüyle bakar âfitâb câmımıza
2 Bir ulu kapıdan ettik cihânı hîçe kabûl
Aceb muhâsebeler verdik iltizâmımıza
3 Şikâr-bâz-ı cihânız ki yok halâsa mecâl
Düşerse Bahr-i Muhîtin nehengi dâmımıza
4 Ol âfitâb-ı sipihr-i saâdetiz ki bizim
Gelir her ay hilâl-i felek selâmımıza
5 Yıkar yakar iki dünyayı bir sipâhız biz
Hayâlî kasd edemez kimse inhizâmımıza

377/68 Gazel

1 Eyleme cân verdigim ayb ol büt-i tannâzıma
Bakmadınsa ey refîk alnımda olan yazıma
2 Derd-i yârı sakla ey dil şöyle kim cân bilmezsin
Ta ki râzım açmaya nazmım gibi gammâzıma
3 Bâde-i aşkı içip derd ile ah etmekdeyem
Bezm-i gamda zahîda ta'n etme sûzu sâzıma
4 Bir hadeng-i cân ile iki cihânı kıldı sayd
Âferinler bâzû-yı şûh-ı şikâr-endâzıma
5 Ben Hayâlî âşiyân-ı tende bir şehbâz iken
Ermedi ervâh-ı kudsîler benim pervâzıma

377/69 Gazel

1 Ârızın vasf eyleriken gülşen içre gül güle
Şöyle kesret oldu kim söylerdi bülbül bülbüle
2 Kâkülünden bâğda bilmen ne râz açdı sabâ
Yaslanıp kaldı kırılmış gibi sünbül sünbüle
3 Sanırım genc üzre dolaşmış yatırlar mârlar
Gerdeninde her kaçan sarmaşa kâkül kaküle
4 Bezm-i mey bir gülsitândır anda sâkî bâğbân
Câm-ı mey güldür surâhî serv bülbül bülbüle
5 Şöyle nazm etdi Hayâlî vasf-ı rûy-ı yârı kim
Dinlese anı fegânlar ede bülbül gül güle

378/70 Gazel

1 Gonca ağzına düşer mi jâleyi dendân ede
Her seher gülzârda kasd-ı leb-i cânân ede

2 Serve yol mudur alıp murg âşiyânın başına
Kendiyi râh-ı vefâda Kays ile akrân ede
3 Unmasın gül bitmesin bülbül eger ey lâle-ruh
Ârız-ı zülfün katında da'vî-i rüchân ede
4 Lâle lâyık mı alıp sevdâ-yi halin başına
Tîğ-i mihnetle tenin hem çâk ede hem kan ede
5 Öykünürse nâleme bülbül Hayâlî göreyin
Bâğ-bân anı kafes küncünde der-zındân ede

378/71 Gazel

1 Her hamîde-kâmetin derdini söyler gûşuna
Âferîn serhalka-i uşşâkda mengûşuna
2 Kanım iç dersem nigârın gamze-i hûn-rîzine
Nergis-i bîmârının hayfâ ki girmez gûşuna
3 Yüz niyâzın âşıkın bir nâza eylerdim kabûl
Seng-dillik öğreten deyrin büt-i hâmûşuna
4 Yakasın çâk etdi Ka'be oldu her kandîli dağ
Baktı bu vâdide kaldı sünbül ü gül-pûşuna
5 Sine meydânın serâser dâğdan gûy eyledim
Ey Hayâlî alalı çevgân-ı zülfün dûşuna

379/72 Gazel

1 Da'vî-i ihyâ eder lâ'l-i lebin Îsâ ile
Cünd-i Fir'avn oldu hattın ceng eder Mûsâ ile
2 Bahr-i Kulzüm yaşıma kendiyi nisbet etmesin
Katre-i bârân ne mümkin dem ura deryâ ile
3 Bir nazar Kâf-ı belâ-yı aşkını seyr etmege
Hem-cenâh olup bugün uçtuk biraz ankâ ile
4 Zülf-i anber-bârına benzetti deryâ kendiyi
Anı bildim başa çıkmaz bu kuru sevdâ ile
5 Kevkeb-i eşkim gibi düştü Hayâlî yerlere
Da'vî-i hüsn eyledi mihr-i felek ol ay ile

379/73 Gazel

1 Acıdıcak yaşım ol gül-çehre
Mâhiler hançer üşürdü bahre
2 Ruhun üstündeki bir hâl-i siyâh
Fitne salmaga yeter yüz şehre
3 İrgüren silsilesin Mecnûna
Saldı zencîri sadâsın dehre
4 Bunu der hâl diliyle deryâ
Derd ile nâle eden her nehre
5 Lâyık olmazdı Hayâlî lutfa
Sabr kılmasa hezâran kahra

380/74 Gazel

1 Yüzüme bir kadem basmaz benim ol serv-i âzâde
Yolunda hâk olursam sâye-veş yüz yıl ben üftâde
2 Unuttun âşinâyı bahr-ı gamda eylemezsin yâd
Hemîşe meylin ey şûh-ı cefâ-pîşe senin yâda
3 Temâşâ etmege mir'ât-ı hüsn-i âlem-efrûzun
Habâbı çeşm edinmiş sâkiyâ gör sâgar-ı bâde
4 Girip koltuguna mâtem tutar ben hasteye câna
Gelip gam hâtırım sordukça künc-i mihnet-âbâda
5 Karalar geydigi budur serâser seng-i hârânun
Hayâlî saht olup mâtem tutarlar hâl-i Ferhâda

380/75 Gazel

1 Gül sana kanda benzer ey mihr ü mâh-zâde
Sen nûr-ı pâksin ol hâk-i siyâh-zâde

2 Sen ol nigârsın kim kor dergehinde ârız
Bin mîr-i kişver-ârâ yüz şâh ü şâh-zâde
3 Bu katre katre eşkim her gün yolunda galtân
Kapında dirlik ister gûyâ sipâh-zâde
4 Olsa nola şirârım hayl-ı nücûma sultân
Kimden doğupdur anlar bu dûd-ı âh-zâde
5 Çün kim Hayâlî ey meh derdinle hem seferdir
Hiç ihtiyâc çekmez ol merd-i râh-zâda

381/76 Gazel

1 Çarh abdâlındır ey meh tende dâğ efrûhte
Mihr bir pür-şevk bendendir çerâğ efrûhte
2 Nev-arûs olduğunu gûş etti Mecnûn kıldı ah
Ârızında oldu Leylînin duvak efrûhte
3 Sanma rengin lâleler sahrâyı gül-gûn eyledi
Âh-i pür sûzumdan oldu bâğ-ı râğ efrûhte
4 Fakr kûyu toprağın zer-kâr kasra vermedi
Hânümânın eyleyip ehl-i fenâ efrûhte
5 Nâr-ı aşka yanmaga cana Hayâlî cân atar
Def'ine sûzun varır gerçi ki dâğ efrûhte

381/77 Gazel

1 Sûzen ile dökeler sâhile deryâ tükene
Senden ey dîde ciger kanını umma tükene
2 Sensin ol kıble-i maksûd bulurlarsa seni
Kavm-ı Hacdan taleb-i Ka'be-i Ulyâ tükene
3 Dil niyâz içre lebin anmasa benzer ana kim
Bezme hâlet gelicek bâde-i hamrâ tükene
4 Himmetim bâzı ile hiç ola mı hem-pervâz
Ey hümâ sâye meger dâne-i ankâ tükene
5 Ger Hayâlî yok ise var hezâr âh-keşin
Bu çemende ola mı bülbül-i gûyâ tükene

382/78 Gazel

1 Sen şehin gerd-i rehin mâh alıp ayesine
Çarh eder gökte melâ'ik yüzü pîrâyesine
2 Aşk dîvânesiyem farkdaki perlerimin
Nice Mecnûn gibi şehbâz gelir sâyesine
3 Dem olur kûy-ı harâbatda bir dürd-keşin
Çarh-ı çârümde Mesîhâ eremez pâyesine
4 Yaşımın cûyu hamûş oldu görüp deryâyı
Terk eder tıfl fegânı varıcak dâyesine
5 Sabra bî-tâkat olup kıydı Hayâlî câna
Döndü şol Hâceye kim el ura sermâyesine

382/79 Gazel

1 Döğünüp taş ile Leylâ demedi dâyesine
Mâtem-i Kaysda benzetti tenin sâyesine
2 Şol gönül kim göricek zülfünü cân etti fedâ
Ermedi dârda Mansûr anun pâyesine
3 Nakd-i cân ile sabâdan ayağın toprağını
Almaga ister idim vermedi sermâyesine
4 Andelîbin nice bir kanını gül şâhidinin
Dehr gülgûne ede ârızı pîrâyesine
5 Ey Hayâlî ola mı şa'şa'a engüşt-misâl
Tutalım benzedi hurşîd eli âyesine

383/80 Gazel

1 Gördüler had yok hadeng-i gamzenin peykânına
Sînemi benzettiler uşşâk Ok Meydânına

2 Derdini sînemde cânımdan azîz ister gönül
İhtirâm etmek mürüvvettir kişi mihmânına
3 Ârızın gösterme lutf et mihr ü meh dedikleri
Âsumân iklîminin bir iki ser-gerdânına
4 Ârız-i dildârdan sen reng ugurladın deyu
Jâleler sarıldı gülşende gülün dâmânına
5 Ey gazel bildir Hayâlî nazm içinde neydigin
Vardığında ol saâdet tahtının Sultânına

383/81 Gazel

1 Sofî ister sâgarı meclisde her an öpmege
Vermez ol bîçâreye hayfa ki yârîn öpmege
2 Da'vi-i hüsn etdigiyçün şem'in alıp başını
Kûy-r dilberde sabâ öğretti meydân öpmege
3 Hâller görsem yüzünde sanıram pervâneler
Yandılar çün geldiler şem-i şebistân öpmege
4 Lâ'lin üzre hatt-ı miskînin midir dedim dedi
Mûrlardır geldiler Mihr-i Süleymân öpmege
5 Ey Hayâlî çektiğim her na'li kaşı yâdına
İki kat oldu hilâl-i çarh-ı gerdân öpmege

384/82 Gazel

1 Hengâm-ı seherde açılıp bâğa benefşe
Etfâl-i çemenle girişir lâğa benefşe
2 Dâğ-ı siyehim gördü melâmet ocağıdır
Baş egdi mürîd oldu bu ocağa benefşe
3 Şerm etmese hattından edip aşaga başın
Olmazdı berâber kara topraga benefşe
4 Yâd etme benimle bile yârı deyu durmuş
Ferhâd gibi tîşe çeker dağa benefşe
5 Şol kan olacağın dirisidir hu Hayâlî
Tutmazdı eli girmese ayağa benefşe

384/83 Gazel

1 Elinde âhımın oldu bu çarh-ı dûn kâse
Nitekim eyleye hengâmede oyun kâse
2 Visâli hânına Şîrînin oldu gam yemesin
Demiyle dîde-i Ferhâd lâle-gûn kase
3 Benim selâse-i gassâleden gamım yunmaz
Seherden eylemesen nûş-ı cân beş on kâse
4 Bugün yaşımda hayâl-i leb-i nigâr gibi
Doluydu pîr-i harâbât elinde dün kâse
5 Hayâlî devlet-i sermed serimde yer ede mi
Durur mu hiç taâm ile ser-nigûn kâse

385/84 Gazel

1 Bûm âr eyler iken konmağa vîrânemize
Ol hümâ hiç ola mı sâye hânemize
2 Mest olup bûy-ı meyinden ura divârına baş
Zâhid uğrarsa bizim kûçe-i meyhânemize
3 Yüz safâ kesb ede şol jâle düşen lâl gibi
Nâsdan yağsa melâmet taşı divânemize
4 Biziz ol hırmen-i tevhîd kıdem bâğrından
Kondı murgân-ı üli'l-ecnihâlar dânemize
5 İtleriyle o mehin dem süreriz kûyunda
Ey Hayâlî eregör meclis-i şâhânemize

385/85 Gazel

1 İçmezem mey deyu ey sûfî yeter lâf eyle
İhtiyâr elde midir sen de gel insâf eyle

2 Göster ey pîr-i mugan nakş-ı ruh-ı yârı bana
Ceşmime her kadehi âyine-i sâf eyle
3 Seyr kıl kabrimi uşşâkın ile ben ölicek
Dostum hâkimi ser-menzil-i eşrâf eyle
4 Kîse-i tende seninçün götürür cân nakdin
Aşk ser-geştelerin harca sür isrâf eyle
5 Ey felek nakş-ı ruh-ı yârı Hayâlî okusa
Zöhreyi mâh ile ol meclise deffâf eyle

386/86 Gazel

1 Âyîne hüsnüne kul olsun safâsı var ise
Şâne çeksin zülfünün her ne cefâsı var ise
2 Âşıka olsun iki dünya temennâsı harâm
Nice âlemler deger bir Mustafâsı var ise
3 Âsitin-efşân semâ etmek ne hôştur âşıka
Gerdeninde Hak rızâsından ridâsı var ise
4 Öykünür şekker lebine âyîne ruhsârına
Bî-edepdir kanda kim bir asılası var ise
5 Ey Hayâlî bir unulmaz derd bî-derd olmadır
Çâre yok bu derde her derdin devâsı var ise

386/87 Gazel

1 Dem mi var kanlı yaşım çehreme yol eylemeye
Gün mü var leşker-i gam câna nüzûl eylemeye
2 Yok yerim kûy-ı münâcâtda havfım bu beni
Bu melâmetle harâbât kabûl eylemeye
3 Var mı bir kâleb-i mahbûb-ı melek sîmâ kim
Pertev-i hüsn-i ezel ana hulûl eylemeye
4 Âferînler ola şol âşık-ı mihnet-keşe kim
Başına üşe gam-ı dehr melûl eylemeye
5 Yârdan kat-ı recâ etme Hayâlî zinhâr
Sana bir cevr ü cefâ var mı ki ol eylemeye

387/88 Gazel

1 Mest-i aşk olanlara arz eyleme peymâneyi
Bahr içinde murg-ı âbîler ne bilsin dâneyi
2 Hûn-ı dil nûş etseniz akl ile olman âşinâ
Meclis-i meyden sürün vahşet veren bigâneyi
3 Kâkül-i şem'in yapıştı bî-rızâ bir târına
Âteş-i gayret yakup mahv eyledi pervâneyi
4 Ref' kılmış kendi üstünden hicâb-ı zulmetin
Mehbet-i envârdır seyr eyle her vîrâneyi
5 Dedim uslansın Hayâlî çek saçın zencîrine
Dedi bu zencîre lâyık görme her divâneyi

387/89 Gazel

1 Elinden görmedik hiç bir belâ mı kaldı âlemde
Gamından çekmediğim bir cefâ mı kaldı âlemde
2 Belâ bezminde gam câmın içib mest-i harâb olmak
Benim kan olası gönlüm sana mı kaldı âlemde
3 Dem olmaz kim vefâsızlar cefasın çekmezem yâ Rabb
Vefâsız dil-rübâ sevmek bana mı kaldı âlemde
4 Mukallid oldu hep âlem cihân birbirine düştü
Olur olmaz safâsızda safî mı kaldı âlemde
5 Hayâlî tavk-ı zülfünden perîşân-hâl olup her dem
Başımdan geçmedik hiç bir belâ mı kaldı âlemde

388/90 Gazel

1 Bir muğ-beçeyi gördüm dilberliği çağında
Tâc-ı zeri başında halhâli ayağında

2 İnsân ü perî gelmiş fermânını kul olmuş
Gûyâ ki Süleymândır hükmünde yasağında
3 Görüp beni bezminde sundu dolu bir câmı
İçtim dolusun öpdüm ağzında dudağında
4 Ol câm-ı safâ-bahşı çün şevk ile nûş ettim
Yattım nice gün sarhôş meyhâne bucağında
5 Ol muğ-beçenin mihri gönlündü Hayâlînin
Guya şeh-i encümdür eflâkin otağında

388/91 Gazel

1 Varsa gözüm yaşı nola cânân ayağına
Su vara geldi serv-i hırâman ayağına
2 Elden varıp birisi de ayağa binmedi
Sâfî aceb ne katdı ki yârân ayağına
3 Bostân-ı câna gelmeyeli haylî dem durur
Su dökmelidir ol gül-i handân ayagına
4 Hattın gele görem deyu durdu şu denli kim
Kara su indi hâmemin cân ayağına
5 Gamzen hayâlî vardı dile şöyle hôş geçer
Ki ölür ise vermeye dermân ayağına

389/92 Gazel

1 Ey vilâyet kişverine şâh olan sultân Dede
Gussa-i dehri ferâmûş eyleyen handân Dede
2 Gülşen-i dehrin iki yaprağın edip ihtiyâr
Bu gülistânda fenâ bûyun alan reyhân Dede
3 Hâk-i râhı mefreş ü hârâyı bâlîn eyleyen
Atlas-ı gerdûne başın egmeyen uryân Dede
4 Nice bin kez ana karnından görünc olup doğan
Zâhir ehlinin uçurmasın bilen balban Dede
5 Vâkıf-ı esrâr-ı hikmetsin erenler cânıyçün
Ey gubârı çeşm-i câna kuhl olan hayrân Dede

390/94 Gazel

1 Her kim ererse zülf ile bu serv-i kâmete
Ömr-i dırâz ile irişir ol kıyâmete
2 Şerh ede dâğ-ı sînemi sûsen zebân olup
Ol lâle-had gelirse mezârım ziyârete
3 Uc elinin dil-âveridir cânına serın
Geldi dil almaya sanasın bu vilâyete
4 Dil hastedir gamınla senin ey kaşı kemân
Peykânın ana gönder e lutf et iyâdete
5 Çıksa Hayâlî yeridir âhım feleklere
Bir gün mukârin olmadım ol mâh-tal'ate

391/1 Gazel

1 Aşk odu sîneme uralı derd dâğını
Yakdım zamânede yine Mecnûn çerâğını
2 Ol şerm-i hüsne sûz-ı dilim rûşen olmadı
Gamdan eritdi yüreğimin gerçi yağını
3 Ben andelîbini eli üstünde tutmadı
Gör nice bî-vefâ olur ol gül budağını
4 Her cânibinde gördü ki başlı pınarı var
Gönlümde kurdu şâh-ı mahabbet otağını
5 Başı ayağı oldu belirsiz Hayâlînin
Nûş edeli şarâb-ı mahabbet ayağını

391/2 Gazel

1 Kim ki görmek istese güllerle cennet bâğını
Âşıkın göğsünde görsün tâze tâze dâğını

2 Mürşid-i râh-ı fenâya olımaz rûşen delîl
Şem gibi kim eritmezse yüregi yağını
3 Tâze tâze dağ ile zeyn etti sînem şâh-ı aşk
Al otağı ile ordu etti gam yaylağını
4 Berk-ı âhım âsumâna şöyle hayret verdi kim
Dişledi dendân-ı pervîn mâh-ı nev parmağını
5 Bâde-i kattâldır yaran Hayâlî sakının
Devr içinde çekmesin kimse anun ayağın

392/3 Gazel

1 Benden ebed kulunam ezel bilirem seni
İnkârı ko efendi güzel bilirem seni
2 Ey aşk-ı dost cân ü gönül sensiz olmasın
Ey derd-i yâr câna bedel bilirem seni
3 Başmak tarîk-i aşka kadem eksigin degil
Sofî bu yolda katı kehel bilirem seni
4 Vîrâne-i vücûduma ey genc-i aşk-ı dôst
Gel gel ki bu mekâna mahal bilirem seni
5 Ben ey Hayâlî çarh-ı felek pençesin burar
Bâzû-yı kâ'inâtta el bilirem seni

392/4 Gazel

1 Şeb-i hecrinde yitirsem eger ey mâh yolu
Şu'le-i âteş-i sînemle bulur âh yolu
2 Bir siyeh dâğ gerek sînede her bir elife
Bî-alâmet ne revâdır ki ola şâh yolu
3 Hânikâha reh-i zerk ile ko gitsin sofi
Kûçe-i meykededir ârif-i âgâh yolu
4 Aşk vâdîlerinin hûn-ı cigerdir âbı
Zâd-ı gamla alınır bu yuca dergâh yolu
5 Hâk-i meydân-ı vefâ etti Hayâlî tenini
Bir kadem bas yüzüne yanıla geh gâh yolu

393/5 Gazel

1 Yâr olaldan rahş-ı hüsn ile cihânın yügrügü
Eşk ü ahımdır zemin ü âsumânın yügrügü
2 Dil taşır dil-dâr kûyundan cefâ nâveklerin
Ok götürmek âdetidir peyk olanın yügrügü
3 Pertev-i hûrşîdi geçtim tab-ı pür envâr ile
Lâ-cerem bir şahs olur her bir zamânın yügrügü
4 Lâ-mekân seyrinde ankâ ile olur hem-cenâh
Bâl-i himmetle şol anadan doğanın yügrüğü
5 Şâhbâzındır Hayâlînin ele al gönlünü
Benzemez ana hezârân âşiyânın yügrügü

393/6 Gazel

1 Gelse söz meydânına câna cihânın yügrügü
Olmaya tab'ım semendi gibi anun yügrügü
2 Gördü Sîmurgu şikâr etdim dedi Rûhü'l-Emîn
Âferin ey şâhbâz-ı lâ-mekânın yügrügü
3 Sakla derd içre dili murg-ı ser-i Mecnûn gibi
Başlar üzre yer ider ol aşiyanın yügrügü
4 Katı gönlünden senin derdin döküp deryâlara
Nâle vü feryâd eder âb-ı revânın yügrügü
5 Çeşmi üstünde Hayâlî gördüm ebrûsun dedim
Tel götürür ucda her bir pehlevânın yügrügü

394/7 Gazel

1 Gamınla ayağa düştüm şarâb-ı nâb gibi
Aceb mi ger çıka bağrımda baş habâb gibi

2 İnân-ı aklını verme bu nefs-i dûn eline
Ayagın alma sakın kimsenin rikâb gibi
3 Dilersen olmaga şehbâz-ı âlem-i Melekût
Uçurma kara haber seyr edip gurâb gibi
4 Yüzün suyunu felek yere dökmesin hazer et
Bu şişelerde anı kıl nihân gülâb gibi
5 Hayâlî başladı rengîn fesâne söylemeğe
Cihân ana görünelden hayâl-i hâb gibi

394/8 Gazel
1 Eylemiş hatt la'l-i cânânı
Ehl-i şevka şarâb-ı reyhânî
2 Yüzü mir'âtına bakan gördü
Cism içinde sûret-i câm
3 Seyr edicek izâr-ı yârı felek
Yerlere çaldı mihr-i rahşânı
4 Boyun bağlı esîr olup geldi
Lebi devrinde la'l-i rümmânî
5 Ruh u zülfü Hayâlînin oldu
Biri dîni birisi îmânı

395/9 Gazel
1 Kıldı mâtem-zede hatt-ı ruh-ı gül-fâm beni
Öldürür kara haberlerle bu peygâm beni
2 Aşk şehbâzını sayd etmez idi dest-i kazâ
Ten-i pür-dâğım ile eylemese dâm beni
3 Revnâk-ı kûy-ı harâbât benim ben ölicek
Kan yutup acıyıp ağlarsa nola câm beni
4 Âteş-i aşk ile hâkister olupdur ten-i zâr
Geçirir ince elekden dahi her hâm beni
5 Ey Hayâlî ger edem cânı fedâ ol hâle
Tâcına nokta eder Mürşîd-i Bistâm beni

395/10 Gazel
1 Ol meh bizimle eylemedi âşinâlığı
Dikdi feleklere âlem-i bî-vefâlığı
2 Cismim yudur şarâb ile ölsem humâr iken
Ey pîr-i mey-kede yerine ko atalığı
3 Uryân fenâ yolun varan sofî uymadı
Belli idi tâc ü hırkadan anun kabalığı
4 Sultân odur ki vermedi Dârâ sarâyına
Dilber mahallesinde bir ednâ gedâlığı
5 Şâhım Hayâlî mâlik-i mülk-i kelâm iken
Çok mudur ana Rûm elinin kethüdâlığı

396/11 Gazel
1 Hırka netsin sofiye pür kine olsa sînesi
Kimseyi dervîş kılmaz câme-i peşmînesi
2 Dağlarla dâne dâne yaşım etti aşkı sayd
Dâma konmaz murg içinde olmayınca çînesi
3 Halvet-i dilde bize cem'iyyet-i hâtır yeter
Halk ile şehrin pür olsun mescid-i âzînesi
4 Na'lçen nakşı degildir kıldı ebrûsun girih
Yoluna hâk olanın agyâra gitmez kînesi
5 Meh-ruh-ı dildâra reşk etse Hayâlî gam değil
Çün küdûretden dahi sâf olmadı âyinesi

396/12 Gazel
1 Ey felek ya hem-nişîn-i bezm-i cânân et beni
Cûy gibi ya kara topraga yeksân et beni

2 Sâye-i divâr-ı hımânem esîr-i intizâr
Ol güneş ruhsârı peydâ eyle pinhân et beni
3 Unmadık başım sifâl olsun kilâb-ı kûyuna
Bu saâdetle der-i dilberde mihmân et beni
4 Kim gelirse kûy-ı dilberden öpem dâmânını
Hâkden kaldır gubâr-ı râh-ı cânân et beni
5 Dedi her beytim Hayâlî düşmanın reşkin görüp
Gerdenine kâfirin bir tîğ-i bürrân et beni

397/13 ez eş'âr-ı Gül-i Sad Berg

1 Hey ne müşkil kâr imiş âlemde yâr eksikliği
Cânıma kâr eyledi bî-ihtiyâr eksikliği
2 Râh-ı gamda ben gubârı hâkden kaldırmayan
Rûzigâr eksikliğidir rûzigâr eksikliği
3 Sîne-i pür dağ ile âşık fenâdan aldı zevk
Şâm-ı gamda şem'ler yakıp arar eksikliği
4 Kûy-ı dilberden ne gam dûr etsen ey devrân beni
Çok mudur gülzâr-ı dehre bir hezâr eksikliği
5 İncinir pür görmese câmını Hayâlî pîr-i deyr
Gösterir dervîş olana ihtiyâr eksikliği

397/14 Gazel

1 Teşneyem kandır beni âb-ı zülâlin sadgası
Aglaram güldür meded genc-i delâlin sadgası
2 Kâse-i çeşmim pür ettim dâne dâne eşk ile
Yoluna îsar için îd-i visâlin sadgası
3 Sîneme ayn-ı inâyetle bahub ur dağ-ı gam
Alnıma bir na'l kes iki hilâlin sadgası
4 İdeyim her kanlı dağımda dıraht-ı mîvedâr
Bir elif çek sîneme mevzûn nihâlin sadgası
5 Kıl nazar bir gün Hayâlînin dil-i vîrânına
Anı ma'mûr eyle gel genc-i cemâlin sadgası

398/15 Gazel

1 Gör âşıkın tenindeki na'l içre dağını
Şâhım müşerref eyle mahabbet ocağını
2 Bahr-i Muhît yaşıma diller uzatmasa
Ahım yeli burar mıydı anun kulağını
3 Bir deste tâze dağı yakıp destine nigâr
Şermende kıldı nahl-i gülün her budağını
4 Tâc-ı Kubâd u sâgar-ı Cemden ferâğ var
Mecnun bulalı Leylî itinin yalağını
5 Çekti niyâm-ı zahmına gamzen kılıcını
Gördü Hayâlî kendiye yarar yarağını

398/16 Gazel

1 Seyr edenler öldüğümden sonra sînem dağını
Diyeler devrân söyündürdü belâ ocağını
2 Haşre denli âlemin şem-i cihân-ârâları
Aşk eyvânında yaksınlar yüregim yağını
3 Bâğ-bân-ı sun gülzâr-ı belânın eylemiş
Andelîbin nâleden dâğ-ı siyehden zâğını
4 Rûy-ı dilber var iken hûrşîdi ta'rîf eyleme
Gül dururken anma bir solmuş hazân yaprağını
5 Kayd edinmez kendiye vâ'iz Hayâlî cenneti
Âşık-ı âzâdedir neyler bir ayak bâğını

399/17 Gazel

1 Aşk Ferhâdına başım Bîsütûn dağı gibi
Mihnet ü der ü belâ ol dağın oymağı gibi

2 Ruhlarından çîn-i zülfünde karâr eyler gönül
Husrev-i Rûmun Huten Şâhına ulağı gibi
3 Hâller halhâl kârımdan çıkan leşker midir
Ârızında hatt-ı müşgînin kara bâğı gibi
4 Müdde komaz beni yanında kan ağlamağa
Şol Kızılbaşın şarâb-ı nâba yasağı gibi
5 Kâbil-i feyz olmasa vermezdi ma'nî güllerin
Bu Hayâlî Husrevâ Rum eli toprağı gibi

399/18 Gazel
1 Salmağa gam-hâne-i hicrâna yer yer ateşi
Âb-ı huşg içinde saklarsam nola ter âteşi
2 Yâr dedim bana mihrin dilden izhâr et dedi
Rûzigâr-ı bî-vefâ taş içre gizler âteşi
3 Lem'a-i âhımla yaşım içre ârâm etdiler
Murg-ı âbî bahrı terk etdi semender âteşi
4 Şâhlar vardır gazab hengâmı oldukda süvâr
Rahşının na'lin dem-â-dem nerm eyler âteşi
5 Dedim ey hûrşîd-rû âh-ı Hayâlîden sakın
Dedi ol gül-çehre olmasa kalender âteşi

400/19 Gazel
1 Şeh-i mülk-i cemâl oldun nitekim dilberin kaşı
Eger gördünse göz açıp bu nakş içinde nakkâşı
2 Mey içsek kâse-i serden olur peymânemiz elde
Bizi kanlı çıkarır gelmesin bu meclise nâşî
3 Mahabbet tîrini pertâb edip mihnet kemânından
Belâ meydânına Mecnûn ile dikdik birer taşı
4 Bugün hem-zâd-ı Ferhâdam ciger hûnâbıdır zâdım
O şîr-i bîşe-i aşkın benem süd bir karındaşı
5 Gül ile lâleler rengin varaklarla çemenlerde
Hayâlî üşdüler yazmaga bu nazm-ı güher-pâşı

400/20 Gazel
1 Şîrlerden vâdi-i aşkın geçilmez bîşesi
Zâhidâ aşk ehlinin yoktur deme endîşesi
2 Çeşmim oldu kân-ı hasret pâre-i dil la'l ana
Veh bu hasret kânının müjgânım oldu tîşesi
3 Bağrına taş bas felâhın gibi ol ser-geşte kim
Eyleye senden hazer âşık sipihrin şîşesi
4 Dîde-i huffâş görmez âfitâbın nûrunu
Oldu her pervânenin odlara yanmak pîşesi
5 Ey Hayâlî derd-i aşka herkes olmaz âşinâ
Bûma vîrân bülbülün gülzârdır endîşesi

401/21 Gazel
1 Figân ki hemdem-i zâr etdi âh ü zâr beni
Gör e gör e neye döndürdü rûzigâr beni
2 Tenimde gamzeleri yâresin görüp yarın
Sipâh-ı derd-i gama yazdılar yarar beni
3 Gubârım ermedi dâmânına bihamdillah
Yolunda kıldı belâ gerçi hâkisâr beni
4 Teninde rişte-i cân nâr-ı derdine müştâk
Çerâğını uyarırsan nola uyar beni
5 Hayâlî bir nice fenn ü hünerde bî-mânend
Serîr-i Rûma kodu gitti yâdigâr beni

401/22 Gazel
1 Fakr iklîminde şol kim sürdü tenhâ begliği
Gerdine ermez anun Cemşîd ü Dârâ begligi

2 Mâh-ı nev altun alem pervâzıdır gülgûn şafak
Âsmân iklîminin verildi bana begligi
3 Çalınırken nâle-i perr-i mekesden nevbeti
Yok mudur dervîşe dünyânın şu ednâ begligi
4 Merkez-i hâki seriridir külâhı afitab
Bundan özge var mıdır âlemde dünyâ begligi
5 Mevc-i eşkim dîdeden yâra Hayâlî el salıp
Dedi gel hükm et sana verildi deryâ begligi

402/23 Gazel
1 Hattı giderdi yâr yüzünden revâcını
Gûyâ bana bağışladı Rumun harâcını
2 Bir serverin ayağı tozu konsa başına
Devlet serîrinin yürü terk eyle tâcını
3 Bî-derdlik gibi maraz olmaz cihândâ kim
Âcizdir etmege anun Îsâ ilâcını
4 Mihr ile meh kılar nazar emvâc-ı hüsnüne
Çarhın doyurmadı bir iki gözü acını
5 Benden Hayâlî ol büt ü tersâ güzel kaçıp
Papasa doğru vardı anun egri haçını

402/24 Gazel
1 Saâdet tahtının Sultânına Hakdan atâ geldi
Diyâr-ı Rûmdan Şehzâde-i ferruh-likâ geldi
2 Şitâ faslında bu bigâne yerlerde bihamdillah
Dil ü cân âleminden bir kadîmî âşinâ geldi
3 Şeb-i hasretde nâgeh dûdmân-ı Âl-i Osmândan
Çerâğ-ı bezm-i devlet pertev-i nûr-ı Hudâ geldi
4 Gubâr-ı pâyına güstâhlık edip yüzüm sürdüm
Gönül âyânesinden jeng-i gam gitdi safâ geldi
5 Bu gün dervîş-i âlemdir ümîd-i mâl ü câh etmez
Ayağın tozuna Şâha Hayâlî bî-riyâ geldi

403/25 Gazel
1 Tâ ki gördüm bir nazar ol mâh-peyker dilberi
Oldu her bir katre-i eşkim saâdet ahteri
2 Vermemiş yüz şâdîye Leylî gam-ı Mecnûnunu
Da'vî-i aşk etmede meydânının oldu eri
3 Eyledi ayyâr-ı hâlin zülf-i müşgînün kemend
Gözlerin şehbâzının ebrûlarından şehperi
4 Tâ ki verdin ârızında zülf ü müşgâsâya cay
İşi bitti sünbülün dürüldü verdin defteri
5 Ey Hayâlî benzetirlerse dürü dendânına
Eşk-i çeşmim biri birine koyar deryâları

403/26 Gazel
1 Gerdenin göstermek ile sîne-çâk ettin beni
Hay zâlim göğsünü açma helâk ettin beni
2 Cismimi ey dîde-i gam-dîde hûna gark edip
Âlemin âlâyişinden cümle pâk ettin beni
3 Fârig edip ey felek ucb-ü riyâdan sînemi
Nâ-tüvân u nâ-murâd ı derdnâk ettin beni
4 Hamdülillah vermeyip dünyâ-yı dûnun devletin
Dil-rübâ mahbûblar yolunda hâk ettin beni
5 Neş'eler erdi Hayâliyem kelâmımdan dile
Tâ ki bâğ-ı ma'rifet içinde tâk ettin beni

404/27 Gazel
1 Her şererden oldu bir deryâ-yi ateş bîşesi
Bîsütûn Ferhâdının odlara yansın tîşesi

2 Tutduğunda halkasını Ka'benin Mecnûn demiş
Gönlümün Leylâdan özge olmasın endîşesi
3 Aşk-ı cânân ile olmaz ahd-ı peymânın dürüst
Sınmasa seng-i melâmetlerle ârın şişesi
4 Zülf-i Leylâ hasta Mecnûnun kilîd-i aklıdır
Bir nazar baksa ana kalmaz cünûn endişesi
5 Rindidir kûy-ı harâbâtın Hayâlî olalı
Hemdemi mey-hârlar bîkârlıklar pîşesi

404/28 Gazel

1 Nâsih içti etmeden ibrâmı bayram ertesi
Âteş-i mey puhte kıldı hâmı bayram ertesi
2 Sâki-i gül ruh elinden gül benefşe gör bugün
Rûzigâr açsın gül ü bâdâmı bayram ertesi
3 Görmek istersen melâmet mülkünün serverlerin
Seyr kıl her rind-i dürd-âşâmı bayram ertesi
4 Kâse-i serden düzüp bezm-i belânın câmını
Kayse nûş etsem gerek ol câmı bayram ertesi
5 Ey Hayâlî kâkül-i dilberde bend etsem gerek
Bu dil-i bî-sabr ü bî-ârâmı bayram ertesi

405/29 Gazel

1 Fakr ile fahr eyledi meydân-ı dîn serverleri
Ermedi bu devlete rûy-ı zemîn serverleri
2 Hırmen-i fakrın gedâsıdır ser-efrâzân-ı dîn
Gel temâşa eyle bunda hûşe-çîn serverleri
3 Vermedi iki cihâna bir gubâr-ı dâmenin
Kûy-ı fakrın bî-girîban âsitin serverleri
4 Seyr-i gülzâr-ı cinândan fariğ oldu her melek
Tâ ki zînet etdi dâğ-ı ateşîn serverleri
5 Âşinâyâne nazar saldı Hayâlîden yana
Bârgâh-ı işretin şol nâzenîn serverleri

405/30 Gazel

1 Haddinedir sevdigim ebr-i bahârın giryesi
Dîde-i uşşâk içindir çeşmesarın giryesi
2 Tâ ki saldın aks-i ruhsârınla âteş gülşene
Su sepip def'edemez anı hezârın giryesi
3 Sen karâr etdin dil-i âşıkda ey nâvek velî
Seyle verdi âlemi her bî-karârın giryesi
4 Kûy-ı dildârı dolanma tutmasın ey girdibâd
Dâmenin her bir perîşân-rûzigârın giryesi
5 Tâ ki tenden çekti el pervâne-i cân sûhte
Eksik olmadı çerâğ-ı bezm-i yarın giryesi
6 Mâtemin eyler Hayâlî Bîsütûn Ferhâdının
Akıdıp seylâblar her kuhsârın giryesi

406/31 Gazel

1 Tâ ki oldu şâh-ı rez pîr-i mugânın dikmesi
Hacletinden yere geçti bâğbânın dikmesi
2 Yüz nihâl-i bağ-ı mihnet var eliften sînede
Her birisi oldu sen serv-i revânın dikmesi
3 Goncalar rengin lebinden dem urur gülzârda
Şâh-ı gül oldu nihâl-ı ergavânın dikmesi
4 Verdim ey gül-ruh ciger hûnâbesiyle perveriş
Tâ hayâl-i kaddin oldu bâğ-ı cânın dikmesi
5 Ey Hayâlî Şemsî bu şi'rin pesend etse nola
Gerçi gelmez aynına çöpce filânın dikmesi

406/32 Gazel

1 Serv olduysa nigâra bâğbânın dikmesi
Tûbî-i bağ-ı cinândır âsitânın dikmesi
2 Sînelerde cân gibi hükmü revândır tîrinin
Olalı sen dilber-i ebrû-kemânın dikmesi
3 Bağda gül haddinin perverde-i ihsânıdır
Sünbül oldu turre-i anber-feşânın dikmesi
4 Pâre pâre eylesin tîğ-i cefâ-yi rûzigâr
Ney-şeker geçmezse nahl-i dil-sitânın dikmesi
5 Gülbün-i ümmîdi gül vermez Hayâli çâkerin
Gerçi oldu himmet-i Şâh-ı cihânın dikmesi

407/33 Gazel

1 Gördü göz yaşı yıkıp ah ise berbâd etti
Kûh-ken hânesini sengde bünyâd etti
2 Geçti cândan komadı dâmenin gerçi ki şem
Çevirip başına pervânesin âzâd etti
3 Çehremin rengi demindir deyicek gonca-i bağ
Andelip açma bu râzı deyu feryâd etti
4 Leb-i şîrînine ben cân vericek dest-i kazâ
Bîsütûn-ı gama herzerremi Ferhâd etti
5 Pîr-i aşkın nefesin gözle Hayâlî seni çün
Şem-veş rûz-ı ezel yanmağa irşâd etti

407/34 Gazel

1 Görmez isem Ka'bede mahbûbumun dîdârını
Dûd-ı âhımla siyâh edem der ü dîvârını
2 Şol kadar müstağrak-ı deryâ-yi eşvâka bugün
Nûrdan fark etmezem Tûr-ı mahabbet nârını
3 Katre-veş mahv-i vücûd et bahre zîrâ kim bahir
Taşraya atar beyâbânın gelen murdârını
4 Yâra baksam cennet ü hûr u kusuru görmesem
Dersem ol gülzâr-ı dîdârın gül ü bî-hârını
5 Aks-i yârı sâgar-ı meyde Hayâlî göreli
Yasdanır kûy-ı harâbâtın der-i hammârını

408/35 Gazel

1 Kaptı çehremden sabâ hâk-i der-i cânânımı
Ah kim elden çıkardım dârû-yı dermânımı
2 Za'fdan gayrı tabîbim yok gelir nabzım tutar
Gözleyen gamdır o hem şâdîde bekler yanımı
3 Deyelerdi acz edip yâ Rab bu nâra döymeziz
Ger yedi dûzah çekeydi bir nefes hicrânımı
4 Câmi-i Kuds eylesem bu deyr-i pür-eşkâlimi
Kudret el verse firişteh eylesem şeytânımı
5 Ey Hayâlî katreden deryâya varmış âşıkın
Bahr-i zehhârın benim kimdir bilen pâyânımı

408/36 Gazel

1 Görüp can verdirm ol nâ-mihribânı
Huzûrunda uçurdum murg-ı cânı
2 Girer destine şâm-ı zülf-i Leylî
Olursa şâne Mecnûn üstühânı
3 Lebinle gonca hem-râz oldu cânâ
Aceb mi lâlenin kurusa kanı
4 Gözüm yaşıyla rûy-ı zerdime bak
Geçir gel sohbet-i meyle hazânı
5 Yolum düştü Hayâlî kûy-ı aşka
Dediler geldi bir Mecnûn-ı sânî

409/37 Gazel

1 Öldüğümde seyl-i eşkim ilte bî-pervâ beni
İhtirâm edip el üstünde tuta deryâ beni
2 Oldum ey gül-çehre eşk-i pür keremden şermisâr
Edeli Mecnûn gibi âlemlere rusvâ beni
3 Cism-i hâki ayağım altında olaldan gubâr
Ser bülend-i âlem etti ol kad-i bâlâ beni
4 Ka'beye azm eylesem kûyundan a kıblem dönüp
Ede her menzil ziyâret Ka'be-i Ulyâ beni
5 Şâhbâz-ı evc-i aşkam kim Hayâlî görmedi
Lâmekân mülkünde pervâz eyleyen ankâ beni

409/38 Gazel

1 Nice yüz bulmasın devr-i ruhunda zülf-i pürçîni
Getirmiş kişver-i Rûma harâc-ı Çîn ü Mâçîni
2 Süzülmüş bir şikâra iki şehbâz ol iki ebrû
Şikâristan-ı hüsnün gözleridir iki lâçîni
3 Arûs-ı dehre baş egmek begâyet hub idi elhak
Eger kim nakd-i ömr-i nâzenîn olmasa kâbîni
4 Hadeng-i gamzenin saydıdır ey türk-i kemân-ebrû
Eger bir Rûsi dilberdir eger hûb-ı Moğolçîni (Rus güzelleri)
5 Hayâlî nazmını tâ kim utârid istimâ etdi
Begenmez matla-ı mihr ile gökte nazm-ı pervîni

410/39 Gazel

1 Seg-i Leylî nişânına sürüp Mecnûn pîşânî
Der imiş ey mahabbet gülşenini verd-i handânı
2 Benim boynuma dahi zulm-i bîdâd etmesin halka
Çıkar habs-i külâhından bu zülf-i anber-efşânı
3 Dedim destim erer mi zülfüne bir şeb dedi dilber
Gedâlar destine lâyık degildir bâz-ı sultânî
4 Elifle dâğ ile cismim serâser göz ve kaş ettim
Doyunca her nazar seyr etmege Sultân Süleymânı
5 Hayâlî sûret uğrusu rakîbi sürdü kûyundan
Kızılbaşın elinden aldı gûyâ taht-ı Şirvânı

410/40 Gazel

1 Ey felek bir gün mukîm-i kûy-ı dildâr et beni
Sonra dön özr eyleyip ağyâra inkâr et beni
2 Abd olaldan kulluğumdan şâkir idin ey melik
Kim dedi kim hâce-i hicrâna ikrâr et beni
3 Sûret-i hâlim benim ey aşk mahfî kalmasın
Peyker-i Mecnûn gibi bir nakş-ı dîvâr et beni
4 Üstüme ervâh-ı kudsîler mekes-vâr üşmege
Ey kazâ-kudret senin bir şehd-güftâr et beni
5 Ey Hayâlî dûd-ı âhım pây-i çarha yüz sürüp
Dedi kûy-ı yâra bir ebr-i güher-bâr et beni

411/41 Gazel

1 Dervîş kim şikâr ede fakrın libâsını
Vermez sipihri atlasa köhne palâsını
2 Cânlar verir serâb ile bâd-ı semûma Kas ?
Mihnet diyârının sever âb u havâsını
3 Şîrîn gamında eyler idi Kûh-Ken şikest
Mînâ-yi çarha atsa eger ol kayasını
4 Dolab-ı çarhı döndüreli şeyli yaşımın
Asî suyuyla anma geçen mâcerâsını
5 Zer-beft müttekâdan eder ey Hayâlî âr
Genc-i kanâatın döşenen bûriyâsını

411/42 Gazel

1 Sana gönderse nâlem dûd-ı âhı
Kapından dûr kıl ol rû-siyâhı
2 Yaşım bahrine bâ'is hançerindir
Bilir bu mâcerâyi murg u mâhi
3 Olaldan lâle hâlin dâğ-dârı
Pür oldu misk ile la'lin külâhı
4 Benim sînemdeki her bir elifdir
Mahabbet ellerinin şâh-râhı
5 Ayagın toprağı olmuş Hayâlî
Verildikde sana evreng-i şâhî

412/43 Gazel

1 Kıldı gam Ferhâd ile Mecnûn dil-i şeydâları
Şâh-ı istignâ-yi aşkın begleri ağaları
2 Akıdıp kanlı yaşımdan dembedem ırmaklar
Bahr-i hûnâb eyledim mâhîlere deryâları
3 Nâlesine gördü Ferhâdın getirmez tâkati
Bîsütûn basdı anunçün bağrına hârâları
4 Bir güzel sev kim ede dâ'im tecellâ-yi visâl
Dilber oldur olmaya uşşâkına ferdâları
5 Hem-cenâh oldu Hayâlî himmetim şehbâzına
Âşiyân-ı Kâf-ı aşkın bir nice ankâları

412/44 Gazel

1 Mâlik-i derd olsa âşık istemez dünyâları
Penbe-i dâğına almaz efser-i Dârâları
2 Ermedim Bahr-i Muhîtin gevher-i nâ-yâbına
Katre katre saymayınca gözlerim deryâları
3 Seyr kıl dil âlemin görmek dilersen bî-zevâl
Zerrelerden bî-aded mihr-i cihân-ârâları
4 İki dünyâyı değişmezler bir ednâ cür'aya
Zâhidâ kûy-ı harâbâtın kadeh-peymâları
5 Gösterir nazmı Hayâlî tarzını her şâ'irin
Himmetim dâmıyla sayd ettim nice ankâları

413/45 Gazel

1 Zülfünün küfrüne şöyle vermişem ikrârımı
Ger Mesîha minnet etse kesmezem zünnârımı
2 Nakd-i câna almış iken Yûsuf-ı maksûdumı
Mâlik-i dînârlar bozmak diler bâzârımı
3 Hâmeyem dest-i kazâda yazmağa âyât-ı aşk
Gel temâşâ eylegil güftârımı reftârımı
4 Her gubâr içinde bir hûrşîde eylerdin nazar
Cür'a-dânımdan eger nûş eylesen esrârımı
5 Ey Hayâlî bendedir nakş-ı rüsûm-ı kâ'inat
Gösterelden âleme âyîne-i dîdârımı

413/46 Gazel

1 Gözün şir-i şikâr-efken durur kaşın siyeh-gûşu
Lebin meyhânedir ervâh-ı kudsîler kadeh nûşu
2 Uğurun açık olsun subh gibi ey güneş-tal'at
Dil almağa çıkarmışsın iki zülf-i zırıh-pûşu
3 Süheylin pertevi seng-i Bedahşı la'l eder lîkin
Gözüm yaşını yâkût eyledi dürr-i benâgûşu
4 Hadengin zahmı sînemde gamımla yâr-ı gâr oldu
İkisi birliğe yetti unuttular ferâmûşu
5 Hayâlî sîne-i pür-dâğ ile mağlûb-ı akl olmaz
Peleng-i bîşe-i aşka mukârin eylemen mûşu

414/47 Gazel

1 Nâz ile ol gonca çün seyr-i gülistân eyledi
Kıldı bülbül nâle gül çâk-i girîbân eyledi
2 Sâye saldı üstüne ol serv ben üftâdenin
Bir gedâya şâh gûyâ hil'at ihsân eyledi
3 Âsitânın bana mesken kıldı ol Yûsuf-cemâl
Rûm şâhı bir kulun san Mısra sultân eyledi
4 Dil-rübâlar kâmetin nahl-i cihân-ârâ eden
Nev-bahâr-ı hüsne göz yaşını bârân eyledi
5 Gâfil olma ey Hayâlî nazmına inkâr eden
İltifât-ı Şâh anı Rûm içre Selmân eyledi

414/48 Gazel

1 Bugün bir mugbeçe mahbûbun oldum zâr ü şeydâsı
Baş egmez âfitâb-ı hâvere zerrîn çelipâsı
2 Hayâl-i dürr-i dendâm edelden yaşımı deryâ
Başımdan eksik olmadı cihânın şûr u gavgası
3 Kara yazılı alnımda ne var kesdimse bir na'li
Melâmet şâhının böyle olur hükmünde tuğrâsı
4 Kolumda dâğ ile kocsam miyânın ictinâb etme
Olur her bî-bedel ince kumâşın al tamgası
5 Hayâlî âh-ı bülbülden hazer eylerdi ol gonca
Dür-i gûşu gibi geh geh kulağın çekse lalası

415/49 Gazel

1 Yâr gösterdi bize âyîne-i ruhsârını
Tûtî-i tab'ın yine gûş eyleriz güftârını
2 Tîğ-i gamdan yara ne derd ehli isen yâre er
Yârını görmez bu gün her kim ki görmez yarını
3 Dembedem başlar kesip kanlar döker cellâd-ı aşk
Ol şeh-i hüsnün görün kûyunda cân bâzârını
4 Seyr ederdim mutribâ ben her makâmın perdesin
Sâz-ı aşkın sen dahi depretmeden bir târını
5 Ey Hayâlî cür'a-dân-ı sîne-i bî-kîneden
Âlem-i aşkın hüveydâ eyledim esrârını

415/50 Gazel

1 Sîneme şol denli yaktım dâğlar yok sağışı
Âşıkın bu denli zahm ile kalır mı sağ işi
2 Mürdeler ihyâ ederken lâ'l-i rûh-efzâ-yi yâr
Gamze-i hûn-rîz ile âşıkların kırmağ işi
3 Murg-ı dil dâ'im havâ-yi zülfün ile ey perî
Bâl ü per açıp behişt-i kûyuna uçmak işi
4 Yaşı çok olsun o servin yaşımın ırmağını
Gördüğünce gözlerimde kâmetin armağ işi
5 Şevk-i ruhsârınla yanarsa Hayâlî gam degil
Şem'a karşı dostum pervânenin yanmağ işi

416/51 Gazel

1 Gördüm rakîbe cevr okun atar ol âfeti
Demler durur ki çıkmadı dilden cerâhati
2 Göz yaşı içre cânı revân eyledim gama
Deryâya girse bir kişi verir selâmeti
3 Nakd-i hayâtı bezl eder miydim üstüme
Farz olmasaydı Ka'be-i aşkın ziyâreti
4 Bu rûzigâr-ı hecre nihâyet bulunmaya
Ölem gidem firâk ile şâhım nihâyeti
5 Oldum Hayâlî yine harâbât-ı aşkta
Üstüne cür'alar dökülür bir melâmeti

416/52 Gazel

1 Yine bu çarh-ı sitem-pîşe aceb hâl etti
Sâye-veş ayağa saldı beni pâmâl etti
2 Kûyuna varmağa cân kayd-ı bedenden geçti
Uçmağa kendüzünü murg-ı sebük-bâl etti
3 Âferin Kays-ı nazar-bâza ki cânânesinin
Göz karasını ezip çehresine hâl etti
4 Nev arûs-ı suhanım cilveye âğâz edicek
İstemez mâh-ı nevi pâyine halhâl etdi
5 Öldürem derdi Hayâlî kulunu cevr ile yâr
Ne günâh etti ki sonra yine ihmâl etti
417/53 Gazel
1 Encümle gezdi gece şehri kamer çerâğı
Gûyâ ışıklar ile devr etti çerâğı
2 Merdümleri gözümün nezrini sîm-i eşkin
Yağdırsalar aceb mi dâğımdır er çerâğı
3 Ben cân eritdiğimde ol hande etdügiçün
Dolaşıp incitirler pervâneler çerâğı
4 Dendânı aksi yârın çeşmimde oldu lâmı
Gûyâ muhît içinde yanar güher çerâğı
5 Bu şi'rüme Hayâlî germ olmasın Sehâbî
Şevkiyle zâ'il etmez zîrâ fener çerâğı
417/54 Gazel
1 Bâzâr-ı kâ'inatta gördü güzel seni
Bî-ihtiyâr sevdi dil ey bî-bedel seni
2 Nûrunla zül'-vücûd durur zerre-i vücûd
Ey nûr-ı dîde görmedi sâhib-sebel seni
3 İsmet sipihrinin yere konmaz hümâsısın
Yüksek uçarsın avlayamaz her çakal seni
4 Rüsvâ-yi dehr ola nitekim düzd-i âfitâb
Her bî-edeb ger eyler ise der-begal seni
5 Yüz sürdüğünde destine cânâ Hayâlîden
Çak dudağında öpse gerek bu gazel senî
418/55 Gazel
1 Ey gönül Mecnûn-ı ser-gerdâna benzettim seni
Tekye-i sînemde bir hayrâna benzettim seni
2 Gördüm etrâfını tutmuşsun hilâlin ey şafak
Zahm-ı âşıktan dökülmüş kana benzettim seni
3 Nûr-ı hüsnünle cihânı ey güneş tuttun temâm
Şems-i devlet sâye-i Rahmâna benzettim seni
4 Arşa erişsin külâhın gûşesi şimdengeru
Husrev-i Gâzî Süleymân Hâna benzettim seni
5 Mün'kasidir sûret-i ahvâl-i âlem câmına
Husrev-i İskender-i devrâna benzettim seni
6 Olduğumçün ben Nizâmî gibi bir sâhib-suhan
Şah Tuğrul bin Kızıl Arslana benzettim seni
7 Ka'be hakkı pâyen olmuştur fesâhat minberi
Ben Hayâlî Hazret-i Hassâna benzettim seni
418/56 Gazel
1 Bûsitân-ı ser-i kûyun dolanıp âb gibi
Çarha girip dökerem göz yaşı dôlâb gibi
2 Pertev-i nûr-ı Nebî berk urur alnında
Ruhların al durur benlerin ashâb gibi
3 Sâf kıl âyîne-i kalbini mânend-i kadeh
Olmagıl kimseye kan yağı mey-i nâb gibi
4 Kime ağzı haberin sordum ise yoktur der

Dehen-i tengi nigârın katı nâ-yâb gibi
5 Çünki sen servin ayağına Hayâlî eremez
Başını taşlara döğse nola seylâb gibi

419/57 Gazel
1 Etmezem gülzâr seyrin bülbül-i şeydâ gibi
Meskenim Kâf-ı kana'at olalı ankâ gibi
2 Kûh-veş çek dâmenin sahrâ-yi âlemden gönül
İki yaka ıssı olmak istesen deryâ gibi
3 Bir içim su minnetin çekdirme nahl-i kaddüne
Tâ ki kadrin meyvesi izzet bula hurmâ gibi
4 Sûzen-i dil-dûz-ı gamzendir bana hâ'il olan
Yoksa eylerdim tecerrüd kasdını Îsâ gibi
5 Zerre denli kılmadın dehre Hayâlî i'tibâr
Topun ağsın göklere mihr-i cihân-ârâ gibi

419/58 Gazel
1 Çignek oldum leşker-i derd ü gama yâd et beni
Bir yıkılmış kişverin ey Şâh âbâd et beni
2 Âb-ı çeşmimle gil edip ey kazâ hâkim benim
Bîsütûn-ı derde bir şûrîde Ferhâd et beni
3 Geşt-i sahrâyı kosun mihnet bucağın beklesin
Ey felek şimdengeru Mecnûna üstâd et beni
4 Seyl-i eşkim ey sanem bir gün götürür hâkden
Sen gerek peykânlarınla kûh-ı pûlâd et beni
5 Nâr-ı hecrinle Hayâlî bâm-ı dûzahdır tenim
Arz edip dîdârını gel cennet-âbâd et beni

420/59 Gazel
1 Mihr âteş-bâzlar resmini engîz eyledi
Her dırahtın bergini bir nev'e gül-rîz eyledi
2 Tâb verdi sîne-i pür-sûzdan çeşmimden âb
Çarh tîğ-i gamzeni ben hastaya tîz eyledi
3 Gerd-i haylinden senin ey Husrev-i iklîm-bahş
Bu yedi gerdûn dimâğın anber-âmîz eyledi
4 Câm-ı himmet sun ki gerdûn çarha-i hazzâf-vâr
Âkıbet terkîb-i Cemden câm-ı Pervîz eyledi
5 Bendeyem şol şâha kim şâm-ı ademden kurtarıp
Bülbül-i tab-ı Hayâlîyi seher-hîz eyledi

420/60 Gazel
1 Ol kemân ebrû gazâl-i mihri nahcîr eyledi
Şa'şa'a sanır gören cismin pür-tîr eyledi
2 Aks-i zülfün çeşmime saldı yaşım bernd etmege
San Sikenderdir ki bahr-i Rûma zencîr eyledi
3 Ol güle kan ağlamakdan ellerin al eyledim
Kendi kanımla bana gör şimdi el bir eyledi
4 Sâkî ol dihkân-ı bî-hâsıl benem dünyâda kim
Mezra-ı zühdün dolu urdu kara yir eyledi
5 Çîn-i zülfün Rumda cânâ Hayâlî göreli
Geçdi iklîm-i Hatâdan terk-i Keşmîr eyledi

421/61 Gazel
1 Yolunda ser verip şu ki serverlik eyledi
Meydân-ı aşk içinde dilâverlik eyledi
2 Kim ki bu çarh-ı pîre-zene mâ'il olmadı
Merdâneler içinde bugün erlik eyledi
3 Zünnâr-ı zülfün eyledi bî-dîn rakîbe arz
Gördün mü ol sanem nice kâfirlik eyledi
4 Peykân-ı yâr sineme geldi yüreklenip

Dil deldi canım aldı ciger-derlik eyledi
5 Dilden Hayâlî sûret-i idrâki kazıyıp
Dîvâne-meşreb oldu kalenderlik eyledi
421/62 Gazel
1 Ana rahminde tenim şol dem ki sûret bağladı
Bir sanem yâdına zünnâr-ı mahabbet bağladı
2 Gördü Mecnûn kim beni Âdemde yok resm-i vefâ
Vardı ol dîvâne vahşîlerle ülfet bağladı
3 Mahmil-i tabutta olur metâ'ı bir kefen
Şol ki bir kaç gün fenâ dünyâda şöhre bağladı
4 Genc-i cânâ nefs ejderhâsın etdi pâsbân
Çün tılısm-ı âdemi üstâd-ı hikmet bağladı
5 Yâd-ı la'linle Hayâlî nûş eder hûn-ı ciger
Gör tabîb-i hecr ana cânâ ne şerbet bağladı
422/63 Gazel
1 Dâğ-ı sînem ehl-i derdin olalı baş ocağı
Benden uyarır çerağı Hacı Bektâş ocağı
2 Sebzeler rûy-ı zemîni tutdu Osmânî gibi
Lâlelerle oldu her vâdî Kızılbaş ocağı
3 Cân ü dil kurbânlarından kanlar olmazdı revân
Ehl-i hüsnün olmasa ol göz ile kaş ocağı
4 Tekye-i gamda benim abdal görse cünbüşüm
Bana Mecnûn derdi gel sen bekle kardaş ocağı
5 Gevher-i hüsnün Hayâlî mâlik oldu kânına
Bîsütûn Ferhâdına verildi bir taş ocağı
422/64 Gazel
1 Derd ser-leşkeriyle bekledi Mecnûn vâdî
Aşk derbendine saldı karuvul Ferhâdı >
2 İntizâr ile biri cânını teslîm etti
Biri Şîrîn gamiyle kûhdan aldı dâdı
3 Gönlümü yıkmağa ol seng-dil almış ele taş
Belki ma'mûr edeyin der bu harâb-âbâdı
4 Servin eflâke eğer başı ererse sanemâ
Kaddine bende iken istemez ol âzâdî
5 Dayanıp hüsnüne cevr itme Hayâlî'ye ki çün
Bir kıl üstünde durur hûbluğun bünyâdı
423/65 Gazel
1 Derd okların ol kaşı kemân cânıma attı
Bir gün demedi bunu dahi Tanrı yarattı
2 Dilden geçen oklarını tîr eyleyicek yâd
İncindi rakîbin acaba ana ne battı
3 Yûsuf gibi ağır oluban düşmedi yegni
Bu Mısr-ı melâhatde o meh kendüyi sattı
4 Öykündüğiçün kaddine nahl-i gül-i bûstân
Eller üşüben anı gülistânda donattı
5 Başdan aşırı etdi Hayâlî sana cevri
Tâ kim ser-i zülfeynini ol mâh uzattı (halk söyleyişi-sadelik-üslup)
423/66 Gazel
1 Cân versem anuban kad ü ruhsâr-ı yârımı
Nahl-i gül ile ziynet edesiz mezârımı
2 Ey bâd-ı ah ben ölicek kabrime gelip
Lutf eyle hâkden getir ol dem gubârımı
3 Peykânların bedende göricek hisâbsız
Gam dedi kim alır bu yaraklı hisârımı
4 Mihnet şebi sitâreleridir desem nola

Ahım duhânı içre görünen şirârımı
5 Ol meh Hayâlî bâna diyelden sitâresiz
Kıldım nücûm-ı eşkim ile pür sitârımı

424/67 Gazel

1 Aşk bir şem'-i ilâhidir benem pervânesi
Şevk bir zencîrdir gönlüm anun divânesi
2 Kanda bilsin şâh-ı aşkun dergehi âdâbını
Kûhken bir dağ eri Mecnûn yaban dîvânesi
3 Kelle-i uşşâk satılmaz kesâdı var katı
İşlemez oldu mahabbet şehrinin ser-hânesi
4 Murg-ı dil dâ'im havâ-yi aşk ser-gerdânıdır
Bülbülün gülzârı var bûmun olur vîrânesi
5 sâgar-ı Cemde bu beyt-i dil-güşâ mersûm imiş
Âteş-i bâdeyle germâgerm iken kâşâneşi
6 Rind oldur kim götürdü bezm-i kesretden ayak
Sâkî-i devrân elinden dolmadan peymânesi
7 Şîr ü şekker gibi alıştı Hayâlînin bugün
İltifât-ı Şâh ile bu vaz-ı dervîşânesi

424/68 Gazel

1 Ne ziyân etti sana sofi şarâb-ı sâfî
Yine alıp ele halvetde çalarsın lâfı
2 Nakd-i gencîne-i Cemşîd-i cevân-bahttır ol
Yaraşır olur ise pîr-i mugân sarrâfı
3 Benem ol merd ki yerden götürür gerd-misâl
Himmetim sarsarı estikde cibâl-i Kâfı
4 Haşrde seyr-i likân etmez isem ahım ile
Dûzah-ı âteş edem cennet ile a'râfı
5 Gelmege havf eder hâb Hayâlî gözüne
Olalı yaşı ile Bahr-i Muhît etrâfı

425/69 Gazel

1 Gözümle gönlüm arar hüsn-i âlem-ârâyı
Gözümse gönlüme uydu gönülse hercâyî
2 Dişin dürü edeli boynu bağlı bir bende
Gözümle kirpiğine salmaz oldu deryâyî
3 Duhanî lâle gibi dağ ile pür oldu tenim
Libâsın edeli ol gül-izâr sürmâyi
4 Kemân-ı aşk aceb müntehâ idi lîkin
Atıldı ortaya Hallâc çekti ol yayı
5 Yüzün görünce Hâyâlî karârdan geçti
Tecellî eyledi Şems oldu zerre Mollayî

425/70 Gazel

1 Eline câm al geldi cihânın sa'd-i devrânı
Bahâristân ile zeyn eyledi gülşen gülistân
2 Nevâ-yi andelîbi husrev-i gül istimâ etdi
Ana âheng eder her sebzenin murg-ı hôş-elhânı
3 Çemen ibret-nümâdır kara yerden lâle şeklinde
Şehîd-i dâğ-ı aşk olmuşların cûş eyledi kanı
4 Cihânı bir nazar seyr etmek için şekl-i nergisde
Görünür hâkden her nâzeninin çeşm-i fettânı
5 Ölüden kem degilsin sen dahi cûş-ı hurûş eyle
Hayâlî zinde-dil ol geldî ayş-i nûş devrânı

426/71 Gazel

1 Nola gözlerse erbâb-ı nazar ruhsâr-ı cânânı
Alırlar ortaya pervâneler şem-i şebistânı
2 Açılmaz goncanın ser-beste râzı gayra ey bülbül

Bu gülzâra konup göçtü senin gibi hezârânı
3 Binâ-yi aşka bir taş ilteyim alıp ele başım
Gelenler bizden önden böyle görmüş resm-i erkânı
4 Ferîdûn-ı zamânem devletinde Husrev-i Rûmun
Elimde câm-ı Keyhusrev başımda tâc-ı hakânî
5 Gazabla çekdi dilber tîğini gösterdi yelmanın
Hayâlî öldü ol öldürmeden yalmanı yalmanı

426/72 Gazel
1 Beni kul etti aşkına bugün bir şâh-ı Ken'ânî
Mübârek ismidir Ya'kûb u kendi Yûsuf-ı Sânî
2 Nola ser-defter-i hûbân-ı âlem olsa ol server
Melâhat nâmesi şimdi anunla buldu unvânı
3 Bana dil uzatır ey gonce-i nev-rüste her bir hâr
Varıp seyrân edersem sensizin sahn-ı gülistânı
4 Görenler nilgûn dülbend ile ol yâr-ı meh-rûyu
Sanır dördüncü kat gökten göründü mihr-i rahşânı
5 Helâk ettin Hayâlîyi ümîd-i vasl ile âhir
Niçin yok yere öldürdün be hey kâfir müselmânı

427/73 Gazel (Rumeli)
1 Revâ mıdır kilîsâdan çıkarmak bir müselmânı
Müselmânlar frengîler geyer bir Rûm cânânı
2 Ruhu nârındaki hâli buhuru bûyun istersen
Ölüne dahi günlük vermezin der gör o fettânı
3 Varıp nâz uykusuna fâriğ oldu benden ol kâfir
Meger papas uyara bana ol şem'-i şebistânı
4 Gözüm yaşında haçın suya salsa ol melek-simâ
Mesîhâ gibi eylerdi yaşım her derde dermânı
5 Oluptur teşne-dil nûş etmege mey yerine kanın
Hayâlî ol dahi bilmez gibi Sultan Süleymânı

427/74 Gazel
1 Tâ ki gördüm hüsn içinde ol melâhat kânını
Âlemin gözden bıraktım dür ile mercânını
2 Husrevâ Şebdîz-i âhımdır semend-i bâd-pâ
Kim alır bir demde eflâkın dokuz meydânını
3 Kanı ol bize ciger-gûşem diyen mecnûn deyu
Tutsa kûhun lâle etfâli nola dâmânını
4 Çıkmadı deyr-i felekde yine hûrşîd-i sanem
Kara çulla görmeyince âlemin ruhbânını
5 Ey Hayâlî eylemiş meşşâta-i rûz-ı ezel
Nev ârûs-ı hüsn için gülgûne âşık kanını

428/75 Gazel
1 Saldığında hâne-i aşkın ezel bünyâdını
Taşa kullandım belâ iklîminin Ferhâdını
2 Bir nihâl-i tâze sevdim bâğbân-ı dehr iken
Gülşenin âzâd kıldım servini şimşâdını
3 Âlem-i ervâhdan Mecnûn duâ eyler bana
Hayr ile yâd eylemek yegdir kişi üstâdını
4 Hâkinin her zerresi Ferhâdın eylermiş fegân
Bîsütûnda bir kişi çağırsa Şîrîn adını
5 Ey Hayâlî aşka inkâr etse zâhid tan degil
Haylî müşküldür kişi terk eylemek mu'tâdını

428/76 Gazel
1 Aşk ehli ol durur ki görem deyu yârını
Cânı çıkınca ekleye kûy-ı nigârını
2 Mecnûn eline rişte-i maksûd girmedi

Ellerde gördü nâka-i Leylî mehârını
3 Gam âleminde oldu duhânım sipihr-i aşk
Encümler eyledim ana ahım şirârını
4 Mecnûn gam ile cân vericek âfitâb-ı aşk
Yerden götürdü zerreler edip gubârını
5 Tâb-ı Hayâlî ma'nî-i gayrı alıp nider
Şehbâzdır ki sayd özü eyler şikârını

429/77 Gazel

1 Hayliden pîr-i mugânın bekleriz dergâhını
Cür'a-i feyziyle yâd etmez bu devlet hâhını
2 Katre katre eşk kevkeb penbe-i dâğım kamer
Âlem-i aşkın temâşâ kıl nücûm u mâhını
3 Çaldı derbend-i mahabbette melâmet tablını
Bîsütûnun bekledi Ferhâd-ı miskîn râhını
4 Bî-nazardır tûtyâ çekse gözüne âfitâb
Hılkati her şeyde zâhir görmese Allâhını
5 Hâbda gördüm Hayâlî düştü Mecnûn pâyıma
Bende kıldım kendime mülk-i belânın şâhını

429/78 Gazel (rindâne)

1 Yeter olduk gubâr-ı gamla bengî
Getir sâkî şarâb-ı lâle-rengi
2 Sunup şol ibrîşim gibi şarâbı
Giyer cân egnine zîbâ frengî
3 Ne meydir ol kim içse cür'asın mûr
Göze göstermeye bebr-i pelengi
4 Güneş sanıp ola zerrât zâhir
Ele alsa şeb-i târ içre zengi
5 Yemenden kaçuban girmezdi taşa
Eger andan akîk almasa rengi

430/79 Gazel

1 Menem Mecnûn-ı pür sevdâ-yi Leylî
Başımda sûriş-i gavgâ-yi Leylî
2 Ben ol fülk-i muhâlif-rûzigârem
Ki gark etti beni deryâ-yi Leylî
3 Şehîd-i aşktır kanlı kefende
Bana her lâle-i sahrâ-yi Leylî
4 Eder mecnûn gönül nâmûsdan ar
Olaldan âleme rüsvâ-yi Leylî
5 Kulağıma gelir âvâz-ı halhâl
Görünmez mi nişân-ı pây-i Leylî
6 Benem pür-hâl bir Mecnûn-ı sâmit
Velî gönlümde hûy u hâ-yi Leylî
7 Hayâlî can gözüyla bakmayınca
Görünmez sûret-i zîbâ-yi Leylî

430/80 Gazel

1 Fürkatinde dâğ ile na'l ile zeyn edip teni
Ehl-i hasret göz kulak olup seni gözler seni
2 Ak sancak kıldı İstanbulu rûşen nitekim
Dîde-i Ya'kûbû açtı Yûsufun pîraheni
3 Sen Şehi geh geh melek haylî temâşâ etmege
Açılır tâk-ı zebercedden hilâlin revzeni
4 Pâyına sen serv-i gül ruhsârın isâr etmege
Gonca ile nergisin pür-zer oluptur dâmâni
5 Yoluna cânı Hayâlî gibi eylerler nisâr
Askerin ser-askerin gibi sever Şâhım seni

431/81 Gazel

1 Bulunmaz bana hem-dem bezm-i gamda nâleden gayrı
Ne içsem kimse yok sâgar suna teb-hâleden gayrı
2 Mahabbet mihri tâbından vücûdun mahv kılmış yok
Ararsan gülşen-i dehri benimle jâleden gayrı
3 Metâ-ı derdim istermiş nesi var lâlenin elde
Bir iki kana müstağrak yanık pergâleden gayrı
4 Yaşı encümlerin îsâr edip mâh-ı şeb-efrûzu
Derâgûş eylemiş yok devr içinde hâleden gayrı
5 Hayâlî kara bahtından şikâyet kılmadı çarha
Ruhun zerd eyleyip eşk-i revânın aleden gayrı (ale: hind sünbülü)

431/82 Gazel

1 Gönül seni dileyu cenâba yüz tuttu
Hayâl-i âb ile teşne serâba yüz tuttu
2 Nişânın almağa ey meh hurûf-ı kevkebden
Müneccim encüme molla kitâba yüz tuttu
3 Cihâna aks-i ruhun tâ ki düşdü mahlûkun
Kimisi nâra kimi afitâba yüz tuttu
4 Karâr-gâhı idi bir zamanda bir şâhın
Gönül sarâyı ki şimdi hârâba yüz tuttu
5 Hayâlî yârı ararlar yeri göğü dolanıp
Feganlarım göğe yaşım türâba yüz tuttu

432/83 Gazel

1 Nigârâ bezm-i hüsnünde dil-i mestânemiz kaldı
Perin yakmış cemâlin şem'ine pervânemiz kaldı
2 Ânı hôş tut garîbindir efendi işte biz gittik
Gönül derler ser-i kûyunda bir dîvânemiz kaldı
3 Yürek kan oldu hicrândan vücûdum çekti el cândan
Fedâ oldu yoluna cümlesi zîrâ nemiz kaldı
4 Başımdan akl ise gitti dil ile cân revân oldu
Ten-i bî-i'tibâr adlı kuru vîrânemiz kaldı
5 Hayâlî devlet-i bî-i'tibâra bakmadın gittin
Bize bestir bu kim dillerde bir efsânemiz kaldı

432/84 Gazel

1 Nigârâ sen revân oldun benim gönlümde gam kaldı
Hemen ol eksik olmasın dahi âlemde nem kaldı
2 Belâ bezminde âşıklar geçerler ad içün serden
Sıdı seng-i havâdis câmın ammâ nâm-ı cem kaldı
3 Nola sa'y eylesem kıblem ser-i kûyun tavâfına
Cihânı cümle geşt ettim hemen Beytü'l-Harem kaldı
4 Kulak tut nâle-i çenge deme bir zâr âşık yok
Nefes tut nâya dem-sâz ol hemen ol ehl-i dem kaldı
5 Güzeller nâza âşıklar niyâza geldi dünyâya
Hayâlî sözle meşhûr oldu Hâtemden kerem kaldı

433/85 Gazel

1 Sîm-i eşki her kimin yolunda îsâr olmadı
Ol metâ'ına bu bâzârın harîdâr olmadı
2 Şâdlık mı geldi dil mülküne kim gam gelmedi
Rûz-ı rûşen var mı kim sonu şeb-i târ olmadı
3 Her şirârım âsumân-ı mihre encümdür velî
Bu kadar encümle bir gün tâli'im yâr olmadı
4 Geçmeyenler gülşen-i âlemden akar su gibi
Pâk-meşrebler içinde ehl-i dîdâr olmadı
5 Mantıku't-tayr oldu her beyti Hayâlînin velî
Kuş dilin fehm eylemez her kim ki Attâr olmadı

433/86 Gazel
1 Kemân-ı Rüstemî kaşın kemânı gelmedi mi
Çekenler anı cihân pehlevânı gelmedi mi
2 Dile ki va'de-i vasl etmiş idi tîr-i müjen
Aceb o va'de-i lutfun zamânı gelmedi mi
3 Pür idi bâğ-ı hayâtım şükûfe-i şâdî
Yüzüme bak gör e anun hazânı gelmedi mi
4 Firâk-nâme-i derdim cenâhına ericek
Kebûterin gözüne bağra kanı gelmedi mi
5 Hayâlî ol şeh-i hüsnün ayağı tozundan
Sabâ eliyle sana armağanı gelmedi mi
434/87 Gazel
1 Yürü hey âşıkına âdeti bî-dâd yürü
Yürü ön biliş olup sonra olan yad yürü
2 Ko beni gussa vü hecr ile yanıp yakılayım
Sen var ol kadrini bilmezler ile şâd yürü
3 Dem ola bulmayıp ağyârdan ey yâr vefâ
Âşık-ı sâdıkını eyleyesin yâd yürü
4 Beni öldürdü çü hicrân gam-ı dilberden ırak
İletince tozumu eşigine bâd yürü
5 Kanda hercâyî güzel varsa Hayâlî seviben
Sonra cevrinden anun eyleme feryâd yürü
434/88 Gazel
1 Yandım ol ak yüze o kara kaşdayın dahi
Dûd olmuşam velî ser-i âteşdeyin dahi
2 Bir târ-ı zülfüne şeb-i fıtrat belî dedim
Baht-i siyâhı gör ki keşâkeşdeyin dahi
3 Çek ileri kemân gibi ey lutf-ı Şeh beni
Tîrem cihân şikârına tîr-keşdeyin dahi
4 Tayy-ı lisânıma nazar et taylesânı ko
Destar ile deme heves-i kaşdayın dahı
5 Ter-dâmenem habâb gibi rûzigârda
Tâ kim Hayâlî bâde-i bî-gaşdayın dahi
890 Gazel
891 Diyâr-ı bezmin ey dil şâh-ı gevher-pâşıdır sâkî
Keremle şöhre-i âfâk olanlar başıdır sâkî
892 Ne bezm olur bu kim ayak götürsem bâde nûş etsem
O bezm-i hâsda bîgâne mutrib nâşîdir sâkî
893 Harâm olsa aceb mi cür'a dökmek ehl-i irfâna
Ki bağın bağı kanıyla gözünün yaşıdır sâkî
894 Habâb otağıdur âvâreler her yana hizmetkâr
Ayaklandırdı devrânı bu gün subaşıdır sâkî
895 Humârın hastası olanlara mey sun sağalsınlar
Eli ayağı tutmaz nâtüvânlar aşıdır sâkî
435/90 Gazel
1 Pîr-i çarhın her seher mihr aldığıçün yaşını
Devr içinde varmadan akşama verdi başını
2 Dedi kim iki hilâl oldu şafaktan âşikâr
sâgar içer mün'akis gördükte dilber kaşını
3 Jâle-rîz oldu havâ sanman şafaktan çarh-ı dûn
Gülsitân-ı âleme yağdırdı mihnet taşını
4 Öldüğüm dem yâr peykânın cigerde saklaram
Uydurur her kim sefer kılsa yarar yoldaşını
5 Bu Hayâlî oldu Erjeng-i Nigâristân-ı nazm
Mânîyi ko gör maâni hüsnünün nakkâşını

436/91 Gazel

1 Ne gam ey nâle belâ eyleye pâmâl beni
Çekme billah olup âleme dellâl beni
2 Cezbe-i aşk ile şûrîde-i dergâhem ben
Mest ya bengî mi şandın behey abdâl beni
3 Mürşid-i gûşe-nişîndir hum-ı mey ey zâhid
Bâtın-ı sâfı anun eyledi hôş-hâl beni
4 Ka'be-i derd benem dûd-ı dilim şalımdır
Bürüsün vâdî-i gamda bu siyeh şâl beni
5 Mûya döndüm gam-ı zülfü'le götür topraktan
Çıktığınca göğe ey nâle bile al beni
6 Cismimi ilter ise tahta-i reml üzre sabâ
Remllerle araya bulmaya remmâl beni
7 Kudretin destine şehbâz-ı kaza-pervâzem
Sana ankâları sayd eyleyeyin sal beni
8 Cür'asın câm-ı Hayâlinin içersen diyesin
Haşre dek mest ede bu bâde-i kattâl beni

436/92 Gazel

1 Mecnûn kaçan ki aşk eline pâdişâh idi
Âhı alem fegânı tabl gam sipâh idi
2 Mecnûn belâ vilâyetine şehriyar iken
Jülîde mûlar üstüne çetr-i siyâh idi
3 Mecnûn teninde yer yer elif na'l ile dilâ
Mihnet şebinde Leylî içün şekl-i âh idi
4 Mecnûn başında var idi bir âşiyân-ı murg
Anka-yi aşka kûh-ı belâda penâh idi
5 Nâgeh Hayâlî Leylî güzer eyleye deyu
Mecnûn teninde yer yer elif doğru râh idi

437/93 Gazel

1 Benem şemşîr-i hûn-bârımla devrânın ser-endâzı
Ögünmek bilmezem düşman seçilsin gâziyem gâzi
2 Şikârım kulle-i kâf-ı kıdemden almadır kârım
Kolumda Husrev-i dehrin benem şehbâz-ı pervâzi
3 Beni kudret eli bir hoş şikâristâna saldı kim
Kanadı nûra müstağrak uçarlar ördek ü kazı
4 Fenâ dârında bir iş asdı kim dillerde yâd oldu
Mahabbet şehrinin Mansûr olaldan rismân-bâzı
5 Hayâlî nazmının bir mısra'ından behremend ol kim
Hakîkat nüktesin söyler bunun birdir çoğu azı

437/94 Gazel

1 Rızânı gözlerem senden gelen derd-i belâ hakkı
Sözümden dönmezem ölsem Şehîd-i Kerbelâ hakkı
2 Yok iken levh-i hâme mushaf-ı aşkın okurdum ben
İzârında hat-ı reyhânla yazılan duâ hakkı
3 Tenimde kanımın her katresi içinde peydâsın
Hakîkat vechine mir'at olan ehl-i safâ hakkı
4 Mahabbet bahrıdır cismim elifler anun emvâcı
Belânın kânıdır gönlüm o la'l-i cân-fezâ hakkı
5 Bizi bîgâne sanma ey melek deryâ-yı ahdardan
Bu iki nûrdan çeşm ile mevcûd âşinâ hakkı
6 Hayâlî Haydârîdir tavk-ı zülfün hakkıdır anun
Begüm teslîm kıl boynunda neyler bir gedâ hakkı

438/95 Gazel

1 Kûh-kenlikler ki Fehâd etti çekti mihneti
Aşk-bâzîlik degilmiş bildim anun niyyeti

2 Levh-i dilde nakş olmuşken hayâl-i şekl-i yâr
Taşlara yazmak düşermiydi o şîrîn sûreti
3 Tâlib oldur sala kendin nâr-ı aşkı nûr ola
Âşık oldur aşk ile olmaya anun şöhreti
4 Aşk âşıklar işidir ey gönül Mecnûn dahi
Sağ olaydı öğrenirdi şimdi benden san'atı
5 Ey Hayâlî da'vî-i aşk eylemek hâcet degil
Anladır âşıklığın lâbüd kişinin hâleti

438/96 Gazel

1 Sevdi gönlüm bâğ-ı hüsnün bir gül-i handânını
İnletir hâr-ı belâda bülbül-i nâlânını
2 Çârsû-yı aşk içinde gam metâ'ın almağa
Merdüm-i çeşmim pür etti sîm ile dâmanını
3 Lâle-zâr etti gözüm yaşıyla bâğ-ı âlemi
Ey ciger pergâlesi akıtma bagrım yağını
4 Yıldızı düşdü meh-i bedrin işi oldu temâm
Rûşen edelden yüzün mihri sipihr eyvânını
5 Hayl-ı gam buldu zafer âhen hisârındır dile
Sakla sînende Hayâlî yârının peykânını

439/97 Gazel

1 Ol kadar verdim havâya kendimi hırmen gibi
Kâinat-ı cev göründü gözüme erzen gibi
2 Aş yerer her demde kanına zamâne ehlinin
Dehr zâli fitne etfâline âbisten gibi
3 İstesen irgürmege ser-rişte-i maksûda el
Nakş geçme kimseye bir âl ile sûzen gibi
4 Olmak istersen dilâ ilm-i dekâyıktan habir
Sal nazardan hâkdân-ı dehri pevîzen gibi
5 Güc çekersin ya gibi bâzû-yı devrândan sakın
Sadra geçme etme dil yügrüklügün demren gibi
6 Rûh gibi âlem-i bâlâya olsun himmetin
Nefs süflî-tab'dır zulmet-serâ-yı ten gibi
7 Demde germiyyet dilersen satmağa hammâm-vâr
Hemdem ol bir rind-i sâhib-dem bulup külhan gibi
8 Kim ki yek-dil olmayıp verir ikilikten nişân
Ser-zenişler kendi destinden görür hâven gibi
9 Zikr-i Hakka hem-zebân ol sana her kavvâl-i dûn
Nîze-i neyle mukâbil olmasın reh-zen gibi
10 İstemezsen âteş-i fitneyle sûz-ı âlemi
Çakma halkı birbirine seng ile âhen gibi
11 Ey Hayâlî murg-ı dil bir evce pervâz etti kim
Çarhda gördü nücûmu dâne-i erzen gibi

440/98 Gazel

1 Elin yu kendi kanından dilâ teslim kıl câm
Tarîk-i aşka girdinse budur âyîn ü erkânı
2 Saçın Şebdîzine başlar koşup yügrüklük etmiş çok
Bihamdillah yaşım Gülgûnu aldı şimdi meydânı
3 Mahabbet râhının resmin bana sor anma Mecnûnu
Makâm-ı aşkın âdâbın ne bilsin bir beyâbanı
4 Benâtünna'ş râh-ı Kehkeşândan alsa ol gerdi
Kamer mir'âtını jeng-i kederden pâk ede ânı
5 Ne tozlar kim koparırsa semend-i tab-ı mevzûnum
Gözüne tûtya eyler felekte afitâb anı
6 Hayâlî vasf-ı dendânında yârın hurdeler geçtim
Dürün bağrı delindi yere geçti cevherin kânı

440/99 Gazel
1 Dâm-ı zülfüne gönül murgu düşüp ah dedi
Ne kara günlere uğramışam eyvâh dedi
2 Sergüzeştim işiten Leylî saçın şevki ile
İşitip kıssa-i Mecnûnu ne kütâh dedi
3 Gördü ebrûnu kaçan matla'ı hüsnünde hilâl
Kaddini iki büküp yarıcın Allâh dedi
4 İstedim hân-ı visâli kapısından baş açıp
Yürü dervîş yolunu kim vere Allâh dedi
5 Etdi yoluna dil ü cân nûrunu hâre
Küllemâ yemlekühü'l-abdi li-mevlâh dedi
100 Gazel
1 Yaşım getirdi yanıma ol mâh pâreyi
Devr-i kamerde öger isen ög sitâreyi
2 Kan ağlaya şühedâ hayıl ? ger göstereni
Sînemde hançerinden eren tâze yarayı
3 Bahr-i fenâ garîkine tâbûtu anmanız
Deryânın âşinâsı nider tahta-pâreyi
4 Acır beni bulunmadı illâ ki Bîsütûn
Ferhâd matemine giyer dahi karayı
5 Cismi kodu Hayâlî şu kim oldu rûha yâr
Mevtinden ön hayâtına ol buldu çâreyi
101 Gazel
1 Evvel gözüne gösterini dehr Zâlini
Ya çarh-ı atlasa vereni köhre şâlini
2 Şol kand şerbetine berâber tutanların
Hûnâbe-i ciger gibi rengîn zülâlini
3 Cemşîd tâcına vereni kûy-ı işretin
Dürd-i şarâb ile dolu sınmış sifâlini
4 Çarhın hilâline degişen ince şâ'irin
Bir matla-ı güzîdede nâzik hayâlini
5 Nazmın Hayâlî tutsa süreyyâ berâberi
Anun dahı hayâlini belki kemâlini
102 Gazel
1 Gönül şûrîde-hâl oldu görelden sen dil-ârâyı
Düşüp sahrâ-yı aşk içre gezer ağlayı ağlayı
2 Havâ-yı serv-i kaddinle delirip vâdî-i gamda
Yaşım ırmaga dönmüştür akar çağlayı çağlayı
3 Gönûl şeydâ-yi zülfünle gezer şûrîde hâl olmuş
Esirge dest-i hayrette bu ben Mecnûn-ı şeydâyı
4 Güzellikde nazîrin yok iken meyl etme agyâra
Hey âfet şanına düşmez diyeler sana hercâyî
5 Hayâlî hâl-i ruhsârın gamından nâr-ı hecr ile
Şehîd-i müst-mend olmuş ciger dağlayı dağlayı
MUKATTAAT
1 Olmasa sen zât-ı pâke âşık-ı dîdâr gül
Olmaz idi bu cihân bâğında berhordâr gül
Destin ey şeh tâze güldür bergdir nâhunların
K'âsitînün gülşeninden açılır açılır her bâr gül
2 Lutf-ı bî-pâyân ne mümkün ger ola bir şâhdan
Her sadef deryâda şahım dürr-i şehvâr eylemez
Kendi lutfundan vücûda geldiğin lâbüd bilir
Katreden deryâ anunçin lâcerem âr eylemez
3 Ölmek dirilmek emr-i İlâh idigin bilir
Şol kimsenin ki fehm ile tab'-ı selîmi var

Derya revâne olduğuna olmasın melûl
Âlemde bir senin gibi dürr-i yetîmi var
4 Şol ki evvel vefâ edip sonuna
Döne cevr ü cefâ vü gussa vere
Şol bulut gibidir ki katreleri
göğe erdirmiş iken ura yer
5 Bir Hayâlî-zâde benden vardır ey Şah-ı Kerîm
Anası Hak rahmetinde kendi kalmıştır yetîm
Dergehin derya senin zâtın güneş rûşen bu kim
Ka'r-ı deryâda güneşten nûr alır dürr-i yetîm
6 Husrevâ etti terbiyet çünkim
Himmetin şâ'ir ile remmâli
İşte ben bulduğum cevâhir-i nazm
Versin ol dahi bulduğu mâli
7 Altun üsküflü kul oğlu güzeliyken hûrşîd
Gör ne etdi ana hercâyilik ey mâh-likâ
Hânesin her kişinin eylediğiyçün rûşen
Hışm edip anı hısâr-ı feleke attı ağa
8 Sorarsa ser-güzeştimderi benim şehrimde yârânım
Bu yad ellerde geldim derd-i pâyâ mübtelâ oldum
Kadîmî âşinâlardan görüp bîgânelik resmin
Vefa ümmîdine bîgânelerle âşinâ oldum
9 Delmesinler yüregin ney gibi pür-hâl olma
Atmasunlar seni gel bâde-i kattâl olma
Terk-i tecrîd olıgör tâc ne baş ağrısıdır
Be yürü begligin et âlemin abdâl olma
10 Gedâ ki terkini urdu bu âlem-i dûnun
Ne şübhe pâdişehidir bu çarh-ı gerdûnun
İki cihâna degişdügiçün gam-ı aşkı
Ölünce beklemeli türbesini Mecnûnun
11 (Mesnevî)
Şehe kul olmağa geldi cihâna bir levendim var
Bana tûtî gibi gûyâlanır bir la'li kandim var
Bu günden Hazret-i Şâh-ı felek tahtın kulu olsun
Hayâlî gibi devlet gülşeninde bülbülü olsun
12 Tutup Behrâm gibi gûra saldı
Nice Husrevleri bu köhne dehliz
Ararsan tûtyâ için bulunmaz
Gözüne rûzigârın hâk-i Pervîz
13 Her makâma ki edesin âheng
Hôş amel ol ki bulasın câyı
Râst ol iller ile çep düşme
Sattılar bir usûle dünyâyı
14 Bana eyyâm-ı visâl olmadı çünkim rûzî
Bu bahârı nideyin neyleyeyim nevrûzu
Ah dîvânelik âsârı zuhûr eyleyiyor
Yine odlara yakam gibi dil-i pür-sûzu
15 Seydinin çok sikildiğin evvel
Alî Balî işidicek güldü
Az zamân geçmeden anun dahi
Başına Seydî hâlleri geldi
16 Pâdişâhım tapına nesl-i melektir dediler
Hüsnünün âyine-dârını felektir dediler
Şâdiliğin düğününün elemege ununu
Meh gümüş tekne güneş altun elektir dediler

448/17 Kıta

1 Neng ü ârı büt edinmekten ise bin kerre
Ehl-i irfân arasında usanıp sınmak yeg
2 Yaşlı kerkesler ile konuşup uçmaktan ise
Yavru şâhinler içinde kana boyanmak yeg
3 Kefen olmaktan ise hâce mü'ezzin destâr
Hûblar şevkine meclisde oda yanmak yeg
18 Geydin revacı başına buldun revâcını
İncinme şabkalı … (sikerim eğri haçını ?)
19 Şikâyet kılma zulmünden nazar kıl ol hat ü hâle
Ki bitmez bu çemende hârsız gül dâğsız lâle
20 Şemşîr-i fürkatinle gönül çâk çâktır
Ölümlün olduğuma rakîbin helâktir
21 Mihr-i cihânı kim ki gönülden ede tırâş
Engüşt-i mâh-ı nevle felek koya ana baş
22 Katre-i jâle ile lâleleri hamûnûn
Bağrının başı gözünün yaşıdır Mecnûnun
23 Yaşım binây-i sabrıma seyl-i fenâ imiş
Bu dîde göz degil bana ayn-ı belâ imiş
24 Mahabbet hânedir gönlüm ezelden aşk-ı cânâna
Koparmaz şer' bir taşın kadimî olsa bir hâne
25 Çehresinde görüben lem'a-i nûr-ı Nebevî
Bir yalın yüzlü ışık şevkine oldum alevî
26 Deme yolumda komaz bir taş bir taş üstüne
Her ne hükmün var ise cân üstüne baş üstüne
27 Şâdî enîs-i gussa vü zulmet karîn-i nûr
Ber pâymâl-i âlem ü bahrin başında şûr
28 Gönül kuşunu kaçırdım egerçi evvelden
Hele nişânını buldum başındaki telden
29 Dolanırken gece şeb-revlik edip kûy-ı cânânı
Kemend-i dûd-ı ahım bende çekdi mâh-ı tâbânı
30 Komaz ahımdan ey mehr-rû felek berbâd ede anı
Çeker dâmânına her şeb çerâğ-ı mâh-ı tabânı
31 Varsa gözüm yaşı nola cânân ayağına
Su vara geldi serv-i hırâmân ayağına
32 Olduğumçün Ramazânım gam-ı aşkında alîl
Buyurupdur seni bana yemege Rabb-i Celîl
33 Bana bir güzel der bunu muttasıl
Tecûü terânî tecerrüd tasel ?